

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

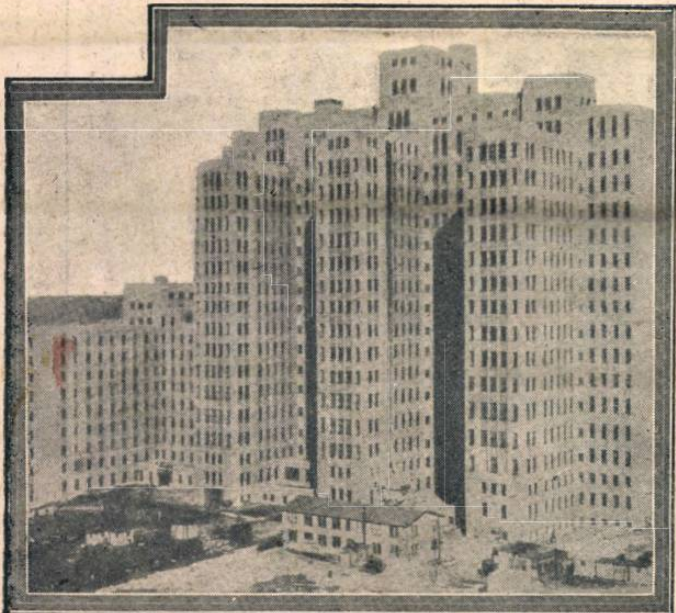
PREȚUL ABONAMENTULUI	PENTRU STRĂINĂTATE	Apare totdeauna Duminică	Redacția și Administrația:	Anunțuri se primesc la Administrația
Pe trei luni Lei 70	Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 300	Editor și Redactor: J. B. Sima	Cluj, Str. Regina Maria 36.	foaiei cu prețuri convenabile
Pe o jumătate de an . . . Lei 130	Pentru America \$2		Telefon: 4-46	
Pe un an întreg Lei 250				

DIN MINUNILE ORAȘELOR MODERNE

Palatul ziarului „Times” din New-York, fotografiat de pe coperișul Palatului „Paramount Pictures Building”, situat la întâlnirea Bulevardului Broadway și Strada 7-a. Bulevardul Broadway este bulevardul cinematografelor și al teatrelor, fiind cea mai vestită stradă din lume. Aci se întâlnesc „stelele” și „luceferii” filmelor de senzație, și este locul celei mai deșănțate imoralități a clasei zisă înaltă.

Omul, din creierul căruia să ridice aceste monstruoziități și minuni ale timpului nostru, este — în comparație — mai mic ca o insectă, alergând încoace și încolo ca să ție pas cu Timpul.

PALATUL CERCETĂRIILOR MEDICALE DIN NEW-YORK

La New-York se construiește cel mai mare palat din lume, destinat cercetărilor pur medicale. Palatul costă 2 miliarde și jumătate lei. New-Yorkul are aproximativ 8 milioane de locuitori dintre cari zece la sută sunt veșnic bolnavi suferind de un morb sau altul.

Cortegiul funerar, urmat de mii de cetățeni parcurgând Str. Regina Maria spre Piața Unirii și apoi Str. Universității spre cimitirul Central.

O mulțime pioasă și întristată a petrecut, Duminică trecută, până la lăcașul de veci, pe Popovici-Beyreuth, directorul Operei din Cluj. „Ne-a lăsat acum . . . în început de primăvară . . . ca să se nălze în văzduhurile cutremurate de geniul lui Beethoven”.

În vestibulul Teatrului Național, în fața trupului neînsuflit, așezat pe catafalc, trei zile s'au tot perindat cei cari au vrut să-și ia ultimul rămas bun dela Popovici-Beyreuth.

Artiștii operei și ai teatrului, corul, orchestra, profesori universitari, și reprezentanții oficialității și ai tuturor instituțiilor și organizațiilor culturale și artistice s'au adunat Duminică după amiază în jurul carului mortuar.

După serviciul divin, părintele Vasile a rostit o cuvântare de despărțire de cel care a reprezentat atât de strălucit arta românească.

D. Nichifor Crainic, secretarul general din ministerul artelor a arătat rolul pe care l-a avut Popovici-Beyreuth. D. prof. Bratu a făcut peneiricul defuncției. D. Zaharia Bărsan a smuls lacrimi asistenței, prin cuvintele înduioșătoare cu care a deplâns moartea prietenului său.

Au mai vorbit d-nii: Ștefan Popescu din București, Bena, din partea conservatorului clujan, St. Bobescu din partea operei locale, Rabega din partea celei bucureștene.

O companie din regimentul 83 infanterie, a dat onorurile. M. Sa Regina a trimis o coroană.

Popovici-Beyreuth, directorul Operei din Cluj, pe catafalc în vestibulul Teatrului Național din Cluj.

În fața Teatrului Național la scoaterea și așezarea sicriului pe carul mortuar. Zeci de coroane îl acopere, printre care și una trimisă de M. S. Regina.

O NUNTĂ ÎN AFRICA DENSUD

Mai sus se văd dansând nuntașii unei nunți africane. Costumul miresei constă din țesătură groasă de culoarea argilei roșii. Dansul de mai sus se numește dansul „speranței”, și are loc în timpul fierberii și pregătirii berbecului de nuntă.

Făț de „Charlestonul” europenilor „civilizați”, care nu mai știu cum să-și expună corpul și cum să-și apropie pielea unuia de a altuia, dansul africanilor este mult mai decent decât al europenilor, chiar și dacă aceștia își lasă corpul aproape în întregime descoperit. Mai bine simplu, sincer și cinstit, decât înalt civilizat, ipocrit, viclean și imoral.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Iugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINICĂ, 17 APRILIE 1927

Distracții nevinovate

Din mulțimea marilor mincinni curente cari acopăr cu o zimbitoare toleranță fapte degradante, face parte și lanțul distracțiilor așa zise nevinovate, dar cari în fond ascund toată culpabilitatea imoralității care persistă c'o enervantă îndărătnicie în toate clasele și la toate vrăstele.

Dorim să fim bine înțeleși, de aceea spunem de la început că nu suntem nici puritani, — și prin urmare — cădem în greșelile pe cari avem curajul de-a le releva, — nici farizeii, ca să ascundem greșelile noastre. Ar trebui să mințim dacă am spune de pildă că nu primim cu plăcere la transparența unei rochii de mătase, iluzia unei îmbrăcăminte, care lasă în plină vedere formele amețitoare a unui frumos corp de femeie. Dar această plăcere artistică, — să zicem așa, — nu ne poate opri de-a spune părerea noastră despre acea femeie și intențiile cu care se dezbracă atât de apetisant. Am minți de asemenea dacă am contesta escitarea dansurilor afrodisiace atât de curente, escitare pe care o simțim profund numai ca simpli spectatori. Dar avem totodată obraznicia de-a privi aceste dansuri sub adevăratul lor aspect.

Sumara îmbrăcăminte feminină și dansurile extrem de senzuale fac parte dintre acele distracții nevinovate, deși amândouă duc direct și sigur la adulter. Asta-i realitatea și avem curajul s'o spunem.

De altfel în societatea actuală chiar adulterul este o distracție nevinovată. El provoacă o nemărginită plăcere când nu-i făcut în prejudiciul nostru. Și numai țărânul înapoiat își bate nevasta când o prinde în păcat. Orașanul subțire suportă cu gingașie și curtenire pe al treilea la menaj, persoană distractivă prin definiție, iar separațiunea de pat și deplină libertate reciprocă, sunt cazuri răspândite mai mult de cât se crede în căsniciile din lumea bună. Adulterul este un apanaj al oamenilor subțiri și o distracție foarte curentă și... nevinovată.

Am ascultat, acum câteva zile, părinții unei fetițe de opt ani cari îmi povesteau plini de admirație că viitoarea domnișoară știe, de pe acum, să execute cu artă dansurile moderne și atât de erotice. Evident că la 16 ani domnișoara va executa atât de perfect gesturile afrodisiace, că va scoate din minți chiar pe Matusalem.

Aceasta fiind mentalitatea bolnavă a societății moderne, nu mai poate fi surprinzător faptul că moralitatea este un accesoriu inutil, pe care îl lasă la garderoabă când intri în sala de bal.

Și dacă relevăm, și vom releva, aceste contradicții nu o facem cu intenția de-a fi considerați ca moralizatori, ci numai pentru plăcerea de-a spune lucrurile pe adevăratul lor nume, ștergând cu'n gest violent farul așternut artistic peste slujenia morală a celor ce vreau să ascundă adevăratele pricini a nevinovatelor distracții.

Vom continua.

DIN GURA ÎNTELEPȚILOR

Viața, fără de nici un scop, aduce nemulțumire. Omul trebuie să fie de folos pe pământ. De aceea, oamenii care cred că trăesc pe lume numai pentru PLĂCERI, sunt mai curând de PLÂNS, decât de înviat. — Gracian.

Nimic nu e mai frumos ca adevărul; numai adevărul e plăcut. — Boileau.

Dacă nu e adevărat, e bine SCORNIT. — Bruno.

Regatul meu e adevărul și nimeni nu mi-l poate lua. — Buddha.

Există numai o moralitate și aceasta-i adevărul; există numai o depravare și aceasta-i minciuna. — Feuchtersleben.

Adevărul începe cu indoiala. — Scherenberg.

Lingușirea face prieteni; adevărul stărnește ură. — Terențiu.

Cu adevărul ajungi cel mai departe. Acela, care nu poate auzi adevărul, e un om nenorocit. Vorbește puțin, dar adevărat! Adevărul e cea mai bună armă. În cele din urmă, adevărul tot iese la lumină. Nu trebuie să exagerezi niciodată, pentru a nu ofensa adevărul. Exagerarea e rudă cu minciuna.

La cântar trei mii de preoți și adevărul l'am pus eu;

Dar, decât trei mii de preoți, adevărul e mai greu. — Gh. Coșbuc.

O casă fără copii este ca un clopot fără limbă. Frumos ar fi suntu-i ce doarme, dacă cineva ar fi să-l deștepte. — Carmen Sylva.

Conștiința e vocea sufletului, patimile sunt vocea trupului. — Rousseau.

Sunt trei feluri de prieteni: prieteni pentru desfătare, prieteni pentru interese și prieteni pentru fapte bune. Cele două dintâi nu sunt prietenii adevărate pentru că atunci când cineva iubeste pe celalalt pentru desfătare sau interesul său asemenea prietenii sunt supuse la schimbări și prefaceri. Prietenul să fie un suflet cu două trupuri. — Aristotel.

Și unde este prea multă fericire, și unde este prea mult necaz, prietenia scade. — Carmen Sylva.

Nu cunoști adevărata valoare a unui prieten decât atunci când te-a părăsit. — August Comte.

Adevărat prieten îți este acela care nu-ți trece nimic cu vederea, dar care îți iartă toate. — Comtesse Diane.

Nu mergeți departe cu prietenia, dacă nu sunteți gata să vă iertați micile greșeli. — La Bruyère.

În viață două sunt cauzele care ne îndepărtează prietenii: buna lor stare care îi face să n'aibă nevoie de noi și nenorocirea lor, la care le-am fi foarte necesari. — Petit-Senn.

Dacă prietenul tău este MIERE, nu umbla să-l mănânci TOT.

Prieten bun e acela care îți dă sfaturi bune, și nu acela care îți laudă toate nebuniile.

Cu rudele și cu prietenii afaceri să nu faci; cu ei numai să bei și să mănânci.

Am trei feluri de prieteni: prieteni care mă iubesc, prieteni care nu se ocupă de mine, și prieteni care mă urăsc grozav. Prefer pe cei din urmă, căci nu mă lasă să putrezesc. — Chamfort.

Nu e absurditate mai mare decât aceea de a pune toate la inimă. — Gracian.

Multe minuni sunt în Univers; capod'opera creațiunii este însă inima unei mame. — Em. Berot.

Găsiți-mi un loc în văzduh unde să pot sta și voi mișca pământul din țigina lui. — Arhimedes.

Ades, femeia se schimbă; nebun e cine crede în ea. — Francisc.

Femeile, femeile! Se pierde prea multă vreme cu ele. — Goethe.

Te plângi că femeia trece dela un bărbat la altul? Nu o învinui: ea caută un om statornic. — Goethe.

Când o femeie își găsește singurul ei merit în frumusețe, înseamnă că nu are altul. — M-elle de Lespinasse.

E ușor să fii bogat, dar e greu să fii fericit.

Mai multe fericiri sunt în bordeiul săracului, decât în palatul bogatului.

„Ferițiți sunt cei SĂRACI... când au de toate.

Nimeni nu-i socotit fericit înainte de moarte.

O greșală veche are mai mulți prieteni decât un adevăr nou. Nu e rău mai mare ca acela pe care și-l face omul singur.

De nimeni să nu te păzești mai mult, zi și noapte, ca de tine însuși.

Omul care este harnic, totdeauna are prasnici.

„Ași vrea“, nu duce la nimic; numai „VREAU“ are valoare. — Winett.

Sălbaticii se mănâncă unii pe alții, iar blânzii se înșeală unii pe alții. — Schopenhauer.

Înțeleptul trebuie să meargă la un prost, căci altmintre ar peri înțelepciunea, deoarece prostul nu vine niciodată la cel înțelept. — Fr. Bodenstedt.

Cu cât înveți mai mult cu atâtea îți dai seama că știi mai puțin.

Cum se „apropie“ dictatura de popor.

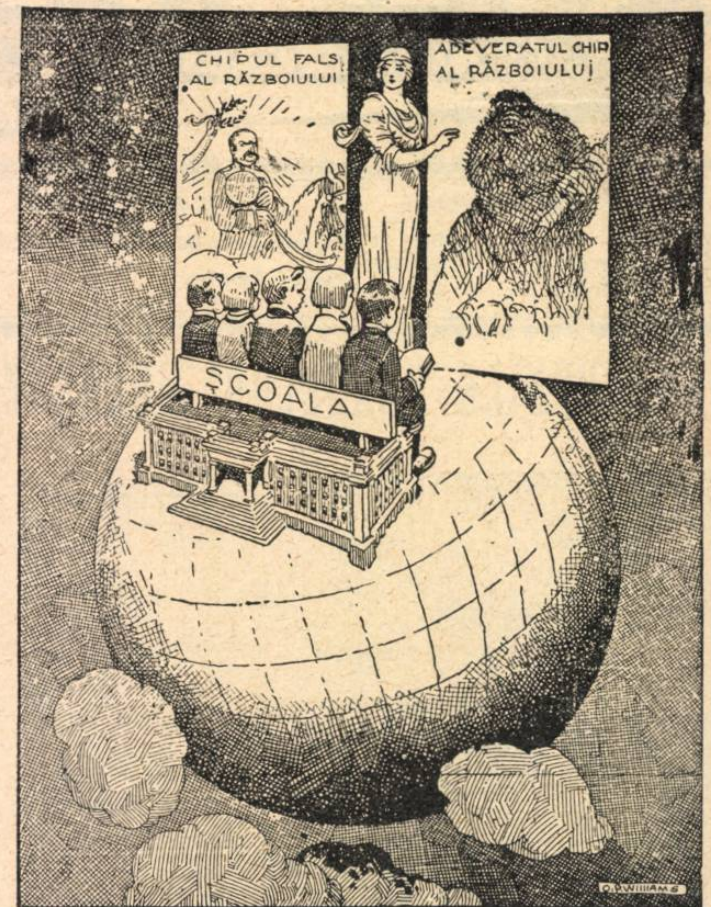
(Notenkraker—Amsterdam)

Poșta redacției

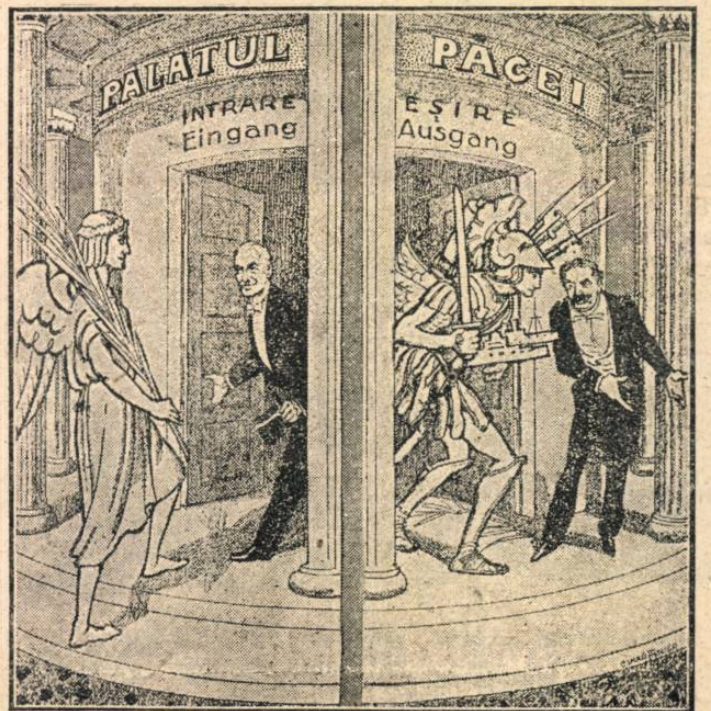
D-lui Ioan Cioban—Cuba. Primit abonamentul pe anul în curs și vă mulțumim călduros.

«Realitatea» politică

ADEVĂRATA PROPAGANDĂ ÎMPOTRIVA RĂZBOAELOR ÎNCEPE LA ȘCOALA

REZULTATUL TUTUROR CONFERINTELOR LIGEI NAȚIUNILOR PENTRU PACE

Pacifistul: „Poftim înăuntru ingeras al păcii“.
Războinicul: „Poftim în lume scumpe porumbel“.

TELEFONIA FĂRĂ FIR

Wills (din Washington): „Allo, China; vreau să vorbesc generalului Vai-Lei-Nus în vederea unui transport de muniții“.

Generalul Averescu (București): „Lasă-mă 'n pace, domnule; la București nus nici munți și nici... lei!“

IGNORANȚA CEL MAI MARE MONSTRU

IGNORANȚA a ajuns atât de departe în zilele noastre, s'a înfipt atât de adânc în sufletele masselor lipsite de rațiune și cultură, încât îți face impresia a fi o deviză la modă, un țel care te chiamă și spre care zi de zi se înmulțesc aderenții,

un far ale cărui reflexe, atrag omenirea oarbă, precum atrag razele felinarului fluturii de noapte.

Decăzuții, pătimașii și toată ceata imensă a celor fără educație și mai prejos decât adevăratele animale în existența lor, au ajuns atât de departe cu păcatul, încât nu se sfieșc a ridica idoli, cărora se închină, și a considera ignoranța ca o virtute, care trebuie practică și respectată.

Dar de câtă rătăcire, de câtă nebunie și de câtă obscuritate sufletească, nu dau dovadă acești indivizi? Căci ignoranța nu este altceva decât neștiința, sau mai bine zis prostia.

Marii gânditori ai tuturor veacurilor îi dau următoarea definiție: „Ignoranța este cauza tuturor relelor”. Aceasta este un mare adevăr!

Ignoranța duce la lupta perpetuă între indivizi, între grupări sociale, între țări, între popoare și între rase. Demagogia și egoismul mârșav încă sunt urmările ignoranței și tot asemenea sărăcia, superstiția și boalele.

Oamenii ignoranți are omenirea în toate păturile sociale și în pătura de sus, zisă aristocratică, și în pătura de mijloc și în cea de jos, a proletariului. Nu arare ori se întâmplă, că indivizi ignoranți ajung a cărmui chiar popoarele și țările, grație legăturilor familiare, a averilor și banilor, de cari dispun. Aceasta pare a fi mai mult ca oricând la ordinea zilei, în timpul de azi. Dar intențiile acestor cărmuitori sunt pretutindenea aceleași: a-și creia cât mai mulți adoratori și a-și crește poporul în întuneciumea prostiei. A-l lăsa pentru totdeauna să se frământă în neștiință, în superstiție, în lipsă de carte, pentru ca să-l poată conduce cu ușurință spre prăpastia peirii, decăderii și să-l poată exploata, după cum le cade mai bine și după cum judecă creșterea lor îngust.

Din cauza ignoranței în cursul veacurilor și a mileniilor, câți oameni nu s'au măcelărit? Câți viteji nu și-au jertfit viața sfârticați de săgețile otrăvite și de lănci, până în zilele noastre, când trăim în împărăția tunurilor și a gazurilor asfixiante, din cauza capriciilor diferiților cărmuitori ambițioși, din cauza intrigilor diplomatice și din cauza șefilor de triburi ignoranți.

De câte boli și de câte patimi nu suferă omenirea din cauza ignoranței?

Ignoranța este mocirla în care se înfundă popoarele lumii, pentru a se în-

Luminează-te și vei fi; voiește și vei putea. CUNOȘTINȚA este lumina vieții. Cel care nu CITEȘTE este ÎNTUNECAT ca NOAPTEA. IGNORANȚA este biciul SĂRĂCIEI, SUPERSTITIEI și BOALEI.

Cel care nu citește, care nu se cultivă pe sine, care zace în întuneric, suferă rănile acestui biciuștor.

SUPERSTITIA se naște din IGNORANȚA. Superstiția face pe oameni să umble cu opinci de fier, îi poartă desculți, îi face să se târască pe pânțe, îi omoară cu foamea și-i bagă în tot felul de boale și mizerii.

Luptând contra ignoranței, luptă pentru binele tău și al semenilor tăi.

ca. Popoarele acestea oare n'au și oameni luminați, care dându-și seama de prăpastia ce amenință pe semenii lor, să-și spue cuvântul, să-i determine a-și abandona cărarea imoralității la suprafață prin forța culturii și să le arate primejdia?

La noi nu se prea încearcă. În stră-înătată luptă împotriva ignoranței a început de mult și nu fără succese strălucite. Cei redesteptați se conving zi de zi despre adevărul științei și par niște oameni renăscuți în lumea nouă ca pasărea Phönix din mitologie. Lupta împotriva ignoranței a dus în străinătate la roade pline de nădejde.

Să ne desmetim și noi! A sosit timpul! Vom începe lupta pentru omenire, pentru știință și cultură și nu împotriva lor! Școli, școli și iarăși școli!

Aceasta să ne fie deviza noastră, celor ce ne iubim națiunea și nu arme, arme, arme!

Să ne creștem ostași pentru cultură și nu pentru ignoranță, doar trăim în veacul al douăzecilea!

Nu simțim roșindu-ni-se obraji până după urechi de rușine știind că ignoranța ca un principe brutal s'a înfipt într-o bună parte a masselor noastre și le poartă după cum îi place, lovindu-le cu biciuri de curele oțelite!

Țara noastră ca să poată propăși și exista în cursul timpului are nevoie de cetățeni culti și nu ignoranți!

Ignoranța este cel mai mar BLES-TEM asupra omenirii.

Cunoștința înseamnă PUTERE. Lipsa de cunoștință este ignoranță și prin urmare SUFERINȚĂ.

Ignoranța este rădăcina tuturor relelor; toate păcatele, sociale și individuale, toate nedreptățile—eroarea, ura, mânia, amărăciunea, manifestate prin cuvânt sau fără cuvânt, sunt URMA-REA FIREASCĂ a ignoranței.

Bigotismul, fie în cele religioase sau politice, sociale sau profesionale este fructul IGNORANȚEI.

Superstiția, care a păgubit atâta pe biata omenire, izvorește din ignoranță.

Un vechiu proverb spune: „Pune banii în pungă, și fericit vei fi”. Pro-verbul este foarte la loc, în felul lui.

Mai bun este însă sfatul: „Pune CU-NOȘTINȚĂ în cap”. Cunoștința dispune de bani, de metode, mijloace și toate alte binefaceri trebuincioase fericirii unui om.

Una din curele sau coardele din biciul ignoranței, este SĂRĂCIA. Este FAPT, care nu suferă nici o contrac-zicere, temeinică sau altfel, că cei să-raci sunt totodată și cei mai IGNO-RANȚI.

Sărăcia nu poate fi invocată drept SCUZĂ pentru ignoranță. De obicei cei mai MARI inventatori și oameni de știință ai LUMEI au fost și sunt oameni SĂRACI. Edison, părintele electricității, cinematografului și gramofonului, a fost, când era băiat tânăr, expeditor de telegrame. Se spune că Rockefeller, împăratul miliardarilor, când era tânăr, era un acar la căile fe-rate. În tinerețea sa, Henry Ford, călăul capitaliștilor egoiști, până la vârsta de 35 de ani, nu era decât un simplu me-canic care lucra cu salariu, în atelierele unui bogătaș.

Am putea înmulți pildele și argu-mente. Cel mai mare președinte al Statelor Unite. Abraham Lincoln, la vârsta de 20 de ani, nu știa nici să scrie și nici să citească.

Băieții tineri și oamenii cărora starea socială și materială de care dispun, le bagă în cap, cunoștințe cu deasla, nu ajung două parale. Sunt niște nenoro-ciți ai soartei și un blestem asupra omenirii. Educația acestora nu folo-sește decât numai la incurcarea itelor în viața socială și politică a omenirii.

Adevărații beneficiari ai omenirii au fost și sunt aceia care se ridică SIN-GURI, prin propriile lor STRĂDUINTE și nu se mulțumesc cu O DIPLOMA oarecare pentru asigurarea existenței și purtarea pantalonilor.

Cuvintele regretatului H a ș d e u— „Luminează-te și vei fi”, ar trebui să umple cu inițiativă și energie pe toți aceia, pe cari împrejurările trecutului, i-au pus în inferioritate față de cei cu diplome.

Argumentele premergătoare nu au alt scop decât trezirea acelor cari zac în negura întunericului neștiinței. Există atâtea cărți bune, atâtea reviste de specialitate, atâtea mijloace de luminare, de înmulțire a cunoștințelor, de dezvoltare a talentelor, încât aceia care se resemnează în întuneric din pri-pricina că părinții nu i-au trimis la universitate, sunt cei mai ordinari cri-minali împotriva propriei lor existențe, propriului lor bine și al țării în care trăesc. Cititorule, insistăm pe lângă tine—citește ORICE, ca să te luminezi,

ca să-ți înmulțești cunoștințele.

Cuvintele Apostolului Pavel se po-trivesc fiecăruia, fie el filozof, sau un simplu analfabet:

„CERCAȚI TOATE; ȚINEȚI CE ESTE BUN”.

Cine nu cearcă, cine nu caută, nu află nimic. ABSOLUT nimic.

Cunoștințele nu se află pe STRADA, ci în CĂRȚI, scrise de oameni specia-liști. Cărțile se găsesc la librării. Bine-înțeles că atât autorii cât și librării fac afaceri bănești cu cărțile. Nu te speria de aceasta. Cartea pe care ți-o vinde te pune în situația de-a face și tu afa-ceri. Deci cumpără, citește și ceea ce nu-ți convine, aruncă la coș.

Nu există o singură carte pe lume, oricât ar fi de rău scrisă, neadevărată, să nu găsești ceva bun într'nsa.

Ignoranța seamănă ura, iar cuno-ștința seamănă prietenia, înțelegerea și dragostea.

Luptând contra ignoranței, luptă în contra tuturor relelor.

Cea mai glorioasă instituție de pe pământ înființată de om este ȘCOALA.

Are încă multe neajunsuri; este încă nedesăvârșită; trebuie să lupte cu multe greutăți și de multeori să facă eforturi eroice pentru a-și face drumul necesar întru stărpirea analfabetismului, igno-ranței și superstiției.

Școala infiltrază în copii civiliza-ția și le aprinde lumânarea conștiinței, rațiunii și ideilor libere și sfinte. An de an, școala eliberează mii și mii de băieți luminați cari se împrăștie pe la casele lor întunecate, ducând lumina bine-făcătoare a cunoștinței, acolo unde și azi mai domnește încă ignoranța și su-perstiția hidoasă a veacurilor trecute.

Scopul medicilor este să vindece boalele, fie că o fac aceasta în mod conștiincios sau numai pentru parale; menirea închisorilor este robirea celor răi și împiedecarea crimei și altor rele sociale.

Dar MERITUL și GLORIA ȘCOALEI este însă împiedecarea și eliberarea oamenilor dintr'insele.

Morala ilustrației de mai sus este aceasta: luptând contra ignoranței, luptă contra oricărui rău individual și social.

Acei cari luptă pentru înmulțirea cunoștințelor se pot îmbărbăta, dacă au nevoie de îmbărbătare, dela acei care luptă în contra răspândirii cuno-ștințelor.

Dacă aceia cari luptă pentru înmul-țirea cunoștințelor ar putea să urască ignoranța cu înversunarea cu care cei ignoranți, de sus și de jos, urăsc și luptă împotriva luminei, timpul lor ar fi de scurtă durată.

Să facem jertfe pentru cultură!

ILUZIILE UNEI ÎMPĂRĂTESE CARE A INEBUNIT

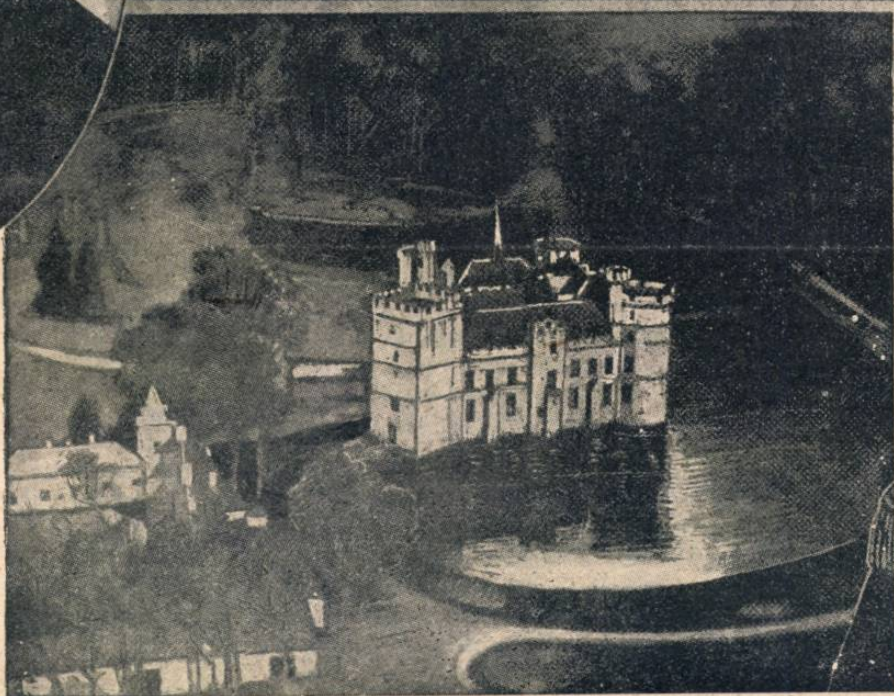
Ex-împărăteasa Charlota, care, înnebunind, a trăit restul vieții în iluzia că este tot Suverana Mexicului. Vorbă bărbatului mort, ca și când acesta ar fi trăit, dădea comande, era înconjurată de o curte regală, și nu admitea că s'ar fi întâmplat vr'o schimbare din timpul când dânsa era suverană

O fotografie din tinerețea ex-împărătesei Charlotta

Tronul împăratului Maximilian. Acest scaun a fost refăcut întocmai în castelul Bonchout pentru trebuințele împărătesei demente care adesea să așeza pe dânsul, dădea ordine, primia și concedia miniștrii, etc.

Palatul-residență al Împărătesei Charlotta, în apropiere de Bruxelles (Belgia) unde a petrecut restul vieții sale în iluzia că este tot Suverană și înconjurată de curte, miniștri, etc.

Patrula de execuție care venise să ridice pe Maximilian, împăratul dethronat al Mexicului, și să-l scoată la locul unde împăratul a fost împușcat.

Maximilian, fratele lui Francisc Iosef și împărat al Mexicului împușcat la ordinul revoluționarului Juárez.

tuși a-l implora cerându-i ajutor. Împăratul, căruia îi plăcea să fie amestecat în aventuri internaționale, nu putu suporta mai multă vreme importunările ei și făcu semn orchestrei să înceapă un vals animat: astfel, ultimele cuvinte ale Împărătesei nici n'au fost auzite.

Ea alergă atunci la Roma, în speranța că Papa va putea salva pe soțul ei. Dar și aci a fost deziluzionată ca și în multe alte locuri. Charlotta se afla la Roma când avu loc execuția lui Maximilian.

Împrejurările care precedaseră execuția și moartea împăratului, erau de așa natură încât puteau răsturna mințile împărătesei Charlotta sau a oricărei alte femei. Știa că ea fusese aceea care-l îndemnase să rămâne în Mexic într-o vreme când el ar fi putut ușor scăpa cu viața. Bruscă încercuire a lui Maximilian de către sălbatecii patrioți mexicani, fu aflată de Charlotta pe când ea parcurgea Europa, în disperare, cerând ajutor pretutindeni. Moartea sau dezertirea

zilnică a ultimilor săi adepți, era zilnic comunicată Charlotei.

Cunoștea ferocitatea fără de seamăn a frontașului mexican, Benito Juárez, și își închipuia focurile de armă trase asupra zidului ars de soare. Insuccesul eforturilor sale de a obține vre'un ajutor în Europa i-au pricinuit nebulia. Toate aceste terori au torturat și deprimat mintea biete împărătesă până la distrugere, dar în locul inteligenței și minții sale naturale, ea căpătă o personalitate nouă, liberă de toate temerile și slăbiciunile trecutului, de cru-

(Continuarea pe pagina 6-a)

EBUNIA a cauzat un miracol în cazul biete împărătesă Eugenia care a murit de curând, în vârstă de 86 de ani. Boala sa a oprit roțile vremii, astfel că ex-împărăteasa a continuat 60 de ani cu închipuirea că este tot împărăteasă și că nimic nu s'a schimbat decând a fost și dânsa o suverană tânără și frumoasă. — Tragica execuție a soțului ei a fost lovitura care i-a pierdut mințile. Dar această nebulie a fericit-o păstrându-i iluzia că soțul său trăiește, și că ea este tot puternică, posedând tinerețe, prieteni și avere.

Ciudat este că nebulia i-a îmbunătățit sănătatea, care înaintea tragediei era foarte subredă. Recăpătându-și sănătatea ea putu trăi după ce toate neamurile din generația sa au murit, întrecând cu mult vârsta medie la care ajung oamenii.

Boala sa mintală a menținut-o staționară, fără a o îmbătrâni în chip vădit; ea a fost astfel scutită de supărările, necazurile și pierderile cari vin cu timpul la muritorii obișnuți. Specialiștii de boli mintale

le declară că este cazul cel mai ciudat ce s'a putut constata vreodată. Când în 16 Iunie 1867 se află în Europa că împăratul Maximilian a fost împușcat la Queretaro în Mexic, prietenii împărătesei nu știau cum să-i comunice această știre. Ea se aștepta la această veste și de aceea o ducea într'un veșnic leșin. Când s'au dus să-i comunice noutatea, au găsit-o într-o stare de tranșă, de completă inconștiență. Când se trezi era radioasă. Se credea tot Împărăteasă a Mexicului, călăuzită de soțul ei care se afla mereu lângă dânsa, conversând cu ea.

Multe eforturi au fost făcute spre a-i reda simțurile normale, dar s'a văzut că rămân fără folos și că i-ar putea curma firul vieții. De aceea s'a hotărât a-l lăsa iluziile și a i-le satisface la maximum. Se plănuie apoi o curte imperială pentru ea la Castelul de Bouchout în Belgia, unde își petrecu restul zilelor.

În timpul unei perioade foarte scurte, împărăteasa posedase o curte strălucită în Mexic. Se cheltuieră milioane pentru mobilierul palatului, vasele de aur și costumele curții. Un mare număr de artiști,

cântăreți și dansatori au fost chemați din Franța spre a amuza petrecerile curții. Aceasta a fost curtea care fusese reprodușă la Bouchout.

Charlotta era sora bătrânului rege Leopold al Belgiei. La vârsta de 18 ani fu căsătorită cu arhiducele Maximilian. Charlotta era o fată frumoasă, blondă, foarte delicată și nervoasă, plină de închipuiri și ambiții ciudate. Ea își iubea și își admira soțul și îl îndemnă a-și căuta o situație mai importantă în lume decât aceea pe care i-o atribuiseră frațele său, Împăratul Austriei.

În vremea execuției, Charlotta se afla în Europa, căutând disperată a-și salva bărbatul de pieirea de care-l știa amenințat când părăsise Mexicul. Ea fusese aceea care-l îndemnase să nu plece de lângă tunurile sale când trupele franceze erau retrase din Mexic, arătându-se astfel ca un adevărat împărat.

Charlotta plecase în Europa cu scopul de a-l implora pe Napoleon III să facă o ultimă efortare de a-l salva pe Maximilian, pe care el îl amăgise să plece în Mexic. Napoleon se folosiseră de acest prilej spre a stabili o împărăție cu trupe franceze

în Mexic, în timp ce Statele-Unite se aflau în chinurile războiului civil.

Napoleon știa că-i era imposibil a menține trupe franceze în Mexic în fața opoziției Statelor Unite, cari la sfârșitul Războiului Civil, ajutate de o armată imensă, porunciră francezilor să plece.

Contele Mannsfeld declară că Charlotta apelase pentru ultima oară la Napoleon la o mare recepție care se da la Tuilleries, la Paris. Când împăratul îi repetase de câteva ori că orice intervenție este imposibilă, împărăteasa disperată nu încetă to-

UNUL CARE ȘI-A ȚINUT SINGUR PROHODUL

Cu ștreangul spânzuratorei în gât

Cum sufletul „asasinilor” să deșteaptă în ultimul moment, când însă e prea târziu

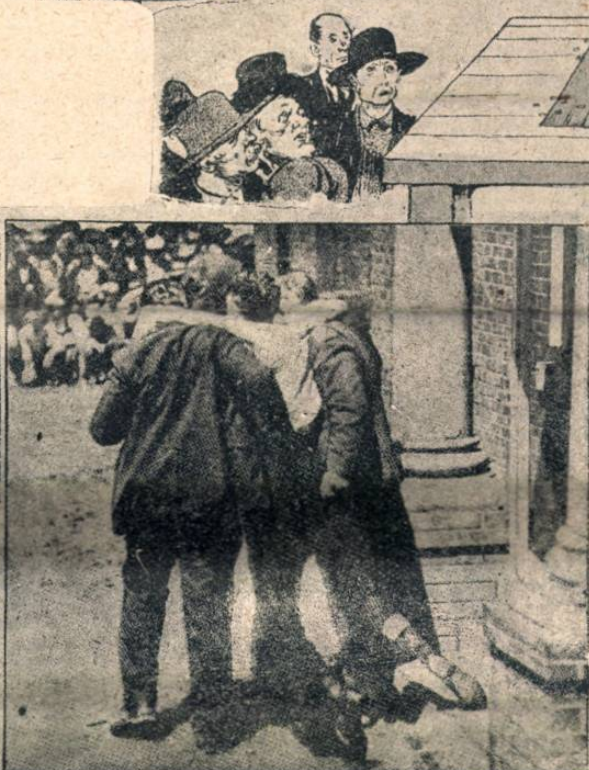
Asasini „îndrăzneți” sunt lipsiți de „curaj” în fața morții

„Asasinul, Vidrin cu ștreangul de gât scrâșnind sfidează pe „ucigași” săi

Ilustrația din medalion reprezintă asasinul în drum spre spânzurătoare, având partea dreaptă a cefei rasă precum și părul de deasupra urechei drept tuns, pentru ca nodul ștreangului să-i dea o lovitură cât mai efecace.

La un moment dat — tocmai când barda era să taie funia — osânditul cere voie să vorbească. Calaul îi desleagă mâinile și scoțându-și masca de pe față, Vidrin își începe predica, care a impresionat adânc pe ascultători. El a strigat: „Este un D-zeu drept, care pedepsește și răsplătește la toți. Asta e tot, Charlie. Taie ștreangul”.

tiv că vrea să-i vedea dacă va scăpa pipa din gură, de ajutor, Vidrin se coboară și el. Acest omor a fost bănuț un oarecare Frank Smith, care judecat, a și fost condamnat la 15 ani muncă silnică. Vidrin a mărturisit la judecată că nedreapta osândire a lui Smith i-a procurat multă plăcere.

Ultima crimă a lui Vidrin, care se prea încrezuse în sistemul adoptat de dânsul de a ucide, l-a dat de gol. S'a adevărat zicătoarea că „ulciorul nu merge prea de multe ori la apă.” Robert Lee Viggins era un tânăr cu bună reputație, din Evangeline, satul lui Vidrin. După ultima sa ispravă, Vidrin se înapoia iarăși acasă și ceasul rău a vrut ca Viggins, cu care se cunoștea, să-i iasă în cale. Vidrin era pe jos, iar Viggins în automobil. Cu gând să-și ia prietenul cu dânsul, Viggins oprește mașina și îl întâmpină, dându-i binețe. Nici nu și-a terminat vorba când Vidrin a început să tragă cu revolverul într'insul. A descărcat toate gloanțele pe care le avea, până când a văzut că Viggins e mort.

Fiind seara târziu, el a reușit să fugă și să se asocieze celor cari, la auzul împușcăturilor alergau la locul crimei. Vidrin căuta și el pe asasin. Purtarea lui era atât de firească, și ura pe care o manifestă împotriva asasinului atât de mare în cât nimănui nu-i trecea prin gând că dânsul ar putea fi omoritorul, mai ales că Vidrin era prietenul celui ucis.

Făcându-se însă cercetări mai amănunțite, s'au urmărit stropii de sânge dela mașină și până la locul unde Vidrin se întovărășise cu cei cari căutau pe asasin — și Vidrin fu

(Continuare pe pagina 6-a)

UZEBE Vidrin, supranumit și asasinul, a fost mai dăunăz osândit și executat prin spânzurătoare. Un sat întreg pe care isprăvile acestuia îl îngrosise s'a adunat spre a vedea ce va face în fața morții cel care curmase multe vieți.

Criminalul Vidrin s'a dovedit vinovat de unsprezece omoruri, făcute toate într'un timp scurt de câteva luni. Vidrin nu era un asasin de meserie, unul care omoară pentru ca să fure, ci un ucigaș din patimă. Omorul pentru el era un sport, care îi producea plăcere deosebită. Cinci din cei pe cari i-a ucis îi erau cu totul străini, cinci îi erau chiar prieni, și numai pe unul singur l-a omorât sub motivul răzbunării. Acesta a fost Pierre Vidrip, o rudă mai îndepărtată a sa.

Intr'o bună zi unui fermier din apropiere i se furase mai mulți porci. Bănuiala căzu asupra lui Vidrin cel tânăr. Invinuirea nedreaptă l-a mâniat pe tânărul Vidrin. Faima de hoț o răspândise Pierre Vidrin o rudă a lui și tânărul Vidrin să hotărî să se răsbune. După mai multe zile de frământare în dreapta și în stânga, într'o bună zi și-a luat re-

D-na Edith Thompson, din Anglia, care în complicitate cu amantul ei, și-a asasinat soțul și a fost osândită la spânzurătoare. Când i s'a adus vestea că spânzurătoarea este gata și să poștească afară, asasina a leșinat și a fost executată în starea ei de leșin.

volverul și a pornit-o spre țarina bătrânului Pierre.

Acesta era tocmai la arat. Ascunzându-se îndărătul unui copac, la unul din capetele țarinei, el aștepta până când Pierre sosi la capătul brazdei. În vreme ce omul își întorcea caii, băgându-și iară plugul în brazdă și era gata s'o pornească înapoi, tânărul Vidrin în trei rânduri ridică revolverul să tragă, și tot de atâtea ori îl lăsa jos, ridică a patra oară și trage. Bătrânul fu culcat la pământ, mort, fără să mai spună o vorbă.

Intors acasă, asasinul se pune în rând cu ceilalți din sat să caute pe asasin. După mai multe zile de cercetări, bănuiala căzu însă asupra lui Vidrin. Dar ucigașul nu se deie bătut. În chipul cel mai nevinovat el respingea indignat orice vorbă cu înțeles în această privință.

Arestat și adus în fața juraților,

Când i s'a adus vestea că trebuie să iasă la spânzurătoare, polițaiul Alexandru a leșinat și a fost târât de pantalonilor. O impresionantă fotografie a unei execuții prin ștreang.

Vidrin cu un cinism și un sânge rece, care a izbutit a înșela chiar pe judecători, și-a pledat nevinovăția, în așa fel, în cât a fost achitat, cerându-i-se chiar scuze pentru ținerea sa pe nedrept la arest preventiv.

Scăpat de primejdia închisorii și chiar de spânzurătoare care îl pândea, Vidrin ar fi putut alege o cale nouă în viața sa.

Se desparte de femeia lui și o pornește în lume.

Intr'o zi după câteva ore de călătorie pe jos, pe un drum de țară, Vidrin este ajuns din urmă de un automobil. Conducătorul mașinei, fermierul Garbou, văzându-l pe jos, îi oferă să-l ia cu dânsul. Vidrin primește bucurii și se suie în automobil. După câțiva kilometri, mașina împotmolindu-se în noroiul de pe șosea, Garbou e nevoit să se coboare, spre a așeza un lanț pe cauciucul roții, care să împiedece alunecarea acesteia. Pe când Garbou lucra la roată, în capul lui Vidrin încolțește un gând criminal. Sub mo-

acolo, plecând pe jos, în căutare de noi victime. Dorința de a ucide era patimășă la acesta și numai o întâmplare fericită a făcut să nu întâlnească pe nimeni în drum.

Puțin mai târziu însă întâmplarea a voit ca în condițiuni aproape identice Vidrin să poată face o nouă victimă pe aceeaș șosea.

Câteva zile Vidrin a stat liniștit în satul său. Nebunia omorului îl cuprinde iarăși însă, și o nouă crimă pune satul în picioare. Oamenii, cari își amintiau de împrejurările în care murise bătrânul fermier Pierre, au bănuț iarăși pe Vidrin. Acesta însă a știut să-și stabilească atâtea probe de nevinovăție, încât n'a putut fi nici măcar luat în cercetare.

Cel mai ușor mijloc de a omori a văzut Vidrin că este atacarea călătorilor pe drumuri singuratic. De aceea plecând iarăși, se roagă de negustorul Lee Duke, care îl ajunge pe drum cu un automobil, să-l ia și pe dânsul. În dimineața următoare Lee Duke este găsit mort, ținând pipa în gură. După cum a declarat Vidrin în urmă, îl omorise spre a

Unul care și-a ținut singur prohodul

(Urmare dela pag. 5).

dat de gol. Oamenii erau gata să-și facă singuri dreptate, și voiau să linșeze pe Vidrin. Numai cu mare greutate administratorul plășii, care era și nefericitul tată al celui omorât, câlcându-și sentimentele de părinte a putut potoli mânia mulțimii. A fost nevoit el, îndurerat de pierderea copilului său, să apere pe ucigaș de furia oamenilor.

Mai zilele trecute Vidrin a venit în fața spânzuratorei, cu ștreangul pe grumaz, ca să-și ispășească plăcerea „vânării de oameni”, și toată lumea a eșit să vadă pe cel mai sălbatic ucigaș, și să audă ce va avea de zis sau ce va face când va simți că i se leagă funia de gât. Dar se întâmplă că cei mai diavolești monștri să fie cei mai abjecți mișei în fața morții.

Doamna Edith Thompson, vestita criminală engleză, care împreună cu amantul său plănuiase moartea bărbatului ei, a fost pildă de „îndrăzneală și sângele rece” cu care ucigașul își privește osânda. — Când „cămășile negre” i-au anunțat că toate sunt gata pentru ca dânsa să-și ispășească crima, doamna Thompson a leșinat și a fost spânzурată în această stare leșinată.

Harvey Church, vestitul criminal din Chicago, care a ucis doi oameni pentru a ajunge în posesia unui automobil, era atât de indiferent în cât nici nu voia măcar să stea de vorbă cu judecătorul sau avocatul său.

Când sosi însă ceasul ca el să fie așezat pe scaunul electric, Harvey a leșinat și dânsul, și nu simțea nici arsura țigării aprinse pe piele. A trebuit să fie dus pe sus și așezat în scaunul omorât.

Un alt caz, tot în America, este acela al unui polițist, ucigaș care a uimit lumea prin curajul de care dăduse dovadă până în ceasul când fu anunțat că toate sunt gata pentru a-l trimite pe lumea cealaltă. La auzul acestor cuvinte, polițaiul și-a pierdut orice putere fizică și a tre-

buit să fie tras de fundul pantalonilor până la spânzuratore.

Vidrin în fața justiției s'a apărât singur, argumentând cu atâta calm și logică încât a surprins nu numai pe jurați dar și pe sătenii veniți să asiste la desbateri. — El a susținut că e victima pasiunii de a omori.

În dimineața când avea să fie executat, el și-a luat dejunul, mâncând ca și cum nimic deosebit nu l'ar aștepta. Era vesel cu nevastă-sa, a stat de vorbă cu cunoscuți și a petrecut ca și când ar fi fost vorba de mers la un chef. Nu arăta nici o părere de rău pentru cele făcute.

Când a fost condus pe estrada unde spânzuratorea îl aștepta, mulțimea care se adunase în număr mare să-l vadă atârnat de gât, era curioasă să știe ce va face.

Vidrin a urcat scările. A stat drept cu fața senină și fără nici un semn de frică sau mustrare de conștiință, în timp ce mâinile îi erau legate.

Apoi și-a îndreptat umerii, și a primit cu un zimbet masca neagră care i-a fost trasă pe cap.

Dar când călăul își ridică barda cu care să taie funia podului pe care sta, cu o voce tremurătoare și accente de agonie Vidrin l-a oprit. — Era strigătul unui suflet care pe neașteptate se trezise față în față cu sine, un suflet care acum se deșteptase și își dădea seama de toate nelegiuirile făcute.

„Pentru Dumnezeu, nu tăia funia, Charlie!”

Călăul, Charlie Pocheau, și-a oprit barda tocmai deasupra ștreangului.

„Deslegați-mi mâinile”, strigă asasinul, cu vocea sfârșită. Mâinile i-au fost deslegate și Vidrin își ridică singur masca de pe față, schimbând acum complet ca și când nici n'ar mai fi fost a sa. Indiferența, calmul și curajul de mai înainte, nu se mai vedea. În locul acestora, fața sa era întunecată de spaimă, de desădejde și de durere adâncă.

Vidrin începu să-și țină singur prohodul. A rostit cuvântarea pe care o revărsa sufletul pe marginea mormântului.

Doamne, Dumnezeu! Cum mă găsesc!

„Acum văd ce am făcut; și mă căesc Doamne. De mă vei chinui în iad, nu-mi va părea rău, pentru mine; dar mi-se sfășie inima de rușinea și desădejdea pe care am aruncat-o asupra mamei și femeii mele, îmi pare rău de mâniarea pe care am adus-o în sufletele nevastelor și părinților celor pe cari i-am omorât. Îmi pare rău de toată lumea.”

„Când Charlie va tăia funia, pentru mine totul s'a isprăvit. Durerile mele deasemenea se vor sfârși. Dar mâniarea mamei mele — și femeii mele — și jalea acelora pe care i-am lăsat orfani și văduve, de-abia acum încep să-mi dau seama. Acest ștreang este blând și milostiv pe lângă remușcarea care mă sfășie.”

„Îmi pare bine că atâția dintre voi sunteți de față, și chiar unii dintre aceia împotriva cărora am păcătuit. Mă rog de voi: iertați-mă, iertați-mă! Poate că privești morții mele să vindece rănilor voastre. Este singurul lucru care îmi poate alina, în parte, suferința.”

Cu jertfa vieții mele vecinice aș vrea să răscumpăr mântuirea întregii lumi. Poate că dacă oamenii ar merge la biserică — și s'ar ruga atunci când sunt cuprinși de patimi rele, ei ar găsi ajutor și n'ar ajunge în starea în care mă găsesc azi. N'ar mai exista atâta stricăciune, n'ar mai fi patimi, mânie ură sau pismă. Rugăciunile ar izbăvi toate.

„Am omorât fiind că nu puteam să mă stăpânesc să nu omor. Pasiunea de a omori mă cuprindea pe neașteptate și nu mai eram stăpân pe mine. Trebuia să ucid, primul om pe care-l întâlneau. Dacă aș fi cunoscut de mai înainte puterea rugăciunii, n'aș fi atins pe nimeni în viața mea.”

Vidrin a mai privit cu pătrundere la mulțimea din față sa și a strigat:

„Există deasupra noastră un Dumnezeu drept; el pedepsește și răsplătește pe toți!”

„Asta e tot! Taie funia Charlie!”
Și Charlie a tăiat-o!

Buletin Săptămânal

După zile de îngrijorare țara în- treagă aduce laudă Domnului care a înălțat pe Regele nostru.

Majestatea Sa s'a restabilit de bronșita care era gravă.

Suveranul a avut prilejul să constate iară cât de iubit este de întreg norodul.

Parlamentul și-a încheiat lucrările înainte de vacanță. S'au votat mai multe legi, dintre care cea mai de seamă, e cea a armonizării salariilor. Funcționarii vor primi salarii în raport cu gradul lor, păstrându-se proporția din 1916. Va înceta sistemul sporurilor.

Pentru că nu mai era vreme să se discute în parlament, s'a modificat pe cele de decret tariful vamal.

Modificarea constă în schimbarea taxelor pe care comerțanții și industriașii au a le plăti la vamă când aduc din străinătate marfă.

În general taxele au fost mărite, la unele articole foarte mult.

În acest fel industria din țară este apărată. Ea nu mai suferă concurența din partea străinătății, negustorii vor vinde marfă fabricată de noi și nu vor mai putea aduce din altă parte ghetă, postav sau fier.

Dacă fabricanții sunt mulțumiți, sunt mulți cărora le e teamă că viața se va scumpi iar: industriașii își vor mări câștigurile și vor vinde produsele mai scump, știind că nu mai există concurență din afară.

Un alt lucru important s'a hotărât în parlamentul țării.

Un deputat arătând situația tristă în care se găsesc unele orașe din pricina imigrării în țară a multor

străini veniți la noi în vremurile tulburi de după război fie cu gând să se îmbogățească, fie goniti din țara lor, d. Octavian Goga ministrul de interne a răspuns că de multă vreme pregătește o revizuire a tuturor încetărilor recente fiind hotărât să alunge din țară pe toți acei cari nu sunt băștinași, sau nu și-a câștigat cetățenia pe cale dreaptă.

Ca să poată face aceasta, e nevoie însă să fie controlată toată lumea din țară.

Controlul acesta poartă numele de recensământ. Poporul se va putea număra cu acest prilej și se va ști câți sunt români, câți unguri, câți sași, câți ruși, câți evrei, precum și cine a făcut sau nu milităria, care s'a născut aci și care în altă țară etc.

Recensământul se va face în ziua întâi de Paști și într-o lună toate lucrările vor fi terminate.

O interesantă schimbare s'a observat în relațiile dintre partidele politice. După ce tratativele între partidul național-țărănesc și cel averescan s'au rupt, fiindcă d-l Maniu voia numai colaborare de guvern, iar d-l general Averescu voia fuziunea, o parte dintre național-țărănești au trecut în partidul poporului.

Erau aceștia totodată și cei mai înverșunați adversari ai liberalilor. Astăzi între partidul național-țărănesc și cel liberal, chiar dacă nu e armonie perfectă, nu mai e dușmănia cruntă de altădată și o înțelegere pentru colaborare n'ar mai uimi pe nimeni.

În politică încetarea ostilităților e primul pas spre învoire.

rog însă a vă modera glasul, deoarece s'ar putea s'o supărați pe Majestatea Sa, Impărăteasa Charlotta.”

Ofițerul rămase uluit de mirare căci uitase de existența Impărătesei Charlotta, dar deveni respectuos când fu menționat numele bătrânului împărat austriac, care mai trăia atunci și era aliatul Germaniei. Ofițerul era satisfăcut aflând că se găsește în realitate pe proprietatea unei prințese austriece, și porunci soldaților să umble cu băgare de seamă împrejurul parcului din Bouchout, ferindu-se de a supăra liniștea ex-impărătesei.

Nu se știe însă precis, anume ce aflate Impărăteasa asupra tragediei morți a soțului său. După unii au-

tori cari și-au scris amintirile asupra acestui ciudat și îndepărtat eveniment, împărăteasa înnebunise mai înainte ca ultima scrisoare a împăratului Maximilian, sau vestea execuției sale să fi ajuns în Europa. Știa totuși, că el fusese condamnat la moarte. Aceste persoane mai afirmă că tocmai în clipa morții sale, dar fără ca dânsa să fie primit vre-o veste precisă, împărăteasa se schimbă brusc și mintea i se opri pe loc. Faptul acesta dădu naștere unui crez foarte răspândit printre persoanele credincioase, anume acela că Maximilian comunicase cu dânsa în chip supranatural la moartea sa, rămânând în comunicație cu împărăteasa în tot timpul vieții acesteia,

Iluziile unei împărătese care a înnebunit

(Urmare dela pag. 4).

zilele și brutalitățile vieții de toate zilele.

Curtenii săi o îndemnară să se înapozeze la castelul său din Bouchout care-i aparținea. Este frumos situat, înconjurat de un parc de 400 ha., astfel că se putea ușor adapta iluziilor ei. Aci și-a trăit ea restul zilelor, senină și liniștită în convingerea că guvernează Mexicul.

Impărăteasa întreținea o curte numeroasă de slujbași și servitori. Avea un Mare Camerier și zece camerieri inferiori, o Mare Cameristă (Garderobieră), un Mare Mareșal al Curții, un Maestru de Ceremonii și un mare număr de lorzi și doamne pentru suită. În genere toți aceștia erau membrii ai nobilimei belgiene.

Soldații în mare ținută păzeau porțile întocmai ca la alți suverani. Impărăteasa posedă o imensă avere personală, evaluată la peste 200 de milioane franci, și era lesne a i-se satisface toate dorințele pe contul și cheltuiala ei.

În fiecare săptămână, Impărăteasa avea o mare recepție serală. Șezând pe un minunat tron de aur, primia prinți și prințese, miniștri ai Mexicului, ambasadori străini și alte persoane importante cari sunt de obicei poftiți la recepțiile curții. În mare ținută, treceau cu toții în procesiune în fața împărătesei demnitate, și plecându-se adânc, îi sărutau mâna. Era o minunată reînviere a trecutului.

Făcea figură încântătoare, împărăteasa Charlotta îmbrăcată într-o

crinolină din stilul secolului 19 și părul aranjat după moda acelei vremi. Mintea, cugetul ei se opriseră în clipa morții soțului său, așa că ea se credea tot în aceeași epocă. Așa de pildă ea credea mereu că tot Napoleon III este împăratul Franței, și prevedea soarta ce-l aștepta. Asupra acestui subiect și asupra tot ce se referea la Napoleon III Charlotta era întotdeauna foarte amară și sarkastică, afirmând că Napoleon III nu era decât un aventurier, care nu se născuse pentru haina de purpură, ci conspirase spre a captura un tron, folosindu-se pentru aceasta fără de nici un scrupul de numele unchiului său.

Charlotta uitase că Napoleon III îl plasase pe Maximilian pe tronul Mexicului și credea că ea îl alungase din țară.

Impărăteasa se scula la orele 7 în fiecare dimineață. Se îmbrăca cu multă grijă și eleganță cu ajutorul cameristelor și al doamnelor de companie; toate rochiile ei erau după moda anului 1867.

După dejun făcea o plimbare în grădină, sau pleca cu trăsură să viziteze părțile mai distanțate ale moșiei sale. Restul dimineții îl petrecea scriind scrisori suveranilor și oamenilor de stat.

După amiază sta de vorbă cu membrii suitei, ascultând muzica pianului sau a fonografului cari îi plăceau foarte mult. Nu i se vorbea decât adresându-i-se cu titlul de „Majestate”, iar împărăteasa trata pe fiecare cu specială demnitate.

Până la sfârșit nimeni nu-i povestise despre marile schimbări cari avuseseră loc în Mexic și în Europa. Nu știa nimic despre războiul mondial, și nu aflase niciodată că Impărăția austriacă și Impărăția Germană încetaseră de a mai exista.

În 1914, în timpul primelor luni de război, se spune că un colonel german comandând un detașament al armatei de invazie, ajunsese pe neașteptate la castelul Bonchout care sta pitit între coline păduroase. Fu foarte surprins văzând drapelul austriac, augustul aliat al Germaniei, fluturând deasupra casei, și presupuse că este vre-o șmecherie. Măniț a păstra bunul precăzător de invazia armatelor Kaiserului.

Cu o ținută agresivă, colonelul german înaintă spre poarta castelului, unde dădu de unul dintre marii demnitari cari nu era altul decât Marele Camerier al Impărătesei Charlotta.

„Cu ce scop ați înălțat drapelul austriac asupra acestei case?” întrebă ofițerul cu un ton agresiv. „Toți reprezentanții Austriei au părăsit Belgia. Iau în stăpânire acest ținut în numele Impăratului Germaniei.”

„Domnule, spuse Camerierul, acesta este palatul Impărătesei Charlotta a Mexicului, care este și Archiducesa Maximilian a Austriei. Majestatea Sa, împăratul Austriei cunșnatul său, dorește ca acest ținut să fie tratat ca teritoriu austriac. Vă voi arăta scrisoarea sa. Vă

CONVOCARE

Banca Comercială și de Credit S. A. Turda, își ține a XXII-a Adunare Generală Ordinară în 27 Aprilie 1927 la orele 6 d. m. în Turda în localul propriu; la care onorații acționari sunt invitați. Ordinea de zi:

1. Alegerea a doi acționari pentru verificarea protoco-lului.
2. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de Revizuire despre anul expirat 1926, al 22-lea an de gestiune.
3. Statuirea bilanțului pe anul 1926, extrădarea absolutului și decisi referitor la distribuirea profitului.
4. Alegerea membrilor Direcțiunii și Censorilor.
5. Eventuale propuneri.

DIRECȚIUNEA

Bilanț la 31 Decembrie 1926.

Activa: Cassa în numerar Lei 523.431.43; Cambii Lei 3.527.039; Conturi-curente Lei 608.677.60. (Debitori în cont curent Lei 1.237.235.50, debitori bănci. Banca Centr. S. A. suc. Turda Lei 371.442). Efecte și acțiuni lei 314.438.75; Imobile Lei 122.457.40; Inventar Lei 141.757; Cauțiune în depunere Lei 26.000.

Pasiva: Capital social Lei 1.000.000; Fond de rezervă 80.000. Fond de rezervă pentru creanțe dubioase Lei 40.000. Depuneri Lei 3.665.564.97. (Depuneri pe libel de depunere Lei 2.300.694.47. Depuneri în cont-curent Lei 1.364.870.50) Creditori în cont curent Lei 183.938.51. Reescont Lei 1.109.692. Depozit de cassa Lei 48.572.38. Dividende neridicate Lei 11.942. Beneficiul net Lei 124.091.32, (report din anul trecut Lei 7.392.21. Beneficiul net 1926: Lei 116.699.11).

Despre bătrânețe

Plantele și animalele toate se aseamănă între ele din punct de vedere al evoluției: toate se nasc, cresc, se reproduc și mor.

Tot ce trăiește se urcă și coboară pe scara vieții.

Viața nu e deopotrivă de lungă pentru toate ființele și plantele. — Rusaliile, un soi de fluturi, trăiesc o zi: dela răsăritul până la apusul soarelui, unele animale din clasa rotiferelor trăiesc în total șezeci de ceasuri, sunt reptile însă care ating vârsta de câteva secole.

Șoarecele trăiește cam cinci ani, berbecelul 15. Calul trăiește 30—40 de ani, câinele 25—28. Cerbul 35—40 de ani.

La fel cămila. Vaca nu trăiește decât vre-o treizeci.

Pisica trăiește 20—25 de ani. Epurele 8—10 ani. Elefanții trăiesc 80—100 de ani.

Dintre pasări papagalul trăiește foarte mult; adesea atinge o sută de ani.

Gâsca și rața trăiesc deasemenea vreme îndelungată 25—30 de ani. S'au văzut rațe trăind 60 de ani.

Corbii, bufnițele și vulturii au deasemenea o viață lungă. 60—80 de ani. Lebedele trăiesc dela 60—80 de ani.

Canarii pot trăi 17 și 20 de ani.

Dintre reptile crocodilul trăiește cel mai mult: unii câteva sute de ani. Deasemenea broaștele țestoase trăiesc 120—200 de ani.

Peștii au și ei o viață lungă... dacă nu li-se întâmplă nici o neplăcere: nisetrul poate să trăiască mai bine de un secol, crapul ating 150—160 de ani, dacă sunt lăsați.

Există broaște care au trecut de 36 de ani.

Dar pe când la reptile și la cele mai multe pasări anii nu lasă urme vizibile, și aspectul vieții către sfârșitul ei nu se deosebește de cel pe care-l avea în plinătatea forțelor, mamiferele poartă pecetea bătrâneții, decum au trecut de mijlocul vieții.

Cine nu știe cât de slăbiți, sbărțiți și neputincioși ne apar unii bătrâni?

Calul din figura alăturată a atins 37 de ani. — Cât e de gărbovit și slab! Pe când rața care numără mai bine de un sfert de veac de când a ieșit din ou e tot atât de voinică pe cum era la începutul vieții ei, și cine ar spune că broasca țestoasă de apă pe care am fotografiat-o, duce în spinare un veac și jumătate?

Oameni de știință au căutat să afle cauzele care produc îmbătrânirea.

Să ne îmbogățim cunoștințele

„Luminează-te și vei fi.“

„Cine vrea să se deosebiască de animalele, care umblă căutând în jos și sunt sclave ale pântecului, cată să priviască în jurul său, să pătrundă înțelesul minunat al firii și adunând cunoștințe să merite cu adevărat numele de „stăpân al naturii.“

Pagina aceasta este scrisă pentru cititorii când au răgaz să se poată instrui.

Combustibilele și petrolul

CEL mai minunat fenomen din chimie îl constituie focul.

Pentru că suntem obișnuiți cu el, fiindcă-l vedem în toată ziua, nu ne mai mirăm de dansul.

Arderea sau combustia e o reacție chimică.

În cele mai multe dintre substanțele care ard, combustibile, se găsește—prin analiză—o materie elementară comună: carbonul. Cărbunele de pământ și cel de piatră, afară de unele impurități, este format aproape în întregime din carbon. Cărbunele de lemn e și el carbon aproape pur.

Carbonul absolut curat și cristalizat formează diamantul cel atât de căutat, sau grafitul din care se fac creioanele.

În lemn, care e și el un combustibil mult întrebunțat, în petrol, în alcool, în uleiuri, în gazul metan și în multe din substanțele care ard, carbonul este combinat cu alte elemente.

Petrolul este carbon combinat cu hidrogen. Substanțele care sunt combinațiuni între hidrogen și carbon se numesc hidrocarburi. După proporția în care aceste elemente se combină, vom avea diferite feluri de hidrocarburi: unele sunt gaze, cum e metanul sau acetilena; altele curg, sunt lichide: benzina, petrolul lampant, păcura, uleiurile minerale, etc.; altele în sfârșit sunt solide, tari, parafina, asfaltul, etc.

CE ESTE PETROLUL?

În petrol, care se găsește în pământ, avem un amestec de hidrocarburi. Acest amestec se înfățișează ca un lichid uleios brun verzui, mai închis sau mai deschis la culoare, după locul de unde provine: unele petroluri sunt mai bogate în hidrocarburi solide, aceste sunt mai vâscoase și aproape negre, altele curg ușor, sunt galbene și nu conțin parafină. Petrolul are un miros greu asemenea petrolului lampant, și pe hârtie sau pe stofă lasă o pară grasă. Petrolul e mai ușor de cât așa și de aceea plutește la suprafața ei.

Sunt patru, cinci locuri de unde se scoate tot petrolul, cât se întrebunțează în lume: (90 milioane tone). Statele Unite, care produce aproape trei pătrimi din tot petrolul de care e nevoie, Rusia, care posedă ținuturi petrolifere întinse la Baku, România, care produce aproape două milioane de tone (două sute mii de vagoane) anual, Galiția apoi Mexicul, Borneo și Sumatra, cu zăcămintele mai puțin importante.

Petrolul s'a format în sânul pământului, prin descompunerea resturilor vegetale și animale (grăsimi) îngropate la adâncimi mari, în cursul veacurilor.

CUM SE SCOATE PETROLUL DIN PĂMÂNT?

Petrolul se găsește la adâncime mai mare sau mai mică, sub pământ, dela 25 metri până la câteva sute. Mai totdeauna, băgat într'un soi de pungă, petrolul e întovărășit

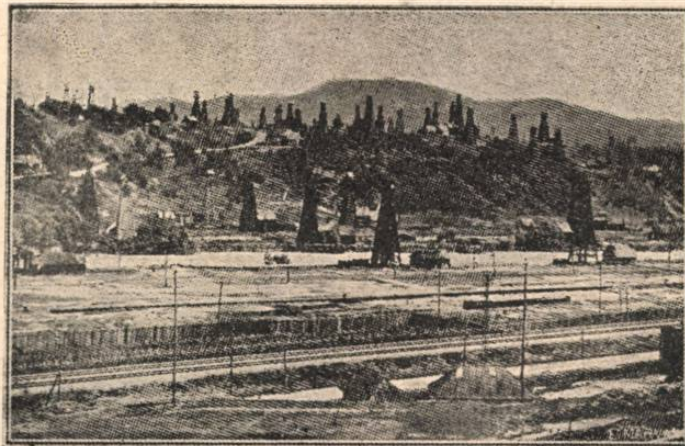
Impreună cu Elie Metchinkoff dela inst. Pasteur din Paris, credem că respectarea prescripțiilor igienice, evitarea abuzului de carne și... considerarea întâmplărilor de toate zilele cu filosofie, duc la prelungirea vieții. Omul ar trebui să trăiască în mediu 120—150 de ani.

de apă sărată, care se găsește în fundul fântanei și de gaze ce stau la suprafață. Cu sonde speciale se găurește pământul, până când sapa ajunge la stratul lichid. Foarte adesea gazele, care sunt închise la presiuni mari, aruncă petrolul afară pe deschiderea făcută. Se spune că sonda a erupt. Uneori însă trebuie să se

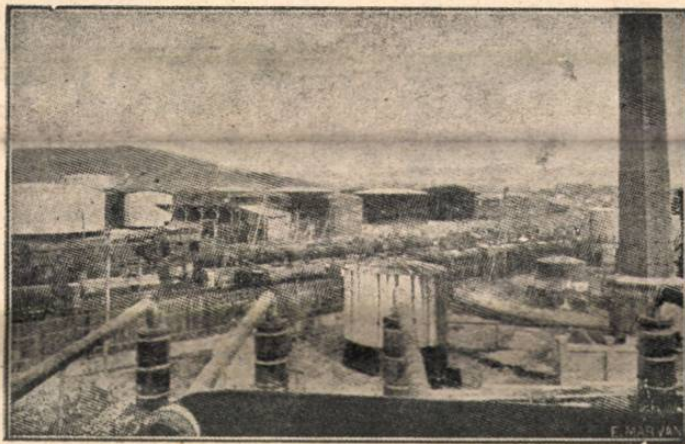
aer, se încălzește petrolul până fierbe. Vaporii (aburii) care se formează se răcesc iară și capătă diferite produse atât de căutate: derivatele petrolului.

1. Dela 45°—70° distilă eternul de petrol, un produs foarte inflamabil (care se aprinde lesne) și care se întrebunțează în laboratoare și ea disolvant al grăsimilor.

2. Dela 70°—150° se obține benzina numită încă esență sau ligroi-

REGIUNE PETROLIFERĂ LÂNGĂ CÂMPINA

REZERVOARE DE PETROL

Din aceste rezervoare cu ajutorul unor conducte speciale numite pipe-line, petrolul poate fi trimis din Câmpina până la Constanța, spre a fi distilat și încărcat în vagoane.

SONDE LA BĂICOI

scoată petrolul cu pompa. Când nu mai e petrol începe să iasă apa sărată din puțul făcut. În unele locuri se găsește mai mult petrol, în altele mai puțin. Sunt sonde care au dat câteva mii de vagoane, fără să se epuizeze. La noi în țară se așează anual cam 500 sonde. Locurile de unde se exploatează petrolul la noi în țară sunt: în primul rând județul Prahova, apoi Dâmbovița, Bacău și Buzău. Mai sunt sonde în județele Vâlcea, în Maramureș și în Vinița (Bucovina).

DISTILAREA PETROLULUI

Așa cum iese din pământ, petrolul nu s'ar putea folosi bine. Petrolul brut trebuie supus operației care se numește distilare. La adăpost de

nă. Se întrebunțează la automobile, în motoarele de aviație, la spălarea petelor de grăsime, etc.

3. Dela 150°—300° se capătă petrolul lampant gazul sau fotogenul.

4. Dela 300°—400° distilă uleiul de petrol întrebunțat ca combustibil în motoarele Diesel și ca ulei pentru ungerea mașinilor.

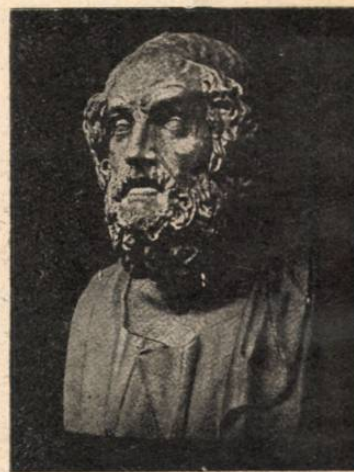
5. Ceace rămâne dela distilare sunt gudroane. Prin încălzire puternică aceste gudroane se descompun formând hidrocarburi ușoare și un fel de cărbune de petrol. Se mai obține din unele petroluri vasilină și parafină, dacă distilarea se face cu anumite precauțiuni.

Vasilina se obține din produsele care rămân după ce s'a distilat petrolul la 350°. Restul acesta e negri-

HOMER

Cu o mie de ani înainte de Christos a trăit în Elada (Grecia de azi) unul dintre cei mai mari poeți ai omenirii: Homer.

Atât de puțin știm despre cântărețul elin, în cât au fost mulți cari au susținut că nici n'ar fi existat, dar dela Homer ne-au rămas două opere de seamă, două epopee: poezii în cât și azi puțini poeți au știut a scrie versuri mai frumoase

HOMER

Iliada și Odiseia n'au fost scrise decât mult mai târziu, după moartea lui Homer. Poetul nu știe să scrie și se crede că era orb. El umbla din loc în loc și cânta versurile sale, întovărășindu-se de liră.

Mai târziu, după moartea lui Homer, Iliada și Odiseia au fost scrise, de către acei cari le învățaseră dela Homer.

Astăzi cele două epopee sunt traduse în mai toate limbile.

Iliada povestește luptele îndelungate în Ahaia (un principat mai mare al Greciei) și Troia, un oraș puternic din Asia Mică.

Odiseia descrie peripețiile prin care trece Ulisse, care pornind pe o corabie spre a se întoarce în țara sa, rătăcește pe mare timp de zece ani.

De sigur că nu ne putem minuna deajuns în fața unei civilizațiuni atât de vechi și care știe să prețuiască atât de mult frumosul: desfătarea sufletului.

cios și se decolorează încălzindu-l cu argilă sau cu negru animal (cărbune de oase). Vasilina e o substanță cu aspect gras, albă, translucidă și se întrebunțează la ungerea mașinilor sau în farmacie.

Parafina se găsește printre uleiurile grele, care ferb peste 350° și e o hidrocarbură solidă, care se topește cam pe la 55°—65°.

După ce se curăță și se albește, slujește la fabricarea lumânărilor și a chibriturilor. Distilarea și prelucrarea petrolului nostru se face în cea mai mare parte în țară. Din cantitatea totală de două milioane tone petrol, un milion și cinci sute de mii de tone se distilă.

Industria care distilă și separă din petrol diferite produse, se numește rafinerii. Cele mai mari la noi în țară sunt la Ploiești și Câmpina.

PENTRU VREMEA CÂND S'AR ISPRĂVI PETROLUL

De sigur că scoțându-se mereu petrol din pământ (90 milioane tone anual) dela o vreme se vor isprăvi izvoarele. Se spune că petrolul American e pe sfârșite (încă vre-o zece ani se va putea scoate atât cât azi.) De aceea chimiștii germani au căutat modul de a prepara petrol.

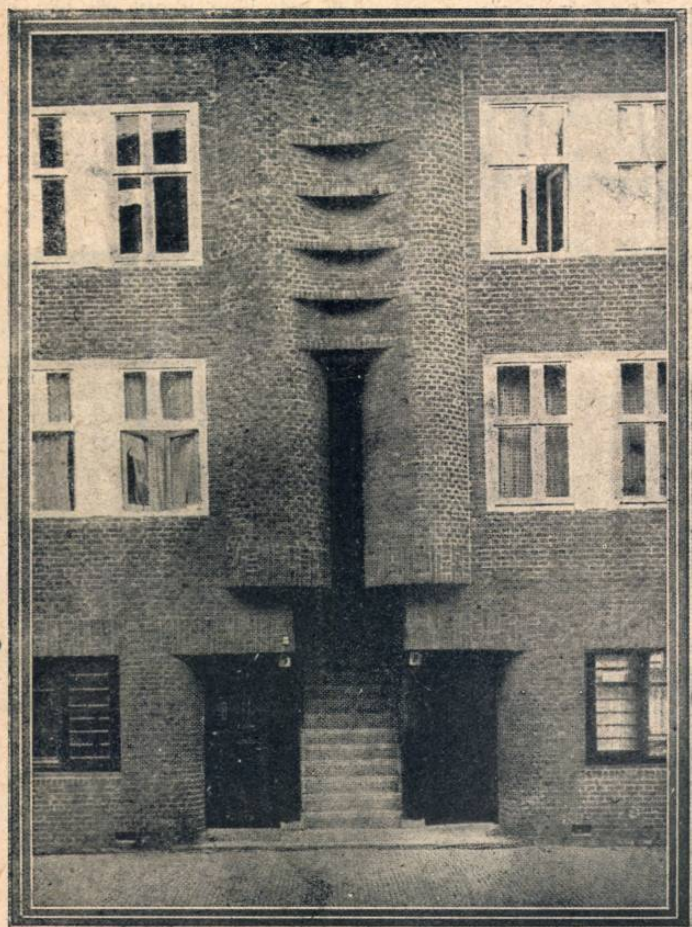
Încercările lor au izbutit: Dacă se încălzește la 450°, în cilindri de oțel tare, cărbune cu hidrogen, la presiunea de 40—50 atmosfere, se capătă, luând anumite precauțiuni, un ulei la fel cu petrolul.

Hidrogenul s'a unit cu cărbunele și a format un amestec de hidrocarburi.

De sigur că după ce oamenii nu vor mai găsi petrol de-a gata se vor apuca să-l fabrice.

Deocamdată însă acest produs, e una dintre cele mai mari bogății ale țării noastre și exportul său ne aduce mai bine de două miliarde lei anual, în banii de azi.

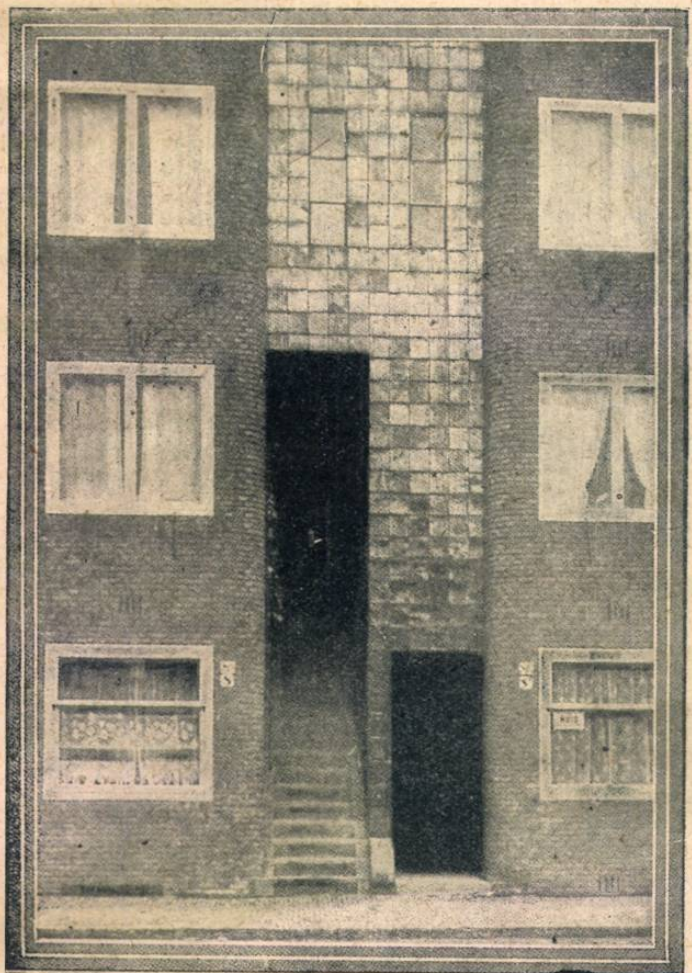
Un oraș care desființează mahalalele—Amsterdam

O INOVAȚIE IN ARHITECTURA MODERNĂ

O GRUPĂ DE CASE CU APARTAMENTE IN AMSTERDAM

UN ALT TIP DE CASE CU SCĂRI DIRECTE LA ETAJUL II

Orașul Amsterdam a hotărât să se modernizeze.

Casele din ilustrațiile alăturate înlocuiesc vechile tipuri medievale și neigienice din Mahalaua Amsterdam.

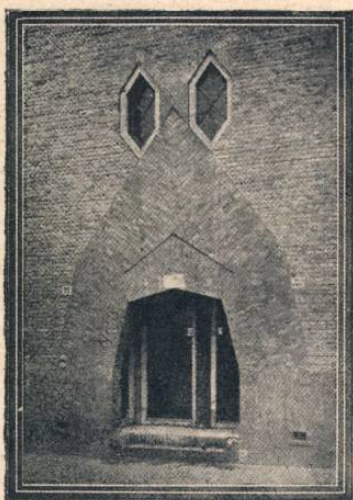
Apartamentele constau din câte 2 camere, bucatărie și baie fiecare și unele chiar cu mai multe camere.

Prin legi bine chibzuite care prevăd un control sever din partea statului, guvernul Olandez acordă însemnate împrumuturi municipiilor olandeze pentru cumpărarea de terenuri și edificare de noi locuințe.

Peste 900 de case vechi au fost dăruite numai în circumscripția „Uhlenburg” a orașului Amsterdam.

În comparație cu alte orașe însemnate din Europa, chiria care se plătește în Amsterdam este foarte mică.

De zece ani municipalitatea orașului Amsterdam urmărește o politică stăruitoare de a desființa bordeiele neigienice și legile actuale în vigoare mențin o stare sanitară exemplară în toate colțurile și străzile orașului.

INTRAREA DIN FAȚĂ LA PATRU APARTAMENTE

Orice abatere sau neglijență este prompt și aspru pedepsită.

Apartamentele acestor case sunt încălzite cu calorifer, fiecare are baie separată și alte îmbunătățiri ale timpului nostru.

La construirea acestor fel de case atât spațiul cât și lumina și aerul au primit o deosebită atențiune, eliminându-se cu desăvârșire locuințele medievale din curte.

* * *

O pildă demnă de urmat din partea Municipalității Clujene, care privește cu nepăsare la vechile și mediavalele sale clădiri din Piața Unirii fără să se gândească măcar la unele măsuri de îndreptare și modernizare a orașului, cum ar fi bunăoară obligarea instituțiilor, băncilor și firmelor din această piață ca, într-un anumit timp dat, se construiesc case moderne ori să-și vândă locurile pe prețuri stabilite prin arbitraj acelor cari s'ar obliga se construiesc.

Dar când te gândești că Primăria e în stare să tolereze o sală de cinematograf, cum e aceea a Cinematografului „Apollo”, chiar în Piața Unirii, cu simple bărci de mahala, infectă, fără aer și în caz de incendiu, mormântul sigur a zeci de oameni, nu ne mirăm că edilii noștri nu se pot gândi la măsuri mai radicale de modernizare a orașului. Pentru asta trebuie timp, bani și mai ales OAMENI.

Abonamentul la „REALITATEA”

Pe un an	250 lei
Șase luni	130 „
Trei luni	70 „

CLUJ, Strada Regina Maria 36
Telefon: 4-46.

ALERGĂRILE DE CAI DIN ANGLIA

Cetiți și răspândiți „Realitatea”

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

ANUL I. No. 12.

CLUJ, DUMINICĂ 24 APRILIE 1927

Editor și Redactor: J. B. Sima Redacția și Administrația: Cluj, Str. Regina Maria 36.

Minunile Naturei: Cascada Niagara

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Iugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINICĂ, 24 APRILIE 1927

Gânduri de Paști

Se apropie două mii de ani de când omenirea sărbătorește la o dată fixă patimile și suferințele supraomenești a divinului ISUS. De aproape două mii de ani învățăturile sfinte, pecetluite cu jertfa vieții sale, și-au croit un drum din ce în ce mai larg în omenirea dornică de ideal.

Dar modestia și simplitatea celui care umbla desculț și cu capul gol predicând adevărul și dreptatea, au îmbrăcat cu trecerea anilor, forme tot mai fastuoase, iar pervertirea sufletului omenesc a știut să modeleze, să șlefuiască și să denaturze învățăturile celui mort pe cruce, potrivit lui pe măsura și trebuința păcătoșeniei pământești.

Aurul pe care divinul Christos l'a disprețuit a ajuns podoaba cea mai de preț în toate bisericile, de orice rit, ridicate pentru proslăvirea lui. Scumpetea vestimentelor sacerdotale, de cari el niciodată n'a pomenit, a reușit să ascundă, să copleșască, să înăbușe, sfînșenia învățăturilor dumnezeiești. Zadarnic cercetăm morala înălțătoare, care trebuie să se desprindă din învățăturile lui, căci ea s'a chircit până aproape de dispariție, și acoperită cu strălucirea unei sacerdotale formalități rămâne tainul unde, departe, sub puhoiul dogmei și a contradicțiilor unui formalism sterp și uscat.

O săptămână întreagă clopotele cu dangătul lor trist trebuia să ne amintească suferințele celui care a fost scuipat, bătut, incununat cu spini și răstignit, pentru că a avut cetezanța de a grai adevărul și temeritatea de a se pune în drumul stăpânitorilor vremelnici. Și o săptămână întreagă s'au oficiat servicii divine, după felurile rituri, din care drept credincioșii n'au înțeles aproape nimic, căci simbolizarea lor a rămas pentru majoritate tot o taină, deși de mii de ani se practică această meticuloasă formalitate.

În satele luminate de tradiționalele focuri, creștinii gătiți de sărbătoare cu făcliile în mână, se duc smeriți să asculte cântarea prelungită și nazală, din care înțeleg lămurit numai: Christos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le. Iși sfînșesc pasca și ouăle roșii și se întorc la casele lor cu o mie opt sute de ani în urmă.

În orașele cosmopolite, oficialitatea, în virtutea unei tradiții bătrâne, ia parte la serviciul divin și îndeplinește această formalitate cu răceala și indiferența cu care ar dresa un proces verbal de contravenție. Credința este bună pentru cei mărunți, iar morala creștină este diame-tral opusă cu frământările pătimașe pentru înțietate și îmbogățire, cari stăpânesc necondiționat pe cei ce dețin conducerea popoarelor.

Au trecut aproape două mii de ani de când creștinismul a dăruit statulele zeilor păgâni, fluturând înaintea omenirii înfrigurate de ideal, o morală înălțătoare și divină, care, până astăzi, a rămas tot departe și irealizabilă.

Dar patimile omenesti, frământările vechiului păgânism, ura și pornirile rele au rămas aceleași.

Și totuși naivitatea idealistilor îi face să mai nădăjduiască într-o îndreptare care va să vie.

Vlad. Nicoară.

Dacă Isus s'ar pogori iarăși pe pământ..

O revistă religioasă din străinătate a pus mai anii trecuți întrebarea de mai jos: ce s'ar întâmpla dacă Isus s'ar pogori iar pe pământ, nu ca Judecător, ci tot ca Învățător, așa cum s'a pogorit acum 1927 de ani.

Răspunsurile au fost diferite. Dacă Isus s'ar pogori iarăși în lume — au răspuns unii — deodată s'ar topi toată necredința celor necredincioși. Toată lumea l'ar primi pe Domnul și s'ar începe o viață nouă pe pământ. S'au aflat însă și alții cari au fost de altă părere. Dacă Isus s'ar pogori iarăși pe pământ — au zis aceștia — noi credem că s'ar repeta tot cam aceeași istorie de acum 1927 de ani. Înainte de toate, lumea n'ar crede că cel venit este Isus Hristos. A doua zi după venirea Domnului, ziarele ar scrie că s'a ivit un „înzălător” ce se dă pe sine și de Isus Hristos. N'ar crede lumea nici în minunile Domnului. Ar zice că-s vrăjitorii făcute de un „vrăjitor”, iar învățații și-ar tremura ochelarii pe nas să „dovedească” că-s „înzălători”. În fața Domnului, lumea ar sta și azi — ca odinioară — împărțită în două tabere. De o parte, tabăra celor mulți, mulți, cari și-ar vedea mai departe de afaceri, dăveri, chefuri și dansuri. Numai o ceată mică de oameni ar umbla și azi — ca odinioară — după Domnul din sat în sat, din oraș în oraș hrănindu-și sufletul cu „cuvintele vieții”.

Dar lucrul nu s'ar opri numai aici. Văzând lumea plină de atâtea nedreptate, minciună, fătărie și înșelăciune, Domnul adevărului ar începe iar cu predica „vairilor”: vai vouă fariseilor și cărturarilor că curățiți blidele pe dinafară... puneți pe cameni sarcini grele de purtat, iar voi nici măcar cu un deget nu vă atingeți de ele” (Luca 11, 39, 46)... vai și vouă oamenilor cari vă numiți creștini, dar cu faptele voastre batjocoriți numele Meu și suferințele Mele...

Dar o astfel de predică ar pune îndată în picioare toate direcțiile. Ar răsună în toate părțile telefoanele că s'a ivit un om ce „tulbură poporul.” (Luca 23, 5) Domnul ar fi imediat arestat ca un „tulburător de popor” și ar încăpea pe mâna poliției și tribunalelor...

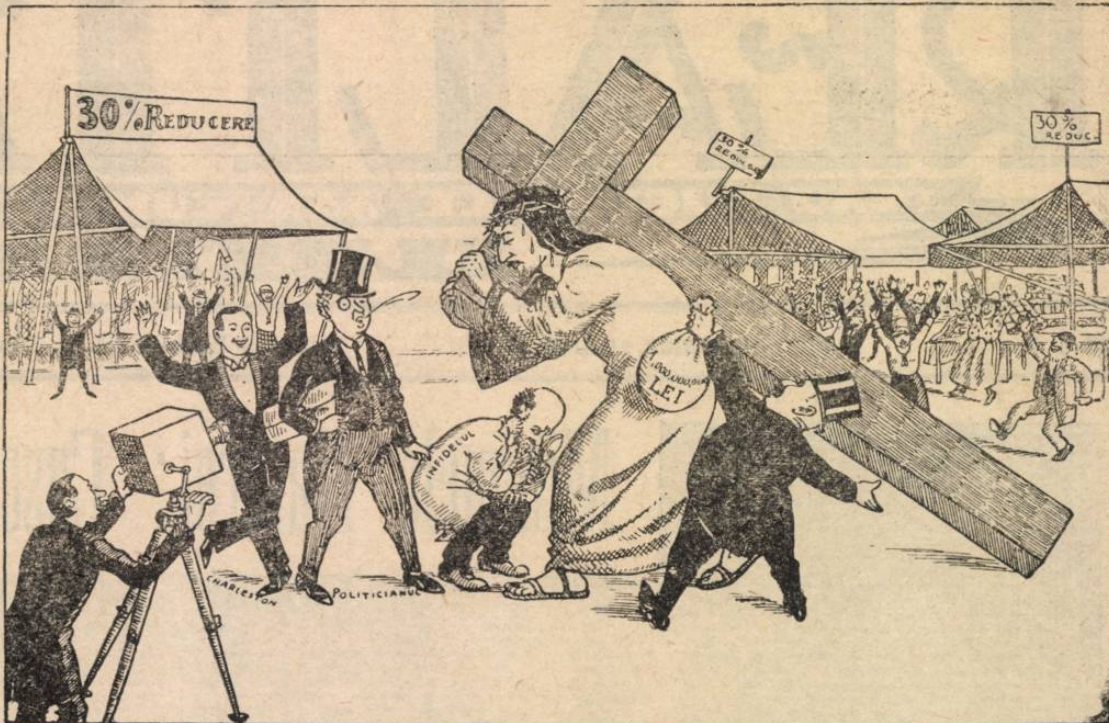
(—„Lumina Satelor”)

CHRISTOS A INVIAT!

Redacția „Realității”, urează tuturor abonaților și cititorilor săi, sărbători fericite.

Christos în mijlocul alor săi

Venind la ai Săi, ai Săi îl răstignesc

Din cele 16 sute milioane de viețuitori ai pământului, circa 530 milioane susțin că sunt creștini. Majoritatea acestor milioane de creștini se găsesc mai ales în Europa și America de Nord, două continente învechite în sărlătănii, viclesuguri și tâlhării.

O parte a acestor milioane de creștini au sărbătorit Suferințele Mântuitorului, crucea grea pe care trecută, iar o altă parte le sărbătorește Dumineca aceasta.

Mulți dintre aceștia poate vor lăcrăma auzind recitându-li-se în cursul acestor sărbători, suferințele Mântuitorului, Crucea grea pe care a trebuit s'o ducă, batjocurile pe cari le-a îndurat, și mulți chiar se vor revolta în sufletele lor împotriva acelor care au avut obraznicia să-l scuipă în față pe cel mai nevinovat Om de pe pământ; se vor indigna poate împotriva unei stăpâniri care n'a putut să apere viața unui nevinovat de furia unei bande de asasini.

Și cu toate astea, imediat după sărbători, mulți oameni pe care îi vedeai cu lacrimi în ochi față de suferințele lui Isus, sub formă de procurori, judecători, șefi de siguranță, prefecți, polițai, miniștri, perceptorii, secretari, jandarmi, bancheri, comercianți, etc. etc. vor iscăli MII de CRUCI GRELE pe seama semenilor lor, fără să le dea o singură lacrimă pe obrazi.

Politicianul de azi scuipă pe Hristos în față—principiile și învățăturile Sale—mai urât decum l'au scuipat asasinii lui Isus pe acesta, fiindcă îl scuipă în mod inteligent și conștiincios.

Omul cu sacul de bani își bate joc de Hristos după cum și-au bătut joc aceia cari i-au acoperit fața ca să-l pălmuiască.

În domeniul economic dările și birurile impuse de către guverne—și mai ales felul hain în care le încasează—sunt o cruce de pătimiri tot atât de grele cum au fost a lui Christos pe drumul Golgotei.

În domeniul social și creștinesc, mulți dintre aceia cari varsă lacrimi de crocodil lângă mormântul de suferințe al lui Christos, au în beciurile lor oameni cari n'au altă vină decât cea de a fi făcut întocmai ceea ce poruncise Domnul să se facă.

Dacă Isus ar veni astăzi la ai Săi, la creștini, aceștia nu l'ar trata mai bine de cum l'au tratat jidovii atunci. El ar avea să-și mai ducă odată crucea pe Golgota.

Dorim cititorilor acestei foi „o înțelegere” mai bună a celui pe care pretind să-l simpatizeze și urmează.

RUGĂCIUNE

Apostol blând, mareț și sfânt,
Născut în lipsă și durere,
Un scuț făcut-ai din cuvânt,
Din lacrimi multe, mângâiere,
Că doar nici tu n'ai fost ferit
De sărăcie și-umilință;
Iar nedreptatea de-ai urât,
Ai fost ucis, drept biruință.

Pe mincinoși i-ai biciuit
Cu arzătoarea ta vorbire,
Pe farisei i-ai ținuit,
Celor săraci purtai iubire,
Pe prunci cu drag îi mângăiai
Intrevăzând în ei scăpare
Și'n drumul tău de mult duceai
O moarte grea, ca răsunare.

Dar, după cum pe când trăiai
Unul de-ai tăi te-a vândut morții
Scriind pe treizeci de arginți
O infamie 'n cartea sorței,
Și astăzi, tot aleșii tăi,
Din legea ta sfântă și bună,
Dată pe mâna celor răi,
Făcut-au groaznică minciună.

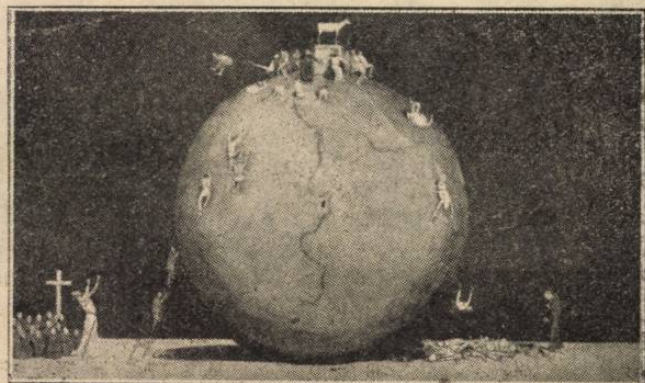
Cu inima plină de-amar,
Și cu privirea 'nlăcrimată
Noi, cei umili, așteptăm iar
Să ni te mai arăți odată.
O! vino iarăși între noi
Mareț apostol al dreptății,
Ca să ne vezi flămânzi și goi
Gemând în chinul nedreptății!

Dar nu veni, apostol sfânt,
Cu duhul moale al blândeții,
Căci azi, pe vechiul tău pământ,
În prima raz' a dimineții,
Când te-or vedea aleșii tăi
Că iarăși ți-ai venit în fire,
Cum sunt nevrednici și atei
Te-or osândi la răstignire.

Și dacă poți să ne vii iar,
Tu trăsnetul să-l iai ca armă,
Cumplitul fulger fie-ți far
Și'n drumul tău arde și dărmă;
Și când cei răi s'or mistui
În focul sfânt al biruinței,
Atuncea poate vor gândi,
Că le-a sosit ora căinței.

O! vino iarăși între noi
Mareț apostol al dreptății,
Ca să ne vezi flămânzi și goi
Gemând în chinul nedreptății!

G. I. Nistor

La stânga stă Christos și invită pe oameni să părăsească calea egoismului, cari însă nu-l iau în seamă, și continuă a se urca către „vișelul de aur”. După un scurt popas la altarul zeului mori, cad peste cap și Moartea îi mătură ca pe un gunoi de dispreț în prăpastia uitării.

FIECARE E DUȘMANUL SĂU

U SUNTEM decât ceea ce facem noi înșine din noi. „Cu cât ne înălțăm mai sus — spune un proverb american — cu atât vedem mai departe.”

Cineva a spus, și cu multă dreptate, că nu suntem decât pe jumătate în ochii altora, ceea ce credem noi înșine, despre noi.

Amândouă aceste ziceri înțelepte sunt adevărate, într-un atât într-un cât știm să ne folosim de dănsule, în înțelesul lor adevărat și MODEST.

Un om care e veșnic pesimist, care toate le vede în rău, este ca omul din ilustrația de mai sus, care se leagă singur, și singur se ține înapoi dela orice succes și înaintare în viață.

Omul pesimist cu nasul veșnic în pământ, n'are nici soare, nici vreme bună. De sigur, unul ca acesta gândește foarte puțin despre SINE, și încă și mai puțin despre alții. La rândul lor, alții gândesc și mai puțin despre dânsul. El nu e niciodată în stare să se ridice deasupra mușunoiului lui întunecat, și astfel privirea sa este foarte mărginită.

Învățătura ce-o putem trage din aceste cuvinte este ca să ne RIDICĂM peste mușunoiul pesimismului nostru și să privim totdeauna viitorul cu încredere și plin de SUCCES, pentru aceia cari ȘTIU cum să-l OBTINĂ.

Nu avem cu toții aceeași șansă de reușită, aceeași posibilitate în viață; cine își închipuie aceasta este naiv și pornește dela un punct greșit.

O deosebire mare, care desparte pe oameni în mai multe tabere este EDUCAȚIA; altă linie despărțitoare, nu mai puțin însemnată, este EREDITATEA, adică influența strămoșilor de ambele părți, care ne-au influențat linia descendentă de-alungul veacurilor. O altă influență, care joacă un mare rol, atât în viața zilnică imediată cât și în ce privește perspectiva viitorului nostru sunt împrejurările sau mediul în care ne găsim și în care trăim.

Să luăm ca pildă, un primitiv din regiunea Congo-ului sau un eschimos din regiunea arctică. Dă-i orice educație vrei, așază-l în orice mediu favorabil și chiar stând cinci generațiuni sub aceste influențe binefăcătoare, ele nu pot produce efectul pe care aceleași influențe le-ar produce asupra unui european. Pentru atingerea acestui scop e nevoie de amestecarea sângelui sau rasei.

Cel mai mare vrăjmaș al nostru suntem noi înșine. „Inima fiecăruia își cunoaște amarul.”

Această pagină va fi citită în trecut și aruncată la coș de către aceia care au poate mai multă nevoie de ea, adică de învățătura cuprinsă într'însa.

Va fi studiată cu atențiune de acei cari au mai puțină nevoie de învățătura ei. Omul care este mulțumit cu sine este omul cel mai prost, fiindcă nu cercetează nimic.

Înțeleptul ascultă șapte nebuni și din nebunia lor își alcătuiește înțelepciunea sa.

Ori cât am încerca, și chiar cu reușită, să ne ascundem greșelile și slăbiciunile față de alții nu o putem face asta față de noi înșine. Numai naivii nu-și dau seama nici de greșelile și nici de puterile lor. Om cuminte este acela care știe care îi sunt greutățile, și știe cum să se pregătească spre a le învinge.

Slăbiciunile omenești sunt de multe feluri. Și ca să nu facem multă teorie, ne permitem să aducem un singur caz care atinge aproape pe fiecare dintre noi. Cazul este că milioane de oameni își greșesc drumul în viață și se prăpădesc numai fiindcă nu se pot hotărî să se scoale din pat dis de Dimineață.

Recunoaștem că aceasta slăbiciune poate să fie cauzată și de o sănătate care lasă mult de dorit. Făcând excepție în cazurile, neputinței fizice, LENEA nu are nici o scuză, ABSOLUT NICI UNA.

Sporirea puterilor noastre de muncă atârână de puterea noastră de voință și de spirit. Unul dintre cei mai mari dușmani ai omeneirii a fost și este încă LENEA, neplăcerea de lucru. Lenea nu poate fi biruită decât prin o hotărâre energică a voinței de a atinge o anumită culme în viață, un anumit ideal.

Cine n'are CULME, nu-și poate făruși nici VOINȚA și toată viața sa nu este decât un joc al INTÂMPĂLĂRII. Este ca luntrea fără lopeți mânată de valuri încoace și încolo.

Cine nu MUNCEȘTE nu are dreptul la nimic în viață; până și viața este un lux nemeritat pentru dânsul. MINTEA, capacitatea facultății noastre de a cugeta, de a cugeta inteligent, de a împreuna, construi, crea și produce sunt agenți vii care trebuiesc puși la lucru.

Închipuie-ți câțiva servitori pe care i-ai avea la îndemână și pe care în loc să-i întrebuințezi ai încerca să-i adormi să-i moleșești și să-i distrugi. Lumea ți-ar spune că ești prost. Tot așa spune lumea și omului care având facultățile mintale

întregi, capacitatea de gândire, de creare, și de dezvoltare, încearcă să le adoarmă și să nu se folosească de dănsule.

Adesea auzim pe unii spunând: „Ori cum ași încerca, ori cum m'ași strădui, nu ajung la nici un rezultat.”

Unii care se găsesc în această stare sunt ca căprioara legată cu sfoară într-o colibă indiană, legată anume spre a ispiți pe tigrul flămând și furios. Căprioara este legată; ea nici nu poate să meargă și nici să-și taie sfoara, trebuie să stea pe loc până vine tigrul și o mănâncă. În acest caz căprioara termină, ajungând în stomacul tigrului. Pentru tigrul însă nu s'a sfârșit; el primește un glonte în cap și vânătorul care i-a expus capra ca să-l ispitească, îi ia pielea.

Mulți oameni sunt ca căprioara legată cu sfoară. E adevărat că nu prea se întâmplă să-i mănânce vre-un tigr adevărat, și mulți ar putea spune că fabula noastră nu-i privește.

Să nu uite însă că vine sălbătecul tigrul al BĂTRĂNETEI, SĂRĂCIEI, MIZERIEI și LIPSA de tot felul.

Înțeleptul spune: „O leacă de somn, o leacă de dormitare, o leacă de ședere cu mâinile tologite, și sărăcia ta, ca un HOT, te va ajunge; și lipsa ta ca un haiduc.” Tot același înțelept spune: „Mâna leneșă SĂRĂCEȘTE; iar mâna celor HARNICI se înăvujește.” Și mai departe spune: „Sufletul leneșului DOREȘTE dar nimic nu CĂPĂTĂ.”

Acestea sunt cuvinte înțelepte, și totodată PRACTICE.

Sfoara care leagă pe mulți este tocmai lenea.

Revoluționistii spun că multe din însușirile animalelor le au și oamenii.

Mulți oameni au lăcomia porcului, gândindu-se numai la stomac. Alții sunt VICLENI ca vulpea, alții CRUZI ca tigrul,

iar alții FEROCI ca lupul, alții BUNI sau AMBIȚIOȘI ca ursul și alții MÂNDRII cum e calul care înaintază până cade mort fără a scoate vre-un gemăt.

Adeseori auzim pe unii cari spun: „Nu știu ce mă împiedecă; nu pot să mă mișc din loc; orice ași încerca, nu-mi reușește. Chiar punându-mi toate silințele nu ajung nicăiri. Sunt nenorocit de soartă. Trebuie se mă las în voia INTÂMPĂLĂRII.”

Oricine știe că unul care gândește astfel nu este decât un simplu LENEȘ, care nu-și întrebuințează SERVII cu care este înzestrat. Nu este un singur om, ori cât ar fi de incapabil, de mărginit și de redus, ca să nu-și poată îmbunătăți, înmulți și crește capacitățile, cunoștințele și drumul spre IZBÂNDĂ în viață.

Greșala multora este că nu au nici un SCOP în viață și fiindcă n'au scop, nici nu fac vre-o încercare să ajungă undeva.

Dacă tu cititorule, vrei să ajungi undeva, vrei să întreci pe altul, atunci trebuie să ALEGERI mai tare decât dânsul. Să nu spui niciodată că: „Ei, doar nu-s nebun să alerg se mă prăpădesc.” Dinpotrivă, jelul să-ți fie să alergi cât mai repede, cât mai mult și cât mai cu succes.

Acei care se obișnuiesc cu ALERGATUL, pot să alerge mai REPEDE ca acei cari umblă încet.

Viața e darnică și răsplătește cu prisos pe aceia cari știu cum să alerge într'însa; deci nimeni nu se poate scuza că doar el n'ar fi avut ocaziune să alerge. Dacă nu alergi, nu te mira că nu ajungi nicăiri.

Dacă găsești că te ține ceva înapoi, care te împiedecă, care îți face cruce în cărare, acela ești numai TU; TU ÎNSUȚI și nimeni altul. Oamenii cu voință hotărâtă și determinare au pătruns necunoscutul, au străpuns munții, s'au pogorit în adâncul mării, s'au urcat pe vârful nourilor, se coboară în adâncurile pământului, au cucerit văzduhul, unde le nepăibile și misterioase ale aerului și au săvârșit mii și mii de lucruri cari pentru omul nehotărât și leneș par lucruri cu neputință.

Când s'a deschis prima linie de căi ferate în Anglia, între Manchester și Liverpool, societatea căilor ferate a trebuit să plătească oamenilor ca să se urce în tren, pentru a le dovedi că nu le poate face nici un rău și e tocmai spre binele lor.

Sunt atâtea lucruri în viață, lucruri cari ne înconjoară pe fiecare, care sunt tot atâtea ocaziuni pentru succesul nostru și al familiei noastre.

Desleagă-te deci de tine însuși, și vei fi liber.

PENTRU CE S'A DAT LUI CHRISTOS PE CRUCE BURETELE CU OȚET

După 2000 de ani știința descopere explicația ce trebuie dată dramaticului episod care a nedumerit pe teologi, și pe care dânsii au încercat să-l explice în atâtea feluri ne-mulțumitoare.

Juda încearcă se rentoarce cei treizeci de arginți mai marelui preoților. După profesorul Newell Iuda nu l'a trădat pe Isus pentru cei treizeci de arginți, ci pentru că nu credea că el ar fi Mesia

DE DOĂZECI de veacuri creștinii interesați în înțelegerea Eroului lor și-au pus întrebarea:

„Care a fost scopul că atunci când murea pe cruce, i s'a dat Mântuitorului un burete muiat în oțet?”

Aceasta este o întrebare care a nedumerit nu numai pe cititorii laici ai Bibliei, ci chiar pe cercetătorii adevărați, cari au încercat să explice faptul acesta, însă n'au făcut-o niciodată în chip satisfăcător. Majoritatea lor a emis teoria că gestul acesta a însemnat un fel de batjocură. Totuși Sft. Matei, Sft. Mark și Sft. Ioan au indicat că oțetul i-a fost oferit lui Christos de către unul care avea milă de suferințele sale. În cazul acesta, era un gest de milă și nu de batjocură.

Dar unde era mila, oferind această băutură acra și neplăcută acelor buze cari în clipa cea mai tragică a celui mai tragic episod din istoria umană, strigaseră în desperare: „Dumnezeu meu, Dumnezeu meu, de ce m'ai părăsit?”

Iată că acum, după ce lumea creștină a fost nedumerită timp de 2000 de ani asupra acestei probleme, un savant englez, Profesorul O. M. Newell, unul dintre cei mai distinși biologi europeni, ne spune că nu era oțet ceace i s'a oferit Mântuitorului, ci un drog calmant, un narcotic, cunoscut ca vin de Moria, sau vin mortal, cum i-am spune astăzi. Profesorul Newell afirmă că băutura aceasta era adesea întrebuintată la răstigniri când, dintr'un motiv sau altul, victimele acestei crude pedepse erau favorizate de autorități sau aveau prieteni bogați și destul de influenți spre a le procura îndurarea. Vinul acela făcea ca orice durere să înceteze, suferindul căzând într'un somn care în curând se transforma în moarte.

Cei patru Evangheliști nu ne spun exact aceeași poveste despre băutura oferită; dar trei dintr'înșii sunt de acord în interpretarea că gestul acesta era un gest de prietenie. Iar relatarea Sft. Ioan confirmă pe deplin concluziile Profesorului Newell.

Sft. Luca nu spune decât „Soldații își mai băteau joc de dânsul, apropiindu-se și oferindu-i oțet” (Capitolul XXIII versul 36) Prin această versiune își justificau atitudinea acei cari erau adepți ai teoriei despre batjocorirea lui Christos.

Atât Sft. Matei cât și Sft. Marcu, spun că după ce stătuse vre-o două ore pe cruce, Isus strigă: „Dumnezeu meu, Dumnezeu meu, de ce m'ai părăsit? atunci alergă cineva și

Crucificarea lui Isus, după un desen al lui Gaudenzio Ferrari, în care buretele este desenat după cum se spune în Biblie. Ferrari e un mare și vechi artist Italian.

muia un burete bine în oțet și îl întinse lui Christos ca să bea” și că în urmă „Mântuitorul își dete suflul”.

Sft. Marcu, se ocupă de acest episod în capitolul XV, versurile 34 până la 37, iar Sft. Matei în capitolul XXVII, versurile 46 până la 50.

Versiunea Sft. Ioan este însă cu totul deosebită de celelalte. În capitolul XIX, el nu menționează ora în nici un fel; într'adevăr, faptul acesta s'ar fi putut întâmpla numai un scurt timp după ce crucea a fost ridicată. Sft. Ioan spune că după ce l'au răstignit, soldații i-au luat hainele și împărțindu-le, Isus vorbi discipolului său iubit care sta lângă dânsul, rugându-l să aibe grijă de mama sa. Și apoi Ioan continuă în versetele 28 până la 30:

„După acestea, Isus știind că toate lucrurile fuseseră acum împlinite, că și sfintele Scripturi fuseseră îndeplinite, spuse: Mi-e sete.

„Apoi fu adus un cazan plin de

oțet și într'unul muiară un burete și-l apropiară de gura sa.

„Când Isus luă oțetul, spuse: S'a sfârșit și plecându-și capul își dete suflul.”

Vom vedea deci că în timp ce ceilalți discipoli spun că Isus băuse lichidul, Sft. Ioan, discipolul iubit, singurul care sta la picioarele crucii împreună cu cele trei Marii, afirmă clar că Isus luă băutura — oricare ar fi fost ea — ce i se oferise, și imediat după aceea căzu în inconștiență.

Apoi Sft. Ioan, continuă a spune că mai târziu, unul dintre soldați luă o spadă și înfigând-o în costa lui Isus, se asigură astfel că Isus era în realitate mort.

Profesorul Newell, căpătase prima indicațiune despre vinul morții din scrierile anumitor medici Romani și Greci, pe cari le tradusese.

Doctorul grec Dioscorides, ne spune că el făcu o descriere amănunțită asupra vinului de Moria, care se distilează din rădăcina plantei de

Mandragora. După înghițirea acestui medicament, urmată de un somn adânc, orice operațiune putea fi întreprinsă fără a cauza nici o durere. Atât de adânc era somnul și insensibilitatea cauzată de acest vin încât mai servea și pentru alte scopuri afară de chirurgie, o doză prea mare cauza însă moartea întotdeauna. Acest doctor din antichitate ne spune că vinul de Moria se da adeseori celor condamnați la moarte prin eșafod. În timpul ocupării Palestinei de către Romani, metoda cea mai răspândită de execuție era răstignirea, un procedeu lung care cauza victimei mari suferințe. Sub sancțiunea Marelui Sanhedrin, femeile evreice se duceau să ofere victimelor vinul morții, care îi adormia și astfel le scurta suferințele.”

În ce privește episodul crucii, Profesorul Newell citează drept autoritate raportul lui Petronius, dar cel mai de seamă e al lui Pilat, raport care împreună cu toate celelalte de pe vremea lui Pilatus în Judea —

dintre cari multe sunt scrise chiar de mâna sa — se află în Muzeul din Milan, unde au fost studiate de Profesorul Newell.

„Aceste rapoarte ne arată”, spune Profesorul Newell, că persoana responsabilă pentru vinul morții oferit lui Isus era chiar sora lui Iuda Iscariotul care, mișcată de suferințele lui Christos pe cruce și de trădarea fratelui său, îl înduplecă pe călău să-i îndeplinească dorința. Totul era însă în zadar căci, după cum spune Petronius, Isus trecuse dincolo de acest ajutor, deși mai era în viață, și deaceia Petronius trimise un sub-ofițer Caius Marcus, să înfigă spada în trupul lui Isus spre a-i sfârși suferințele, și așa se și întâmplă.

Distinsul artist francez, ale cărui ilustrațiuni monumentale asupra Noului și Vechiului Testament deveniseră o autoritate în chestia obiceiturilor și portului Palestinean, atât înainte cât și după epoca Mân-

(Citiți urmarea în pag. 11)

Un desen Anglo-Saxon, care arată în loc de burete un fel de cupă

Crucificarea după vestitul pictor francez Tissot.

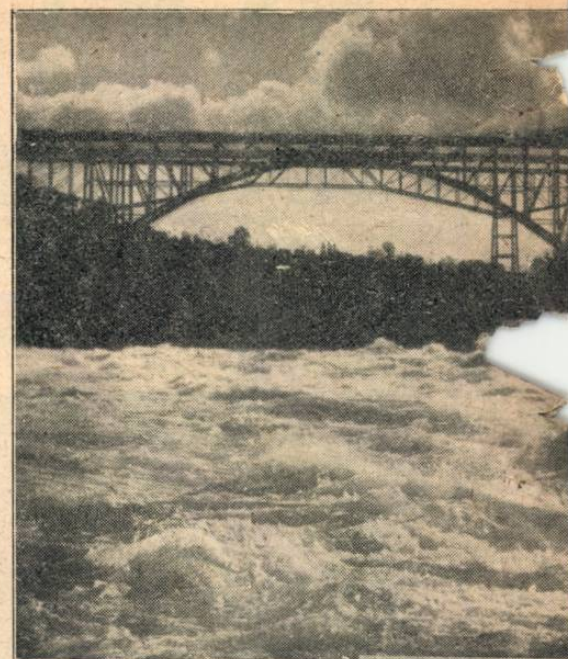
SUPLIMENT

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

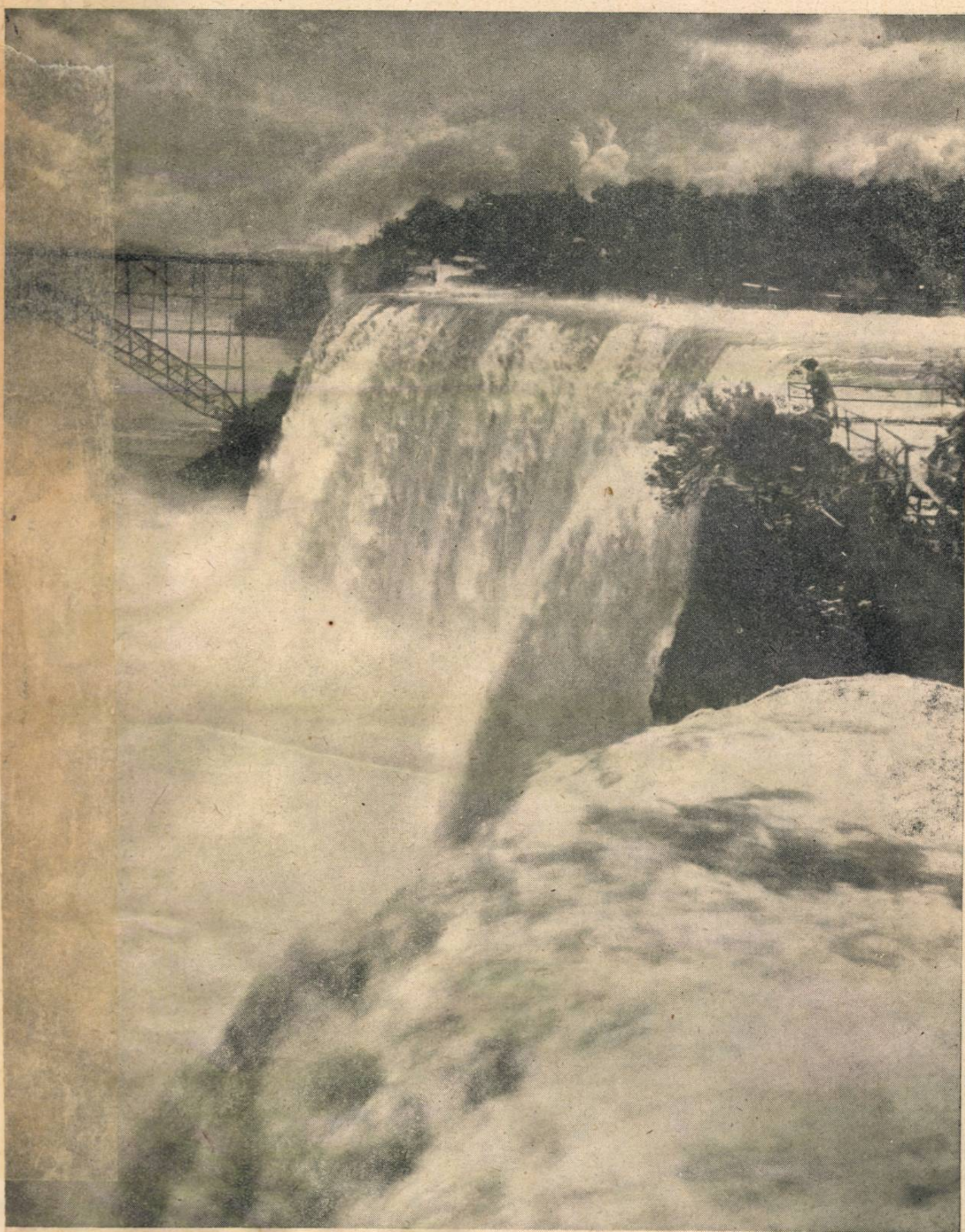

Cascada

este cea mai mare și
dere de apă din lume
mea cât și volumul a
fiecare minut timp de
oră, 24 ore pe zi, 365

Râul Niagara curge
York și Canada, are o
și varsă apele lacului
Ontario. Căderea are
aproape de Buffalo, (C
de 58 metrii înălțime
diană și circa 63 m. în
Cascada are o lățime
în formă de potcoavă

În fiecare an această
de zeci de mii de oameni
una din cele mai mari min

Niagara

fermecătoare că-
e, atât prin înălți-
pei care cade în
60 de minute pe
de zile pe an.

e între Statul New-
lungime de 36 mile
ui Erie în lacul
e loc la Niagara.
(New-York) și este
în partea cana-
partea Americii.
de circa 1300 m.

Cascadă este vizitată
din toate țările. Este
uni ale Naturei.

I. B. Sima,
Niagara

Din minunile naturii

Pe cea mai joasă treaptă a vieții.

E primăvară! Soarele ne îmbie să mergem afară la câmp...

Într-o zi caldă, luminoasă, când te vei afla în mijlocul naturii, în-ți răgaz, cititorule, să privești la felurimea nesfârșită de gaze și vieți care foiesc în juru-ți, și vei fi

UN FORAMINIFER
În stânga scoica sa.

minunat: fluturi strălucitori îți încântă privirea cu simfonia culorilor lor, tot soiul de păsărele zboară de ici colo și umplu locul de cîrpit plăcut; greeii țărăie în iarbă; o șopărlă se furizează printre sfărâmurile de pământ din arătura proaspătă; o veveriță saltă gingaș pe un ram; un melc își poartă domol casa în spinare; o cârtiță a ieșit la marginea drumului să se încălzească, sus pe colnic un cio-

Un burete.

ban tânăr paște o turmă de oi, iar dacă te apropii de heleșteul din vale, vei auzi broaștele orăcîind, vei vedea râmele săpînd pămîntul și peștii înotînd să-și caute hrana.

Printre ființele vii există unele, pe cea mai joasă treaptă a scării care alcătuiește viața, de nu se pot deosebi dacă sunt animale sau plante și care avînd forme diferite alcătuiesc clasa protozoarelor.

Alt burete.

Accestea sunt formate dintr-o materie vîscoasă, un soi de gelatină, asemănătoare albușului de ou, închisă într-o piele (membrană). Unele sunt atât de mici că nici nu se văd cu ochii liberi, ci trebuie să ne uităm la ele cu microscopul. Altele sunt ceva mai mari. La unele pielea înconjurătoare e tare, la o adevărată scoică. Acestea trăiesc mai ales în mare și se numesc

O colonie de celenterate

oraminifere. După ce mor învelișul lor cel tare cade pe fundul apei și în mii de ani scoicele acestea alcătuiesc straturi întregi de nisip. La fel formate, dar foarte mici și avînd o ieșitură subțire ca o coadă, pe care tot agitînd-o se pot mișca, sînt Flagelatele, alte protozoare. Printre flagelate sînt unele care înrînd în trupul omului produc boala somnului.

Protozoarele se aseamănă între ele prin aceea că sînt formate dintr-o singură celulă: substanță pro-

Să ne îmbogățim cunoștințele

„Luminează-te și vei fi.”

„Cine vrea să se deosebiască de animalele, care umblă căutînd în jos și sînt sclave ale pămîntului, cată să priviască în jurul său, să pătrundă înțelesul minunat al firii și adunînd cunoștințe să merite cu adevărat numele de „stăpîn al naturii.”

Pagina aceasta este scrisă pentru cititorii când au răgaz să se poartă instrui.

Industria chimică alimentară

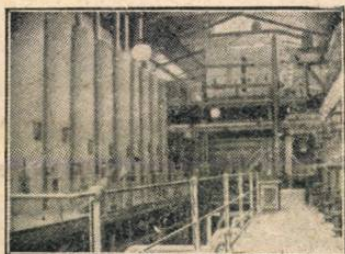
Fabricarea zahărului

În general publicul are în mod greșit o părere rea despre alimentele fabricate. Tot ce e preparat pe cale „artificială” și nu e produs natural, se crede că e falsificat: chimiștii sînt învinuiți că înșeală și întrebunțează la fabricarea alimentelor substanțe otrăvitoare sau degustătoare: gaze sulfuroase, acizi, negru de fum, sodă caustică, cretă, nisip, și câte altele toate murdării.

Acuzația e în cea mai mare parte nedreaptă. Produsele chimice sînt mult mai curate și mai puțin dăunătoare decît bunăoară laptele pe care ca să-l sporească, lăptăreasa l-a botezat cu apă dintr-o fantană, nu totdeauna curată. Și oare grăul și porumbul nu cresc din bălîgarul cu care sâteanul și-a îngrășat pămîntul?

ZAHĂRUL.

În vremurile vechi zahărul nu se cunoștea și oamenii foloseau miera de stupi, spre a îndulci bucatele sau băuturile.

Căldările în care zeama de sfeclă se carbonatează.

Mai tîrziu se aducea din Indii sau din Oceania zahăr de trestie. Pe la sfîrșitul veacului al 18-lea doi chimiști germani Marggraf și Achard isbutiră să scoată zahăr din sfeclă. Dar zahărul pe care-l scoteau ei era puțin și prea costisitor și lumea folosea tot zahărul adus pe mare din colonii.

Pe vremea lui Napoleon, împăratul francez, pentru că toate țările se uniseră împotriva acestuia, și nu lăsa corăbiile să vină în Franța, era mare lipsă de zahăr în această țară.

Împăratul a hotărît să dea un premiu celui care va ști să fabrice zahăr.

toplasmatică (ca a albușului de ou) închisă într'un înveliș.

Dar diferite protozoare unicelulare se pot întovărăși laolaltă spre a forma animale adevărate, pluricelulare, marea categorie a metazoarelor. Cele mai simple metazoare sînt bureții din mări (Spongieri). Multă vreme nu s'a știut dacă bureții nu sînt cumva plante. Astăzi se știe că sînt animale care fac ouă și larve, care plutesc în mare înainte de-a se așeza într'un loc.

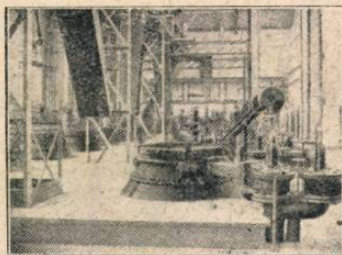
Buretele de care ne servim la spălat nu e decît scheletul animalului, după ce s'au nimicit părțile lui moi. Cei mai mulți bureți au un schelet tare, rigid, bureții moi sînt o excepție.

O altă categorie de metazoare inferioare sînt Celenteratele. Un număr mare de animale mici cari trăiesc laolaltă alcătuiind cu scheleturile lor formele cele mai surprinzătoare. Grupuri de celule ni se dezvoltă deasupra celor moarte și ajungem astfel la forme ca cele din fotografia noastră, care se întălesc în mările calde și au înfățișarea unor arbori.

Proust și Fouque, doi chimiști francezi, preparară zahăr din struguri, dar oamenilor nu le plăcu acest zahăr.

Cățiva ani mai tîrziu farmacistul Deroué și chimiștii Deyeux și Baruel, îndemnară pe fabricantul Benjamin Delessert să prepare zahăr din sfeclă. În Ianuarie 1811 fabricantul aduse în fața lui Napoleon două căpățîni de zahăr.

Împăratul desfăcînd de pe pieptul său crucea, decoră pe Delessert. Deatunci, industria zahărului de

Baterie de difuziune.

sfeclă s'a dezvoltat, întâi în Franța și apoi în Germania, atît încît prețul acestui aliment a scăzut foarte mult, în raport cu valoarea sa hrînitoare.

În total se consumă în lume 15 milioane de tone de zahăr.

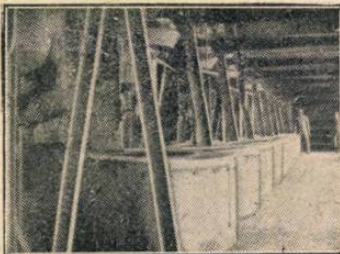
În țara noastră fiecare locuitor folosește cam 10 kg. de zahăr pe an.

Fabricarea zahărului din sfeclă.

Fabricarea zahărului e o operație destul de grea.

Sfecla de zahăr (sfecla albă) cere o îngrijire specială ca să crească, dar în anii buni cultura sfeclei e lucru mînos.

Sfecelele sînt spălate și apoi rase în mașini speciale. Se formează un soi de felii foarte subțiri, care se așează în vase înalte, prin care curge încet de tot apă caldută. Un vas dintre acestea se numește di-

Turbine pentru separarea zahărului

fuzor și o serie de asemenea difuzoare alcătuiesc o baterie.

Apa care a trecut prin difuzoare scoate zahărul din sfeclă și produce astfel zeama. Sfecla care rămîne în difuzoare se stoarce de zeamă și se dă la vite ca hrană.

Zeama are un gust și un miros neplăcut. Ea trebuie să fie curățată. Pentru aceasta se pune în zeamă puțin lapte de var, se trece apoi un curent de gaz carbonic care face ca varul să cadă la fund sub forma unui terci de cretă în care se adună și toate murdăriile.

Cretă care ține în ea multă zeamă se strecoară și se stoarce în „filtre-presă”. Pasta care rămîne pe filtru slujește ca îngrășămant.

Zeama nu mai are miros rău dar e galbenă. Spre a o decolora se trece un curent de gaz sulfuros, care vine dintr'un cuptor în care arde pucioasă. Zeama e acum ca apa, are gust dulce și e curată. Trebuie concentrată.

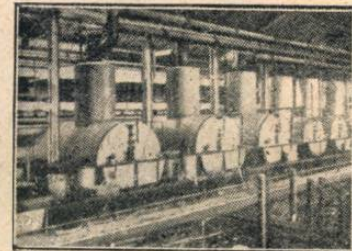
În vremurile de demult se încălțau căldări cu zeama pe foc. Astăzi fiindcă prea ar costa mult cărbunele, se folosesc aparate de concentrare cu „efect multiplu”. În acestea, cu vaporii (aburii) cari se formează într-o căldare se fierbe zeama din o a doua căldare, unde făcîndu-se presiunea atmosferică mai mică, apa fierbe mai curînd. Mai departe apoi, vaporii din această a doua căldare încălzesc o a treia, unde presiunea e și mai scăzută, și așa mai departe, un singur foc încălzește patru-cinci căldări.

La început concentrația se făcea deadreptul pe foc, în căldare și trebuiau 220 kg. de cărbuni spre a concentra 1000 de litri de zeamă.

S'a ajuns azi să se concentreze aceeași cantitate cu 35 kg. cărbuni, în aparate cu efect triplu.

Prin concentrare se produce un sirop gros care începe să critsălizeze.

Siropul e pus în niște mașini care se rotesc foarte repede numite turbine centrifugale. Aici se repară cristalele de zahăr de substanța care se cheamă melassă, un lichid

Aparat de concentrat.

dulce, care se vinde distilerilor de alcool sau se dă la vite drept hrană.

Rafinarea zahărului e o operație care dă acestei substanțe albeața pe care o are.

Zahărul topit se taie apoi în forme de căpățîni sau de cuburi mici. Desigur că industria zahărului e o minune a secolului nostru.

Ea a isbutit să scoată dintr-o plantă comună un produs pur și să facă din ceace era socotit ca o consumație de lux, un aliment folosit de toată lumea.

În țară avem 11 fabrici de zahăr dintre cari cele mai mari sînt cele dela Roman, Giurgiu, Schit (Bucovina), Jucica veche (Bucovina) Bod (jud. Brașov), Ripiceni (jud. Botoșani).

UN OM CARE S'A ASIGURAT SĂ NU MOARĂ DE FOAME

În vremea de azi când leul ba se urcă, ba scade, cine poate spune, cu certitudine, că va trăi la adăpost de lipsuri toată viața?

Astăzi ești bogat: să spunem că ai o jumătate milion de lei, mâine acești bani pot să nu fie de ajuns ca să trăiești o lună de zile.

Oricine poate rămîne într-o bună zi muritor de foame.

Așa s'a gândit și d. John Thompson din Londra și ca să nu i se întâmple o asemenea neplăcere s'a înțeles cu o societate de asigurare engleză, care în schimbul sumei de 5000 de lire sterline (vre-o patru milioane de lei) i-a asigurat dreptul pînă la sfîrșitul vieții, la două mese pe zi, în cel mai mare restaurant din capitala Angliei, oricare ar fi scumpețea vieții.

D. John Thompson nu se mai sîchisește de variația prețurilor.

Oricine poate face ca el, dacă e teamă să nu ajungă vreodată în lipsă. Dacă are oricine patru milioane de lei?

ESOP

În vechime, era obiceiul ca regii și oamenii bogați să-și țină pe lângă dînșii caraghioși (bufoni) cari să-i facă să petreacă prin glumele lor. De obicei aceștia erau pitici și rociți. Foarte adesea însă se aflau printre ei oameni de duh, de o deosebită inteligență.

ESOP

Vechii elini (greci) aveau printre sclavii lor și asemenea oameni cari să-i distreze.

Esop a fost unul dintre aceștia. Se știe prea puțin despre Esop, dar ceea ce a rămas dela el pînă în zilele noastre, vorbirile lui în pilde fabulele lui, dovedesc c'a fost un înțelept.

Esop a fost sclavul lui Xantus.

Într-o zi, stăpînul său, avînd oaspeți la masă, spuse lui Esop să pregătească tot ce-i mai bun pe lume.

Când fu vremea cinei și se adunară oaspeții, Esop aduse numai limbă, gătită în tot soiul.

Xantus se mânie: „Ți-am spus să pregătești tot ce-i mai bun pe lume și nu ne dai decît limbă!”

— „Vezi bine, răspunse Esop, ce poate fi mai bun pe lume decît limba. Limba care știe să tîlmăcească gândurile înțelepte, să cânte imnuri de laudă zeilor atotputernici, să împace lumea și să rostească cuvinte de dragoste mai dulci decît mierea.”

— „Adevărat ai grăit” — spuse Xantus, — „pe mâine dar să ne pregătești pentru ospăț tot ce-i mai rău pe lume, să vedem ce-i născoci!”

Care nu fu mirarea stăpînului, când a doua zi, Esop, aduse la masă iarăși limbi gătite în tot felul.

— „Ne-ai dat să mîncăm limbă, când ți-am cerut să ne gătești tot ce-i mai bun pe lume, ne dai acum tot limbă când trebuia să aduci tot ce-i mai rău pe lume?” întrebă Xantus.

— „Păi vezi, Doamne”, răspunse Esop, „ce poate fi mai rău pe lume decît limba cea ascuțită: ea trimite pe om la spînzurătoare; ea produce vrajbă și ură între oameni; ea șoptește pînă la urechea judecătorului și ponegrește pe cel drept, limba amărăște viața cu vorbe de ocară și hulă și tot ea înveninează pe om și stîrnește războaiele. Poate fi ceva mai rău decît limba?” Stăpînul a trebuit să dea dreptate sclavului și povestea „limbilor lui Esop” a rămas ca pildă a înțelepciunii acestuia pînă în zilele noastre.

Xantus, către sfîrșitul vieții lui, a eliberat pe Esop și acesta a plecat în sudul Greciei, la Delfi. Fiindcă nu și-a putut stăpîni însă liba lui cea întepătoare, De'fienii l-au condamnat la moarte.

Dela Esop ne-au rămas foarte multe fabule. Aceste fabule sînt istorioare scurte în care animalele sau plantele, țin locul oamenilor pe care scriitorul n'a vrut să-i numească.

Din păcate, Esop nu și-a scris singur fabulele și toate câte le avem, le-a scris mai tîrziu Planudes, care n'a putut să ne dea decît o imagine ștearsă a talentului lui Esop.

VÂNĂTOAREA DE OAMENI

Scrișă de: RICHARD CONNEL

Emoționanta aventură a unui vânător englez care pierdut pe o insulă cade în mâinile unui cazac nebun. Când vânătorul se transformă în vânat. Instinctul de conservare și rațiunea. Desfășurarea celei mai pasionante drame între bunul simț și patima unui dement. Omul cu minte triumfă.

— Prin părțile acelea, spre dreapta... undeva, se găsește o insulă întinsă, spuse Whitney. E un mister cu insula asta! Nu o cunoaște nimeni precis.

— „Cum se numește?” întrebă Rainsford.

— „În hărțile vechi e desemnată cu numele „Capcana corăbiilor”, răspunse Whitney. „E un nume sugestiv, nu-i așa? Marinarii o înconjoară cu teamă, nu știu pentru ce... de sigur superstiție...”

— „Nu o văd”, observă Rainsford, căutând să pătrundă noaptea umedă de tropice, ale cărei neguri înconjurau iachtul.

— „Și cu toate acestea aveți ochi buni, spuse Whitney râzând, ați ochiți, în fața mea, un vultur care se înălțase dintr'un arbore la 400 de metri: desigur însă că aceasta nu e destul pentru ca să puteți distinge, într-o noapte fără lună, la o depărtare de patru mile în regiunea a-cesta, a Caraibelor.”

— „N'as putea vedea nici la patru metri, mărturisi Rainsford. Brr... atmosfera pare că ar fi din catifea neagră plină de apă!”

— „Ei, la Rio va fi mai senin, spuse Whitney cu un ton de îmbărbătare și peste puține zile vom fi acolo. Socot că puștile de care avem nevoie, spre a vâna jaguarul, vor fi sosit și că vom putea petrece bine de-alungul Amazonului. Ori-cum vânătoarea e un sport frumos!”

— „Cel mai frumos sport din lume, spuse Rainsford.”

— „Pentru vânători, adăuse Whitney, nu însă pentru jaguar.”

— „Nu vorbi prostii, Whitney, reluă Rainsford vorba. Te știam vânător nu filozof. Cine se ocupă de sentimentele jaguarului?”

— „Poate că chiar jaguarul înșiși, observă Whitney.” Ori-cum sunt mulțumit că trecem din aceste părți. Mă duc să mă culc.”

— „Nu mi-e somn” răspunse Rainsford, și rămân să mai fumez o pipă, pe puntea dinnapoi.”

— „Atunci noapte bună, Rainsford. Ne vom întâlni mâine dimineață la masă.”

— „Noapte bună, Whitney.”

Noaptea era calmă și nu se auzia alt sgomot decât uruitul monoton al motorului, care mișca iachtul. Rainsford, întins pe un scaun legănător, fuma liniștit, pătruns de tăcerea nocturnă. De-odată o bufnitură scurtă îl făcu să trăsă: din spre dreapta—urechile lui nu se înșelaser—veinse sgomotul. Pocnitura se mai repetă de două ori: undeva în întuneric trei focuri de armă fuseseră trase. Rainsford se ridică pe dată și alergă la tribord. Privi în direcția de unde auzise detonăturile, dar îi fu imposibil să pătrundă în întunericul. Sări pe bastinaj, spre a vedea mai departe și pipa, lovindu-se de o frânghie, fu scoasă din gură; voi s'o prindă și plecându-se, un strigăt îi ieși din piept, căci își dădu seama că a pierdut echilibrul: Apele calde ale mării Caraibelor, închizându-se asupra lui, înăbușiră strigătul.

Se sbătui, se ridică iarși la suprafață și încercă să cheme, dar spuma iachtului, care se îndepărta, îi spăla obrazul și apa de mare îi umplu gura înăbușindu-l pe jumătate. Încercă, cu dezesperare, să ajungă vasul, dar trebuia să se oprească repede. Recăpătase sângele rece, deoarece nu era pentru prima dată când se găsea într-o situație critică. Poate ar mai putea avea norocul să fie auzit de către cei de pe iacht. Această posibilitate devenea din ce în ce mai problematică însă, pe măsură ce vaporul se îndepărta.

Rainsford se desbrăcă în apă și începu să strige din toate puterile, dar luminile iachtului se făceau tot mai mici și în curând se afundară în noaptea neagră.

Rainsford își aminti de focurile de armă. Le auzise venind din spre dreapta, apucă deci să înnoate încet, ca să nu se obosească, în această direcție. Luptă cu valurile un timp care îi păru foarte lung, și la urmă începu să-și numere mișcărilor: Poate va mai putea înota o sută de metri și apoi...

Deodată, un sunet ascuțit sfâșie negurile, strigătul unui animal în-

și se opri câțiva pași mai departe: desigur o ființă rănită, probabil un animal mare, se sbătuse în tufisuri, căci erau călcate și din loc în loc stropite de sânge. Un obiect mic strălucitor îi atrase atenția. Îl ridică. Era un cartuș gol. Un 22 observă Rainsford, foarte bizar: animalul era de sigur mare și vânătorului i-a trebuit îndrăzneală, ca să-l atace cu o armă ușoară. Fără îndoială că fiara a luptat mult cu moartea. Bănuesc că vânătorul a rănit-o când a tras primele trei focuri și că a ucis-o cu cel din urmă.

Rainsford cercetă pământul cu

hoț, am căzut dintr'un iaht; numele meu este Sanger Rainsford din New-York.”

În loc de orice răspuns, uriașul apăsă cu degetul pe trăgaciul pistolului dar înainte ca glonte să plece Rainsford îl văzu oprindu-se și ducând mâna la frunte, spre a saluta militărește, lipind tocurele, pe un alt om, care se cobora pe scările de piatră, un om înalt și svelt, îmbrăcat în haină de seară.

Acesta se îndreptă către Rainsford și-i întinse mâna. Cu o voce amabilă și în cuvinte alese îi spuse:

— „Mare plăcere și mare onoare pentru mine, de a putea ura bun venit domnului Sanger Rainsford, celebrul vânător.” Rainsford în mod automat îi strânse și el mâna.

— „Am citit cartea d-tale asupra vânătoarei de leopardi în Tibet, spuse omul, sunt generalul Zaroff.”

Prima impresie a lui Rainsford fu că omul din fața lui era un bărbat foarte frumos, a doua, că înfățișarea lui avea ceva bizar: era un om care trecuse de 50 de ani, căci părul său era de o albeață de zăpadă, dar sprincenele groase și mustața răscuită erau negre ca pana corbului, la fel cu ochii săi. Avea umerii obrazilor ușor eșiți în afară, un nas puțin corioat, o față subțire și întunecată, un aer aristocratic și autoritar.

Generalul făcu un semn uriașului; acesta, plecând pistolul, salută și se retrase.

— „Ivan e foarte puternic, spuse generalul, dar e surdo-mut. E un om simplu, puțin sălbatic, ca toți cei din neamul său.”

— „E rus?”

— „E un cazac ca și mine de altfel, răspunse generalul al cărui surâs arăta buzele roșii și dinții ascuțiți, pe cari îi avea; dar poftim, adăugă el, să nu stăm aici, vom vorbi mai târziu. Ceeace va trebui acum sunt haine și odihnă. Ivan reapăruse și generalul îi vorbea mișcând buzele, dar fără a scoate vre-un sunet.

— „Urmați pe Ivan, dacă sunteți atât de bun, domnule Rainsford, zise el. Tocmai mă pregăteam să cinez când ați sosit, dar vă voi aștepta; cred că hainele mele vă vor veni bine.”

Rainsford se lăsă condus de uriașul tăcut, care-l pofti într-o odaie de dormit, imensă, al cărei pat, cu baldachin, ar fi putut adăposti șase oameni. Ivan pregăti haine de seară, și Rainsford îmbrăcându-le, observă că purtau numele unui croitor din Londra, care nu lucra decât nobilimei.

Sala de mâncare în care Ivan îl întovărăși mai târziu era impunătoare. Se asemăna cu sala unui castel feudal: cu îmbrăcămintea de stejar, cu plafonul său înalt, cu masa largă. Pe pereți se găseau capete, naturalizate, a numeroase animale: lei, tigri, elefanți, urși. Rainsford nu văzuse niciodată specimene mai mari și mai frumoase. Generalul era așezat singur, la masa cea mare.

— „Desigur veți bea un cocktail, domnule Rainsford, întrebă el. Cocktailul era foarte bun și Rainsford făcu observația că servetele, cristalele, porțelanul și argintăria erau de toată frumusețea. Se aduse borșul, care nu lipsește delă nici o masă rusească.

— „Poate, zise gazda, ați fost surprins că v'am recunoscut după nume? Dar eu citesc toate cărțile în care se vorbește despre vânătoare, publicate în Anglia, în Franța și în Rusia. Nu am decât o pasiune: vânătoarea.”

— „Aveți niște capete minunate,

spuse Rainsford, mâncând o friptură de miel foarte gustoasă. Taurul din Colonia Cap, e cel mai mare pe care l-am văzut vre-odată.”

— „Da, era un monstru!”

— „V'a atacat?”

— „M'a aruncat cu capul de un copac, răspunse generalul, și mi-a fracturat craniul, dar l'am ucis.”

— „Totdeauna am fost de părere, răspunse Rainsford, că taurul din Colonia Cap este cel mai periculos dintre animalele mari.”

O clipă generalul nu răspunse, apoi surâse cu zîmbetul lui straniu și spuse încet: „Sunteți în eroare, domnule, taurul din Colonia Cap nu este cel mai periculos vânat.”

Bău apoi o sorbitură de vin și reluă cu același glas tacticos: „aici, în ținuturile acestei insule, vânez un animal mai de temut.”

Rainsford își mărturisi mirarea: „există pe această insulă vânat mare?”

Generalul făcu din cap un semu afirmativ: „cel mai mare.”

— „Adevărat?”

— „De singur! Însă trebuie să-l import.”

— „Și ce ați importat Generale?”

— „Întrebă Rainsford, tigri?”

Generalul surâse. „Nu, spuse el, de câțiva ani a încetat să mă mai intereseze vânătoarea de tigri, am văzut prea mulți. Nu prezintă nici interes, nici pericol real. Și, vedeți, eu nu trăiesc decât spre a mă lupta cu pericolul.”

Generalul luă din buzunar o tabachere de aur, cu țigărele, și oferi oaspetelui său o țigaretă lungă neagră cu vârful argintat, al cărei fum era parfumat ca tămăierul.

— „Vom face vânători minunate împreună, d-ta și cu mine, zise Generalul și voui fi încântat să mă găsească în tovărășia Dvs.

— „Dar acel vânat...” începu Rainsford.

Generalul trase câteva fumuri din țigaretă:

— „După dezastrul din Rusia, am părăsit țara, căci era imprudent pentru un ofițer al țării să rămână acolo. Mulți nobili ruși au pierdut totul. Eu, din norocire, am depus în America sume importante; am continuat deci să vânez urși cenușii, în munții stâncoși, rinoceri în Africa orientală. În Africa am fost rănit de taurul din Colonia Cap; am stat șase luni în pat. Când m'am îndrăvenit, am venit pe țărmurile Amazonului, spre a vâna jaguari, căci auzisem că acest animal era foarte viclan. Dar nu e adevărat.”

Cazacul oftă: „nu este demn de un vânător care are sânge rece și o carabină bună. Am fost amarnic decepționat: într-o noapte, întins în cortul meu și suferind de dureri de cap, mi-a venit un gând îngrozitor: „Vânătoarea începea să mă plictisească.” V'am spus însă că vânătoarea era scopul vieții mele. Am auzit că în America oamenii cari sunt nevoiți să-și părăsiască lucrul, pentru care și-au închinat viața, sunt distruși.”

— „E adevărat”, zise Rainsford. Generalul surâse: — „nu aveam deloc poftă să fiu nimicit” spuse el, „trebuia deci să încerc ceva. Dar eu am spiritul de analist și poate tocmai de aceea iubesc problemele vânătoarești.

— „Fără îndoială, Generale.”

— „Astfel reluă acesta cuvântul, m'am întrebat, de ce vânătoarea nu mă mai atrage? Dumneata ești cu mult mai tânăr ca mine și nu ai atâta experiență, dar totuși, poate că vei ghici motivul: vânătoarea pur și simplu devenise prea ușoară pentru mine. Doboram totdeauna vântul, și nimic nu e mai plicticos ca perfecțiunea. Nici un animal nu se putea măsura cu mine. O fiară n'are la dispoziția sa decât picioarele și instinctul. Dar instinctul nu se poate lupta cu rațiunea. Vă asigur că în momentul când mi-am dat seama de aceasta, am trăit o clipă tragică.”

Rainsford se plecă puțin înainte, foarte interesat de vorbele gazdei sale. Acesta reluă:

— „Mi-a venit o inspirație.”

(Citiți urmarea)

In fața lui stătea cel mai înalt om pe care-l văzuse vreodată.

In mână ținea un pistol cu țeava îndreptată spre pieptul lui Rainsford.

bunit de spaimă. Nu-și dădea seama ce fel de animal ar fi putut să fie, dar se îndreptă, cu forțe noi, în direcția de unde pornise strigătul. Acesta se repetă ca să fie întrerupt de un sunet scurt și limpede: „un glont, de revolver, murmură Rainsford, înotând mereu. Zece minute de efortare supremă îi îngădui să audă un sgomot nou, cel mai plăcut pe care îl auzise vre-odată în viața lui: murmurul mării, clopocind pe o coastă pietrăoasă. Se găsi pe stânci, înainte de a le fi văzută și, dacă valurile ar fi fost mai puternice, s'ar fi sfărâmat de ele. Ultimile puteri le întrebuițau spre a eși din apă și se ridică pe vârful stâncilor până când cu mâinile în-sângerate atinse un soi de platformă.

Tufisuri dese se coborau până în prăpastie și puteau ascunde pericole nebănuite, dar Rainsford nu se preocupa de ele: scăpase din ghiarele mării și era istovit de oboseală. Se lungi la marginea prăpastiei și niciodată, până atunci, nu fusese cuprins de un somn mai adânc...

...

Când deschise ochii văzu, după locul unde se afla soarele, că ziua era înaintată. Somnul îi redase puterile, dar îl chinuia foamea. Privi în jurul lui, aproape cu veselie: „Unde se aud pocnete de revolver sunt oameni, acolo unde sunt oameni se găsește și de mâncare,” gândi el.

„Dar ce fel de oameni vor putea fi în locurile acestea?”

Rainsford nu văzu nici o urmă de drum în mijlocul vegetației dese. „Va fi mai ușor să urmez coasta” gândi el. O luă dealungul acesteia

grijă, și după cum se aștepta, descoperi urma unor cizme de vânătoare. Luându-se după urme, care duceau prin marginea pădurice, Rainsford se grăbi, căci întunericul începea să cuprindă insula.

Negurile erau dese când Rainsford văzu lumini. Îi apărură brusc la o cotitură, și în primul moment crezu că a ajuns în apropiere de un sat, deoarece erau numeroase. Deodată însă, spre marea lui mirare, își dădu seama apropiindu-se, că veniau toate dela o singură clădire, impunătoare, ale cărei vârfuri se înălțau trufase către cer. Rainsford deosebi contururile unui castel înalt, ridicat pe o colină abruptă. Trei margini erau una cu stâncile coastei care se cobora drept în mare.

„Sunt victima unei vedenii”, gândi Rainsford. Dar repede își dădu seama, când atinse grilajul de fier, că de fapt castelul exista aievea. Scările de piatră și poarta grea, a cărei clăntă înfățișa un balaur infrișcător, erau reale. Și totuși Rainsford credea că visează. Ridică ciocanul greu, care scârțâi de pare că n'ar fi fost niciodată folosit, și îl lăsă să cadă iarși. Sgomotul pe care îl făcu era atât de tare, că Rainsford tresări. Poarta se deschise brusc, ca și cum ar fi fost împinsă de un arc. O lumină strălucitoare, aurie, năvăli afară și orbi ochii lui Rainsford.

În fața lui stătea cel mai înalt om pe care îl văzuse vre-odată: O barbă lungă neagră cădea până la brâu acestuia. În mână ținea un pistol cu țeava îndreptată spre pieptul lui Rainsford. Doi ochi mici, cari străluceau în barba tufoasă, priveau către acesta.

— „Să nu vă fie teamă”, zise Rainsford surâzând, nu sunt un

— „Care?”

Generalul zâmbi calm, ca cineva care a învins un obstacol.

— „Trebuie să găsești un animal nou de vânat”, spuse el.

— „Un animal nou! Glumiți?”

— „Deloc, nu glumesc niciodată cu asemenea chestiuni. Îmi trebuia un animal nou, am găsit unul. Am cumpărat această insulă, am clădit casa aceasta și vânez aici; locul acesta e perfect. Se găsește stepa, există colinele și mlaștina.”

— „Dar animalul General?”

— „Ah! răspunse el, animalul acesta îmi procură cea mai interesantă vânătoare din lume și cu care nici o alta nu se poate compara. Îl urmăresc în fiecare zi și nu mă plictisesc niciodată acum, căci am un adversar demn de mine.”

Mirarea lui Rainsford se arătă în toată înfățișarea sa.

— „Voiam să vânez un animal ideal, continuă Generalul. M'am înțeles că sunt calitățile pe care trebuie să le aibă un vânat perfect și am găsit aceasta: trebuie să fie îndrăzneț, viclean și mai ales în stare să raționeze.”

— „Dar nici un animal nu poate raționa”, obiectă Rainsford.

— „Scumpe Domn, zise Generalul, există unul.”

— „Dar... nu cumva vreți să ziceți...” îngăimă Rainsford, „nu pot să cred că vorbiți serios, Generale Zaroff, e o glumă sinistru.”

— „De ce n'as fi serios? Vorbesc de vânătoare!”

— „De vânătoare! Dumnezeu mare, Generale, vorbești de ucidere!”

Generalul începu să râdă.

— „Nu-mi vine să cred că un tânăr atât de modern și atât de civilizat cât pari că ești, să mai păstreze idei romantice în ceea ce privește valoarea existenței omenești; desigur experiența d-tale în timpul războiului... Se opri.

— „... Nu m'a făcut să admit o crimă executată cu sânge rece”, completă Rainsford cu oarecare bruschete.

— „Cât ești de bizar”, zise celălalt. „Nici nu-ți vine să crezi că poți să întâlnești, în zilele noastre, un om cult, care să aibă idei atât de înepoiate. Desigur ai avut strămoși puritani: e cazul multor americani. Dar sunt sigur că îți vei schimba ideile, când vei veni să vânez cu mine. Vei încerca o senzație nouă, domnule Rainsford.”

— „Îți mulțumesc, sunt un vânător, nu un asasin.”

— „Iarș un cuvânt nepoliticos, zise Generalul, care nu părea deloc jignit; Socot că voiu putea să vă dovedesc că scrupulele pe care le aveți sunt ne la locul lor.”

— „Dar sunt oamenii!” spuse Rainsford cu aripă de aripă.

— „Tocmai, zise Generalul. De aceea îi și folosesc: ei pot să raționeze, așa că sunt periculoși.”

— „Și unde-i găsiți?”

Generalul făcu din ochi: „această insulă se numește „Capcana Corăbiilor” răspunse el. „Câteodată un zeu al mărilor, infuriat, mi-i trimite; dar când providența nu e atât de prevăzătoare o ajută nițel. Veniți până la fereastră.”

Rainsford îl urmă și privi marea.

— „Fiți atenți”, spuse Generalul.

Rainsford nu observă nimic în întuneric, dar gazda sa apăsă un buton și, deodată, lumini străluciră pe mare.

Generalul rânji: „aceste lumini mărginesc un canal închisuit” spuse el; „în realitate ele cuprind stânci enorme, cu vârful ascuțit, cari pot sfărâma un vapor tot atât de ușor cum aș sparge o nucă. Al desigur, adăugă el, ca și cum ar fi răspuns unei întrebări, am electricitatea la dispoziție, ne silim să fim civilizați.”

— „Civilizați! Și trageți asupra oamenilor!”

Prin ochii negrii ai generalului a trecut un fulger de mânie, care se stinse repede. El reluă pe un ton amabil:

— „Doamne cât sunteți de inflexibili! Vă asigur că nu procedez cum vă închipuiți: ar fi barbar. Tratez oaspeții mei cu multă considerație; sunt bine hrăniți, fac exer-

ciții și starea lor fizică este excelentă. O să puteți judeca singur, mâine dimineață.”

— „Ce vreți să spuneți?”

— „Vom vizita școala de antrenament, zise generalul zâmbind, e în pivniță și am o duzină de elevi în momentul de față. Provin din barca spaniolă „San-Lucar”, care a avut nenorocul să se spargă de stâncile mele. De altfel sunt exemplare proaste. Învățați mai mult cu puntea decât cu stepa.”

Ridică mâna și Ivan, care servia la masă, aduse cafea turcească foarte tare. Rainsford păstră tăcerea.

— „Vezi d-ta continuă liniștit Generalul, e un sport. Propun unuia dintre ei să intre în vânătoare; îi dau provizii, un cuțit dintre cele mai bune și trei ceasuri înainte. Îl urmez apoi, înarmat doar cu un pistol, de calibru mic. Dacă timp de trei zile îmi scapă, a câștigat.

Rainsford nu zâmbia: „Sunt tot o fiară urmărită” zise el cu ton apăsător. „Pregătește-te generale!” „Admirabil!” spuse dânsul. „Unul dintre noi va sluji drept hrană câinilor.”

Dacă îl descopăr — Generalul surâse — pierde.”

— „Dar dacă refuză să vă slujască drept vânat?”

— „O! Deisgur îi dau alegerea: dacă nu vrea să participe la vânătoare, îl dau pe mâna lui Ivan. Acesta a avut onoarea să fie cnuțașul oficial al marelui țar; are părerile lui în ceea ce privește acest sport. Oamenii aleg totdeauna vânătoarea.”

— „Și dacă câștigă?”

Toată fața generalului se lumină de zîmbet: „pân' acum n'am pierdut niciodată”, zise el. Apoi adăugă repede: „Nu vreau să credeți că mă laud, dar cei mai mulți dintre ei nu înfățișează decât probleme elementare. Totuși, câteodată, mă găsesc în luptă cu un adevărat adversar și unul dintre ei aproape a câștigat, am trebuit chiar să întrebuițez câinii.”

— „Câinii?”

— „Poftim încoace să vi-i arăt.”

Generalul trase pe Rainsford către o fereastră. La lumina pe care o proiecta, Rainsford putu să observe niște mopsi enormi, ai căror ochi străluciau.

— „E o haită foarte frumoasă declară Generalul. „Sunt lăsați liberi în fiecare seară la 7 și, dacă cineva ar încerca să intre în casa mea... sau să iasă, i s'ar întâmpla ceva foarte neplăcut.”

Incepu să cânte încet, apoi adăugă: „vrei să vii cu mine în Bibliotecă, să-ți arăt colecția mea cea nouă de capete?”

— „Vă rog să mă scuzați astăzi seară, generale Zaroff, nu mă simt bine.”

— „Adevărat?” Zise generalul cu solitudine. „E natural după baie pe care ați făcut-o fără voie. Vă trebuie o noapte de somn odihnitor. Măine sunt sigur că vă veți simți bine de tot. Vom vâna nu-i așa?”

Dar Rainsford eși grabnic din odaie.

— „Îmi pare rău că nu puteți veni cu mine astăzi seară, îi strigă generalul, căci socot să am mult de

lucru, cu un negru foarte voinic și care pare că se poate de dibaci.

Rămâneți cu bine domnule, sper că veți petrece o noapte bună.”

Patul era excelent; haina de noapte, care i-se dăduse, era din mătase moale și Rainsford frânt de oboseală, dar de dormit nu putu să doarmă. Odată a crezut că aude pași furiați în sală, în dosul ușei. S'a ridicat și a voit s'o deschidă. Dar ușa era încuiată. S'a dus la fereastră și a privit afară. Odaia lui era așezată în capul de sus a unui turn. Totul era întunecos și tăcut. La lumina lunii, difuzată de ceață putea să vadă curtea unde să găsiu mopsii.

Rainsford se înapoie să se culce, și tocmai ațipise când auzi, în faptul zilei, detunătura unui revolver.

Generalul Zaroff n'a apărut decât la masă.

tatea unui adversar demn de mine... în sfârșit!”

Generalul ridică paharul, dar Rainsford rămase nemișcat privind-l.

— „Desigur găsești și d-ta că e un joc interesant, zise gazda, cu entuziasm, dibăcia d-tale împotriva celei ale mele, știința d-tale și forța d-tale luptând cu ale mele! Miza nu e de lepădat, nu-i așa?”

— „Și dacă câștig...?” începu Rainsford cu o voce răgușită.

— „Mă voi declara bătut, dacă nu vă descopăr în a treia zi, înainte de miezul nopții: atunci iașul meu vă va readuce pe pământ în apropierea unui oraș.”

Cazacul ghici ceea ce gândia Rainsford și adăugă: „ah, puteți să aveți încredere în mine; vă voi da cuvântul de onoare și în schimb îmi veți promite să nu povestiți vizita Dvs. aci.”

— „Nu voi promite niciodată asemenea lucru...” spuse Rainsford.

— „Oh, zise Generalul, în acest caz... dar de ce să discutăm acum asemenea chestiuni; vom avea vreme să vorbim iar despre dănele peste trei zile, când o sticlă de vin vechi, afară doar dacă...”

Își gustă vinul, apoi reluă cu însuflețire:

— „Ivan vă va da haine de vânătoare, un cuțit și hrană. Vă sfătuiesc să îmbrăcați pantofi de păsă, căci urmele lor se văd mai greu de asemenea vă dau sfatul să înconju-rați mlaștina cea mare, care se găsește în colțul de miazăzi-răsărit al insulei: i-am dat numele de „mlaștina morții”, pentru că omul se confundă ușor în ea. Un zăpăcit s'a dus într'acolo și, ceea ce e mai rău, e că Lazăr l'a urmat. Vă puteți închipui părerea mea de rău, căci Lazăr era cel mai frumos câine din haita mea.

Acum, vă rog să mă iertați, totdeauna după masă mă odihnesc puțin, mi-e teamă însă că nu veți avea vreme să faceți la fel, căci sunt sigur că veți voi să plecați îndată. Nu vă voi urma decât după apusul soarelui, vânătoarea este cu mult mai interesantă noaptea. Nu găsiți? La revedere domnule Rainsford, la revedere.”

Și Generalul, după un salut prietenos, plecă.

Ivan veni iarăși. Aducea cu dânsul o haină de vânătoare, de culoare pământie, o desagă cu hrană și o teacă de piele, în care era un cuțit lung și ascuțit. Mâna lui cea dreaptă se sprijinea pe un revolver încărcat, pus în brau...

Rainsford străbătuse tufișurile timp de două ceasuri și își spunea mereu: „trebuie să fiu liniștit, să-mi păstrez sângele rece.”

Desigur nu fusese cu totul calm în clipa când poarta castelului se închise în urma lui, și singurul gând pe care îl avuse, era să se îndepărteze de generalul Zaroff. Dar acum se reculegea și se opri spre a analiza situația. Își dădu seama că era cu totul zadarnic să alerge drept înaintea lui, căci ar fi ajuns curând în fața mării.

— „Îi voi da o urmă după care să umblesc”, își spuse dânsul.

Părăsi calea pe care se găsea și pătrunse în stepă, umblând după rotocoale încurcate ca în vânătoarea de vulpi.

Inserarea îl găsi sfârșit de oboseală, cu mâinile și fața sfâșiata de ramuri, pe o creastă stufoasă. Știa că ar fi fără folos să continue a merge în întuneric, chiar dacă ar fi avut puterea s'o facă.

Avea nevoie de odihnă și de repaus și gândi: „am fost vulpe, acum ar trebui să fiu pisica din fabulă.”

Un copac înalt cu trunchiul gros era acolo, se sui pe el, luând seama să nu lase nici o urmă și se întinse între două ramuri groase, ca să se odihnească nițel.

Repausul îi dădu oarecare încredere și siguranță. Cugetă că un vânător, chiar atât de dibaci cât era generalul Zaroff, cu greu l'ar fi putut descoperi.

Veni noaptea, dar Rainsford nu putu să adoarmă, deși tăcerea în stepă era adâncă.

In zori, când cerul începea să se lumineze, strigătul unei paseri speriate atrase atenția lui Rainsford: cineva se apropia încet și cu băgare de seamă.

Rainsford se lipi de craca pe care stătea și privi prin perdeaua de frunze, mai deasă de cât o țesătură. Era Zaroff. Umbla cu ochii ațintiți la pământ, cu toată atenția. Ajuns sub copac, se puse în genunchi și cercetă pământul.

Rainsford fu cuprins de dorința de-a sări asupra lui, dar văzu că generalul ținea în mână un pistol automat.

Vânătorul scutură de câteva ori din cap ca și cum ar fi fost uimit, apoi se ridică și scoase din tabachera sa o țigaretă neagră, al cărui fum mirositor se urcă până la Rainsford. Acesta își reținu respirația.

Ochii generalului se îndreptară spre copac.

Rainsford era gata să sară, dar privirea ascuțită se întoarse, mai înainte de a ajunge la craca pe care se găsea întins cel urmărit.

Un zîmbet înflori fața bronzată și generalul suflă mulțumit o gură de fum, în aer; dădu dosul copacului și plecă liniștit dincotro venise. Sgomotul pașilor săi se auzia tot mai puțin.

Rainsford răsuflă adânc dar totuși nu era liniștit. Generalul dovedise că știe să deosebiască chiar urmele cele mai grele și dacă nu văzuse prada nu era decât o întâmplare.

Deodată lui Rainsford îi trecu prin minte un gând, care îl făcu să se cutremure: „De ce zîmbise Zaroff? De ce plecase?” Răspunsul era limpede! „Generalul se juca cu prada lui, ca pisica cu șoarecele: o cruța spre a-și prelungi sportul, pe care îl iubia mai mult.”

Rainsford încercă atunci sentimentul adevărat de teamă.

„Nu vreau să-mi pierd sângele rece, nu vreau!”

Alunecă până la pământ și începu iar să străbată pădurea. După 300 de metri se opri lângă un copac înalt, căzut, susținut, în echilibrul nestabil, de arborii mai mici din jurul lui.

Aruncând desaga cu hrană, Rainsford scoase cuțitul din teacă sa și începu să lucreze, să lucreze din toate puterile.

Când sfârși se ascunse la o mică depărtare, îndărătul unui pom răsturnat.

Nu avu mult de așteptat. Generalul se înapoia și adulmea urma cu siguranța unui copoi. Nimic nu scăpa ochilor lui cercetători, nici fir de iarbă călcat, nici rămurică ruptă, nici cel mai mic semn ori cât de ușor în mușchiul pădurei, și era atât de adânc în căutarea vânatului, încât atinse trunchiul copacului mai înainte de a-l fi văzut. Piciorul său se izbi de ramura care forma un fel de trăgaci și în aceeași clipă, simțind pericolul, se aruncă cu vioiciune înapoi; dar nu fu destul de repede: copacul cel uscat, așezat cum trebuia, se cutremură și căzând, lovi pe General la umăr. De n'ar fi fost dibăcia lui, Zaroff rămânea turtit de căderea copacului. Se cutremură, dar nu căzu și nu dădu drumul revolve-rului din mână. Rămase în picioare, frecându-și umărul rănit și Rainsford auzi înspăimântat pe general izbucnind în râs:

„Rainsford, strigă Zaroff, dacă, cum socot, ești destul de aproape ca să mă auzi, dă-mi voie să te felicitez. Sunt puțini oamenii cari știu să construiască o cursă malaieze. Din fericire pentru mine, am vânat în Malaca. Devii foarte interesant. Voiu pansa rana care este ușoară, și mă voiu înapoia. Mă voiu înapoia!”

După ce plecă, Rainsford începu să gonească iar, căci fuga sa devenise cu adevărat o goană desperată care dură ceasuri.

Din nou veni inserarea, din nou negurile cuprinseser insula și el alerga mereu.

Curând pământul deveni mai moale, vegetația mai deasă. Insecte îl mușcau producându-i durere.

Deodată, cum faninta, simți piciorul său înfundându-se. Încercă

să și-l scoată, dar noroiul îl ținea lipit și nu se putea libera decât printr-o sforțare violentă.

Înțelese că se găsește la, mlaștină morții.

Li veni o idee: se îndepărta vreo zece pași, și se apucă să sepe pământul în locul unde sta.

Rainsford făcuse în Franța, în timpul războiului tranșee, dar în comparație cu lucrul pe care îl făcea acum, săpatul tranșeelelor de atunci, nu fusese decât o jucărie plăcută.

Groapa se făcea tot mai adâncă, când putu să se ascundă în ea până la umeri, eși, tăie trunchii câtorva arbori tineri, ale căror vârfuri le ascuți, și le înfipse în fundul gropii, cu vârfurile în sus. Apoi împleti ramuri și buruieni și acoperi deschiderea.

Ud de sudoare și peste măsură de obosit se ascunde îndărătul unei movili. Peste puțin auzi un sgomot năbușit de pași, și vântul nopții îi aduse mirosul țigaretelor fumate de general.

I se părea lui Rainsford că Zaroff înaintea mai repede decât de obicei.

Din locul unde stătea, Rainsford nu putea vedea nici puțul făcut, nici pe General și minutul care urmă i se păru un ceas.

Deodată îi veni să țipe de bucurie căci auzise pocnind ramurile care acopereau groapa și un urlet de durere ajunsese până la el.

Sări Pe dată însă se retrase, căci la vreo doi metri de groapă stătea un om cu o lampă electrică în mână.

— „Bravo Rainsford!” strigă generalul. „Capcana d-tale de tigri a înghițit unul dintre cei mai buni câini ai mei. Voi vedea ce o să poți face împotriva haitei întregi. Mă înapoiez ca să mă odihnesc și-ți mulțumesc că mi-ai procurat o seară atât de desfătătoare.”

În zori Rainsford, culcat aproape de mlaștină, fu trezit de un sgomot, care născu într'însul o teamă nouă; era un sgomot îndepărtat, slab încă, dar pe care îl cunoștea: Chemarea unei haite.

Rainsford nu putea să recurgă decât la două soluțiuni: sau să aștepte, ceea ce era tot una cu o sinucidere, sau să fugă, ceea ce nu făcea decât să întârzie inevitabilul.

Cugetă o clipă, și apoi îi veni un gând.

Se îndepărta de mlaștină.

Lătrăturile se apropiau tot mai mult.

Rainsford se urcă pe un copac și putu să vadă chipul subțire al generalului Zaroff și, chiar în fața lui, pe uriașul Ivan, care părea dus

înainte de o forță necunoscută: îl trăgeau după ei câinii nerăbdători.

De sigur dintr-o clipă în alta urmăritul va fi ajuns.

Mintea lui Rainsford făcea sforțări supra-omenești și-și aminti deodată o viclenie, pe care o învățase în Uganda.

Alunecă jos din copac și cu un fir de liană sălbatică agăță cuțitul de vânătoare cu vârful înfipit în pământ de un mestecan tinăr, pe care îl îndoi. Incepu apoi să fugă din toate puterile.

Câinii lătrară și mai tare apoi tăcură.

Rainsford se cutremură de înfrigurarea așteptării: de sigur găsiseră cuțitul.

Se urcă pe un pom și privi: Urmăritorii lui se opriseră, generalul Zaroff era tot în picioare, dar, Ivan nu mai era acolo. Cuțitul, smuls prin ridicarea copacului, nu fusese zădărnice.

De abia atinse Rainsford pământul, și haita reluă urmărirea.

Un luminii se deschidea între arbori și Rainsford se îndreptă către el. Haita se apropia mereu.

Rainsford se găsi deodată în fața mării. Dela opt metri deasupra apei, se avântă cu hotărâre...

Când Zaroff și câinii lui ajunseră în acest loc, generalul se opri și o clipă privi apele albastre cenușii. Dete apoi di numeri, bău o sorbitură de coniac, dintr'un bidon de argint, aprinse o țigaretă și îngână o frântură de cântec.

Generalul Zaroff cină foarte bine în seara aceea, dar era mahnit de două lucruri: întâi că-i va fi foarte greu să înlocuiască pe Ivan; în al doilea rând că își scăpase prada.

Citi câteva pagini din Mare-Aureliu, cu gând să se liniștască, și la orele zece trecu în odaia lui.

Când învarti comutatorul, spre a aprinde lumina electrică, un bărbat, ascuns îndărătul perdelelor dela pat, apără.

— „Rainsford!” Exclamă Generalul, cum ai venit aici?”

— „Înotând.”

Generalul surâse: „Vă felicit. Ați câștigat partida.”

Dar Rainsford nu zămbia. „Sunt tot o fiară urmărită”, zise el cu ton apăsător. „Pregătește-te generale!”

Generalul se plecă adânc.

„Înțeleg” spusese dânsul: „Admirabil! Unul dintre noi va sluji drept hrană câinilor, iar celălalt, va dormi în patul acesta minunat; apără-te Rainsford!”

Rainsford socotia câteva minute după aceea că nici odată în viața lui nu s'a culcat într'un pat mai bun.

Richard Connell.

Pentru ce s'a dat lui Christos pe cruce buretele cu oțet

(Urmare de pe pag. 4)

tuitorului, fu foarte nedumerit asupra administrării „oțetului.” Tissot făcuse cele mai detaliate și amănunțite studii în țara sfântă, înainte de a-și picta tablourile. În timp ce toți ceilalți cari zugrăviseră acest incident dramatic au arătat că buretele fusese oferit buzelor lui Christos, Tissot ajunse la concluzia că în realitate buretele fusese ținut în mână celui care-l oferea, iar cea-laltă parte a arcului fu pusă în gura lui Christos, așa că dânsul putu suge lichidul conținut în burete. După cum se va vedea cupă ilustrația de pe această pagină, Tissot zugrăvi astfel epozidul acesta. Părerea sa era că ceace fusese tradus „oțet” nu era în realitate decât o băutură acidă, compusă dintr'un vin slab și pe care Romanii o numeau „posca”. Iată cum explică Tissot teoria sa asupra felului cum fusesse ținut buretele:

„Era obiceiul ca soldații să ia aceea băutură numită „posca” spre a-și astâmpăra setea când erau de gardă pentru o vreme mai îndelungată. Fără îndoială, buretele fusese adus de călăi spre a-și șterge sângele cu care erau stropiți după execuție. Călăul puse buretele pe o ramură de isop; Sft. Ioan care fusesse

martor ocular al celor întâmplate ne spune ce fel de ramură a fost.

„Ramura isopului nu este groasă, chiar cea mai groasă ce se poate găsi nu poate duce greutatea unui burete cu lichid. Pe de altă parte aceasta ramură formează un tub perfect, potrivit din toate punctele de vedere pentru a suge lichidul. Deaceea, în gravura noastră am înfățișat buretele ca nefiind plasat la vârful și la marginea de jos a ramurei de isop, în așa fel încât lichidul să se poată urca printr-o simplă presiune a buretelui, în timp ce Isus suga oțetul prin deschizătura superioară.

„Oferirea buretelui însăși, indiferent cât de mic și de rotund ar fi fost, nu putea realiza altceva decât a uda fața suferindului; cu pretenția de a-i alina durerile, faptul acesta n'ar fi reușit decât să le mărească, căci trupul Său era pretutindeni acoperit cu răni. Fața, nasul și buzele trebuie să fi fost zgăriate de mulele sale căzături. Desigur că era un om milos acela care alergă să dea Stăpânului Divin de băut, când acesta strigă: „Mi-e sete!” Și deaceea credem că suntem justificați presupunând că Christos procedă așa cum arătam în gra-

Buletin Săptămânal

Odată cu Floriile parlamentul și-a închis porțile. Deputații și senatorii au plecat pe la casele lor, să petreacă Paștele în liniște, după munca depusă.

Au lucrat mult, deși tot mai des și mai cu temei s'a ridicat învinuirea că legile din urmă s'au votat de mântuială: au fost atât de multe încât oamenii au trebuit să se grăbască. Dar când legile trec prin parlament fără să fie discutate cu chibzuială și pe'ndelete, mai că-ți vine să te întrebi la ce e bun parlamentul? La ce bun atâta bănet cât îl cheltuiește țara cu întreținerea deputaților și senatorilor? Prea multă grabă strică și decât mult și prost, mai bine puțin dar bun.

Pentru că altminteri mai bine se închidea parlamentul mai de vreme, sau nu ținea trei ședințe pe zi și economia de diurne se dădea invalizilor, orfanilor și văduvelor de războiu, cari acum în ajunul paștelor aleargă pe la București, dela un minister la altul să ceară ajutorul care li-se cuvine de sărbători. — Nu se poate ca d-l general Averescu, fiindcă mai bine decât oricare știe prețui sacrificiile făcute de cei cari și-au vărsat sângele pentru apărarea țării, să nu-și plece privirea asupra lor, și să nu țină seamă de necazurile invalizilor, orfanilor și văduvelor de războiu, lipsiți de mijloace.

Parlamentul se va deschide iar—pe câteva zile—in sesiune extraordinară, pe la începutul lunii Mai. Se vor ținea câteva ședințe festive, sărbătorești în vederea împlinirii a cincizeci de ani dela proclamarea independenței țării noastre (10 Mai 1877) și pentru însănătoșirea regelui. După aceasta camera și senatul se vor închide iară, până la toamnă.

De obicei cu închiderea corpurilor legiuitoare, și viața politică intră în repaus. De data aceasta au avut loc însă câteva manifestări politice, care merită atenție.

D-l Grigore Filipescu, în fruntea grupului așa numitor „foști conservatori”, a părăsit partidul național-țărănesc, în care se află înscris, și a trecut la averescani. Acest act politic s'a făcut printr-o manifestație publică: o adunare în sala Dacia din București.

Pe de altă parte d-l Argetoianu, fostul ministru, care a umblat și dânsul prin câteva partide și acum în urmă rămăsese independent, s'a înscris săptămâna trecută la liberali.

Prin aceste înscrieri în alte partide, național țărăniștii rămân iar izolați, sprijiniți pe forțele lor proprii. Înăptuirea a două partide de guvernământ pare că este lucru ce nu se poate întâmpla.

Mare jale s'a năpustit, săptămâna ce-a trecut, asupra orașului Buhuși, din județul Neamț

vura noastră. Sft. Ioan continuă a ne spune că Isus acceptă băutura oferită.

Profesorul Newell remarcă faptul ciudat că aceeași esență de mandragora care se da obișnuit condamnaților și care fu dată și Mântuitorului, deriva din aceleași droguri din care derivă „scopolamin”-ul de azi. Este baza formulei cari produce somnol maternității.

Astfel, dacă Profesorul Newell are dreptate, a fost rezolvit misterul acelei fatale zi de Calvar, a cărei explicație a fost căutată timp de două mii de ani aproape.

(Moldova). Printr'o întâmplare o casă a luat foc și dela dânsa s'au aprins toate cele din jur. Peste 100 de locuințe au ars, căci casele sunt mici, vechi și băgate una într'alta în aceste orașele ale Moldovei. 130 de familii au rămas fără adăpost.

O altă nenorocire s'a întâmplat la Galați. Stoicu Bulgărași și soția sa se îndeletniceau acum în preajma serbărilor cu fabricarea pocnitorilor. În timpul Paștelor flăcări obișnuiesc să sperie fetele aruncând pe jos pocnitori, cari produc sgomot mare, fiind făcute dintr'un soi de praf de pușcă. În zilele trecute pe când nevasta lui Bulgăraș voia să ducă un sac de praf în casă, a scăpat sacul și s'a făcut o explozie groznică. S'a dărâmat clădirea unde se găsea praful de pușcă. Anica Bulgăraș a fost omorâtă iar dărâmurile au ucis pe Alexandrina Badin Popa, pe Ion Mihai, un vecin al lui Bulgăraș, și doi copii care se aflau în casă. Au fost răniți alți doi copii și un bărbat.

Vom avea iarăși bani de aur. D-l M. Burileanu înnapoiat dela Londra a spus c'a comandat în străinătate să se fabrice un milion de monede de aur, cu chipul Regelui Ferdinand. Aurul pe care nu l-am mai văzut de dinainte de război va umbla... să aibe din ce-și face fetele și femeile salbă!

În străinătate, între Jugoslavia și Italia raporturile sunt tot mai rele... Gazetele din cele două state au articole din ce în ce mai dârze. Neînțelegerea dintre aceste țări nu va putea fi stinsă decât prin intervenirea puterilor din afară ca împăciuitoare.

Dealtminteri guvernul jugoslav, spre a lăsa și pe alți bărbați de stat să-și manifeste părerea în această neînțelegere, a dimisionat și s'a alcătuit un nou guvern, sub președenția d-lui Velja Voikicevici.

Italia prin ziazele ei, acuză Franța că se amestecă în politica statelor din Balcani și că e vinovată de neînțelegem cu Jugoslavia.

În China revoluția își urmează calea. De unde însă canteziii (revoluționarii) erau la început ajutați de Ruși, în nădejdea că în China se va întinde comunismul, se pare că chinezii, oameni înțelepți vor lua din politica altora numai ceace le convine: în cele din urmă când lucrurile s'or liniști în fostul „Imperiu Ceresc” China va rămânea un stat independent, poate o republică federativă, care nu va îngădui amestecul străinilor în politica sa internă. Desigur că la aceasta are dreptul o națiune de mai bine de 300 milioane de oameni.

În orașul Lille din Franța s'a ținut zilele trecute târg mare. Și oameni de seamă ai Franței au voit să consacre o zi pentru o manifestare de simpatie față de țara noastră. Au ținut vorbiri de laudă pentru România bărbați de frunte în fața mulțimei care a venit să-i asculte și toate ziazele s'au ocupat de noi cu prietenie și dragoste.

LA RESTAURANT

— „Băiete, uite o muscă în supă pe care mi-ai dat-o!”

— „Și eu care credeam că le-am scos pe toate!”

RUBRICA HAZLIE

CONIȚA: — „Ce Dumnezeu durează atâta pregătirea prânzului?”

SERVITOAREA: — „Ei conită! Nu pot să fiu aeroplan.”

AVOCATUL: „Ți-ai ucis numai unchiul?”

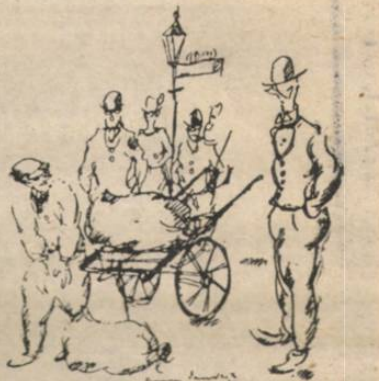
— CLIENTUL: Da!

— AVOCATUL: „Păcat dacă omorai toată familia aș fi putut invoca un acces de nebunie ca circumstanță atenuantă.”

— „Mizerabile, E adevărat că te-ai sărutat cu nevastă-mea?”

— „Nu pot să declar fiindcă i-am dat cuvântul de onoare că voi păstra discreția!”

— „Hei prietene, ce faci acolo?”

— „Vrei să știi? N'ai decât să citești în gazete mâine, la „rubrica furturilor!”

În America, îngrijire model:

O doamnă creolă, doicei, negresă care scaldă copilul:

— Ai trebui să iei termometrul, spre a vedea temperatura apei!

— Ce să facă?

— Spre a ști dacă apa e prea caldă sau prea rece.

— Nu trebuie așa! Dacă copil face roșu, apa prea caldă, dacă copil vânat, apa prea rece!

Viata în lumea animalelor

RAZBOIUL DINTRE MAIMUȚE: ... pentru femeie.

În grădina zoologică din Parcul Regent din Londra se duce un război ciudat, un război mai pasionat poate decât războiul Anglo-Chinez pentru drepturile exteritoriale. Războiul a început bineînțeles numai cu câteva ore în urma revoluției ce a avut loc în Eden când Adam a fost scos afară și împărăția sa disolvată. Atâta vreme însă cât maimuțele au fost lăsate în Africa și în Congo s'ar părea că ostilitățile au fost mai dulci.

Așezate însă în grădinile zoologice, războiul s'a redeschis și înăsprit mult. În unele grădini sunt mai multe femei și în altele mai mulți bărbați și lupta se dă când deoparte, când de alta.

În ilustrația de mai sus maimuța „cască-gură” este cel cu pricina. Mai multe maimuțe au dat năvală să-l zugrume și să-i răpească femeiușca, care stă credincioasă lângă dânsul. Stând la intrarea cavernei, bărbatul căscând în felul de mai sus, ar părea că este foarte obosit și-i somn, când de fapt este treaz și vrea să tragă în cursă pe rivali. Vai de capul celor care îndrăznesc să se apropie ca să-i răpească doamna.

Războiul nu s'a putut calma de cât prin introducerea în grădina a mai multor femei, și astăzi pacea domnește în toate cavernele, afară doar de câte o razie neașteptată a câte unui indiscret la femeia celuilalt.

„Cine să luptă și aspirează, Mântuirea-i este sigură”—Goethe.
Un munte al omenirii suferinde care se străduiește în sus spre lumină.

Cinci echipe de fotbal din străinătate să măsoare cu jucătorii noștri

Un succes al sportului românesc

Duminică și Luni în mai multe orașe din țară, echipele românești de fotbal au avut prilejul să se măsoare cu jucătorii invitați din străinătate. Echipa Oxford City din Anglia a jucat la Petroșani cu echipa Camp cu rezultatul 2:2 (0:0) și cu o zi înainte la București cu echipa Juventus cu rezultatul 0:0. Echipa jugoslavă Sand recunoscută ca una dintre cele mai puternice a jucat la Arad cu Gloria C. F. R. Rezultatul a fost favorabil arădenilor. Gloria C. F. R.—Sand (Subotîța) 1:0 (0:0).

La Timișoara echipa Chinezul a învins renumita echipă budapestană Bástya cu 4:3 după ce în prima repriză rezultatul fusese 0:1. Lupta a fost inversunată.

Doar la Oradea echipa Nemzeti (Budapesta) a reușit victorie asupra echipei combinate Nac—Stăruința. Rezultatul 4:1 (0:1).

Am lăsat intenționat Clujul la urmă, căci fotografiile noastre reprezintă echipele care au luptat în acest oraș.

Echipa Budapestană Budai 33-as e formată din jucători profesioniști.

Cu atât mai mare a fost meritul echipelor românești, Universitatea și Victoria, combinate sub numele de „România”, cari au reușit să egaleze: România—Budai 33-as 2:2 (2:1).

Echipa budapestană a fost astfel alcătuită.

Halmos

Bornstein, Tatschka.

Kitray, Csiszinszky, Eichbaum, Schmidt, Kramer, Kaitenecker, Bornstein, Tatschka.

Echipa românească era formată din:

Lazar

Dobra, Chișor,

Ghilezan, Hateganu, Giurgiu II, Cipcișan, Bonciocat, Solymosi, Huniadi, Istvánfy.

Primul goal din repriza I-a a jocurilor a fost dat de Istvánfy (România) în minutul al 14-lea, dintr-o minge primită dela Huniadi și aruncată dela 18 metri.

Egalarea s'a produs curând.

În minutul al 31-lea Bornstein din echipa ungurească a sporit la două golurile împotriva porții românești.

În a doua repriză, în minutul al 29-lea echipa românească reușește să egaleze rezultatul. Arbitru a fost d. Grigore Săliceanu.

Trebue să menționăm că a doua zi după acest matș aceeași echipă budapestană a fost învinsă de echipa Clujană Haggibbor în mod cu totul neașteptat: Haggibbor-Budai 33-as 2:0 (0:1).

Goalurile au fost marcate de Glanzmann, în al 4-lea și al 25-lea minut al reprizei a II-a. Arbitru a fost d. Ciurel.

Abonamentul la „REALITATEA”

Pe un an 250 lei
Șase luni 130 „
Trei luni 70 „

CLUJ, Strada Regina Maria 36
Telefon: 4-46.

VIATA SPORTIVĂ ÎN ȚARĂ

Echipele românești de fotbal în fața adversarilor streini

Mai sus „întâlnirea pe teren” a celor două echipe.
Mai jos echipa dela Budapesta.

ECHIPELE UNIVERSITĂȚII CLUJ ȘI BUDAPESTA FOTOGRAFATE ÎMPREUNĂ

(Foto „REALITATEA”).

„Echipa Budai 33-as a petrecut toată noaptea de Duminică, la Cluj”. (Ziarele).

De ce a învins Haggibbor echipa Budapestană cu 2:0.

IDEALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

PREȚUL ABONAMENTULUI	PENTRU STRĂINĂTATE	Apare totdeauna Dumineca	Redacția și Administrația:	Anunțuri se primesc la Administrația
Pe trei luni Lei 70	Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 300	—	Cluj, Str. Regina Maria 36.	foaie cu prețuri convenabile
Pe o jumătate de an . . . Lei 130	Pentru America \$2	Editor și Redactor: J. B. Sima	Telefon: 4-46	
Pe un an întreg Lei 250				

DIN LUMEA MARE

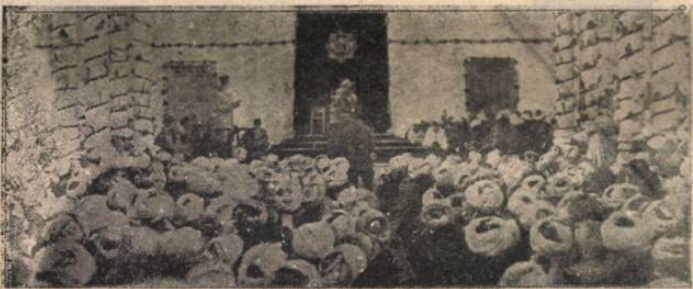
M. KERENSKY

Alexandru Fedorovici Kerensky, pretinsul liberator al Rusiei, care odată cu căderea sa în 1917, a dispărut complet din viața publică, a reapărut la New-York, ținând un mare meeting într-unul din teatrele New-Yorkului. Un monarhist rus s'a repezit la dânsul, ștergându-i câteva perechi de palme, și apoi dispărând în mulțime.

MADAM BORODIN PRIZONIERĂ
Madam Borodin, soția reprezentantului Sovietelor pe lângă guvernul Cantonez, (despre care am scris în No. 10 al revistei) a căzut prizonieră și se află în mâinile armatei generalului Chang.

SĂRBĂTORIREA INDEPENDENȚEI AFGANISTANULUI

Emirul ascultă Mesagiul de bine primire în Saraiul Imarat din Jalalabad. Emirul poartă un turban obișnuit în acea parte a Afganistanului.

LA MORMÂNTUL CELOR CĂZUȚI ÎN ULTIMUL RĂZBOI AFGANISTAN.

Emirul, cu fiul său și moștenitorul tronului Afganistan, însoțit de ofițerii armatei sale, depun flori la mormântul celor căzuți în război. Regele își ține mâna pe brațul comandantului Șef al armatei, ca semn de încredere că armata îi este loială și credincioasă.

„Scrisoarea din 16 I. c.”
Sultanul I, care se crede a fi mai-muța cea mai bine dresată din lume, își începe orele sale de lucru prin aranjarea corespondenței.

FRUMȘETEȘA ȘI CREERUL II LIPSESC

O fetiță Javaneză cu una din mai-muțele domestice dela o fermă din Sumatra.

G E L O Z I E

Profesoara: „Dacă nu te porți mai bine am să scriu o notă și să o trimit la tatăl tău.”

Ionel (precaut): „Mai bine las-o; mămică este foarte geloasă.”

Jalea și Sărăcia s'au abătut asupra Năsăudului

Pentru cititorul grăbit al gazetelor, incendiul dela Năsăud, e un fapt divers: „Joi din săptămâna Patimilor la orele 3 după amiază, un puternic incendiu a izbucnit la Năsăud. Flăcările au mistuit o sută de locuințe, cinci prăvălii, o bancă, grajduri, mobile, lemnării, magazine, șoproane, coșare, bucate, mărfuri și toate câte s'au găsit în calea focului năprasnic, mânat de un vânt cum nu s'a pomenit. Au rămas pe drumuri 116 familii, la vre-o cinci sute de oameni; s'au nimicit dela o zi la alta gospodăriile așezate și case bogate. Pagubele nu se pot socoti. Din ce pricină și de unde a izbucnit focul nu se știe bine. Autoritățile cercetează, etc. etc.”

Cititorul se va opri o clipă la citirea acestora va clătina din cap cu milă și va trece la altceva.

Dar acolo în Năsăud oameni sărmani loviți de soartă în ajunul Paștilor rățesc goi și flămânzi pe uliți. Un cârd de cerșetori fără adăpost fără o pernă de pus sub cap, fără o cană după ce bea apă.

În fața zidurilor năruite, în fața cenușei ce s'a ales din munca necăjită a anilor îndelungați ei își plâng cu lacrimi ferbinți soarta vitregă.

Printre mormintele în care și morții au fost turburați în somnul lor de focul dogoritor, adunați laolaltă, stau cuprinși de desnadejde. Cine îndrăznește să infrunte iară întreg suișul vieții?

În ochii femeilor e scrisă groaza. Copii tremură de frig și scâncesc de foame.

Care-i pana măiastră să poată tâlmăci în cuvinte toată jalea Năsăudului?

Voi toți câți v'ați bucurat și v'ați veselit de Paști priviți la ce s'a ales din trei șiruri de case din Năsăud. Aduceți-vă aminte de porunca lui Dumnezeu și ajutați pe cei năpăstuiți rămași în pulberea de pe drum; dați cât mai mult nenorociților din Năsăud.

Efectele personale ale Mikadoului transportate din palatul din Tokio, de către servitori credincioși, îmbrăcați în alb pentru ocazie.

Cum se înfățișează Piața Unirii după incendiu. Au ars cinci prăvălii mari. Primăria, între două case aprinse, a scăpat ca prin minune, acoperișul ei fiind de eternit.

Ce-a mai rămas din „Valea Caselor”, stradă bătută de soartă. În acelaș loc, acum cinci ani, apele prăvălite din munte au rupt totul în drumul lor, ducând cu ele 40 de edificii și înecând 28 de oameni.

În strada cimitirului n'a rămas piatră pe piatră. Aici locuiau oameni sărmani, ei nu și-au putut salva decât viața. Tot avutul lor a căzut pradă flăcărilor.

În fața caselor lor nimicite, desnaăjduiți, și doar cu ce-au pe ei, oamenii cărora li-s'a prăpădit avutul s'au așezat printre mormintele țințirului.

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
-IASI-

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Iugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINECĂ 1 MAIU 1927

PRINCIPII

Evenimentele politice interne nu ne interesează de cât în latura de simpli spectatori cari nu idolatrizează nici o personalitate proeminentă și n-au libertatea aprecierilor și-a exprimării, încorsetată de vre-un program. Dar, aceste evenimente, cari de la un timp se precipită ducând partidul național-țărănesc la o dezagregare aparentă, — cel puțin, — dacă nu serioasă și amenințătoare, ne dau dreptul a face aprecierile oportune, neinfluențate nici de îngustul interes de partid, nici de resentimente personale.

Ultimul eveniment important în viața politică dela noi este că gruparea d-lui Gr. Filipescu a trecut cu arme și bagaje dela naționali-țărăniști la Averescani, adică la partidul dela guvern; aceasta explică suficient noua orientare palitică a d-lui Filipescu et comp. și primenirea rapidă a principiilor politice călăuzitoare.

Nu există catedră sau biseri-cuță în care să nu se tragă furios clopotele sau tălăngile principiilor cari stau la temelie. Un observator imparțial poate observa însă că această temelie este extrem de mobilă. Grupări cari până eri mâncau foc într'un partid cu anumite principii, astăzi mănâncă jăratic, tot în virtutea principiilor, însă într'un partid advers în care, chiar eri, aruncau gogoloșii noroiului politic, fabricațiune proprie.

Și atunci această trămbițare a unor principii inexistente, căci elocvența faptelor o demonstrează cu prisosință, — este doar praful aruncat în ochii holbați a d-lui Gură-cască, încrezător în vorbăria tumultuoasă a jonglierilor politici.

Principii?

În virtutea căror principii s'a lipit gruparea d-lui Filipescu la partidul d-lui Maniu? În virtutea căror principii aceiaș grupare, după un scurt concubinaj, a trecut la partidul dela guvern? Când avea principii d. Filipescu et. Comp., eri sau azi? Care sunt mai serioase și convingătoare? (Care sunt mai practice și succulente le știm fără să ne-o spună). Dacă principiile politice se pot schimba ca o cămașă murdară și personalitatea care le schimbă rămâne imaculată și senină fără să regrete și fără să retracteze atunci ori principiile sunt o minciună, ori cel ce le schimbă este un vânător de situații.

Pe cât știm d. Maniu nu s'a schimbat, — ba putem afirma cu certitudine, că nici nu se va schimba, totdeauna va fi un visător emasculat și sovăelnic, doar principiile sale erau cunoscute de d. Filipescu, când s'a adăpostit sub drapelul d-lui Maniu. Neînțelegeri asupra programului de guvernământ n'au survenit pentru simplul motiv că n'a fost chemat la guvern și această zi este necunoscută în viitor. Ori poate, tocmai din această pricină d. Filipescu et Comp. s'a înfipt la cașcaval?!

Sunt și acestea tot principii fără

îndoială, dar mai au și alt nume pe care nu-l scriem nefiind parlamentari.

Principii?

Să mai privim în altă parte.

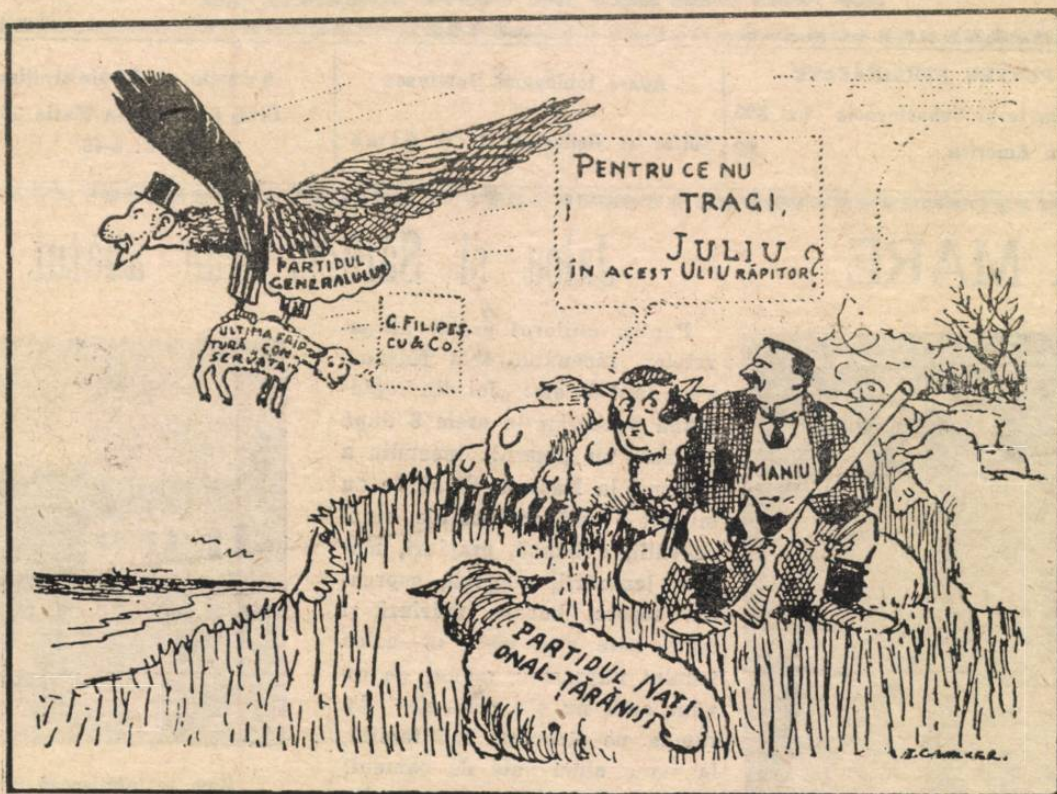
Toporul vremii necruțător și hain a cioplit din partidul național-țărănesc încă o așchie, care, potrivit atracției politice, s'a lipit la partidul dela guvern par'că

de când lumea acolo a fost. Partidul național-țărănesc își sună principiile și trămbițează programul, deși zilnic se desfac în elementele componente, cari grăvesc rapid și sigur spre partidele cu viitor de guvernământ. Prin urmare, principiile politice în acest partid nu pot ținea multă vreme pe ostașii lui într'o aș-

teptare îndelungată, iar ei n'au fost convinși niciodată de seriozitatea și folosul lor și la prima ocazie le aruncă în lada boarfelor murdare pentru a trece senini și zimbitori la alte partide, cu alte principii.

Principii!

Trebuie să fii visător sau prost ca să crezi în existența lor!

„Gruparea Filipescu a părăsit Partidul Național și a trecut în partidul dela guvern.“ —Ziarele.

Un mister maritim

O aventură maritimă, care a rămas timp de 52 ani un mister și-a găsit explicația abea în zilele trecute.

În Decembrie 1872 vasul „Maria Celeste“ fu găsit mergând cu pânzele întinse, dar absolut fără nici un om pe bord în apele oceanului Atlantic — aproape de coasta spaniolă.

Nici o urmă de luptă, totul în ordine, bărcile de salvare la locul lor, ba chiar în cabina centrală mai erau încă resturile unui prânz.

Toate cercetările făcute la acea epocă rămaseră zadarnice și nimeni nu mai știu nimic de soarta alor 16 oameni cari formau echipajul.

Azi un căpitan din marina italiană, deslegat de jurământul făcut acum 52 de ani, unui supraviețuitor al vasului misterios, povestește următoarele:

Vasul „Maria Celeste“ era la o depărtare de 24 de ore de coasta spaniolă, când echipajul zări în largul Mării un alt vas părăsit, al cărui nume era șters de apă.

Îl abordară și găsiră pe bord o casetă conținând 3500 lire sterline în aur și argint. Căpitanul și oamenii săi abea împărțiră prada, când își dederă seama că au comis un act pedepsit de lege maritimă.

De teamă părăsiră imediat vasul „Maria Celeste“ și luând banii se depărtară cu ajutorul șalupelor de pe celălalt vas.

După 24 de ore debarcară la Cadix, dându-se drept echipajul unui vas englez scufundat și apoi se despărțiră pentru totdeauna.

Astfel se desleagă un mister maritim de acum 52 de ani, care a pus mulți marinari în uimire și i-a făcut să creadă fel și fel de legende interesante în legătură cu vasul „Maria Celeste“.

BĂIAT TIMID

— Charlie, nu cumva să te vadă tata să mă sârni.

— Dar nu te sârni domnișoară!

— Nu, dar spuneam asta în ca-

Cu măsura cu care măsuri, ți se va măsura

Cum a FOST

Cum ESTE!

RUBRICA HAZLIE

John Bull (Anglia): „În virtutea principiului consacrat al Ligii Națiunilor, popoarele mici nu pot fi la discreția celor mari!“

Jugoslavia: „Dacă am avea și noi fantani de petrol, dreptatea ar fi oricum de partea noastră!“

(—„Vremea“, Belgrad)

RAȚIUNE DE STAT

Confirmarea acordurilor „amicale“ dintre Jugoslavia și Marile Puteri în chestia albaneză.

DRAGOSTE POLITICĂ

Jugoslavia: „Oare nu mi spuneai adesea că mă iubești?“

John Bull (Anglia): „Da, dar eu ți-am promis să te iubesc până la moarte!“

(—„Politika“, Belgrad)

SOCRATE ȘI UCIGAȘUL

Un om înarmat cu un par trece alergând în față lui Socrate. Urmărește pe un altul care fuge mănâncă pământul.

— „Pune mâna pe el! Pune mâna pe el!“

Profesorul lui Platon nici nu se mișcă.

— „Da ce ești surd?... spuse omul înarmat, oprindu-se în față filosofului, nu puteai să tai drumul ucigașului celuiui?“

— Ucigaș? Ce înțelegi dumneata cu asta?

— Curioasă întrebare! Ucigaș e un om care omoară.

— Atunci un măcelar!

— Nebun bătrân! Vreau să spun un om care omoară pe altul.

— Pricep! un soldat!

— Neghiobule! Un om care omoară pe altul în vreme de pace!

— Am înțeles acum! E un călău!

— Dobitoc fără pereche! un om care ucide pe altul acasă la dânsul.

— Da, da, da! Asta este! e un medic!

Cel cu parul a socotit de bine să nu-și mai bată capul cu smintitul de bătrân: a plecat înjurând pe Socrate.

PUNTEA VIETII

IATA se aseamăna unui om care ese dimineața și se plimbă pe malul unui ocean și apoi se întoarce acasă.

Omul se naște la marginea Oceanului Timpului, înnoată cei câțiva ani ai vieții sale, plini de sbucium și se luptă cu valurile vieții și apoi pleacă acasă.

Puntea vieții este atât de scurtă încât abea ne dăm seama că trăim, și am și gătat de trăit. Bătrânul Timp, care stă la celalt capăt al punții, ne zice: „Ai mers destul de departe; da mâna încoace și repausează-te aici pe uscat.”

* * *

Unii parcurg puntea până la capăt, alții alunecă îndată ce au pornit pe dansa, alții la un sfert alții la jumătate, alții la trei sferturi, ș. a. m. d.

Nici pacurgerea nu e făcută de toți la fel. Observați trecerea unei punți și veți vedea cum unii încep se tremure, să șovăiască, să se incline într-o parte și în alta, dând semne de pericol și încep se tipe. Alții, mai curajoși, cu vedere clară, cu țel bine hotărât și încredere în picioarele lor, merg drept înainte, ca și când nici nu s'ar afla pe punte.

Totașă se întâmplă și pe PUNTEA VIETII, din ilustrația de mai sus.

Unii încă din copilărie încep se o parcurgă tremurând, timizi, fricoși; și această frică și timiditate crește pe măsură ce înaintează pe punte și adâncul dedesubt devine tot mai înfricoșător.

Ei încep să incline într-o parte și în alta, să-și piardă stăpânirea asupra picioarelor, se nu mai poată privi înainte ci în prăpastia dedesubt, și atunci orahul e gata.

* * *

Ce deosebire între aceștia și alții care încep parcurgerea Punții Vieții cu o fermă hotărâre de a trece, care determinare începe chiar din copilărie. Ochii lor sunt fixați dincolo de râul vieții, ei știu că puntea este pusă acolo ca se fie trecută, și se fie trecută de ei, căci altfel nu s'ar găsi pe malul râului sau în fața punții.

Ei mai știu că, vrând nevrând, TREBUE s'o treacă și de aceea se hotărăsc s'o treacă glorios, ferm și cu încredere.

Pentru ce, ne întrebăm, trebuie se trecem puntea; ce folos tragem din această trecere?

Dacă viermele de la picioarele noas-

Unii dintre noi parcurg Puntea Vieții de 70 ani până la capăt sau mai mult, alții cad mai de vreme, pe la jumătatea punții, alții la trei sferturi în timp ce multe milioane mor ca copii.

Toți trebuie să facem această călătorie sau plimbare pe malul Oceanului Timpului, unii mai serios, alții mai nepăsători, și mulți nici nu vor se știe ce înseamnă a trăi și nu-și dau seama ce înseamnă viața decât când trebuie s'o părăsească — să treacă pe celalt mal. Și atunci multora ni se naște gândul: oare ce are să ne mai spue suveranul nostru Tată, Timpul, atunci când ne i-a de pe pământ? Unora această întrebare nu le vine decât în ceasul morții, altora le vine mai de vreme.

Unii nu se opresc nici măcar să se mire pentru ce anume trăesc, luând viața așa cum vine: fără nici un scop, fără nici un ideal, fără nici o țință. De îndată ce puntea se clatină, ei se înspăimântă și cad.

Trimite această ilustrație și pagină unui prieten al tău, care poate are nevoie de ea.

tre ar întreba: „Pentru ce sunt eu aici, care 'mi este folosul?” am putea să-i răspundem numai decât: „Poate nu știi, dar există pentru a răsufla pământul, ca să se ingrase, și pentru al purifica. Fără tine n'ar răsări florile și n'ar crește pomii.”

Cu toții știm care este rostul oarei în viață: pentru a ne da lâna și carnea ei, întocmai ca al vacii, care hrănește și care contribuie atâta pentru existența ființelor mai înalte—oamenii.

Dar care este rostul OMULUI? Pentru ce trebuie să venim pe lume și după un scurt popas se plecăm, fără se știm UNDE?

Misterul e prea mare ca se poată fi deslegat în rândurile acestui articol—articol care, ca și alte care s'au perândat și se vor perânda pe această pagină, au de scop laturea practică a vieții.

Existența omului pe pământ poate să-și aibă rostul pentru a fi de folos altor forme de existență mai înaltă, după cum existența viermului este în spre folosul omului.

* * *

Am putea se ne facem teorii câte vrem asupra vieții, asupra scurtel punți, pe care o parcurgem, de la leagăn până la mormânt. Dar în zadar. Suntem aici, vrând nevrând, fiindcă suntem aici fără nici o explicație—omenească. Și fie că vrem se plecăm, sau mai vrem se stăm, se mergem încet sau se mergem mai tare, TREBUE SE PLECAM. Asta e IMPORTANT.

Nu ne putem face singuri alegerea. Cei cumiți trag maximum de bine din viață, luând-o de scurt și curajos. Cei proști, veșnic murmură și nicăiri nu ajung. Cei cari trăesc între cele două clase, înclină când încoace când încolo și se află într-o stare de tot suferindă.

* * *

Dela prinț până la opincă, dela filosof până la prost, cu toți au cugetat, scris, opiniat, rimat și raționat însemnătatea acestei ilustrații.

Oliver W. Holmes, scrie:

„Creerul omului este ca ceasornicul de șaptezeci de ani. Ingerul vieții îi întoarce odoată arcu, potrivindu-l pentru o anumită viață. După aceea în-

chide caseta și dă cheia ingerului învierii.

Roțile GANDIRII se invârt: „Tic-tac“, tic-tac“ cu sau fără voința noastră, DRAGOSTEA este ULEIUL care le unge; mânia, ura este RUGINA care le roade.

„Numai moartea poate pătrunde în caseta ceasornicului ca se oprească PENDULA vieții, pe care noi o numim inimă. Când pendula se oprește și noi am ajuns la capătul punții.”

* * *

O, ce bine ne-ar fi dacă fiecare dintre noi ar putea se vadă viața în lumina ei adevărată—așa cum este.

„Um înțelept de la răsărit încontinuu se ruga se poată vedea ziua de astăzi cu ochii de MĂINE.”

Ziua de ERI o vedem mult mai bine și anul trecut și mai bine. Bătrânețea privește cu regret asupra nebuniei din copilărie, dar prea târziu! Ce bine era, își zice el, dacă aveam cuminenția pe care o am astăzi acum cincizeci de ani.

* * *

Sunt multe lucruri în viață pentru care nu suntem răspunzători. Omul nu este răspunzător de pildă, de VENIREA sa în lume, și tot așa nici de PLECARIA sa. Ambele, nașterea cât și moartea, să întâmplă independent de voința sa. El este însă răspunzător de bucată de timp între cele două evenimente; este răspunzător de PARCURGAREA PUNȚII VIETII, și nu pentru malul deoparte și de alta, unde se poate repausa fără nici o grijă, frică sau răspundere.

* * *

Latimer, un reformator ars pe urg în Anglia cu 400 de ani în urmă, a spus lui Nicolai Ridley, care fu ars împreună cu dânsul: „Fii curajos, măestre Ridley; joacă rolul omului adevărat!”

Astăzi vom aprinde în Anglia lumânarea care, prin harul lui Dumnezeu, nu se va mai stinge niciodată.”

Nu oricine are nervii și curajul pe care l'a avut Latimer, care, cuprins de limbele de foc ale rugului, să poată vorbi cum a vorbit el. Dar fiecare poate, trebuie se poată—se joace rolul care îi este împărțit.

Să ai grijă cum treci pe puntea vieții.

OCHII „ATOT VĂZĂTORI” AI POLIȚIEI DIN PARIS

M. Morian, prefectul poliției din Paris care prin introducerea metodelor sale științifice în cercetarea criminalilor i-a umplut cu groază pe aceștia.

Cu aparate extrem de precise și sensibile poliția franceză realizează lucruri aproape de necrezut, cari pun în umbră până și pe Cherlock Holmes — spre nedumerirea celor mai isteți apași și criminali ai lumii.

Printre primii cari trebuiau supuși la interogatoriu se întâmplă să fie și un tânăr funcționar de bancă, care răspunde sincer și liber

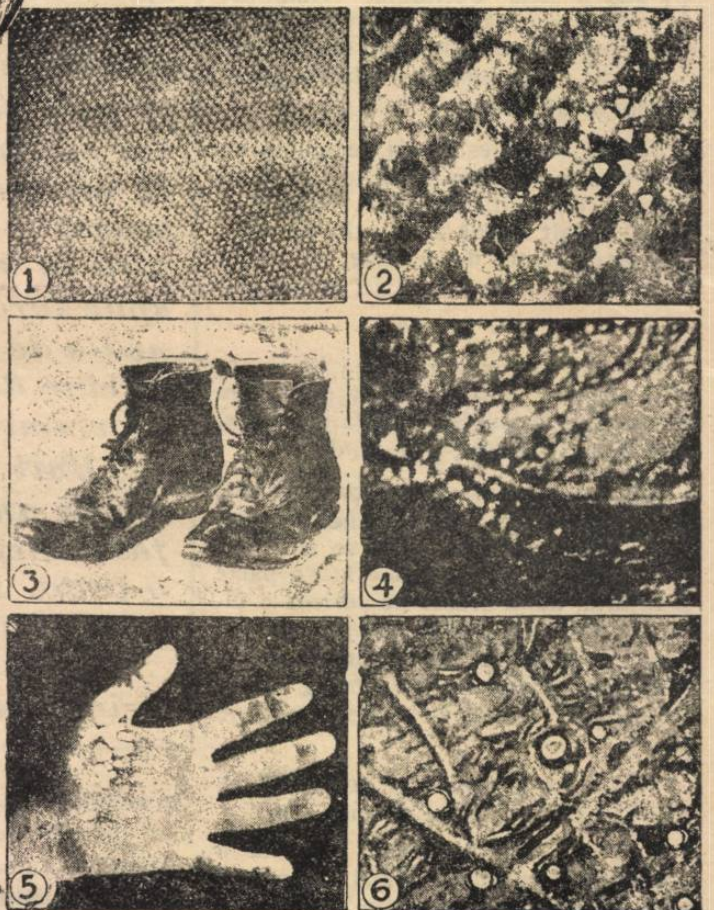
relațiunile sale cu victima, dar oferind un alibi pentru seara în care se întâmplase asasinatul. Detectivii verifică toate declarațiunile sale, inclusiv alibi-ul, și erau gata să-i dea drumul, când tânărul făcu un gest fatal.

In acest chip poliția chineză, — și a altor țări necivilizate — smulge declarații victimelor bănuite de vr'o crimă, care admit orice numai se scape de grozavele torturi la care sunt supuse.

Felul în care știința modernă înlocuiește tortura victimelor pentru găsirea adevărului. Aparatul de mai sus se numește „Detectorul Minciunei”, care înregistrează pe o hartă când victima spune adevărul și când nu. Aparatul de mai sus a fost întrebuințat cu succes asupra unui mare număr de criminali, dovedindu-se eficace în smulgerea adevărului până și dela cei mai înverșunați criminali. Este știut că atunci pui o întrebare unuia care e vinovat, și care întrebare atinge tocmai faptul pe care știe că l'a săvârșit, inima începe să bată mai repede și sângele să furenice mai înfocat, chiar și dacă inculpatul este perfect de abil să-și stăpânească temperamentul sau înfățișarea exterioară.

Ce vede „ochiul atot-pătrunzător”: Fotografia No. 1, arată o bucată de stofă a unui pardesiu, așa cum ea apare ochiului liber, neajutat de nici un mijloc sau aparat științific. Fotografia No. 2, arată aceeași bucată de stofă mărită de mai multe mii de ori, și în care se observă firisoarele de nisip pe care criminalul le-a contractat în timpul omorului. Această constatare a condus la găsirea adevărului și osândirea sa la ghilotină. Fotografia No. 3, arată o pereche de ghete bine lustruite ale unui om, care fusese bănuț de a fi omorât pe păzitorul unei fabrici de var. La început cel bănuț a negat cu ultima energie că ar fi umblat vreodată până și în părțile unde se găsea fabrica. Dar fotografia No. 4, arată aceleași ghete cu firisoare de nisip și var luate tocmai la locul unde se săvârșise crima. Fotografia No. 5, arată palma unui alt asasin, care este spălată și bine îngrijită, neavând nici un semn de vinovăție. Dar în No. 6, aceeași palmă, mărită de câteva mii de ori, arată corpusculii de sânge cari făcuseră din grumazii biete fete sugrumate, și cari l-au condus pe criminal la ghilotină.

JUTAȚI de „ochii mari și oribili” ai aparatelor microscopice, camere și lămpi cari aruncă lumini ciudate, detectivii francezi realizează în viața practică ceea ce părea atât de minunat și fantezist în „Sherlock Holmes” și alte povești aventuroase.

Pe o insulă din Seina, numită „Cité” a fost așezată o baterie din acestea și alte instrumente, și vai de vinovatul asupra căruia își îndreptă privirile sticloase. Criminalii francezi le-au supranumit „Ochii lui Dumnezeu” și au învățat a le privi cu o frică aproape superstițioasă.

Poliția franceză este călăuzită de axioma că nici o crimă nu poate fi ascunsă multă vreme. Vinovatul își poate spăla mâinile, curăța hainele, poate îndepărta orice pată vizibilă și totuși trupul sau obiectele sale vor desvălui crima într-o duzină de feluri pentru acei cari au ochi să vadă. Unul dintre acești ochi cari văd este o cameră care mărește lucrurile de 50 mii de ori, făcând ca porii invizibili ai pielii să apară atât de mari ca... Atât de ager este acest ochi al științei încât urmele degetale ale aceluia care a purtat mănuși de lână, pot fi identificate.

Apași Parisului încearcă acum să opereze cu două perechi de mănuși pentru a para o eventuală descoperire în cazul când cad în cursă.

Nu de mult, în orașul Lyon din Franța, o tânără femeie fu găsită strangulată. Criminalul nu lăsase nici urme de degete, nici alt indiciu, în urma sa, și nimeni nu-l văzuse intrând sau ieșind. Poliția fu îndrumată să cerceteze toate persoanele cari erau în legătură cu victima, și în cazul acesta au fost destul de multe.

Printre primii cari trebuiau supuși la interogatoriu se întâmplă să fie și un tânăr funcționar de bancă, care răspunde sincer și liber, recunoscând relațiunile sale cu victima, dar oferind un alibi pentru seara în care se întâmplase asasinatul. Detectivii verifică toate declarațiunile sale, inclusiv alibi-ul, și erau gata să-i dea drumul, când tânărul făcu un gest care-i fu fatal.

El spuse polițiștilor, că se grăbește a da toate informațiunile posibile, ca să termine cu poliția, deoarece pașaportul pentru plecarea sa în Rusia era gata.

Un individ întrucâtva suspect, care a ajuns în Rusia, este ca și o fiară care a scăpat din cușcă; e dus pe vecie. Detectivii chibzuiră o

clipă asupra acestui fapt și îi spusă apoi că maniculele erau operațiuni rare în Rusia, și că ar fi mai bine să i-se facă una, înainte de plecare. Imediat unul dintre detectivi se și apucă să-i curățe unghiile, treaba nu era dintre cele mai plăcute, dar detectivul curăța cu mare asiduitate unghiile funcționarului de bancă. Ceea ce scoase de sub unghii, nu fu aruncat, ci fu trimis la laboratorul din „Cité” spre a fi cercetat cu microscopul. A doua zi, tocmai când funcționarul își făcea bagajele de plecare, fu întrerupt de un inspector polițienesc care îi spusă:

„Nu vei mai pleca în Rusia, ci la ocnă și la ghilotină”. Așa s'a și întâmplat.

Poliția descoperise o sgărietură pe gâtul fetei, provenind desigur dela degetele criminalului în luptă cu victima sa. Microscopul arătă că sub unghiile sale se aflau câteva globușoare de sânge și un număr de celule de pe piele. Acestea nu dovedeau însă nimic, căci se puteau obține, scărpindu-se pe sine însuși. Totuși, împreună cu acestea se aflau numeroase bobșoare de pudră, toc-

mai din pudra care se găsește și pe fața și gâtul victimei. Bineînțeles că nici aceasta nu era o dovadă suficientă, deoarece la judecată s'ar fi găsit întotdeauna o femeie care să susțină mărturia că pudra este întrebuințată de dansa și că ea fusese zgâriată de acuzat. Totuși poliția înțelese imediat că acesta era vinovatul. Concentrându-și toată aten-

ția asupra sa, poliția adună dovezi cari nimiciră alibi-ul prezintat de vinovat. Dar numai microscopul a făcut posibilă descoperirea sa.

Guvernatorul Morris, într-una din istoriile sale din Revista Cosmopolită, inventă complotul unui criminal care derută la perfecție, orice

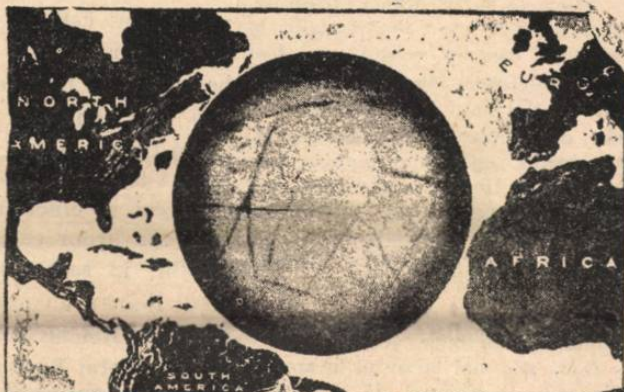
(vezi urmarea pe pag. 6)

Dacă ai trăi pe mica planetă Mercur

Noui descoperiri asupra planetei mai aproape de soare, ale cărei ceruri sunt veșnic teatrul exploziilor, Meteorilor și Cometelor, și unde un om de 100 kgr. n'ar cântări decât 28 kgr.

O diagramă care arată cum planeta Mercur ar încăpea ca o minge în Oceanul Atlantic fără să atingă țărmurile Americii sau Europei.

Pe planeta coaptă de soare, Mercur, viața trebuie să fie un veșnic teatru de război al naturii cu limbi de foc de sute de mii de kilometri de fulgere, trăznete, explozii, comete aprinse, aurori, etc. etc. clar vizibile.

DESCOPERIRE interesantă cu privire la planeta Mercur, cel mai mic membru al sistemului solar și cel mai apropiat de soare, a fost făcută cu ajutorul aparatului numit „vacuum thermocouple” un mic instrument în legătură cu telescopul pentru măsurarea radiației de căldură dela stele și celelalte planete.

Măsurătorile, întreprinse dela Observatorul de pe Muntele Wilson, spre a cunoaște radierile de căldură dela planeta Mercur în timpul ultimului an, au dovedit că o mare cantitate de căldură iradiază din partea întunecată a planetei.

S'a crezut acum câțiva ani că planeta Mercur se află întotdeauna cu aceeași parte la soare, întocmai după cum luna noastră se află întotdeauna cu aceeași parte înspre Pământ. Astronomul italian Schiaparelli, renumit pentru observațiile sale asupra „canalurilor” de pe Marte ajunse la aceste concluzii acum vreo treizeci de ani, printr'un studiu al unor vagi însemnări pe suprafața planetei; iar părerile sale au fost universal acceptate până în zilele noastre. Cu mulți ani înainte de observațiile lui Schiaparelli, astronomul german Schroeter făcuse și el un studiu al planetei și ajunsesse la concluzia că planeta Marte rotește în jurul axei sale într'o perioadă de douăzeci și patru de ore și cinci minute, ceea ce înseamnă o diferență de rotațiune de câteva minute numai între Pământ și Marte.

Dacă, după cum credea Schiaparelli, Mercur ar sta întotdeauna cu aceeași parte la soare, ar fi o lume arsă pe o parte și înghețată pe cealaltă. În parte îndreptată spre soare, temperatura s'ar ridica la sute de grade, iar în cea îndepărtată dela soare, fără atmosfera care să-i aducă curenți calzi din partea încălzită, temperatura ar scădea sub

O viețuitoare ciudată pe planeta Mercur, desenată de Mr. Ferret, cunoscutul medium spiritualist francez, care susține a fi vizitat Planetele și a desenat viața de pe ele. Știința însă susține că pe Mercur viețuitoarele vor trebui să fie de asbest, în caz că ele există deoarece razele soarelui sunt atât de arzătoare că ar topi fierul în câteva clipe.

zero, sau la 450 grade sub zero după gradul Fahrenheit.

Faptul că o anumită cantitate de căldură emanează din partea neluminată a planetei, indică următoarele: Or planeta aceasta posedă vreo sursă interioară de căldură, — fapt care pare puțin probabil, — sau partea sa întunecată din care emanează căldura a fost expusă razelor solare prin rotațiunea planetei pe axa sa, și în timpul nopții Mercuriene se desparte de căldura care s'a adunat în timpul perioadei, când fusese expusă razelor solare intense. Încă odată deci astronomii cercetează teoria precedentă precum că planeta Mercur se învârtă în jurul axei sale într'o perioadă scurtă și primește lumina soarelui pe toate părțile suprafeței sale.

Dacă asemănătoare Pământului și lui Marte, planeta Mercur rotește în jurul axei sale, având astfel intervale scurte, când este ferită de razele unui soare prea arzător, ce ne induce să credem că această mică lume poate fi nelocuită?

Din nefericire, inducțiile oferite de această planetă pentru crearea germenilor de viață cari își caută o vecinătate potrivită sunt foarte mici, căci primele necesități de viață, aerul și apa, sunt tot atât de rare la planeta Mercur ca și în Lună, cu care are o mare asemănare.

Dacă Mercur ar posedea o atmosferă, aceasta ar fi vizibilă ca un inel subțire de lumină, împrejurînd micul glob când, la intervale rare, trece între noi și soare și se proiectează ca o mică pată neagră pe fondul strălucitor al suprafeței solare. Această trecere a planetei Mercur între pământ și soare este desemnată ca „transitul” planetei Mercur.

Și planeta Venus trece pe lângă Soare, dar la și mai rare intervale decât Mercur; această planetă soră a Pământului, despre care se știe că are atmosfera densă, este văzută atunci înconjurată de un cerc de lumină, cauzat de razele solare ce trec prin vaporii atmosferici cari o înconjoară.

Pe ziua de 7 Mai, a anului trecut

am avut prilejul a căuta un asemenea cerc în cazul planetei Mercur, care trecuse atunci printre Pământ și Soare și era proiectată pe fața soarelui. Multe observatoare din Statele-Unite au fost împiedecate din cauza norilor de-a observa acest tranzit al planetei Mercur, dar au fost altele cari au obținut rezultate satisfăcătoare în studierea planetei.

În mai multe cazuri imaginea soarelui, având trei picioare în diametru, se proiecta pe un fond alb cu ajutorul lentilelor telescopului, și pe acest fond al imaginii solare planeta se vedea ca un punct mic negru, având un diametru de o optime de centimetru numai. Nici un cerc nu înconjură planeta și nici un fel de semne nu se distingeau pe suprafața planetei. Bineînțeles că nu era chip a vedea planeta trecând pe la soare, fără ajutorul telescopului. Multe pete solare, prea mici spre a putea fi văzute cu ochiul liber, sunt în realitate mult mai mari ca dimensiune decât planeta Mercur.

O altă indicațiune că planeta Mercur n'are atmosferă și se aseamănă Lunei prin suprafața-i aridă, o găsim în puterea sa de a se reflecta, căci diferitele substanțe diferite în puterea lor de reflectiune. Norii albi, vaporosi, atât de des văzuți de cerul de vară, au o mare putere de reflexiune, întocmai ca și zăpada, dar suprafeței stâncoase reflectează foarte slab lumina soarelui. Planeta Venus are o mare putere de reflexiune, cam 65 la sută, care este cam aceeași cu a cerului de vară, în timp ce Luna, care are o suprafață de 7 procente numai, care ar fi și reflexiunea stâncilor suprafeței pământești. S'a constatat că puterea de reflexiune a planetei Mercur este aproape egală cu cea a Lunei, ceea ce formează încă o indicațiune despre lipsa de atmosferă și suprafața aridă și stâncoasă a acestei planete.

Pe lângă lipsa de atmosferă și căldura intensă care predomină în partea de zi a planetei Mercur, căldura datorită apropierii planetei de soare, ar face ca Mercur să fie un așezământ foarte neprielnic oricărei forme de viață, chiar și pentru acei cari sunt obișnuiți cu căldura regiunilor noastre tropicale. În mediu, Mercur primește de șapte ori atâta lumină și căldură dela soare, cât primește Pământul.

Cât s'ar bucura însă astronomii noștri când ar avea prilejul să studieze soarele și sateliții săi minunați, de pe planeta Mercur, dacă ar putea întreprinde o expediție înspre această mică lume atât de apropiată de soare.

Pentru a studia coroana solară pe Mercur, nu e nevoie de eclipsă, căci acolo coroana este vizibilă ori-decâteori soarele însăși este vizibil în toată splendoarea unei vederi mai apropiate. Deoarece planeta Mercur nu are atmosferă care să împrăstie lumina soarelui, anihilând toate luminile mai mici cu flacăra sa universală, stelele se pot vedea atât ziua cât și noaptea pe Mercur, întocmai ca și pe Lună, pe un cer întunecat.

(vezi urmarea pe pag. 6)

Minunăția coronării și proemi-nențele purpurii se adaugă splen-dorei neînchipuite a unui soare de două ori și jumătate mai mare în diametru decât putem vedea noi! Câteodată flăcările coronale se ex-tind până la o treime a distanței dintre soare și Mercur, și această mică lume trebuie să fie încontinuu scaldată în flăcări emanând dela suprafața soarelui, producând, — dacă planeta este înconjurată de o envelopă gazoasă, cum cred unii — niște furtuni magnetice de mare intensitate.

Pe lângă flăcările ce emanază dela soare, Mercur trebuie să fie mereu asaltat de particule meteorice, cari există în mai mare cantitate în vecinătatea soarelui, decât în părțile mai distanțate de sistemul so-lar. Fiecare cometă care vine în apropiere de Mercur, lasă în urmă o dungă de firimituri în formă de praf meteoric, care este cel mai mare în apropierea soarelui, căci cu cât corpul se apropie mai mult de soare, cu atât este mai supus forței de descompunere a atracției gravitative inerentă acestei planete. Fiind atât de aproape, Mercur este destinat să ia cu dânsul mult din acest praf meteoric în rotația sa ra-pidă de optzeci de zile în jurul soa-relui.

Dacă ne-am putea lepăda de pie-dicile gravității cari ne leagă de planeta noastră, ridicându-ne înspre această mică lume pe aripile luminii, având o provizie suficientă de aer și apă care să ne susțină, am în-cerca o ciudată simțire de ușurare și veselie coborând pe suprafața lui Mercur, unde puterea gravității care ne leagă de suprafață este mai ușoară decât o treime din ceea ce este pe pământ. Dacă ne-am simți împovărați cu o supra-abundență de carne pe Pământ, am vedea deo-dată că două treimi din greutatea noastră a dispărut.

Majoritatea oamenilor n'au văzut niciodată planeta Mercur. În cel mai bun caz nu ajunge decât la 28 grade dela soare, ceea ce este mai puțin decât o treime a distanței dela orizont spre zenit. Trebuie s'o cău-tăm totdeauna în amurg, potrivit datele când este mai la Est sau mai la West de soare. Când se află la West de soare o vom vedea la est înainte de răsăritul soarelui, iar când se va afla la Est de soare o vom vedea la West după apusul soarelui.

Deoarece într'un an sunt numai șapte prelungiri a planetei Mercur, și cum adesea vremea este întune-cată sau o brumă deasă acoperă cerul în aceste epoci, este evident că nu prea avem multe șanse de-a vedea planeta Mercur cu ochiul liber.

Este foarte interesant și merită să căutăm această mică lume atunci când împrejurările sunt favorabile, căci Mercur este o foarte frumoasă stea serală, mai strălucitoare în anumite ocazii decât oricare.

Numai Sirius și Canopus și plane-tele Venus și Jupiter și câteodată Marte, o pot întrece în strălucire. Mercur era o planetă bine cuno-scută în vechime, și observări asu-pra planetei datează cu mai mult de două secole înainte lui Chri-stos. Totuși, mulți cercetători din vechime nu-și dădeau seama că steaua strălucitoare care apărea di-mineata, înainte de răsăritul soare-lui și apoi din nou, după câteva săptămâni, în amurgul serei după apusul soarelui, era una și aceeași. Odată grecii aveau două nume pen-tru ea „Apollo” când apărea dimi-neata și „Mercur” când apărea se-ara. Indienii și Egiptenii, aveau și ei două nume pentru această planetă numind-o Set și Horus.

Asemenea lui Venus și Lunei, Mercur are diferite faze în telescop, datorite faptului că orbita sa stă între acea a Pământului și a Soare-lui. Când Mercur ajunge între pâ-mânt și soare, atunci este vizibil în telescop. Totuși, acum partea de zi a planetei Mercur este îndreptată către Pământ, și faza sa este acea a lunii pline, cu suprafața perfect luminată de razele soarelui.

Când se află în cea mai prielnică pozițiune spre a fi studiată de pe Pământ — adică în amurgul de seară sau de dimineață, — planeta Mercur seamănă în telescop cu o mică jumătate a Lunei.

Bine înțeles că în vechime aceste faze ale ambelor planete, Venus și Mercur, erau necunoscute, căci ne-având încă telescopul, nu aveau cum să le vadă.

Mare fu bucuria lui Galileu, când observă pentru prima oară planeta Venus cu „tubul optic” și-și dădu seama că această planetă se în-vârtește în jurul soarelui și nu în jurul Pământului, și că poate da o lovitură distrugătoare teoriei înve-chite a lui Ptolemeu, că Pământul ar fi centrul Universului!

sale în fața unei imense camere, iar cealaltă sub lentila unui microscop, el începu să tremure atât de violent, încât mâinile trebuiau să-i fie ți-nute. Apoi în timp ce stătu în așteptare ca plăcile să fie dezvoltate, el privea fotografiile mărite ale glo-bușoarelor de sânge, gândindu-se că victima fusese lovită de moarte și poate că mai multe picături de sân-ge puteau să fi rămas pe mâna cri-minalului. Dar deoarece își spălase mâinile deabinelea, ce frică mai putea avea?

După câteva clipe i-se arătă foto-grafia palmei și a degetelor. Mărite de 50 mii de ori, pielea sa se ase-măna cu o serie de săpături, cu porii ca niște tuburi. În aceste tu-buri unde săpunul și peria nu pu-teau pătrunde se vedeau mici globu-șoare strălucitoare ale sângelui victi-mei sale.

Posesorul mâinilor își pregătise un răspuns. Acum își aduse aminte că nasul său sângerase și probabil câteva picături îi căzuseră pe mână. Apoi inspectorul îi mai ceru și o altă explicație; vinovatul simți că era vorba de pantalonii săi, cari îi fuseseră luați pentru o clipă.

Era evident că criminalul inge-nunchiase în praful din drum, în timp ce-și buzunărise victima, cău-tând ceva lucruri prețioase. Acest praf era de un anumit fel, fiind amestecat cu var și cărămidă din-tr-o fabrică apropiată. Când i-se arătă inculpatului firele de praf, mărite enorm, cari se aflau pe ge-nunchiul pantalonilor săi, el mărtu-risi crima imediat.

Bancnote de 100 franci falsificate, cari fuseseră puse în circulație la Marsilia, cauzară arestul unui fost contrabandist și falsificator, care în ultimii cinci ani însă muncise cin-stit ca chelner într'un restaurant. Inculpatul negă de a fi văzut mă-car în tot timpul acesta vreo ma-șină de imprimat sau unealtă de gravor. Poliția îl felicită pentru re-venirea sa pe calea cea bună trimi-tându-l înapoi la slujba sa, fără însă a uita a-l examina bine „asta numai pentru buna ordine”.

Două zile mai târziu el fu arestat din nou. O picătură de ceară din urechile sale fusesse înaintată labo-ratorului și mărită de 225 ori. Acest procedeu dezvăluie pete din cerneală de tipar, mici cristale chimice în-trebuinate pentru fotografie pe pie-tre litografice. În timp ce mințea cu gura, urechile sale destăinuiră adevărul.

Un alt criminal putu fi indentifi-cat prin mătreața care se găsi pe hainele sale. Dar criminalul avea și el mătreață în cap, și ar fi fost greu să convingi juriul, că mătreața unui poate fi deosebită de a celui-lalt. Dar victima întrebuițase, din întâmplare un anumit tonic în acea zi, așa că oricine putu ușor identi-fica petele.

Luând interogatoriul unui individ suspect, poliția pune întotdeauna nenumărate întrebări, dintre cari multe par absurde. Scopul urmărit este acela ca adversarul să aibe prilejul de a minți. Dacă e nevinov-at atunci se grăbește să spue ade-vărul, dar atunci când e vinovat nu se poate feri de a spune o în-treagă serie de minciuni. Duse la laborator, hainele minciunilor vor purta mărturia împotriva sa.

Un om fusese acuzat de a fi omor-rit pe păzitorul unui cuptor de var, aruncându-l în propriul său cuptor. Bineînțeles că nega crima declarând că nici nu văzuse vreodată în viață un cuptor de var. În odaia acuzatu-lui, inspectorul găsi mai multe pe-rechi de ghete, toate destul de mur-dare, afară de o singură pereche care fusesse lustruită cu multă în-grijire. Această pereche de ghete fu dusă la laborator și dedesubtul cre-mei se găsi nu numai praf de var, dar și fărmături din piatra nearsă, cari formau o movilă în jurul cup-torului.

Un alt criminal mai isteț scăpă de cercetările laboratorului, dar nu avu destulă minte să scape de cursa ce i se întinse și anume: El decla-rase că nu este în stare a conduce un automobil, fapt important, de-oarece în cazul acesta criminalul

Buletin Săptămânal

Omul se poate intitula „Re-gele Firii”, numai decând a știut să îmblânzească și să-și facă su-pus „Focul.”

Inchinându-se în fața puterii lui uriașă, omenirea încetul cu încetul a înaintat pe scara civi-lizației, învățând să tragă toate foloasele din foc.

Din când în când însă, ru-pând cătușele în care a fost le-gat, focul izbucnește hohotind de răs, pustiește totul în jurul său și nimicește într-o clipă ago-nisirea de ani lungi a muncii omenesti.

În țările cu o cultură mai veche, oamenii știu să potoliască repede aceste furii ale focului răsvrătit: pompieri anume obi-snuiți, aparate moderne sting re-pede incendiile, nu lasă flacă-rile cutropitoare să se întindă.

La noi însă când izbucnește prin câte-un sat sau prin câte-un târgușor, focul arde cât poate, și dacă-l mai ajută vântul pro-duce adevărate nenorociri.

În săptămâna Paștilor n'au ars numai cele o sută de case din Năsăud, despre care se vor-bește în altă parte a foaiei noas-tre, dar **Folești**, un târgușor lângă Galați au fost și ei pustiți de un foc năprasnic care a ars douăzeci și cinci de case și a lăsat pe drum câteva zeci de familii; în **satul Sagna** din ju-dețul Roman au ars 24 de case; în orașul **Roman** au ars șase ca-se, în **județul Bacău** s'au prăpă-dit de foc 70 de hectare de pă-dure, lângă Slănic; în **orășelul Lipcani** (Basarabia) patruzeci și cinci de clădiri au fost mistuite de flăcări; la **Iași** a ars un tea-tru și două case, ca să nu amin-tim decât în parte incendiile cari au pustiit diferite locuri din țară, printr-o întâmplare neferi-cită, în aceeaș săptămână.

Poate că asemenea întâmplări să fie de învățătură gospodării-lor din comune care să se îngri-jască de azi înainte de mijloace de apărare împotriva focului. Dar și la București, în Vinerea Paștilor, un incendiu care din fericire a putut fi stins în grabă, a ars acoperișul spitalului Col-țea. Nimic nu e mai groaznic decât focul într'un spital și e mare lucru că nu am avut de înregistrat victime. Paștele au

venise singur cu automobilul la lo-cul crimei și plecase tot astfel.

După ce i se luă interogatoriul și fu gata să plece, unul dintre in-spectorii ploșiei îl invită să-l con-ducă acasă în propriul său automo-bil. Șoferul care sta la volan dădu mare viteză, alergând prin Paris, cu o viteză uimitoare, pe care inspec-torul, care sta în fund cu acuzatul, să prefăcu că n'o remarcă. Dar acuzatul deveni nervos, temându-se că nu va mai ajunge viu acasă. Dar inspectorul, care observa picioa-rele tovarășului său de drum, băgă-de seamă, că de câte ori automo-bilul era în pericol de a se ciocni, el pedala, ca și când ar fi avut pe-dale invizibile sub tălpile picioare-lor sale. Numai acela care este obișnuit să conducă automobilul va acționa astfel, în mod inconștient, fără a putea evita acest gest.

Și luminile colorate scot la iveală lucruri ciudate. Un individ fu sus-

adus o suspendare a activității politice.

Pentru că în vară e vorba să se încheie **concordatul** cu Roma, o înțelegere de ordin adminis-trativ între stat și religiile cato-lice în sensul ca să se garanteze acestora unele drepturi, d. Va-sile Goldiș, ministrul cultelor, a plecat la Roma.

Interesante sunt declarațiile făcute de d. Octavian Goga, mi-nistrul de interne unui ziar ita-lian, prin care exprimă dorința încheierii unei înțelegeri sincere cu Ungaria și declară că așteaptă din partea acestei țări să facă primii pași.

În schimb evenimente poli-tice de oarecare importanță s'au petrecut în străinătate, unde săr-bătorile au fost săptămâna tre-cută.

În **Austria** s'au făcut alegeri pentru consiliul național. Parti-dul social democrat a obținut cele mai multe mandate, 71, pe când social creștinii cari sunt la guvern, coalițați cu naționa-liștii germani au obținut 85 man-date. Punând la socoteală că partidul „Uniunii agrare” a ob-ținut zece mandate, majoritatea guvernului e amenințată.

În **America**, lângă New Or-leans, revărsându-se fluviul Mississippi s'au înecat două sute de oameni și o sută șaptezeci și cinci de mii au rămas fără adă-post.

În **Mexic**, unde frământările politice sunt mari, o armată de bandiți condusă de preoți cato-lici au comis una dintre cele mai îngrozitoare crime ce le po-ate închipui mintea omenească. După ce-au provocat deraierea unui tren și au chinuit și ucis păzitorii trenului, au prădat că-lătorii și i-au silit să se înghe-suie în două vagoane. Au tur-nat apoi petrol peste vagoane și în-cuind ușile le-au dat foc, omorând pe cei cari încercară să sară pe ferestre. Peste o sută de oameni au pierit astfel în chi-nuri groaznice.

În Mexic s'a produs din pri-cina acestui atac o mișcare îm-potriva preoției catolice.

Șase episcopi catolici, acuzați că întrețin războiul religios și mișcarea revoluționară din Me-xic, au fost deportați în Statele Unite.

pectat de a fi încercat să vinde bo-nuri furate. Dacă bonurile erau în-tr'adevăr furate, el trebuie să fi adăugat două cifre la cifra de serie, tipărită cu cerneală roșie. Cu ochiul liber și chiar cu sticla care mărește, aceste cifre păreau corecte. În labo-rator însă ele fură puse sub o lu-mină roșie, care schimbă roșul în cafeniu, așa cum și trebuia; dar ultimele două cifre erau mult mai închise decât celelalte, dovedind că ele fuseseră adăugate cu un alt fel de cerneală.

În felul acesta metodele reci și infailibile ale laboratorului științific îngreuiază din ce în ce mai mult criminalului posibilitatea ca prin minciună să scape de pedeapsă. Este așa numitul și temutul „al III-lea grad” al viitorului — mult mai eficace și mai uman decât tor-turile oribile la cari erau supuși ne-vinovații cât și vinovații, în vre-murile trecute.

Ochii „Atot văzători” ai poliției din Paris

(Urmare de pe pag. 4)

urmă a crimei sale, aruncă vina asupra altuia, și ar fi scăpat, dacă nu s'ar fi întâmplat următoarele. Cățărându-se pe o fereastră, el tur-bise o molie și parte din trupul mo-iei fu găsit pe haina sa.

Probabil că istoria aceasta nu fu-sese citită de un criminal din Mar-silia, dar citirea sa n'ar fi cauzat, nici o deosebire. În cazul acesta trupul fu găsit într'un loc viran din vecinătatea orașului. Era clar că moartea fusese cauzată de-o lovi-tură în cap. Se luă interogatoriul unui anume Daru, fără nici un alt indiciu decât acela că numitul ar fi avut motive să-l omoare.

Interogatoriul luat de poliție, nu duse la nici un rezultat, dar sticla care mărea spuse: „Vinovat”. Pe pieptul victimei fu găsit trupul tur-tit al unei mici insecte numite „musca de o zi” din cauza vieții sale scurte. Dacă această muscă fu-sese turtită în timp ce trupurile celor doi bărbați se luptau de moarte, atunci anumite părți ale insectei trebuie să fi ajuns și pe haina celu-lalt.

Garderoba inculpatului fu exami-nată fără însă a se găsi nici un semn de molie. Unul dintre costume venise tocmai dela croitor și era curat călcat și periat. Instinctul de-ctivului îl îndemnă să aleagă cos-tumul acela întâi. Costumul fu tri-mis în laboratorul din „Cité”, și cu rățit, cum niciodată un croitor nu curățase un costum. Praful scos de pe haină fu fotografiat, arătând

mii de atomi ce aparțineau trupului acelei insecte. Astfel, în scurta-i viață, mica creatură osândise pe Daru.

Intreaga Franță cunoaște efica-ci-tatea nemiloasă a acestui labo-rator științific, întrebuițat de detec-tivi, deaceia criminalii fac tot posi-biliul spre a-i înșela ochii pătrunză-tori. Aceste sfurtări, departe de a înșela microscopul, rezultă de obi-cei în a atrage atenția sa tocmai acolo unde este mai puțin dezira-bilă.

Un om fusese ucis și jefuit în pe-riferiile Parisului. Poliția adună cam o duzină de indivizi suspecti, fără însă a le scoate la iveală un singur indiciu important. Unul din acea duzină de oameni provocă atenția poliției numai pentru că avea mâinile atât de curate. Restul trupului său, hainele și părul, erau foarte murdare. De ce i-ar fi tocmai mâinile curate?

Individul, un fel de vagabond, ex-plică că mâinile îi sunt atât de cu-rate pentru că voise să se ducă în vizită la o femeie, și neavând oglin-dă nu-și putu da seama că restul ținutei sale avea nevoie de îngrijire. Povestea aceasta nu păru satisfacă-toare. Individul făcuse treabă bună, întrebuițând nu numai săpun și apă, ci curățind și tăindu-și un-ghiile. Spre marea sa disperare, el fu dus la „Cité” pentru că mâinile lui să fie puse în fața microscopu-lui pentru a-și da cuvântul.

După ce plasară una din mâinile

ARCHIMEDES

Dacă e adevărat că Știința, de-abia în veacul din urmă și-a luat avântul care face din om un „stăpân tot mai puternic al naturii”, cu multe secole înainte de era noastră, sau găsit minți luminate, care să privească cu înțelegere în jurul lor.

În vechea Eladă (greceia antică), leagăn al civilizației moderne, au trăit filozofi și oameni de știință în fața înțelepciunii cărora se cuvine să ne descoperim. Multe din adevăratele și legile naturale descoperite de aceștia sunt valabile și azi.

Printre cei mai de seamă dintre eriașii gândirii din vremurile antice trebuie considerat de bună seamă Archimedes.

A trăit în secolul al treilea înainte de Chr. și a fost elev al vestitului Muzeu din Alexandria, prima universitate din lume. Se numea Muzeu căci era închinată Muzelor.

Multă vreme Archimedes, care trăia în Grecia Mică (Sudul Italiei), a fost corespondentul acestei universități și de sigur că în biblioteca din Alexandria, distrusă mai târziu de un incendiu, au fost și multe cărți ale acestui savant. Cea mai importantă lucrare științifică a lui Archimedes e descoperirea principiului care-i poartă numele și pe care se bazează navigația pe mare și în aer.

Archimedes, s'a întrebat: „oare pentru ce o bucată de lemn pusă pe apă plutește, iar o bucată de fier cade la fund...?” Cei mai mulți dintre oameni nici nu-și pun asemenea întrebări. Nu au spirit de observație destul de dezvoltat ca să fie isbiți de asemenea nepotriviri.

Fierul e greu spun danșii, lemnul e ușor. Și s'a isprăvit. Sunt lămuriri și mulțumiri.

Dar aceeași bucată de lemn, care plutește pe apă se cufundă când e așezată într'un vas cu ulei de măsline buștoară, sau cu benzină.

Aceasta înseamnă că nu numai ceea ce plutește, dar și lichidul în care așezăm un obiect prezintă însemnătate în plute.

Cu toții știm că în apa foarte sărată, din lacuri sau mări, omul se ține la suprafață, chiar dacă nu știe să înoate. În apa dulce însă e mult mai greu.

Multă vreme a fost muncit Archimedes de gândul acesta: de ce unele corpuri plutesc altele nu.

Într-o zi pe când se afla în baie, tot văzând cum îl saltă apa în sus a găsit deslegarea problemei care-l persecuta.

„Evrica!” strigă dansul cuprins de bucurie și alergă acasă așa goli cum se afla ca să-și însemne descoperirea pe tăblițele de ceară pe care scriau cei vechi. Deabia pe uliță și-a dat cu socoteala că-i gol.

Principiul lui Archimede, care ne lămurește plutirea, se exprimă și azi, așa cum l'a formulat învățatul grec:

„Un corp înălțat în apă sau în alt lichid este împins cu o putere egală cu greutatea apei sau lichidului pe care îl deslocește”. Aceasta înseamnă că un corp cufundat într'un lichid se face mai ușor cu atât cu cât este greutatea apei sau lichidului dată laoparte de corp.

De bună seamă că de se întâmplă

*) Evrica pe grecește înseamnă: am găsit.

Să ne îmbogățim cunoștințele

„Luminează-te și vei fi.”

Cine vrea să se deosebiască de animalele, care umblă căutând în jos și sunt sclave ale pământului, cată să privească în jurul său, să pătrundă înțelesul minunat al firii și adunând cunoștințe să merite cu adevărat numele de „stăpân al naturii”.

Pagina aceasta este scrisă pentru cititorii când au răgaz să se poată instrui.

Măria Sa Ferul

Regele metalelor să nu se creadă că e aurul, care nu-i de fel indispensabil. Ușor ne putem lipsi de podoabe, de inele, cercei și lanțuri frumos lucrate și ne putem lipsi, — dupăcum s'a dovedit în politica financiară de după război, — chiar de aurul în monede, care cu sunetul lor plăcut au produs atâtea dureri și au stăruit atâtea patimi!

Regele metalelor e ferul. Fără de fer unde ar fi civilizația noastră? Nenumărate sunt lucrurile absolut necesare vieții noastre care se fac din fer: șina de roată, motorul de automobil, mașinele gigantice, potcoava de cal, acul de cusut și sute și mii de tot felul de obiecte. În lumea întreagă a folosește anual 80 milioane tone de fer.

UNDE SE GĂSEȘTE FERUL

Foarte adesea, stânci din munte ni se înfățișează pătate cărămiziu e rugină de fer pe ele. Există ape care sunt înroșite de pare c'ar fi sânge: aceste ape aduc fer cu ele din pământul pe unde trec.

Deasemenea meteorii cari cad (stele căzătoare) sunt adesea formați din fer curat.

În sângele nostru culoarea roșie se datorește unei substanțe care are fier în compoziția ei. Fără acest fier nici viața animală, nici cea vegetală n'ar fi posibilă.

42% din scoarță pământului e alcătuită din fer.

Pentru producerea ferului slujesc însă numai minereurile bogate în fer: pământ format în cea mai mare parte din oxizi de fer.

Prelucrarea minereurilor constă în desfacerea ferului de oxigenul cu care e combinat, în oxizi. Ea se face în așa numitele cuptoare înalte.

Un cuptor de acestea e un turn de 20-30 metri înălțime care se lățește spre bază: prin partea de sus, poartă, se toarnă minereul și cărbune (coks) împreună cu ceva piatră de var — pusă ca să spele metalul de toate necurățiile cu care e amestecat.

Turnul e făcut din cărămidă refractară, și încercuit cu metal.

În partea de jos, printr'o țevă se suflă aer foarte fierbinte. Aerul acesta încălzește cărbunele până-l aprinde, și cum e mult coes, ca să poată arde, el ia oxigenul minereului (oxid de fer). Minereul din care se duce oxigenul se preface în fer, care se topește la căldura mare a cutorului. Ferul topit, disolvă în el și ceva cărbune și curge printr'o deschidere anume făcută sub cuptor.

Ceace se obține e o fontă neagră care are trei la sută cărbune.

ca apa deslocaută să fie în cantitate mare, corpul adică să aibe un volum mare, greutatea apei dată într'o parte ar putea întrece chiar greutatea corpului și corpul va pluti.

Dacă talerul unei balanțe ar fi cufundat în apă iar celălalt stând în aer, am face astfel încât balanța să stea în cumpănă și pe talerul din apă am pune o bucată de fer, vom putea constata că ferul cântărește mai puțin în apă decât cântărea în aer. Greutatea în apă pare mai mică cu atât, cât ar cântări apa dată laoparte de fer.

O barcă din lemn, fiindcă dă la o parte multă apă plutește. Dacă umplem barcă cu apă, apa deslocaută e în cantitate mică și barca se cufundă.

Principiul acesta a lui Archimede a fost, în veacul trecut extins și la

FONTĂ, FER ȘI OTEL

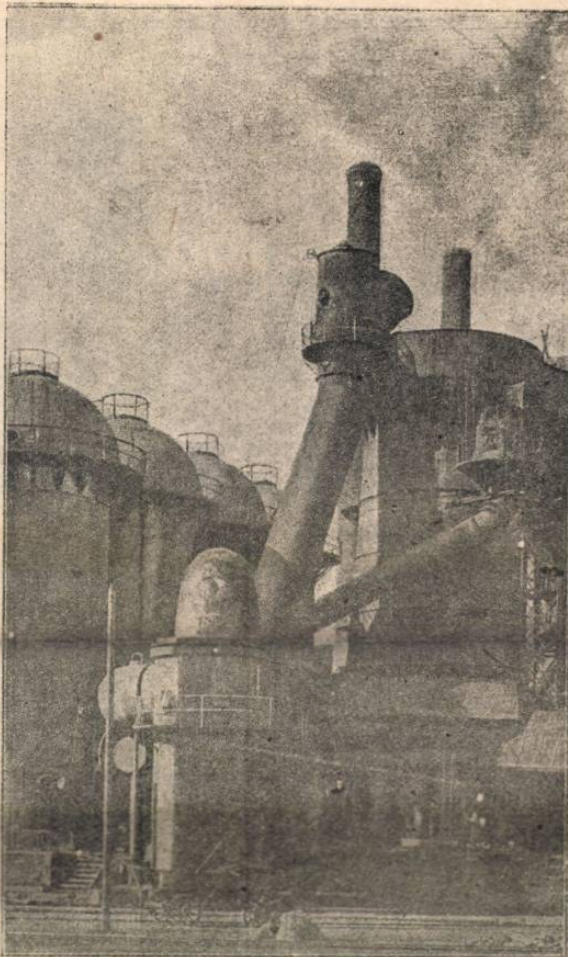
Metoda numită convertizare, descoperită de inginerul Bessemer a produs acestuia vre-o 2 miliarde lei.

Ea permite obținerea după voie a ferului sau oțelului, acesta din urmă fiind un fer care mai conține puțin cărbune.

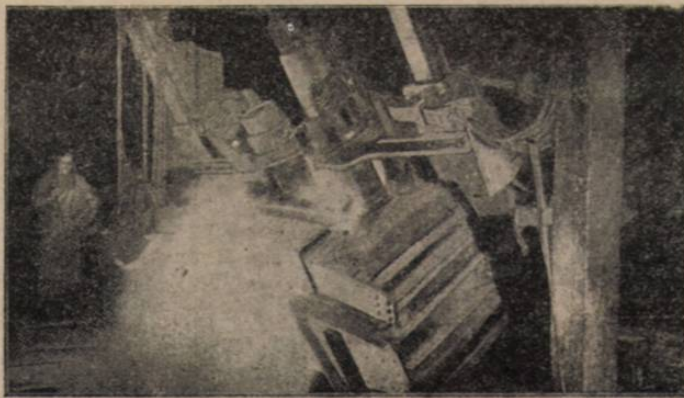
Convertisorul Bessemer e un soi de pungă metalică uriașă, căptușită pe dinăuntru cu cărămizi refractare susținută de mijloc, așa încât să

poată fi rotită în jurul unui ax. Axul e gol pe dinlăuntru, pătrunde prin pereții convertisorului și merge până în fundul său de unde se desface într'o serie de deschideri mici. Această țevă îngăduie unui curent de aer între în fonta topită din convertizor.

Pe gura îngustă a convertisorului se bagă o cantitate de fontă topită și se trimite apoi un curent de aer prin țeava din partea de jos. După ce arde cărbunele, aerul iese

Cuptoare înalte

Transformarea fontei în oțel

aer și plutirea baloanelor se sprijină tot pe el: greutatea aerului pe care o deslocește balonul, pentru că acesta să poată sbura, trebuie să fie mai mare decât greutatea balonului cu nacelă cu tot.

Archimedes s'a ocupat și de alte lucrări: el a studiat pârghiile și dansului i-se datorește înțeleapta frază, care rezumă nu numai claritatea de idei, dar și toată însemnătatea cercetărilor sale:

— „Dați-mi un punct de sprijin”, spunea Archimedes, „și singur vă răstorn pământul!”

Toată lumea știe azi, că și un copil poate ridica o ladă de fier, cu o pârghie care să aibe un capăt scurt așezat sub povară și altul foarte lung, care să poată fi apăsător în jos. Pe vremea lui Archimedes,

oamenii nu erau lămuriti asupra acestui lucru.

Cetățean al Syracuzei, Archimedes, când orașul a fost asediat de Romani, cari erau în luptă cu aliații grecilor; Cartaginezii, a ținut multă vreme armatele dușmane departe de oraș cu tot soiul de invențiuni. Printre altele odată cu ajutorul unor oglinzi mari parabolice, Archimedes, a concentrat razele soarelui asupra corăbiilor romane și a isbutit să le dea foc. Tot astfel copii azi se joacă aprinzând vara o foaie de trestie, cu o sticlă prin care trec și se adună laolaltă razele solare.

În cele din urmă însă romanii au reușit să intre în Syracuza și au omorât pe Archimedes în anul 212 înainte de Christos.

Vasele micene

Podoabele acestea de artă, care dovedesc un minunat simț artistic și dragoste de frumos, au fost găsite în pământ, rămase dela vechii greci (elini). Au fost făcute prin anii 1000 înainte de nașterea lui Christos.

Nici azi omul nu găsește linii mai elegante și forme mai perfecte. Vasele dela 1-6 s'au aflat în in-

sula Rhodos, 7 în Creta, 8 și 9 în Boeotia, 10 în Micena.

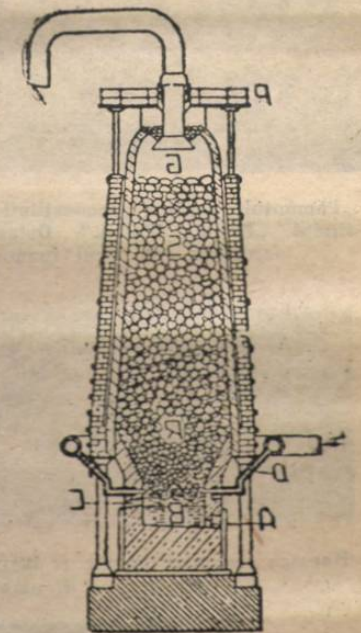
Desigur că față de aceste opere artistice, Homer a putut cânta în Iliada:

Și-alte câştiguri Ahile mai puse la
[ntrecere 'n fugă
Scoase o cană de argint, de șase
[măsuri încăpere,
Sculă ce n'avea pereche de mește-
[șugită pe lume.
O'mpodobiseră meșterii mari de
[podoabe din Sidon.

pe gura convertisorului sub forma unei țâșniri de flăcări.

Iată cum descrie un literat francez convertisoarele pe care le-a văzut:

„Oua de metal, mari ca niște clopote, aceste retorte săgetează câte cer, zece metri de flăcări strălucitoare și țâșniri nenumărate de scântei, în timp ce materia curățată

de avântarea puternică a curentului de aer, urlă...”

Se cere multă experiență și dibăcie din partea tehnicianului care trebuie să știe după aspectul flăcării ce iese din convertizor, când trebuie oprită operația spre a produce oțel sau fer.

Oțelul poate fi călit. Călirea oțelului constă în încălzirea metalului și răcirea repede. În felul acesta oțelul devine mai tare, elastic și casant.

Se fac oțeluri speciale, topindu-se oțelul ordinar cu diferite metale: cu crom, pentru instrumente care trebuie să fie tari și să taie la viteze mari; cu vanadiu și molibden pentru multe din piesele automobilelor; cu nichel spre a produce oțelul nu-mit invar, etc. Oțelul rapid conține pe lângă fer 0.6 la sută carbon, 0.3 la sută tungsten, 5 la sută crom și 0.2 la sută vanadiu.

Acest oțel călit e de zece ori mai tare decât cel obișnuit.

Reconstituirea Câmpurilor de bătae

Un Film al războiului mondial se produce actualmente în apropierea lui Hollywood, orașul filmelor din America. Filmul poartă titlul de „PREȚUL GLORIEI.” Pentru facerea filmului s'au construit întregi sate franceze, tranșee și alte scene ale războiului ca să fie apoi imediat distruse.

În ilustrația de mai sus se vede cum după un atac inversat împotriva frontului german, trupele aliaților reușesc să ia mai mulți prizonieri pe cari îi aduc în tranșeele aliaților.

Urcarea sub focul inamicului, pe coasta unui munte; oamenii cad ca muștele.

Înaintarea sub focul inamicului.

„Pământul neutru” reconstituit pentru filmul „Prețul Gloriei.” Detașamentele înaintază sub focul inamicului.

Atacul pentru luarea unei poziții inamice. După o inversată luptă cu inamicul trupele își consolidează pozițiile capturate.

Ruperea frontului inamic și înaintarea cu ajutorul unei escadre de aeroplane.

Bombardarea tranșeele pe frontul inamic.

Aviatorul cu gâtul frânt — care intenționat a zdrobit 22 de aeroplane pentru filmul „Prețul Gloriei”, care ar mai fi zdrobit poate și altele, dacă cu ultimul nu și-ar fi frânt și el gâtul. Aviatorul e d. Dick Grace.

Expoziția Tronurilor dela Stambul

Nimic nu dovedește mai mult stările schimbate ce au intervenit după război, în Turcia, ca deschiderea, pentru vizitarea publicului, a vechinului Castel al Sultanilor, Seraiul din Stambul, care a fost transformat într-o expoziție a tezaurilor curții sultanilor.

În două încăperi spațioase, deschise de curând, sunt expuse obiecte de-o valoare fabuloasă, adunate de turci timp de veacuri ca pradă de război dela popoarele de prin prejur, inclusiv Persia și Răsărit.

Printre acestea sunt și 4 tronuri reproduse în ilustrația de mai sus, dintre care unul este emailat (smălțuit) și împodobit cu perle, al Șahului Persian, Ismail, luat ca pradă de război, după învingerea dela Tchadiran. D-l G. Ward Price, care a vizitat în 1912 tezaurul imperial, când Sultanul mai purta încă sabia lui Osmann, scrie: „...imi amintesc de un mare fotoliu în formă de tron care era acoperit peste tot numai cu perle, atât de dese încât după o muncă numai de zece minute, cu un briceag de buzunar, ai fi adunat o avere”...

Printre prăzile și obiectele de valoare este și un schelet, care se zice a fi acela al lui Ioan Botezătorul. În vara ce vine se va deschide publicului și Haremul Imperial.

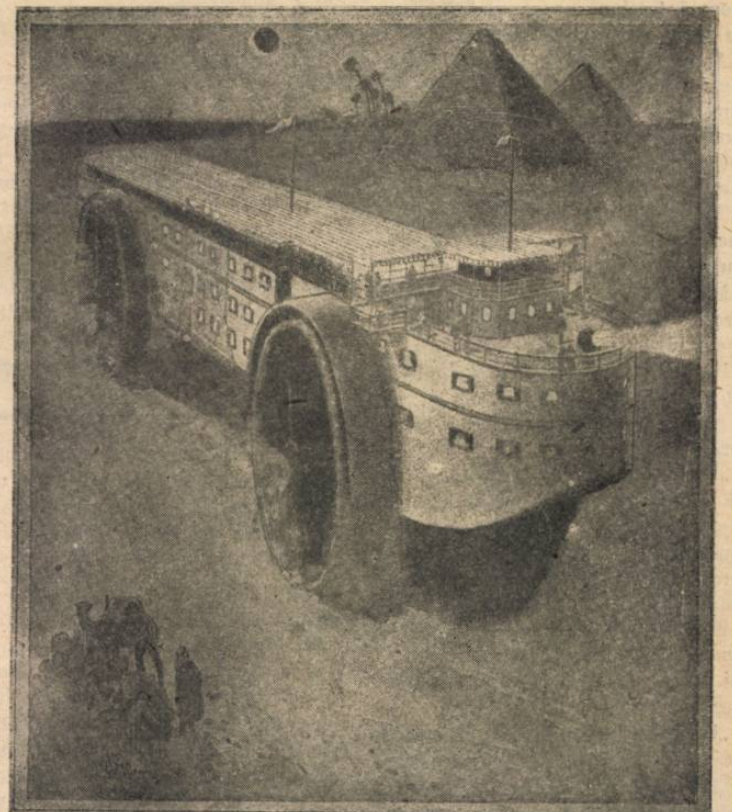
În coloana dela stânga cititorului, tronul No. 1 este tronul Șahului Ismail (privit din spate), care este o parte a prăzilor de război din secolul al 16-lea pe cari turcii le-au luat persilor.

În ilustrația No. 2, se vede un alt tron, al șahului persian Ismail, acoperit cu mii de perle, și care a fost capturat de către Sultanul Selim la Ispahan.

În ilustrația No. 3, e tronul Bairam al tezaurului vechinului Seraglio din Constantinopol, având forma unui divan acoperit cu aur și pietre prețioase. A fost ultimul tron întrebuințat pentru ceremoniile imperiale.

În coloana din dreapta, sus, se vede tronul Sultanului Murat IV. În aceeași coloană, jos, se vede tronul Sultanului Ahmed III, întrețesut cu perle și pietre prețioase.

PENTRU CUCERIREA SAHAREI

Vehiculul de mai sus este „vaporul pe uscat” plănuț de un inventator german, J. C. Birschoff, din Kiel, care oferă celor 300 de pasageri ai săi, tot confortul și luxul modern de călătorie. Stând comod în cabina sa și privind pe fereastră, călătorul nu va mai avea să se teamă de foame, sete sau de furtunile de nisip, în care au pierit atâția exploratori.

Vagonul este mânat de puternice motoare cu benzină, iar deasupra pe bord se află cabina căpitanului care dă ordine mecanicului din lăuntru.

Cetiți și răspândiți
»REALITATEA«

Cel mai mare ziar ilustrat din România

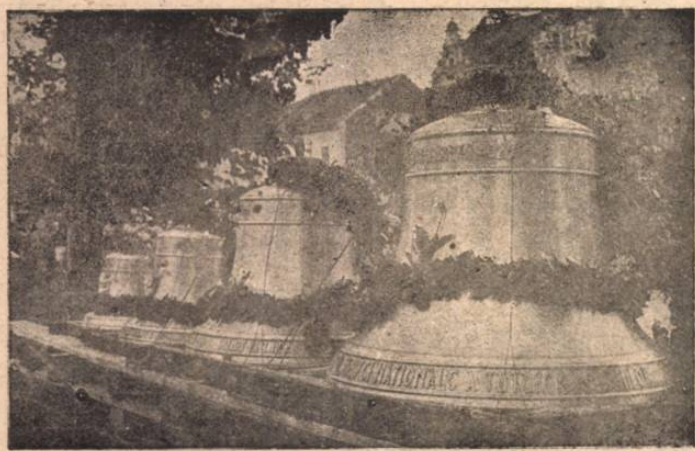
REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

PREȚUL ABONAMENTULUI	PENTRU STRĂINĂȚATE	Apare totdeauna Duminică	Redacția și Administrația:	Anunțuri se primesc la Administrația
Pe trei luni Lei 70	Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300	—	Cluj, Str. Regina Maria 36.	funei cu prețuri convenabile
Pe o jumătate de an . . . Lei 130	Pentru America \$2	Editor și Redactor: J. B. Sima	Telefon: 4-46	
Pe un an întreg Lei 250				

Sfîntirea Clopotelor Catedralei din Cluj

CLOPOTELE CATEDRALEI ORTODOXE DIN CLUJ

SERVICIUL DIVIN

PARADA MILITARĂ

D. MINISTRU GOGA VORBEȘTE ADUNĂRII
(Foto. „REALITATEA“).

ȘASE REGINE ALE EUROPEI

REGINA MARIA
a AnglieiREGINA MARIOARA
a JugoslavieiREGINA MAUDA
a NorvegieiREGINA MARIA
a RomânieiPRINTESA MARINA,
fiica prințului Nicolae al greciei,
un tip de frumusețe clasică. E
vorba să se căsătorească cu
prințul Nicolae al României

Clopotele catedralei din Cluj

Duminică a avut loc la Cluj solemnitatea sfînjirii a patru clopote destinate catedralei ortodoxe.

Guvernul a participat la sărbătoare prin d. Octavian Goga, ministru de interne. După serviciul religios au luat cuvîntul P. S. Sa Episcopul Nicolae Ivan, care a arătat importanța actului îndeplinit și d. Octavian Goga, care a vorbit cu avîntul său obișnuit.

Dsa a promis sprijinul guvernului pentru ca să se acorde fondurile necesare terminării catedralei a cărei clădire s'a început acum cinci ani.

REGINA VICTORIA
a SpanieiREGINA ELISABETA
a Belgiei

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an 130
Pe trei luni 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINECĂ 8 MAIU 1927

Tot distracții nevinovate

Pătura selectă, — în care intră bineînțeles și îmbogății, — din orașele noastre cu atmosferă cosmopolită, încurajează nemișcarea și practică pe o întinsă scară, distracția îndolnică a varietetelor. De la bătrâni cu respectabile chelii și două rânduri de ochelari, până la imberbiile adolescenți din pătura selectă, toți se grămădesc în aceste localuri a căror „program” începe aproape de miezul nopții.

Arta din aceste localuri, cu obligatorie consumație, este limitată la câteva cuplete, cu stridenți guturale, cu gesturi ridicole, adeseori cu scârțaituri enervante, și la un torent de dansuri exotice nu numai prin gestulație și afroditișm, dar și prin aproximative îmbrăcăminte a numitelor artiste, cari probabil că până ieri, alaltăieri au fost servitoare sau spălătorese.

În atmosfera plină de fum și diverse mirosuri înepătore, proveniența multiplelor varietăți de alcool (poate pentru asta i se zice varietet) bătrâni libidinoși, imberbi stăpâniți de poftelor care se afirmă tot mai tiranic, — ba uneori femei în vrâstă cuvioasă și fete cari abia intră în viață — stau grămădiți în jurul unor mese pe care sticlele sau adunat ca după o revărsare de ape, și privesc cu admirație cum, în mijlocul localului, pe parchetul lustruit, se rostogolește cu gesturi lubrice și grotesti, artista care expune vederii pielea parfumată violent și pudrată cu imbelșugare.

„Nevinovăția” acestor distracții este recunoscută chiar de frecvenții vizitatori ai acestor localuri. Marea lor majoritate protestează vehement în privirea spoliațiunii practicate cu nerușinare de patronii acestor localuri de prostituție clandestină în care consumațiunile sunt extrem de proaste și fabulos de scumpe. Dar protestul lor este însoțit de plata acestor consumațiuni, cu sume ce ei niciodată nu le-ar oferi unui om nevoias sau flămând.

Sub raportul moral nevinovăția acestor distracții poate fi lămurită foarte ușor. Urmăriți cu atenție manifestarea diverselor sentimente pe fețele spectatorilor, la apariția unei artiste cu anatomie frumoasă.

Femeile măritate spionează cu priviri furioase pe scumpii lor soți căzuți într-o dulce nerosie. Bătrânii cu respectabile chelii își lipesc privirile lacome de corpul gol al dansatoarei și ar dori să-și schimbe ochelarii cu un aparat cu razele X. Fetele și femeile tinere surdă cu bunăvoință când știu că anatomia lor nu este inferioară celei expuse de artistă.

Și în privirile tuturor cetești numai o completă nevinovăție și un mare elan pentru... artă! Nările se zbat ca niște fluturări obosiți, degetele se mișcă nervos și dacă au în imediată apropiere o mână de sex contrar o mângâie cu deosebită simpatie și cu un lămurit înțeles, fețele

Buletin Săptămânal

De-un cârd de ani Primăvara nu aduce cu sine numai păsărelele călătoare ale codrilor și tufişurilor noastre: Câțiva bandiți, după ce trăiesc iarna ascunși, odată cu venirea vremii bune se înapoiază la drumul mare, jefuesc satele și pe călători.

Unul dintre cei mai de temut bandiți dintre aceștia este **Terente**, un bulgar din Dobrogea. Cunosând bine bălțile Dunării, acest Terente, după ce pradă pe drumuri, se ascunde ușor de urmăritorii săi prin pășunișul mlaștinilor și bălților. Acum după un an petrecut în Bulgaria se întoarce iară în țară.

Jandarmii și poliția își dau toate silințele să-l prindă.

Și până la urmă i se va infunda și lui Terente cum s'a infundat tuturor celorlalți bandiți.

Banditul **Munteanu**, bunăoară, a fost prins la Timișoara. El omorise pe mulți spre a-i jefui, — printre alții pe George Cair un scriitor talentat din București.

De curând într-o pădure de lângă Târgul Neamț a fost omorât banditul **Niculita**, după ce toți tovarășii lui au căzut în mâna poliției.

Astfel pe rând tâlharii, cari ca lupii din păduri, vor să trăiască din agoniseala celor cinstiți și muncitori, sunt răpuși. Din păcate numărul celor cu porniri rele e mare și după ce cade unul, se găsește altul să-i ia locul.

S'a hotărât ca parlamentul să lucreze iară — în sesiune extra-

ordinară — începând dela 10 Mai.

Era vorba dintru început ca la 10 Mai deputații și senatorii să țină doar o ședință de sărbătoare... Zece Mai din anul acesta are o însemnătate mai mare decât în alți ani: se împlinesc 50 de ani din ziua când țara noastră e liberă, independentă. Apoi tot această zi a fost aleasă ca poporul să se bucure de însănătoșirea Regelui.

D. general Averescu primul ministru a crezut de bine însă ca parlamentul să mai rămână deschis câteva zile după zece Mai, ca să voteze legea „armonizării salariilor”, lege prin care lefurile funcționarilor de stat se schimbă astfel încât raporturile dintre ele, felul cum stă salariul unui funcționar față de al altuia, să fie așa cum era înainte de război. Legea aceasta fusese adusă la cameră înainte de Paști dar nu a apucat a fi votată.

La 15 Mai se va ține la Ioachimstal (Cehoslovacia) conferința **Micii Înțelegeri**.

Această „Mică Înțelegere” este uniunea celor trei state succesoare ale Austro Ungariei: România, Cehoslovacia și Jugoslavia.

Între ele există învoiala să se apere una pe alta împotriva uneltirilor străine, mai ales din partea acelor cari ar vrea să ia înapoi ținuturi pe care le-au stăpânit pe nedrept veacuri de-a rândul.

se întind într'un surâs îngeresc și dacă artista și-a tremurat violent carnația, dacă gesturile i-au fost cât mai lubrice și privirile cât mai lascive, dacă picioarele s'au ridicat la nivelul capului, aplauzele furtunoase și îndelung repetate la sfârșit o răsplătesc

cu prisosință pentru fiorul de artă pură și nevinovată pe care l'a transmis publicului select și inocent.

În adevăr, e delicioasă nevinovăția distracțiilor din aceste localuri, cari contribuie neîndolnic la ridicarea nivelului moral.

Cluburile-automobile și drumurile

UN RĂSPUNS

Într'unul din numerele noastre trecute, arătând, cu ilustrații, ce s'a făcut în străinătate pentru înlesnirea comunicației, ne-am exprimat părerea de rău că la noi nu se ocupă nimeni de drumuri.

Am constatat că în alte țări automobil-cluburile sunt acelea care, în prima linie, îngrijesc de buna stare a șoselelor pe când la noi numai dacă statul și în general oficialitatea face ceva e bun făcut.

Cum grijile statului sunt prea numeroase, drumurile sunt dintre cele mai rele.

D. General Anastasiu, președintele automobil clubului din Cluj, ne trimite o scrisoare lungă prin care arată care-a fost activitatea Automobil clubului regional din Cluj. Ne pare rău că spațiul redus al revistei noastre nu ne îngăduie să dăm decât partea esențială din răspunsul d-lui General. Iată ce ne scrie, d. președinte, că a făcut automobil clubul din Cluj de când există el:

1. A organizat din 1922 în fiecare an, concursurile de automobile în Ardeal, îngrijind prin delegații săi, ca traseul acestor circuite să atingă un număr de kilometri cât mai mare pe teritoriul Ardealului, cea ce intrinsec a adus după sine refacerea șoselelor, a podurilor și eliminarea obstacolelor din drum.

2. A strâns în jurul Clubului-Automobil pe acei proprietari de automobile și iubitori ai încurajării acestui fel de tracțiune, cari sacrificând energie, timp și bani, au contribuie zilnic la ridicarea automobilismului în această regiune.

3. A ajutat prin organele sale (Delegații Oficiali ai Automobil-Clubului din centrele mai importante) la verificarea hărților drumurilor accesibile automobilelor, astfel că

chiar în acest an, va apare ghidul drumurilor editat de automobil-Club, care va fi lucrarea cea mai perfectă în această direcție.

4. A încheiat convențiuni speciale în mai toate orașele principale din Ardeal, cu garaje, ateliere-mecanice, hoteluri și medici, cari au dat și dau întregul sprijin, acestei mișcări automobilistice.

5. A eliberat și eliberează în continuu, Carnetele internaționale de trecere prin vămi, așa cum o face aceasta orice Automobil-Club, recunoscute, — facilitând prin aceasta, călătoria membrilor în străinătate.

6. A recomandat pe lângă toate Prefecturile de Poliție din Ardeal, un delegat, membru al Clubului, care participă la lucrările de examinare a trăsurilor și a șoferilor, aceasta în conformitate cu dispozițiile legii.

7. A colaborat și colaborează, în mod intensiv, cu diferitele Autorități, în special cu Ministerul Comunicațiilor, și cu Direcțiunile de poduri și șosele, semnalând defectele care i se relatează la drumuri fie de delegați, fie de membrii, colaborând prin organele sale la îndreptarea acestor rele.

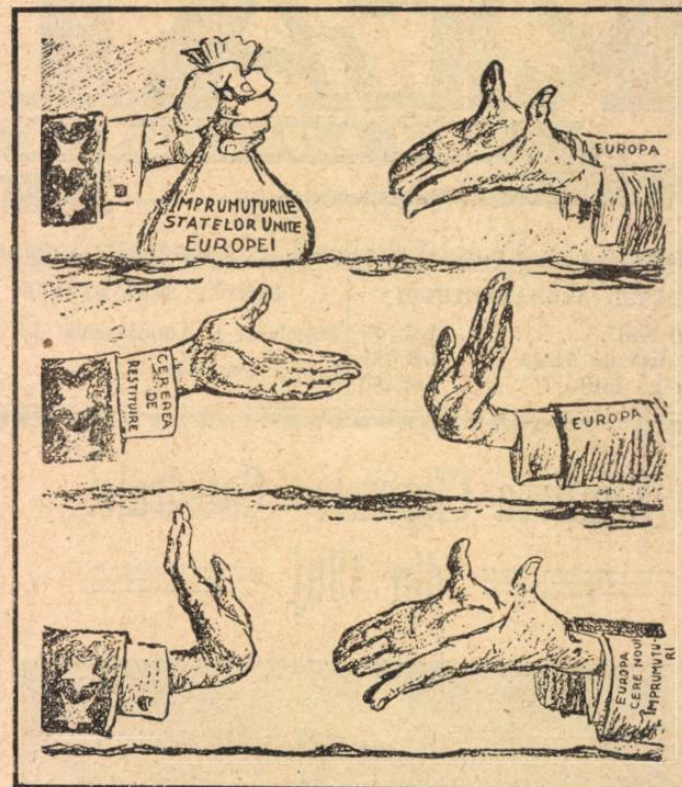
8. A prevăzut dela înființare și până astăzi, toate șoselele naționale din Ardeal, cu semnale de obstacole.

Restul, câte scrisori a primit și a scris automobil clubul din Cluj, sau programul de viitor interesează mai puțin.

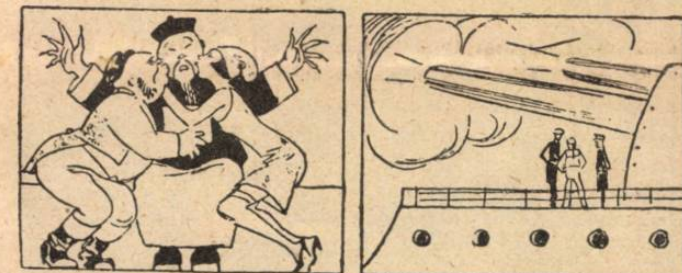
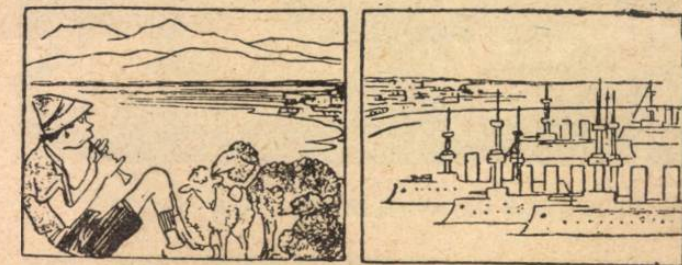
Trebuie să constatăm însă că răspunsul ce ni-s'a trimis nu clinteste niciuna din afirmațiunile făcute de noi în articolul precedent:

1) Automobil-Clubul din Cluj e o organizație sportivă, de agrement, pentru câțiva turiști; 2) Nu se ține

«Realitatea» politică

CHESTIA IMPRUMUTURILOR DE PESTE OCEAN
La stânga sunt mânele Statelor Unite și la dreapta mânele țărilor europene.

ACELAȘ LUCRU ÎN DOUĂ FELURI

O teză politică pentru copiii... mai bătrâni.

La stânga e Geneva, la dreapta e Shanghai.
Cu toți urâsc războiul, căci Pacea e din Rai.
Cu dulce glas de buze
Dincolo cu obuze:
„Porța primează dreptul”, e cântec cu alai:
Vine dela Geneva sau vine din Shanghai.

(Kladderatsch, Berlin)

HAZURI

LUMEA DE AZI

— Dece plângi puiule?
— Pentru că tata se însoară cu mama și nu vrea să mă ia și pe mine în călătorie de nuntă.

DEFINIȚIE

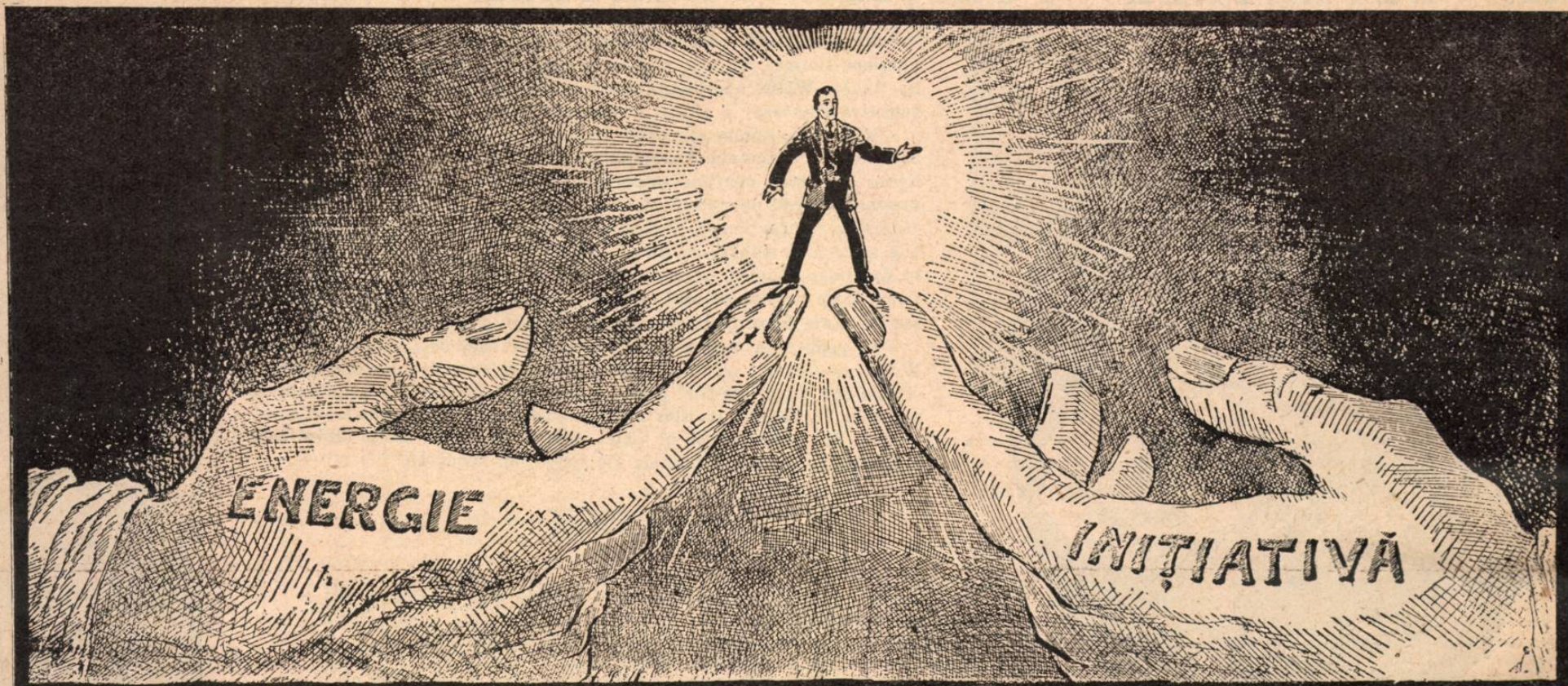
— Ia să-mi spui Mitică ce e aia, un văduv?
— Văduv? Păi ce să fie?! Bărbatul văduvei.

RUGĂCIUNE

Seara Radu își face rugăciunea:
— Doamne Dumnezeu! Fă ca Milano să fie capitala Italiei!
— De ce ceri acest lucru Radule? îl întreabă mama.
— Pentru că așa am scris azi în teza mea la geografie.

Realitatea

CELE DOUĂ PÂRGHII

ARCHIMEDES odată a spus: „Dați-mi un punct pe care să mă sprijin, și voi mișca pământul din loc”. Archimedes, care de altminteri poate fi considerat ca primul om de știință practică din lume, n'a glumit; vorba sa cuprinde un adevăr adânc.

Intr'adevăr Pământul care e o sferă rotundă și solidă, cântărind mai mult decât un glob de aceeași mărime făcut din fier turnat, ar putea fi mișcat și de un copil cu ajutorul unei pârgii suficient de lungă.

Bolovani mari de piatră pe care o sută de oameni nu-i pot mișca din loc sunt ridicați ușor cu ajutorul unei pârgii, potrivit așezată sub ei și cumpănită peste un punct de sprijin. O piatră mai mică bunăoară. Cu cât pârgia este mai lungă, cu atât omul apăsând pe celălalt capăt, poate ridica mai ușor greutatea mai mari. Cu ajutorul pârgiei omul poate răsturna o casă, poate înălța un pod de orice mărime, poate rupe stâncile și poate îndeplini o mulțime de alte lucruri, pe cari oamenii numai cu propria lor putere fizică nu le-ar putea face.

Inchipuiți-vă un tren de marfă care are 100 vagoane trase de o singură locomotivă. Mare trebuie să fie puterea acestei locomotive, veți gândi desigur. Intr'adevăr așa este. Ei bine, puneți CINCI de aceste locomotive una după alta, legați-le cu un lanț mare de fier și atârnați apoi lanțul de capătul unei pârgii puternice așezată pe un punct de sprijinire tare. Chiar dacă ați da forța maximă tuturor acestor cinci locomotive deodată, veți observa că ele nu se pot mișca. Un copil de cinci ani le va ține pe toate CINCI în loc.

Puterea pârgiei este nesfârșit de mare.

Cele două picioare cari ne poartă nu sunt de fapt decât niște pârgii.

Roaba, una dintre cele mai mari invenții ale omului, cu ajutorul căreia el poate duce dela un loc la altul o greutate de trei ori mai mare decât ar putea să ducă un cal în spate, nu este decât tot aplicarea principiului pârgiei: Cele două brațe ale ei, câte una de-o parte și de alta, și roata în partea dinainte, formează niște pârgii. Cu cât brațele sunt mai lungi, omul poate duce o povară mai mare. Dacă am tăia din brațe și am lăsa doar o lungime de 20—30 de centimetri povara încă ar trebui s'o micșorăm cu trei sferturi sau și mai mult.

Precum la munca fizică omul are nevoie de pârgie pentru ridicarea și mișcarea greutăților care ar fi peste puterile

Cele două Pârgii au menirea se te ridice, cât de sus vrei, dacă știi cum se le întrebuințezi.

Rolul inițiativei este se porniască un lucru, iar al energiei să-l ducă la bun sfârșit.

Rupe pe unul din cele două degete: vei vedea că nu mai poți se ridici sau dacă te-ai ridicat, să stai sus. Energia fără un plan bine precizat este ca vaporii fără locomotivă.

Inițiativa, ideea nouă, nu folosește nimic fără energie.

sale fizice, tot astfel are nevoie de pârgii morale pentru ridicarea greutăților de ordin sufletesc, social, politic sau estetic. Pârgiile morale au fost și vor fi întotdeauna superioare pârgiilor tehnice ale omului, având o importanță și o valoare mai mare decât a pârgiilor fizice.

Gândul, facultatea de a concepe ideea, este una din pârgiile care ridică pe om dela nimic însemnătate.

Ilustrația de mai sus se recomandă celor care nu le-au reușit treburile în viață sau le-au reușit numai în parte.

Cele două degete din ilustrația de mai sus sunt cele două forțe ideale care contribuie și sunt singurile mijloace eficiente de ridicare a omului din mocirlă, nepăsare, indolență, trândăvie și din „latărea de azi pe mâine” la o viață mai înaltă, la o muncă încoronată de succes, la o izbândă care produce bucurie și fericire. Nu există însușire mai frumoasă cu care Creatorul sau natura să-l înzestrează pe om ca PUTEREA DE „INIȚIATIVĂ”. Cuvântul inițiativă cuprinde în sine lucruri de mare valoare pentru oameni care au vre-un scop în viață. El înseamnă INDEMN, înseamnă ideea inițială pentru începerea unui lucru, înseamnă metode și organizări noi pentru ducerea la izbândă a unei lucrări începute.

Inițiativa pornește ideea, pune la cale planul. Această însușire este o însemnătate pârgie în viața fiecărui om. Cealaltă pârgie este ENERGIE. Energie înseamnă o statornică străduință de a-ți realiza ideea, de a-ți pune în aplicare planul și de a izbândi în ceea ce ai început. FORȚĂ, HOTĂRIRE, VIGOARE, PUTERE iată ce înseamnă energia.

Dacă ai început un lucru și acest lucru vrei să-l duci la capăt, acest lucru nu-l

vei putea face decât prin forța individualității și capacității tale, prin hotărrea de-a aduce la îndeplinire ceea ce ai început, prin vigoarea cu care te descarci de sarcinile care ți se impun și în sfârșit cu puterea cu care te devotezi lucrului pe care-l faci.

Cultivarea celor două forțe, inițiativa și energia, te vor ridica cu atât mai sus cu cât vor ști să le folosești mai bine.

Fiecare om este înzestrat cu aceste două forțe. Ele se valorifică însă numai în măsura în care noi știm să le utilizăm.

Unii au darul ideilor originale, dar le lipsește cu totul energia. Unde lipsește energia acolo ideea, inițiativa ori cât ar fi de originale și de geniale nu sunt decât un vis, care niciodată nu devine înfăptuire.

Unii posed energie în măsură aproape nelimitată. Energia este mai comună ca inițiativa, căci în totdeauna poți găsi o mie și zece mii de oameni energici gata la orice lucrare, dacă ai ideea și inițiativa ca să pornești aceea lucrare. Sunt astăzi mii și milioane de oameni cari sunt apți și foarte capabili la orice lucru și cari se străduiesc și-și pun toate puterile în munca ce li se încredințează și din care ei își scot hrana zilnică. Nu găsești însă printre aceștia nici unul la sută care să fie în stare să se înalțe deasupra mulțimei și să pornească pe un drum nou. Sub conducerea altora se simt bine, fericiți și asigurați; sub conducerea lor însuși viața le este o greutate un pustiu neumbat, un desiș de nepătruns. Energia fără inițiativă nu are și nu poate avea decât rezultate slabe. Sunt astăzi mii de oameni cari cuturează Oceanul Atlantic și toate Oceanele lumii, contribuind cu energia lor la realizarea mijloacelor moderne de

transport; a trebuit însă un Columbus care să-i ia inițiativa de a apuca pe ape necunoscute cu riscul de a se pierde pentru totdeauna.

Lumea care ne înconjoară se alcătuieste din forță și materie.

Automobilul care te duce dela un loc la altul ca vântul de repede se compune din lemn și fier. În motorul care duduie se găsește forța care-l mișcă din loc. Consideră însă că ai despărți materia de forță sau forța de materie ce s'ar întâmpla? Nici una nici alta nu ar putea să te slujească, independent. Ambele există; ambele sunt necesare, dar trebuiesc împreunate.

Tot astfel este și cu creerul fiecăruia. Adesea auzim vorbindu-se despre „materie, forță și creeri” cari constituie Universul. Foarte bine, e o zugrăvire vagă dar plină de înțeles. Lumea minței, a creerului, a intelectului, este tot atât de diferențiată ca și lumea materială. După cum în lumea materială, am avut drept pildă materia și forța din automobilul de mai sus, tot așa în lumea minței, energia fără inițiativă sau inițiativa fără energie nu sunt de mare valoare. Energia corespunde materiei, iar inițiativa corespunde forței care constituie puterea de mișcare. Una fără alta nu produce nimic.

Un vechiu proverb german spune: „Dumnezeu nu lasă să crească arbori în cer.” Adesea ori auzim oameni spunând că așa ne-a făcut Dumnezeu; așa ni-e soarta; așa trebuia să ni se întâmple—ce puteam face? Nefericita ideie!

Acei care vorbesc astfel ar putea tot așa de bine să înfrunzeze un arbore și să spună: „Dumnezeu sau natura m'a pus aici și dacă vrea să fie ceva din mine, dacă vrea să aduc fructe sau frunze, să cresc sau să mă îngroș, n'are decât să mi-le deia rând pe rând. Eu ce pot să fac? Să stau aici și să aștept mâna lui Dumnezeu sau a naturii.”

Fiecare dintre noi știe că plantăm un pom sau arbore și apoi AȘTEPTAM dela el ca să crească, să înfrunzească, să aducă rod. Datoria noastră se termină atunci când l-am sădit. După ce noi ne-am făcut datoria așteptăm că să-și facă și el pe a sa.

Tot astfel este și omul.

Nu poți cere unui automobil sau mai bine zis lemnului și fierului să meargă fără mașină sau motor, și nici unei mașini să trag o căruță fără roți, fără cauciucuri, sau fără benzină.

Tot astfel încearc mulți oameni să ajungă la izbândire cu rezervoarele minței lor goale!

DIN SECRETELE POLIȚIEI FRANCEZE

Sonia Varonoff, notorioasa criminală rusă, cunoscută Contesă Pilar și Gonzalez. (După o fotografie luată în cursul vizitei ei la Monte Carlo).

CEI cari obișnuiesc a-și petrece lunile friguroase de iarnă în sudul călduros al Europei, își vor aminti poate de senzația pricinuită cu mulți ani în urmă de moartea tragică a frumoasei și bogatei contese Pilar

Conception Gonzales, care se sinucise aruncându-se înaintea trenului la o mică stațiune de cale ferată lângă Marsilia. Se presupunea atunci că contesa își pierduse mințile din cauza unor foarte mari pierderi la ruletă. Fusese o femeie de-o frumusețe rară, de treizeci de ani numai, și în decursul unui sezon, fusese o figură foarte cunoscută în sălile de joc din Monte-Carlo. Curozitatea publicului era mare, pentru a afla cauza acestui tragic sfârșit.

Fără îndoială că mulți vor fi surprinși aflând că această strălucită frumusețe, nu se înrudea cu nici una din nobilele familii spaniole, ci a fost o aventurieră de cea mai josnică speță, care pricinuisese ruina și chiar moartea multor bărbați tineri. Numele ei adevărat fusese Sonia Varonoff, și la un moment dat își câștigă o oarecare notorietate, pozând ca mediu și ca apostol al unei noi credințe. Mi se spuse că ea a prezis multe evenimente care se întâmplară mai târziu în diferite țări. Din nefericire ea își întrebuițea puterea aceasta spre a stoarce dela oameni, sume mari de bani.

Vestitul Casinoului al jocurilor de noroc dela Monte Carlo, unde Contesa Pilar Gonzalez își pândea victimele.

prin diferite metode cari nu erau aprobate de autorități și cari făcuseră ca bruscă ei dispariție din capitala franceză, să devie necesară.

Când am întâlnit-o la Monte-Carlo, ea elaborase un plan care, dacă i-ar fi reușit, ar fi îmbogățit-o. Ca toți rău făcătorii, ea devenise prea încrezătoare și îl întrebuițea prea des, ceea ce îi și pricinui căderea. Nu era un prieten cu care călătorise atunci când se apropia de sfârșitul tragic, ci Monsieur Dufresne dela Poliția franceză, care o ducea spre închisoare.

Eu acceptasem propunerea d-lui Blanchard, șeful Siguranței sau poliției detectivă din Monte-Carlo, de a mă înrola în serviciul pe care îl conducea, dar începusem să regret fapta mea. Nu se întâmplase nimic dela evadarea lui Jun, și eram plictisit de mulțimea acea înnebunită după aur, care mișuna în jurul meselor de joc, mereu alta și totuși aceiași. Începusem să cred că puteau trece multe luni, până să simt iar acea emoție care precedea o criză dramatică oarecare.

Monsieur Blanchard devenise iar jucătorul inofensiv în aparență, zămbitor, care juca după un sistem propriu și deși mă apropiam zilnic de dânsul cu o nerăbdătoare întrebare, nu obțineam drept răspuns, decât un gest din umăr și un răspuns capricios, de pildă: „Ai putea oare crede, dragul meu? Am pontat de cinci ori pe 32 și de cinci ori la rând am pierdut... cinci mii de franci!”

La început fusei înclinat să mă supăr de acest răspuns tăios, dar o privire în ochii albaștri, șireți, nu era decât o bruschetă, care să-mi servească de lecție.

În public noi nu eram decât cunoștințe întâmplătoare.

Sezonul era pe sfârșite acum la sfârșitul lui Martie, căci Aprilie este întrucâtva o lună călduroasă în acest colț adăpostit unde nu suflă niciodată vânturile nordice.

Mă interesa foarte mult sosirea unui tânăr englez ai cărui obraji și ochi injectați de sânge, cât și atitudinea neliniștită îmi atrase atenția. Era un jucător pătimaș, care nu-și putea aproape deloc stăpâni emoțiile. De câteori începea să joace era întotdeauna înconjurat de lume, și îl văzusem luând mereu câștiguri mari pentru cari îl invidiam, ca și mulți alții. Dar erau mulți ca dânsul, și deaceia fui întrucâtva surprins când într-o seară, stând la spatele său, o voce bine cunoscută îmi spuse:

„Mergem să luăm un aperitif la cafenea, amicul meu?”

Intorcându-mă văzui pe d. Blanchard, într-o impecabilă ținută de seară, având în mână, ca de obicei, un carton, pe care erau însemnate cifrele și diviziunile ruletei.

Totus, în loc de a ne duce peste drum la cafenea, Dl. Blanchard mă duse spre dreapta la ușa mică care duce înspre arcadele acoperite dealungul Casinoului. Intrară într-o cameră care după toate aparențele era un birou, având o masă mare cu o lampă la mijloc. La o a doua ușă sta un jandarm, care la un semn al tovarășului meu, părăsi camera închizând ușa în urma sa. Prietenul meu se duse înspre fereastră, care sta deschisă, și trase jos perdeaua. Apoi, așezându-se în umbră, mă invită să iau loc într'un fotoliu, care se afla în fața sa. Atitudinea sa era cu totul schimbată și nu mai zâmbea ca de obicei.

„Să-ți văd carnetul. Ce notițe ai luat asupra tânărului Humphreys?” fu prima sa întrebare.

„Carnetul meu? Ce știi despre el? De unde știi că am luat notițe?”

„Ei așa!—răspunse dânsul—drept ce ne iei, tinere, crezi că suntem copii? Știu că ai luat notițe, de amator probabil, dar te-am lăsat să continui. Acum îți voi arăta cum trebuie făcut în realitate.”

Mirai și plictisit întrucâtva, i-am înmănat carnetul. Îl răsfoi și-și notă câteva însemnări din carnetul meu, sunt menționați ca mari câștigători în notițele dumitale. Tot așa sună și raportul prezintat de alții. Totuși, toți aceștia au murit, sau trei cel puțin sunt morți!”

„Morți! exclamai eu, mirat. Cum se poate! Au fost oare uciși?”

„Nu, aci e mirarea tocmai,—ei s'au sinucis. Înțeleg ca cineva să facă asta când pierde la joc, cum se și întâmplă adesea”. Am zămbit la cuvântul „adesea”. Știam că acesta este punctul negru al autorităților. „Dar când un om părăsește masa de joc după ce a câștigat câteva mii de livre și apoi se împușcă sau se aruncă în mare, faptul acesta este bizar, nu-i așa?”

„Acest domn Humphreys, face parte din aceeași categorie de oameni

pați. Am pus să-l urmăresc mai multe seri dearândul, când părăsea sala de joc; bineînțeles că n'am făcut lucrul acesta decât spre binele său, căci altfel nu ne-am gândi niciodată să-l spionăm sau să-l urmărim. Vreau să vorbești cu dânsul, să te împrietenești și să vezi ca să nu i-se întâmple nimic;—cu alte cuvinte să faci un fel de gardă corporală. Te fac răspunzător pentru viața sa. La revedere.”

„Asta e totul?” îi răspunsei, simțindu-mă foarte desiluzionat. „Dar eu nu doresc slujbă de păzitor obișnuit, după cum am și stabilit atunci când am discutat situația mea. Fără îndoială că oricare dintre oamenii dumitale poate face această slujbă!”

D. Blanchard se uită foarte serios la mine. „Acesta nu este serviciu de păzitor obișnuit. Este ceva care iese cu totul din comun.”

Zicând acestea, d. Blanchard, chemă jandarmul, care-și reluă imediat postul la ușă, iar el ieși lăsându-mă singur. Am luat-o repede înspre Casino și am ajuns acolo tocmai când Humphreys băga un ghem mare de bancnote în buzunar, în timp ce vorbea foarte animat cu o femeie înaltă și brună, tip Spaniol, îmbrăcată în negru, al cărei obraz palid și ochi strălucitori și mistici, îi remarcasem în mai multe rânduri. Am presupus că, întocmai ca alții alții, era și ea atrasă atât de câștigurile cât și de exteriorul tânărului englez.

Totuși atitudinea lor nu era de loc suspectă; părăsind sala de joc, s'au îndreptat peste drum, spre Ciro unde luau de obicei masa.

M'am așezat la o masă vecină și i-am observat de aproape. Humphreys bea mai mult decât era bine pentru dânsul, lăudându-se mereu cu câștigurile și cu norocul său, și de mai multe ori scoase din buzunar un teanc de hârtii de o mie, trimițând una șefului de orchestră, cerând să-i cânte anumite melodii.

Observai că pe măsură ce bea mai mult și devenea mai excitat, în aceeași măsură frumoasa sa tovarășă devenea mai rece și mai palidă. Ochii ei mari, negrii, urmăreau fiecare din mișcările sale cu o privire oareșicum disprețuitoare. După miezul nopții părăsiră locul, Humphreys făcu semn unui birjar, conducându-l până la trăsura, și după ce-i ură noapte bună, se îndreptă spre hotelul Beau Rivage, unde locuia, iar trăsura spre o frumoasă vilă albă.

În dimineața următoare, m'am dus să-mi iau dejunul la Hotelul Beau-Rivage, gata a-mi începe slujba zilei. Totuși Humphreys nu coborî la dejun, și eu îmi petrecui dimineața pe un scaun în grădină, de unde puteam observa atât hotelul cât și drumul principal care ducea spre Casinoul. N'am putut vedea nimic până la ora prânzului, când tânărul englez ieși din hotel îndreptându-se spre sălile de joc.

„Mă cuprinse un leșin, as incapabil de vre'o rezistență lui Blanchard, dar era prea fluerul din buzunar, dar m'ca prin vis o văzui scoțând care strălucite tare, era o m'auzit cuvintele următoare: ne-mi ce vezi”.

Dimineața însă jocul nu este niciodată interesant și după ce aruncă câteva piese de aur și pierdu, cu un aer plictisit, Humphreys plecă. La cafenea de peste drum văzui pe superiorul meu, dar deoarece nu mă chemă, nu i-am vorbit. N'am mai știut nimic despre tânărul pus sub paza mea până după orele 5, când ieși din hotel îndreptându-se înspre Casinoul.

Jocul era atunci în toi, și Humphreys își începu imediat sistemul său de a pontă pe o singură cifră,—era șaptesprezece—și pontă la maximum, adică riscă nouăsprezece mii de franci spre a câștiga vreo 100.000 de franci. La început pierdu, iar mai în urmă, spre marea surprindere a tuturor, șaptesprezece ieși de patru ori la rând.

În scurt timp el câștigase aproape jumătate milion de franci, și pe când aduna teancul enorm de bancnote văzui, cu mirare, că femeia pe care o însoțise în seara precedentă îl urmărea din partea opusă a mesei de joc. Ochii ei aveau o expresie fixă, fascinată, și erau fixați pe grămada de bani. Humphreys o observă în aceeași clipă și îi zămbi; apoi ieșiră împreună urcându-se într'una din trăsuri cari se așteptau în fața hotelului.

Zădărnicierea planului de a fura mesele de joc dela Monte Carlo. — Contesa criminală și victimele ei. — Apașul-gentilom al bandiților din Paris, și multe alte mistere ale lumei ascunse a Europei.

„Era bietul Humphreys — mort! Un revolver mic era ținut strâns în mână sa dreaptă, iar la tâmpla sa se vedea o mică gaură neagră, din care picura un mic șiroi de sânge”.

phreys se duse deadreptul la hotelul său, iar doamna se îndreptă spre vila sa. Il căutai în zadar pe Mr. Blanchard. În sfârșit luai loc la o masă pe terasă, unde văzui pe chelnerul care făcea și el parte din organizația noastră. Am comandat un pahar cu vin, întrebându-l dacă știe unde se află șeful nostru.

„La Marsilia”, fu răspunsul neașteptat. „Va fi înapoi astăseară”.

Foarte turburat de această neprevăzută absență a omului al cărui sfat îmi era atât de necesar, m'am dus acasă și m'am îmbrăcat pentru seară. Mare fu surpriza acelor cari urmăreau jocul lui Humphreys, în seara aceea, văzându-l că pierde și pierde mereu; neclintită de lângă dansul sta femeia palidă, urmărindu-i necăntenit jocul. În sfârșit el se întoarse și-i spuse ceva, după care, ridicând din umeri, ea părăsi sala de joc. Mai târziu, cu un oftat adânc, strânse banii cari se mai aflau în fața sa și plecă. L'am urmat la hotelul său și-l văzui urcându-se în camera sa. Repede m'am îndreptat spre micul birou unde avusese loc interviul cu d. Blanchard. Dar nu l'am putut găsi și jandarmul nu-mi putut da nici-o lămurire.

M'am înapoiat la hotel întrebând de d. Humphreys. Mi se spuse că fusese vizitat de o doamnă și că plecaseră împreună să facă o plimbare cu trăsura. Nelinistit am alergat repede afară, dar nimeni nu-mi putea spune încotro o apucară. Tot stând acolo și neștiind ce face, am fost brusc apucat de umăr și vocea domnului Blanchard—mai agitată însă decât am auzit-o vreodată, îmi zise, pe un ton aspru:

„Ce faci aici? Unde este persoana pe care trebuia să o păzești?”

„Nu știu”, mormăii eu.

Fără a mai rosti un cuvânt el mă împinse spre o trăsura cu doi cai frumoși, care îl aștepta la o oarecare distanță și după un ordin scurt dat vizitiului, pornirăm pe șoseaua înspre La Turbie.

Înaintărăm în galop, trecând prin străzile strălucit iluminate, iar muzica și râsetele de prin cafenelele pe unde treceam păreau a ne batjocori pe noi și misiunea ce ne-o luasem. Nu cunoșteam gândurile tovarășului meu, dar fața sa pe care o putui observa la lumina felinarelor, era foarte palidă. Simțeam că ne așteaptă un dezastru. Odată ajunși pe șoseaua întortochiată și muntoasă, care strălucea albă în fața noastră, încercai să dau explicații, dar fui oprit cu brutalitate.

Lăsasem și ultimile vile în urma noastră, și pomii se înșirau în cale și din depărtare se auziră țipetele unui uliu. În curând căii își încetăriră pasul, căci drumul era în urcuș acum. Il văzui pe d. Blanchard ascultând cu încordare, și la un moment dat dădu ordin vizitiului să oprească, în timp ce el își ascuți urechile căutând să audă ceva. De parte, puteam zări culoarea fosforescentă a mării, al cărei văjiit era singurul zgomot ce se auzea în jurul nostru. Un foșnet de frunze, cauzat de o ușoară briză, atâtă tot se auzea în liniștea din jur.

Înaintăm încet, și drumul mi se părea fără de sfârșit. Nervii îmi erau încordați și eram plin de teamă pentru orori necunoscute. Ajunseserăm în micul sat la Turbie, unde mai mulți oameni cari stăteau afară la cărciumă ne întâmpinară la chemarea tovarășului meu. Probabil că erau acolo spre pază.

Nu — nimeni nu trecuse pe drumul acesta. După câteva ordine date, am continuat drumul, luând-o

pe șoseaua care duce spre Cap Martin. La jumătate drumul căii începură să necheze, și un bărbat însoțit de un câine ieși într-o întâmpinare noastră.

„A, Jules dumneata erai?” spuse domnul Blanchard. „Foarte bine, Ai aflat ceva?”

„Nu, domnule, dar am găsit aceasta și deaceia am luat pe Pierrot, al cărui nas va fi mai de folos decât ochii noștri”.

Zicând acestea, omul numit Jules ne arătă o pălărie de pae; înlăuntrul era numele unei firme engleze, cât și inițialele J. H.

Jules și câinele Pierrot se urcară în trăsura. „Mână mai departe, spuse Jules vizitiului. E cam departe pe șosea locul unde am găsit pălăria; te voi opri la vreme”.

După un sfert de oră am coborât cu toții, și i-se dădu lui Pierrot să miroase pălăria. Deodată câinele o luă la goană, trăgând lanțul de care era legat și ținut de Jules. Alergă prin tufiș, oprindu-se ici și colo spre a asculta.

Deodată, cercetările noastre fură terminate: găsiserăm un cadavru care zăcea la pământ. Era bietul Humphreys — mort! Un revolver mic era ținut strâns în mână sa dreaptă, iar în tâmpla sa se vedea o mică gaură neagră, de unde picura un mic șiroi de sânge.

Stam ca lovit de trăsnet, în timp ce șeful meu făcu o examinare rapidă a trupului și a locului ce-l înconjură. Intretimp ne ajunse și trăsura și cadavru fu ridicat și așezat pe perne. Mă simțeam disperat și fără de speranță. Nu-mi mai amintesc cum am ajuns înapoi la micul birou al d-lui Blanchard. Eram zdrobit. D-l Blanchard făcu tot ce-i sta în putință ca să mă înveselească.

„Lasă, lasă, nu te voi dojeni. Așa a vrut soarta. Mai mult ca oricând trebuie să mă ajuți acum. M'am ocupat toată ziua spre a obține ceva informații, și este clar că contesa Pilar Gonzalez, așa cum își zice ea este amestecată în această tragedie. Tot astfel ea fusese împrietinită și cu celalt englez, Henry Sim, și cu Lord X. Ambii fură găsiți în condiții similare. Dumneata vei fi victimă următoare. Dar nu te teme; fiind prevenit te poți feri de dansa”.

Blanchard îmi schiță repede planul său. Trebuia să trag asupra Cazinoului anumite sume cu care să joc și să câștig în aparență. Bineînțeles că era imposibil a mă face să câștig, căci ruleta nu poate fi controlată în nici un caz. Nimeni nu poate câștiga sau pierde după manevrările personalului. În orice caz trebuia să am un teanc de bancnote în fața mea, și fără a mă sinchisi de ceace pierd, trebuia să ajung la câștig.

În ziua următoare îmi începui cariera de jucător pasionat. Studiul era interesant, într'adevăr, căci neînchisindu-mă de ceace făceam, câștigam, câștigam mereu, până ce devenii atât de excitat și zăpăcit ca și când ar fi fost proprii mei bani. Lucrurile continuă astfel câteva seri, până ce începui să fiu urmărit cu invidie de mulți. În mai multe rânduri zării femeia aceea brună și palidă și aveam un sentiment ciudat de soarece care este urmărit de pisică, oridecâteori ea își îndrepta privirea către mine. Fusesem însă prevenit de a nu-i vorbi eu întâi.

Într-o seară pe când eram în pierdere și eram destul de supărat văzând cum dispărea bogăția mea împrumutată, doamna contesă se apropiă de mine, zicând cu o voce adâncă de contralto, care avea un farmec ciudat:

„Ar trebui să te oprești, amicul meu; ai ghinion în astă seară. Vei pierde totul. Am văzut aceasta adevărat. Hai să facem o plimbare”.

Ea nu flirta cu mine și nici nu-mi făcea curte, totuși era ceva seducător în toată atitudinea sa. Când spusei că vreau să mai joc, ea își puse o clipă mâna pe umărul meu. „Nu, nu te mai înapoia în astă seară”, spuse ea. „Simt că vei pierde iar. Hai să mergem să cinăm. Vei câștiga iar mâine. Ai câștigat mult până acum, nu-i așa?”

Am început să râd. „Atât de mult încât nici nu știu ce să fac cu banii”.

„Ah, spuse dansa, nicidecum nu poți avea prea mulți bani”.

Aceste cuvinte îmi rămaseră în

memorie după atâtea ani, căci ele o caracterizau perfect pe această femeie. Banii — iată care era dumnezeul său.

Restul searei îl petrecurăm la Ciro. În timpul mesei căutai să-i fiu agreabil, și făceam tot ce-mi sta în putință spre a juca bine rolul unui zăpăcit, unui extravagant, dar nu mă puteam lepăda de ideea că eram spionat fără de încetare, că însăși gândurile mele erau cercetate, gândurile mele cari nu se putură despărți nici pentru o clipă de figura aceea înghemuită care zăcea pe drum, și un șiroi roșu de sânge picurându-i pe față. Oridecâte ori îmi ridicam ochii, găseam privirea sa fixată asupra mea, până ce capul începu să mi-se învârtăască.

Știa ea oare ce gândeam? Nu mă

puteam feri de impresia că ochii săi încercau să mă sugestioneze într'un anumit fel, deprimat și sinistru. Simțiam că mă paște ceva oribil.

Ea mă văzu tremurând — și zămbi crud. „Ești foarte ușor deprimat, și ai prea mult temperament; de ce îngădui ca aceste pierderi să te întristeze? Ești doar bogat, nu-i așa?”

Am răspuns afirmativ la această

întrebare. Era greu să faci dragoste

cu o astfel de femeie și am oftat

ușurat când am văzut-o aruncând

o privire înspre ceasornic și apoi în-

cheindu-și pelerina.

Incepeam să întrezăresc ceea ce

se întâmplase celorlalți și m'am dus

acasă cu tâmpla svăcnind de irita-

ție. Pentru prima dată simțeam ce

este frica. Era absurd dar mi-era

teamă de întunec și de propriile

mele gânduri. Nu mă mai puteam

stăpâni și nervii îmi erau foarte încordați. Luai un pahar de cognac, care mă liniști întrucâtva, și abia înspire ziuă putui adormi.

În ziua următoare relatai domnului Blanchard toate acestea, crezând că dansul își va bate joc de temerile mele. Dar nu se întâmplă astfel. Acolo unde un englez s'ar fi amuzat pe contul meu, micul francez nu văzu decât confirmarea neașteptată a teoriilor sale.

Apoi d. Blanchard mă întrebă deadreptul dacă mă simțeam în stare să continui pe această cale. Bineînțeles că am răspuns afirmativ căci mi-era deja rușine de emoția ce-o arătasem. „Foarte bine”, spuse dansul. „Dar începând din această clipă vei fi păzit zi și noapte. Te rog stăruitor să nu tratezi cu ușurință această chestiune. E mai serioasă decât crezi. Uite, ține un fluer pe care-l vei pune în buzunar. Imediat ce simți vre'un pericol, chemarea sa îți va aduce îndată un tovarăș în ajutor. Apoi te mai rog să îmi dai pistolul; ești mai în siguranță fără el.”

„Doar nu crezi că aș fi atât de prost?... obiectai eu —”.

„Ceți pasă, dă-mi-l mie”... Contrar voinței mele i-am înmănat pistolul.

„Iar dacă acest diavol cu chip de femeie îți va ține, sub un pretext oarecare vre'un obiect strălucitor în fața ochilor — un inel, o oglindă — sau orice obiect care lucește — întoarce-ți ochii imediat sau închide-i la moment, și dacă e necesar trebuie să fugi. Dacă vrem să obținem o dovadă a nelegiuirilor sale, trebuie să-ți joci rolul cu multă băgare de seamă. Eu sunt acum pe punctul de a face investigații în trecutul ei și dacă ea este într'adevăr femeia pe care o cred, atunci este foarte deșteaptă”.

Puțin mai târziu o văzui pe contesa coborând din trăsura și urcând scările tapitate ale Cazinoului. Tre-cui și eu într'acolo și după câteva clipe intrai în sala de joc. Contesa sezea la masa centrală vorbind cu

(Citiți urmarea pe pag. 7).

„Les Roches Rouges”, o vedere a intrării la cavernele preistorice unde Contesa își hipnotiza victimele.

a că am căzut pe piatră, Imi amintii de sfaturile târziu. Încercai să găsec i mă mai puteam mișca. ceva dintr'o pungă, ceva unge de cristal. Apoi i-am Uită-te la viitor și spu-

dând ordin birjarului să-i urmeze la o mică distanță.

Intr'un sfârșit se opriră la un loc numit „les Roches Rouges” (stâncile roșii) o localitate mică la frontierele Franței, plină de vestigiile trecutului, de ființe preistorice, localitate vizitată numai de acei cari se interesau de originile îndepărtate ale omenirii. Mă miram ce putea duce această pereche elegantă, la astfel de locuri, și surprinderea îmi fu și mai mare, văzându-i că părăsesc șoseau și se îndreaptă spre una din peșteri, unde stâncile înegrite de fum, dovedeau că fuseseră locuite de oameni cu multe mii de ani în urmă.

Fiindu-mi cu neputință de a mă apropia de danșii fără a fi văzut, nu-mi rămase altceva de făcut de cât să mă mir și să aștept rezultatul acestei călătorii nocturne în astfel de locuri. Trecură aproape două ore de așteptare, când îi văzui venind spre mine, femeia vorbind serios, iar tânărul ascultând-o. Chiar dela distanță fui isbit de paloarea mortală întipărită pe fața sa; îi pierise acea exuberanță cauzată de norocul său la joc și se împiedică de două ori, ca și când n'ar fi băgat în seamă drumul stâncos.

Înapoiți la Monte-Carlo, Hum-

Noaptea pe Jupiter

Jupiter e cea mai mare dintre planetele cunoscute: e de 1300 ori mai mare decât pământul.

Această planetă e foarte interesantă: deși are volumul atât de mare greutatea ei relativă e mică. Dacă am putea s'o cântărim într-o balanță uriașă, punând pe Jupiter într-unul din platanele balanței, ar trebui în celălalt platan să așezăm doar 318 globuri pământești. Jupiter e o planetă care nu s'a răcit încă. Masa ei e alcătuită din materii gazoase sau lichide și vor trece încă multe mii de ani până când Jupiter va avea aspectul pământului. Deocamdată această planetă e în epoca de formațiune. Cât va mai trece oare până la apariția vieții pe Jupiter? Cine o poate spune?!

Desigur însă că traiul pe Jupiter nu va fi de invidiat.

Așezat la 777.268.000 km. depărtare de soare, această planetă primește de 27 ori mai puțină lumină și căldură decât pământul.

Pe de altă parte toate corpurile

vor fi mai grele pe Jupiter decât pe pământ. Un om de 75 kg. pe planeta noastră, va cântări pe Jupiter 200. Și dacă dintr'un pom ne-ar cădea un măr în cap, mare minune de-am rămânea teferi.

Noaptea, spectacolul înfățișat ochilor unui privitor pe Jupiter ar fi feerie.

Pe bolta cerească a acestei planete ar vedea strălucind cinci sau șase luni argintii.

O singură lună, satelit al pământului nostru și a avut atâția cântăreți! Ce-ar fi pentru poetul de pe Jupiter, care n'ar ști pe care s'o aleagă întâi dintre cele nouă luni câte are această planetă!

Sateliții lui Jupiter au fost descoperiți pe rând.

Galileu, la 7 Ianuarie 1610 a observat pentru prima oară patru dintre ei pe cei mai mari. A numit aceste luni, cu nume luate din mitologia greacă: Io, Europa, Ganymede și Callipso.

Dar oamenii pe vremea aceea, nu credeau decât în spusele celor vechi și nu admiteau descoperiri nouă. Toată astronomia fusese rezolvată de Aristotel, alta nu mai era îngăduită și nimeni n'a crezut spusele lui Galileu.

Clavius, un astronom de pe atunci își bătea joc de descoperitor până când a văzut singur cele 4 luni ale lui Jupiter: povestea ve-

Să ne îmbogățim cunoștințele

„Luminează-te și vei fi.“

Cine vrea să se deosebiască de animalele, care umblă căutând în jos și sunt sclave ale pământului, câtă să privească în jurul său, să pătrundă înțelesul minunat al firii și adunând cunoștințe să merite cu adevărat numele de „stăpân al naturii“.

Pagina aceasta este scrisă pentru cititorii când au răgaz să se poată instrui.

che a lui Toma cel necredincios. Un alt savant ca să nu le vadă n'a voit să se uite prin telescopul la care-l îmbia Galileu. Murind puțin mai târziu, Galileu, care era un om cu limba tare ascuțită a spus: „Socot că acum, suindu-se la cer a vedea lunile.“

Unii filosofi negau posibilitatea existenței acestei luni pentru că... nu era nici o nevoie de ele.

Par'că cineva i-ar fi întrebat cum să se alcătuiască lumea!

Mimetismul

În timpul războiului oamenii au învățat că trebuie, spre a împiedica pe dușman să-i observe, să se îmbrace așa fel încât să nu se deosebiască soldații de pământul în care se ascundeau. Cu aeroplanele care de sus pândiau orice mișcare, cu rachetele luminoase care îm-

cei de demult. Pe locurile bătute calul putea să alerge mai ușor cu un singur deget și atunci, cu vremea, nepoții s'au adaptat la mediu, au rămas cu un singur deget, copita de azi. Dar dacă ne-am uita cu băgare de seamă și acum vom vedea la piciorul calului, în dreapta și în stânga copitei, câte o frântură mică din degetele cele vechi, care s'au „atrofiat“ s'au închiruit.

Cameleon

Soi de fluture asiatic; produce o materie ceroasă pe care trăiește.

prășiau și negurile nopții nu te mai puteai juca și câte n'au născocit comandanții pentru a se ascunde din văzul potrivnicilor!

Cearcafuri albe, pe vremea de iarnă, când se făceau marșuri pe

Cărțița în vremurile vechi, cu mii de ani mai înainte vedea. Tot trăind sub pământ ochii ei au dispărut, cărțița „s'a adaptat la mediu“, astăzi deabia se vede locul unde au fost câpâva ochii.

Ploșniță de copac

O pildă de „mimetism“ perfect.

întinsul zăpezii, haine pământii când locul era sterp, haine verzi pentru câmpiile acoperite de iarbă.

Dar ceace omul a găsit deabia acum, animalele din instinct, aplică de mii de ani.

Mimetismul sau imitarea lucrurilor înconjurătoare, e prima pildă dintr'o teorie largă, numită „adaptarea la mediu.“

Strămoșii calului aveau câte cinci degete la picior. Dar aceste cinci degete îi împiedicau la mers pe caii

Desigur că această „adaptare la mediu“ trebuia în primul rând să determine o transformare a caracterelor exterioare ale animalelor, a înfățișării lor adică, așa fel încât să scape cât mai ușor de urmărirea dușmanilor sau să poată cât mai lesne să-și prindă prada.

ARISTOTEL

Cel mai mare gânditor al omenirii rămâne până azi Aristotel, filosoful elin care a trăit cu două mii de ani înaintea noastră.

S'a născut la Stagira în anul 384 a. Chr. și era fiul lui Nicomachus, medicul regelui din Macedonia. Vreme de douăzeci de ani, Aristotel a fost elevul marelui Platon, la Atena și s'a arătat dela început

însetat de știință, cuprins de dorința de-a cunoaște și a lămurii tainei firei.

După moartea profesorului său, el duce mai departe făclia de lumină, deși filosofia lui nu se potrivește cu aceea a lui Platon: Aristotel socotește drept cea dintâi filosofie știința ființei.

El este un individualist și pentru dânsul individualitatea stă în acțiune; tot ce există lucrează și ceea ce lucrează există.

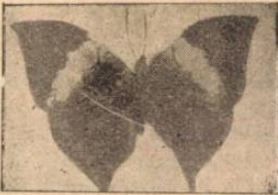
În afară de matematici, Aristotel a scris tratate speciale despre toate științele cunoscute de cei vechi, în toate a fost un antemergător. Opera lui e o adevărată enciclopedie a cunoștințelor omenirii din secolul său. El e întemeietorul metafizicii, al teoriei silogismului în logică, al anatomiei și fiziologiei comparate

(Citiți continuarea în pag. 7).

Fluture care nu poate fi mâncat de păsări.

Fluture din altă specie care imită pe cel de sus.

Un fluture-frunză cu aripile întinse.

O ramură ale cărei frunze sunt fluturi vii.

GLUME

— Uite nepoate dragă, îți dăruiesc două gulere căci mie îmi sunt mici.

— Mulțumesc iubite unchiule și te rog gândește-te tot la mine când ai și alte lucruri cari-ți sunt mici d-tale... un automobil de exemplu...

La oficiul de plasare se prezintă un chior.

— Cum? Ești fără un ochiu și vrei să intri paznic de noapte?

— Sigur: dorm numai cu un ochi...

Desigur că această „adaptare la mediu” trebuia în primul rând să determine o transformare a caracterelor exterioare ale animalelor, a înfățișării lor adică, așa fel încât să scape cât mai ușor de urmărirea dușmanilor sau să poată cât mai lesne să-și prindă prada.

Cameleonul, un soi de șopărlă care trăiește în țările calde, își poate schimba culoarea pielii, după locurile pe unde trăiește: acu e verde, acu cenușiu, sau roșietic.

Unii pești au înfățișarea fundului mării. Când scade apa, calci pe ei fără să-i vezi.

Lăcustele de iarbă sunt verzi că nici nu se zăresc când sar din loc în loc, dar lăcustele care trăiesc printre bucatele coapte de vară, sunt cafeniu deschis, să nu se deosebască de paietele câmpului. Cine fără să se uite cu băgare de seamă ar zări fluturile din ilustrația noastră? Văzându-l lipit de tulpina ierbei pe care s'a așezat socoli că e o frunză uscată. Așa scapă acest fluture (se cheamă Kalima) de urmărirea pasărilor cărora le place mult.

Plonșita de copac din Borneo este atât de asemănătoare cu scoarța arborilor pe care trăiește că fără îndoială că de n'am fi însemnat cu un cerc alb locul unde se găsește

pe bucata de lemn din ilustrație, cititorul cu greu ar fi descoperit-o.

Printre ghefurile vecinice spre poli, animalele au blănuri albe, pe când cele din pustii sunt cenușii.

Dacă animalul seamănă cu locul pe unde trăiește el pe deoparte se poate ascunde ușor de dușmani, pe de altă parte își poate urmări prada neobservat.

În „mimetismul protector”, în imitația de apărare cum am spune pe românește, se întâlnesc cazuri când un animal nesupărător ia înfățișarea unei alte specii periculoase sau respingătoare.

Fluturile dintâi din ilustrația noastră are un miros atât de greu, că dușmanii săi: maimuțele și păsările nu-l pot mânca. Un alt fluture, care n'are de fel mirosul respingător al celui alt se străduiește să semene perfect cu cel dintâi ca astfel să-și păcălească dușmanii. După cum vedem imitația e perfectă și nu putem tăgădui dibăcia fluturului prefăcut.

La fel multe muște seamănă cu viespele și astfel scapă de dușmani.

În rămurelele ultimei figuri sunt mai mulți fluturi vii decât frunze. Fluturile când stă cu aripele întinse are înfățișarea pe care o vedem în chipul alăturat. Prins de rămura unui păr nici nu se cunoaște dintre frunze.

Aș vrea să știu...

În această rubrică vom da răspuns întrebărilor de ordin general, ce ni-se vor pune, și vom lămurii orice nedumerire științifică sau practică. Răspunsurile se vor da pe rând, în limita spațiului de care dispunem.

SE VOR SCHIMBA BANII?

SVONUL că banii noștri vor fi schimbați este o scornitură a cătorva negustori cari vor să cumpere bucatele și vitele mai ieftin, așa încât să aibe câștiguri mari.

Pentru că străinii văd că țara noastră propășește, că e bogată și va avea plăți datorii pe care le are prin străinătate, încă din timpul războiului, ei caută banii noștri tot mai mult. Aceasta face ca lei românești să se scumpiască, să se urce valuta cum se spune.

Urcarea aceasta nu se face deodată cu mult, ci încetul cu încetul. Mai an pentru 100 de lei se dădeau la Paris (Franța) 10 franci, astăzi pentru 100 de lei francezii plătesc 15 franci.

În negoțul din țară această urcare făcută pe încetul trebuie să se arate într-o domoală ieftinire a mărfurilor. Grăul ca și postavul, ca și fierul și toate celelalte lucruri de care are nevoie omul s'ar cuveni să se capete în anul acesta cu prețuri mai coborâte (cam cu douăzeci de lei la fiecare sută) ca în anul trecut.

De fapt însă viața nu s'a ieftinit. Negustorul tot atâtă ia pe marfă — dacă nu mai mult. Atunci nici săteanul nu-și poate vinde bucatele și vitele mai ieftin.

Și de ce nu s'a ieftinit viața cum se cuvenia? Tocmai pentru că oamenii au de plătit datorii pe care le-au făcut când totul era scump și nu pot să le plătescă dacă n'or vinde mărfurile lor tot scump. Urcarea leului — de schimbarea banilor nici vorbă nu este — până când să ajungă tot atât cât a fost înainte de război, până când 100 lei să coste la Paris 100 franci este o afacere tare depărtată: — zece cincisprezece ani. Până atunci cu încetul fiecare își achită datoriile sale.

DE CE ROȘIM OUĂLE DE PAȘTI?

SUNT o multime de legende care să explice de ce roșim ouă de Paști. Cea mai frumoasă și mai apropiată de adevăr ni se pare una pe care am aflat-o în Ardeal.

Cică în ziua învierii, dimineață în revărsatul zorilor, Domnul Christos a ieșit înaintea unei femei care venia în țarg la Ierusalim cu un coș de ouă. Femeia când a văzut pe Isus s'a aruncat la picioarele Sale cuprinsă de cucernică bucurie. Domnul a ridicat-o din țărână și

i-a spus blând: „Du-te în cetate și spune tuturor să nu fie întristați c'am înviat!”

—Nu mă vor crede Doamne, dacă nu-mi dai un semn, să vadă c'am vorbit cu Tine.

Și Domnul Christos a dat un semn femeii: toate ouăle din coș s'au roșit. Și nimeni până atunci nu mai văzuse ouă roșii, și căți au văzut au crezut în adevărul spuselor femeii și au adus osanale lui Dumnezeu c'a înviat Isus. Și de atunci a rămas obiceiul ca de Paști să roșim ouă.

CUM SE POATE OBTINE O ÎNGĂDUIRE PENTRU INSTALARE DE RADIO?

PENTRU ca cineva să-și poată instala acasă un aparat radio-fonic e nevoie să ceară autorizație dela dirigintele Poștei din reședința comisiei regionale din care face parte.

Cererea se face astfel:

Domnule Director General,

Subsemnatul..... domiciliat..... vă rog binevoiiți a-mi acorda autorizația de a instala un post radiofonic de recepție la locuința mea.

Declar că mă voi supune tuturor dispozițiilor legale.

Primiți vă rog, asigurarea deosebitei mele stime

Această cerere se timbrează cu un timbru de opt lei.

Impreună cu ea se înaintează:

1) Un act de moralitate care se scoate dela primărie.

2) Un act de cetățenie, care se scoate tot de acolo. (Străinii vor aduce un act de cetățenie din partea legăției respective.

3) Un angajament cu următorul conținut:

Subsemnatul..... domiciliat în..... declar că instalez aparatul radiofonic de recepție de tipul..... numai în vederea distracției mele sau a familiei și că nu-l voi folosi în scopuri nepermise.

Mă oblig să urmez toate dispozițiile legale privitoare la instalațiile radiofonice. După aprobarea instalării se plătește o taxă de 500 lei anual și apoi postul radiofonic poate fi pus în funcțiune.

75% din cereri se aprobă. Până azi s'au dat circa 3000 de autorizații în țara noastră, pe când în Cehoslovacia numărul celor cari și-au instalat radio trece de 180.000

DIN SECRETELE POLIȚIEI FRANCEZE

(Urmare de pe pagina 5)

un domn gras și mititel. Îndată ce mă zări, își părăsi tovarășul și mă salută cu un zâmbet. Căutai să obții un loc la una din mesele de joc și începui să joc imediat spre a-mi ascunde nervozitatea. Simțeam cum ochii săi ciudați urmăreau fiecare dintre mișcările mele, ochii săi cari erau asemănători unei fiare crude și hrăpărețe.

În după amiaza acesta îmi pierdii cu totul capul. Fiecare joc ce-l făceam părea predestinat spre câștig, și în curând mam pomenit cu o sumă enormă în fața mea.

Spre marea mea surpriză, contesa părea să devie furioasă de norocul meu. La sfârșit mă apucă de braț, zicând:

„Vino, ai câștigat destul. Oprește-te te rog. Nu mai poate dura”, vei pierde iar, până ce vei pierde totul.”

Ca și când ar fi răspuns cuvintelor sale, grebla crupierului îmi luă un teanc de bancnote pe care le plasasem pe roșu. Contrar voinței mele, m'am sculat și am urmat-o afară. În realitate aș fi preferat să continui dar — trebuia să-mi fac datoria.

Contesa propune o plimbare cu trăsura și eu acceptasem propunerea sa. „Să mergem la Mentone, zise dânsa, ca să cinăm acolo, și apoi porunci birjarului să se oprească la punctul La Reserve.

„Ști oare”, îi spusei eu, încercând să răd, „că ai darul ciudat de a mă face trist, în loc ca prezența D-tale să mă înveselească?”

Ea îmi apucă repede brațul și își ffixă privirea ciudată asupra mea.

„Atunci am dreptate — ești supus influențelor psihice. Am fost sigură de lucrul acesta, aseară. Oh, ce bine îmi pare, sunt încântată. Uite ce este, eu posed un dar rar. Sunt un fel de prevăzătoare, dar nu pentru fiecare, numai arareori, când întâlnesc un spirit asemănător mie. Atunci porțile viitorului sunt deschise celui alt cu al meu, și cu ajutorul dumitale voi putea întreba viitorul meu și pe al dumitale. Trebuie, trebuie să mă lași să încerc!”

În clipa aceasta treceam tocmai pe drumul care ducea spre munți, același drum pe care îl găsisem pe bietul Humphreys. Știa ea oare de moartea sa, mă întrebam eu? Că și când ar fi răspuns gândurilor mele, ea își retrase mâna din brațul meu și deveni tăcută. Câteva clipe mai târziu ajunserăm la locul destinat („La Réserve”) și coborâm din trăsura.

„Hai să mergem pe jos până în spre „Roches Rouges”, zise contesa după ce terminasem masa. Sunt niște vâgăuni ciudate acolo, cari au exercitat întotdeauna o ciudată fascinare asupra mea. Sunt foarte vechi, de mii de ani. Pe aci trăiau oameni când întreagă această mare nu era decât o imensă livadă unde făceau yănătoare de elefanți. Știu precis lucrul acesta, căci în aceste beciuri am avut viziuni din trecut.

Ne apropiară de stâncile preistorice. Trecând prin primele două, am traversat și micul pod care ducea înspre a treia. La intrare se văd scheletele unui bărbat și a unei femei uriașe, acoperite de sticlă care-i ferește de vizitatori. Soarele apunea tocmai și o lumină roșie se revărsa în interiorul acestor peșteri. M'am retras pentru o clipă.

„Cum, ți-e frică?” zise ea râzând disprețuitor. „D-ta, un englez să te temi?”

Totuși mi-era frică într'adevăr, căci știam că acum ajung la o încăierare cu răul necunoscut care emana dela această ființă, agățându-se de subconștientul meu.

Dar mândria mă opri de a spune adevărul, și intrară împreună în peșteră.

Nu-i așa, prietene, că mă vei lăsa să încerc? Nu-ți închipui că de curioasă sunt să cunosc viitorul. D-ta îmi vei fi un instrument perfect, căci sufletul dumitale vibrea-

ză la fiecare gând al meu. Desigur, ți-ar place să pot ridica vâlul, nu-i așa? Ia loc pe această piatră, care slujise drept scaun în vremurile trecute”. Zicând aceasta își puse mâna pe umărul meu și se uită fix în ochii mei.

Ultimele raze ale soarelui aruncau vâpăi în ochii acestia cari se așteptau atât de fioros într'ei mei: flăcări roșii străluceau din profunzimile lor.

Mă cuprinse un leșin, așa că am căzut pe piatră, incapabil de vre'o rezistență. Îmi amintii de sfaturile lui Blanchard, dar acum era prea târziu. Încercai să găsec fluierul din buzunar, dar nu mă mai puteam mișca. Ca prin vis o văzui scoțând ceva dintr'o pungă, ceva care strălucea tare; era o minge de cristal. Apoi i-am auzit cuvintele următoare: „Uită-te la viitor și spune-mi ce vezi”.

Încetul cu încetul cristalul din mâna ei se întindea — sau mi se părea așa — până ce umplu întregul spațiu. Forme — fantome ce se mișcau — începură să se formeze în centrul său, devenind din ce în ce mai clare. Mă văzui pe mine însu-mi stând în mijlocul unei camere, care era camera mea. În fața mea femeia sta cu mâinile întinse.

Din buzunarele pline, acea fantomă a eului meu scotea teancuri de bancnote, — bani, bani, și iar bani până ce buzunarele erau goale.

Scena aceasta dispăru, și fu înlocuită de alta care se lămurea din întunec. Era o cameră unde se afla și o masă de ruletă. Am știut — nu știu cum — că camera aceea se află în Villa Azur. În jurul mesei mai mulți bărbați jucau și visă-vis de mine sta contesa. Jucam și eu și câștigam mereu, dar banii câștigați îi înmănam acelei femei. Încă odată imaginea aceasta se dizolvă și de data aceasta văzui o șosea printre munți și clătinându-se pe această șosea mă văzui pe mine însu-mi; de data aceasta însă eram palid și descompus. Cuprins de spaimă văzui că forma care are asemănarea mea ridică mâna care ținea un pistol!

Plin de groază văzui că pistolul este apăsător tamplei; apoi, un fulger și forma care stătuse drept în picioare, zăcea acum pe jos, văitându-se în chinurile morții. La vederea aceasta, fui cuprins de o mare disperare și strigând cât puteam m'am pomenit sezând tot în peșteră, pe piatra rece și tremurând ca o vargă.

Fără a mai adresa un cuvânt contesei care pune înapoi cristalul în pungă, am alergat pe șosea unde, împiedicându-mă de stânci și pietre, alergam cât puteam, fluierând mereu din micul fluieraș de argint pe care mi-l dăduse Blanchard. Auzii deodată pași alergători și brațe puternice mă ridicară, în timp ce un murmur de voci supărate și strigătele ascuțite ale unei femei îmi vestiră că Blanchard nu-și uitase făgăduiala de a veghea asupra-mi.

Fui condus spre hotelul meu unde chemai imediat doctorul. Odată cu înapoarea mea înspre viață și lumina orașului, sănătatea îmi reveni și fui capabil de a povesti șefului meu cele întâmplate. Doctorul îmi administră o injecție de morfină, și ultima mea viziune fu aceea a lui Blanchard aplecat asupra patului meu.

În dimineața următoare m'am simțit mult mai bine, dar groaza acelei zile îmi rămase vie încă multe zile. Pe la orele zece veni d. Blanchard, însoțit de un om înalt cu barbă, pe care îl știam ca Mr. Dufrense dela Siguranța Pariziană.

„Ei bine, amice?, mă salută d. Blanchard. Este limpede acum ceea ce s'a întâmplat celorlalți, ce spui? Numai că ei nu s'au speriat așa ca dumneata. Probabil că ești un bun mediu, într'adevăr, după cum spu-

nea creatura aceea, sau că ți-o fi pus ceva în vin, la masă. Doctorul este de părerea aceasta. A întrebuințat probabil un anumit narcotic care stimulează imaginația producând halucinații. Un lucru e cert — buzunarele îți erau pline de bani când ai părăsit Cazinou, și banii aceștia se aflau toți în punga doamnei, atunci când am arestat-o”.

„Ați arestat-o?” întrebai eu.

„Bineînțeles”.

„Sub ce motiv?”

„Știu prea bine că n'o putem acuza de magie — judecătorii ar râde de noi — și ea jură că dumneata i-ai dat banii. Probabil că așa a și fost — erai influențat sugestiei sale. „Din fericire și d. Dufrense mai are și alte socoteli de regulat cu doamna. Numele său adevărat este Sonia Varonoff. Este rusoaică și este acuzată de a fi fost implicată în moartea unui nobil din Rusia. Oricum ar fi, prietenul nostru Dufrense are o reclamație anterioară, și deaceea o duce la Paris unde va sta închisă câțiva ani”.

„Dar ce însemna toată înscenarea ei?” îl întrebai, pe prietenul meu.

„Este clar, nu-i așa? Ea făcea întotdeauna cunoștința unui om care-i părea bogat; deoarece însă nu toți erau sensibili sau supuși puterii sale magice, ea vroia să încerce. Deaceea se folosea de orice prilej spre a-i lua cu dânsa undeva într'un loc liniștit și sub pretext de a le prezice viitorul, ea îi hipnotiza.

„Dar de ce?”

„Sugestie hipnotică ulterioară, dragul meu. Ai văzut că Humphreys ieșise din peșteră deprimat, totuși era în stare normală. Și cu toate acestea el se sinucise în acea noapte. Probabil că jucase și pierduse totul chiar în Villa Azur. Am fost acolo și am găsit ruleta instalată. Apoi sub influența combinată a acestei pierderi și a sugestiei sale, dorința de a se sinucide devenise o obsesie, până ce îi cedă.

„Aceasta este noua sistemului întrebuințat de această femeie. Întâi obține banii, și apoi își asigură tăcerea veșnică a victimelor sale făcând să ridice mâna împotriva lor. Fără îndoială este, că ea schimbă metodele după împrejurări. Te rog să stai liniștit în pat până ce te vei face bine. Domnul Dufrense va pleca imediat cu d-na la Marsilia”. Și cu un salut vesel, ambii părăsiră camera.

După cum am menționat la început, Sonia Varonoff n'a fost niciodată dusă la St. Lazare, faimoasa închisoare franceză pentru femei. În drum spre închisoare, ea scăpă de sub paza însoțitorilor ei și se aruncă înaintea expresului de Marsilia, care o zdrobi pe loc.

Aristotel

(Urmare de pe pagina 6)

În anul 334 înainte de Chr. Aristotel a fondat la Atena, o școală în aleale „Lyceului” și discipolii săi, cari învățau preambulându-se pe cărările acestei grădini s'au numit „peripateticieni” adică plimbători.

Fiind bănuir de ateism și de filomacedonism (Aristotel a fost preceptorul lui Alexandru, care mai târziu trebuia să ajungă cel Mare, la curtea lui Filip al Macedoniei). Aristotel s'a restras la Chalcis, în insula Eubea, unde a murit în 322, probabil otrăvit.

Dintre nenumăratele sale opere, scrise, vom aminti: Metafizica, Organum sau Metoda, Morala la Nicomaca, Politica, Despre suflet, Retorica, Poetica, Fizica, Istoria naturală a animalelor, Despre generația animalelor, Cartea Cerului sau Astronomia, Meteorologia, etc. etc.

Multe din adevărurile cuprinse în aceste cărți dăinuiesc și azi, făcându-ne datornicii marelui filosof grec.

VIATA SPORTIVĂ ÎN ȚARĂ ȘI STRĂINĂTATE

„INTRECEREA” LA UNIVERSITATEA DIN OXFORD

Alergarea sa făcut pe o distanță de $\frac{3}{4}$ km. care a fost parcursă în 2 minute. Premiul a fost câștigat de D. C. White.

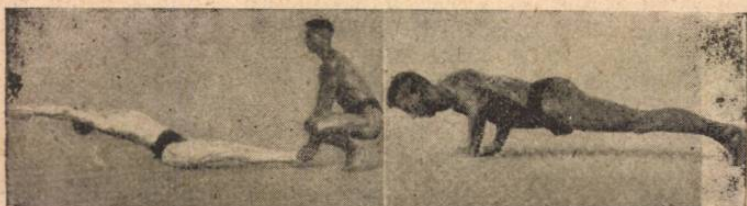

Una dintre cele mai frumoase poziții fotografiate la alergările de câini din Ranelagh.

Alergările de cai la Lower Stanton.

FĂ ACESTE MIȘCĂRI ÎN FIECARE SEARĂ ȘI DIMINEAȚĂ

Curiozități din lumea mare

BĂIAT SAU FATĂ?

Miss Millicent Gluck se simte mai bine în costume bărbătești decât în cele ale sexului ei, pe care le-a lepădat încă de acum zece ani, și adesea este luată drept bărbat.

DIOGENE CEL MODERN

„Sin-Sin” (Păcat-Păcat), căci astfel se numește câinele de mai sus, este cel mai mic din rasa lui, cântărind abia 600 grame. El încapă într-un pahar de apă.

O CĂSĂTORIE CURIOASĂ

— Un om de 65 de ani se căsătorește cu o copilă de 11. —

— Tribunalul refuză anularea căsătoriei. —

O căsătorie curioasă a avut loc mai dăunăzi la Tampa (Florida), căsătorie în care Jim Driggers în etate de 65 ani a luat de soție pe Maria Johnson, o copilă de 11 ani. Intreg orașul — avocați, societățile de ocrotire (care în America abundă) a copiilor și fetelor tinere și alții — s-au răscolit împotriva acestei presunse barbarii „albe”, stăruindu-se pe lângă noua pereche ca să „divorțeze”. Dar ei n-au voit cu nici un preț. Cazul a ajuns în fața Tribunalului, și cu toată insistența, argumentele și implorările până la lacrimi ale avocaților și altor conducători sociali, Tribunalul a dat câștig de cauză mirilor, anunțând că nu există lege în baza căreia să poată opri sau anula o căsătorie în care părțile nu vor să divorțeze.

Mașină de numărare și sortare a banilor de orice mărime.

Sportul între Maimuțe

GRUPA OXFORD CITY DIN ANGLIA LA PETROȘENI

(Fotografia de Emil Heyter).

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe trei luni Lei 70
Pe o jumătate de an . . . Lei 130
Pe un an întreg Lei 250

PENTRU STRĂINĂȚATE
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 300
Pentru America \$2

Apare totdeauna Duminică
Editor și Redactor: J. B. Sima

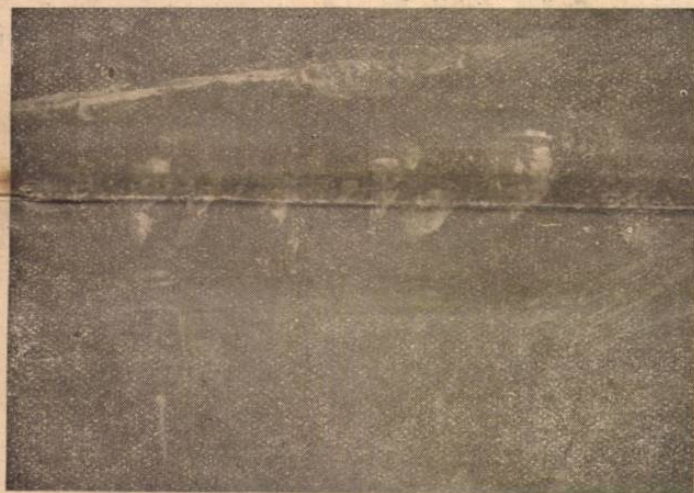
Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.
Telefon: 4-46

Anunțuri se primesc la Administrația
foaiei cu prețuri convenabile

Sărbătorirea Maialului la Cluj

In drum spre Hoia

Fux-majorul profesor Sextil Puscariu într'un grup de „tineri veseli”.

Mulțimea în pădure.

(Foto „Realitatea”)

DUPĂ SOSIREA ÎN PORT

Vaporul e curățit cu mașinile

Foștii elevi ai școalelor din Brașov aflați în Cluj au hotărât ca, începând din anul acesta, să se constituie din nou în societate studențiască și odată pe an să serbeze Maialul, trezind astfel amintirile tinereții.

Serbarea cea dintâi a fost Duminică 8 Mai, pe dealul Hoia. D. profesor Sextil Puscariu, d. general Dănilă Pap și d. primar Osvadă au patronat petrecerea. S'a făcut alegerea fux-majorului și a membrilor din coetus și împreună cu mulțimea care s'a asociat la această serbare, cu școalele care au fost invitate și numeroși studenți cari au venit să fie alături de profesorii lor, foștii elevi ai școalelor din Brașov au petrecut pe dealul Hoia din Cluj, cântând și jucând dansuri românești toată ziua de Duminică.

Un sportman vienez a făcut ascensiunea munților Alpi cu motocicletă.

PARADĂ FASCISTĂ

Ducele Mussolini în fruntea „cămășilor negre”.

ÎN AȘTEPTAREA UNOR VREMI MAI BUNE

Postul rege George al II-lea al Greciei și soția sa, regina Elisabeta, principesă a României, cea mai mare fiică a Suveranilor noștri

Regele Suediei, Gustav al V-lea, e un sportman de primul rang. Săptămâna trecută a participat la întrecerea de tenis din Cannes.

La Shanghai

La Shanghai: ajutați de un englez, chinajii trec o barcadă.

REALITATEA

POAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Iugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINECĂ 15 MAIU 1927

Hatârul

Din timpul dominațiunii turcești, de tristă memorie, ne-a rămas o sumă de cuvinte cu accentul pe ultima silabă, cuvinte împământenite de multă vreme, dar care au rămas totuși cu nota caracteristică străină.

Și pentru că este o strânsă legătură între sferă și conținut, semnificația acelor cuvinte era orientată și prin urmare străină cu desăvârșire pentru obiceiurile patriarhale și rectiline ale poporului de ciobani dintre Dunăre și Carpați. S'a întâmplat însă cu aceste turcisme un proces bizar: deși haina exterioară a păstrat nota străină, conținutul a intrat atât de profund în obiceiurile poporului nostru că acum fac parte integrată din trăsăturile etnice.

Când zici: *hatâr* vorba sună strident și se cunoaște imediat că nu face parte din graiul nostru muzical și sonor, dar semnificația este complet pămăteană. Dela părintele care încearcă să capete o bursă pentru progenitura sa, de-o evidentă sărăcie intelectuală și până la politicianul care cu abilități savante își plasează nepoții și agenții electorali în posturi nemeritate, toți practică *hatârul* cu un entuziasm vrednic de-o cauză mai nobilă.

Nu există cetățean în binecuvântata Românie care, măcar odată în viața lui, să nu se fi sprijinit pe *hatâr*. Nu mai vorbesc de acele exemplare parazitare a căror existență este un nesfârșit *hatâr*.

Și această calamitate orientală, intrată adânc în obiceiurile poporului nostru, desființează amorul propriu, șterge bunul simț și omoară personalitatea. În fața *hatârului* meritul este necunoscut, talentul este o cantitate neglijabilă, munca devine viciu, cinstea ce umbrește, legea se... interpretează, dreptatea își mai pune un bandaj la ochi și adevărul o ia la fugă. În aceste condiții numai naivii se mai pot mira de uriașă decadentă morală atât de evidentă.

Să mai nădăjdum într-o reacțiune?

Poate, dar nu cred.

Ținutul inundat de revărsarea fluviului Mississippi

Buletin Săptămânal

La Zece Mai, s'au implinit 50 de ani dela războiul Independenței. Numai de cincizeci de ani țara noastră e liberă. Vreme îndelungată țara a fost sfâșiată în bucăți. Principatele Moldovei și Munteniei, s'au unit la 1859, sub domnitorul Alexandru I. Cuza. Dar și după unire, până la războiul din 1877, România a stat sub jug turcesc, sub suzeranitatea Sultanului din Constantinopol, la fel cu Serbia, Bulgaria sau Grecia.

La 10 Mai 1877, domnitorul Carol face un act îndrăzneț. El rupe cătușele apăsătoare și ridică armele, alături de Ruși, împotriva Turcilor.

Vitejia ostașului nostru a cucerit libertatea țării și la conferința de pace dela Berlin, țările europene au recunoscut independența României învingătoare.

N'au trecut decât cincizeci de ani, și cât de lung pare drumul pe care țara noastră l'a străbătut pe calea progresului, într-o jumătate veac de viață liberă! Nu i-au trebuit minței și hărniciei românești, decât cincizeci de ani, ca să ajungă alături de celelalte țări mari și civilizate din Apus.

Marti 10 Mai, într-o atmosferă impunătoare s'a sărbătorit această aniversare.

În Capitala țării, parlamentul a ținut o ședință festivă. Oamenii politici conștienți de marea momentului au lăsat la o parte toate vechile dușmănii, și vorbe frumoase, de cald patriotism au răsunat în adunarea aleșilor țării.

D. General Averescu, a citit cuvântul Suveranului, „Mesagiul Regal”, care vibrează de dragoste de țară și de opera înfăptuită în glorioasa domnie a Sa și a Augustului său unchiu:

„Am credința fermă, că nimic și nimeni nu va clinti România de azi din locul la care

are dreptul pe harta lumii. Suntem așezați definitiv în hotarele noastre pe care celelalte popoare le respectă și trebuie să le respectăm.”

Acestea sunt cuvintele Regale, pe cari Suveranul nostru scump țării întregi, nu le-a putut rosti singur, împiedicat de necesitățile întremării Sale.

Parlamentul și-a început lucrările Luni 11 Mai, în sesiune extraordinară. El va fi deschis probabil zece zile, ca să poată fi votate câteva legi cu caracter urgent.

După vizita escadrei franceze, o flotilă italiană a ancorat în apele noastre: contratorpiloarele „Ricasoli” și „Nicoterra” au sosit la Constanța.

Comandantul acestei flotile e d. căpitan Emilio Statti. D-sa e însoțit de numeroși ofițeri.

Autoritățile au primit cu tot fastul cuvenit pe oaspeții italieni. Ei au asistat Marti la ședința festivă a parlamentului.

În Statele Unite ale Americii fluviul Mississippi, revărsându-se a inundat ținuturi vaste. Orașul New-Orleans a avut mult de suferit. Mii de oameni au rămas fără adăpost. Zeci de mii de hectare de pământ au fost acoperite de apă.

Avionul cu care italianul Depinedo voia să facă înconjurul oceanului Atlantic a ars în America, după ce efectuase trei pături din drum. S'a crezut în primul moment că e la mijloc un atentat; s'a constatat însă că n'a fost decât un accident din nebagărea de seamă a unui muncitor.

Guvernul american a dat avionului un alt avion cu care își va continua calea.

Apașii presei

Ne deprinsesem a respecta presa minoritară și mai ales maghiară pentru precizia și celeritatea informațiilor și pentru necontestatul talent al multor ziaristi. Când această presă nu alunecă pe panta șovinismului și nu denaturează adevărul privindu-l prin prisma de rasă ori confesiune, ea este fără îndoială, o presă europeană în toată accepțiunea cuvântului.

Nu credem că această presă pe care o vedem într-o lumină atât de favorabilă tăinuște în mijlocul ei apași ai condeiului, cari ascunși în umbra necunoscutului, morfolesc în scuipatul lor veninos principii de morală, — pe care n'o au, — cu intenția bine definită de-a exercita productivul șantaj. Sănătatea morală a presei maghiare ar cere, — cel puțin așa ni-se pare nouă — o desolidarizare și o pecetluire definitivă celor ce din condei vreau să facă un cuțit pentru ași agonisi traiul, terorizând pe cei slabi cu firea.

Cu gestul de explicabilă scară ce-l face trecătorul grăbit pentru a ocoli murdăria lângă un gard, și cu batista la nas, ne apropiem de așa zisa revistă „Erdélyi Futár” care și-a permis să facă aprecieri malițioase la adresa „Realității”. Nu dorim să polemizăm cu apașii presei pentru multiple motive, dintre care vom arăta mai la vale câteva. Nici nu vom mai răspunde la murdăria verbală chiar dacă va continua dar, pentru că numita dârloagă încearcă să insinueze răutăți la adresa „Realității”, — care până în prezent și-a păstrat

linia morală și instructivă ce și-a fixat-o dela început, — răutăți plasate probabil cu intenții... oculte, răspundem că nu suntem atât de naivi ca să ne pretăim la șantaj. Asta să se știe.

Că nu putem polemiza cu numita revistă al cărei nume repugnant nici nu-l scriem, e foarte explicabil. Această fițuică cu pretenții de revistă, este soră bună și hidă cu decedatul „Gyilkos” de tristă memorie care a murit sufocat de propria sa duhoare. Făcând echilibru pe marginea codului penal s'a prăbușit într'un faliment fraudulos îngropând odată cu ea și o mulțime de victime, pe care apașii condeiului le-au terorizat. Din mușuroiul de mocirlă, rămasă în urma scârbosului „Gyilkos” s'a infiripat altă revistă-revolver, nu cu aceiași mânăuitori de condei, — probabil, — dar cu aceiași tradiție și linie de conduită.

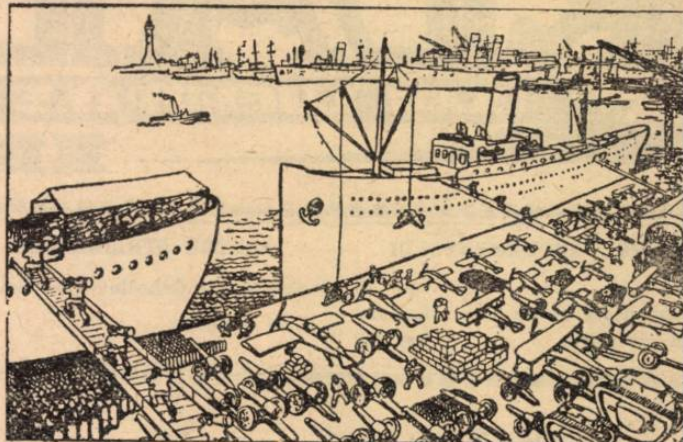
Demnitatea profesională și respectul cuvântului scris, ne opresc să stăm de vorbă. Nimeni, (doar un nebun), nu vrea să discute cu apașii, iar apropierea de asemenea decalasați fiind și periculoasă și repugnantă, nu ne vom cobori în tavernele pe care le locnesc.

Stropii de noroi aruncați de apași nu pot păta haina cinstită a celor cari din condei fac o pârghie de cultură și atâta vreme cât scrisul nostru este o suficientă dovadă de cinste profesională și neșovăelnică atitudine, miorcăitul puturos din tavernele apașilor ne lasă indiferenți.

Vladimir Nicoară

»Realitatea» politică

ÎN SFÂRȘIT DESARMAREA ?!

Europa se descotorosește de tot materialul de război. Armele și munițiunile se trimit la Shanghai.

DEVIZA D-LUI BRĂTIANU LA CANTON

Cum a fost dat afară Johnn Bull
Cantonezul: Cară-te d'aici! Nu
mai vreau să am de-aface cu tine.
Vrem să trăim prin noi înși-ne!

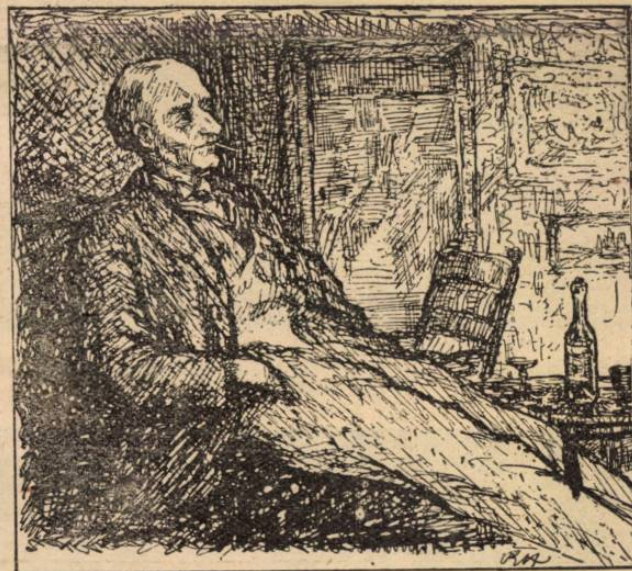
INTRE FRANȚA ȘI ITALIA

Cum comentează presa italiană întărirea granițelor de către francezi.

Italia: Eu contribui la pace cu tratate de amicitie.
Franța: Și eu cu tunurile.
Italia: Dar în afară de tunuri e nevoie de brațe cu mușchi.

RUBRICA HAZLIE

NEDUMERIRE

Dacă nu fac nici-o treabă am destul „TIMP”, dar n'am bani; dacă lucrez atunci capăt BANI dar n'am timp! Și se mai găsesc oameni să spună că „TIMPUL E BANI!”

PRECAUȚIE

Intr'o stradă dosnică, pustie, pe la două noaptea:

— Mă iartă domnule, n'ați putea să-mi spuneți dacă știți prin apropiere un comisariat de poliție?

— Pe aici nu există, domnule.

— Dar nu cumva pot găsi un sergent de stradă?

— Nu știu.

— N'ați observat vre-unul venind prin împrejurimi?

— Nu.

— Atunci, domnule, nu trebuie să ne temem că vom fi turburați. Fi atât de bun și dă-mi banii și ceasul, fără întârziere.

LA BERLIN

— „Rău v'a mers vouă în război, Hans!”

— „Kolossal rău! Nu fost nimic muncare. Carne lipsit absolut.

— „Cum așa?”

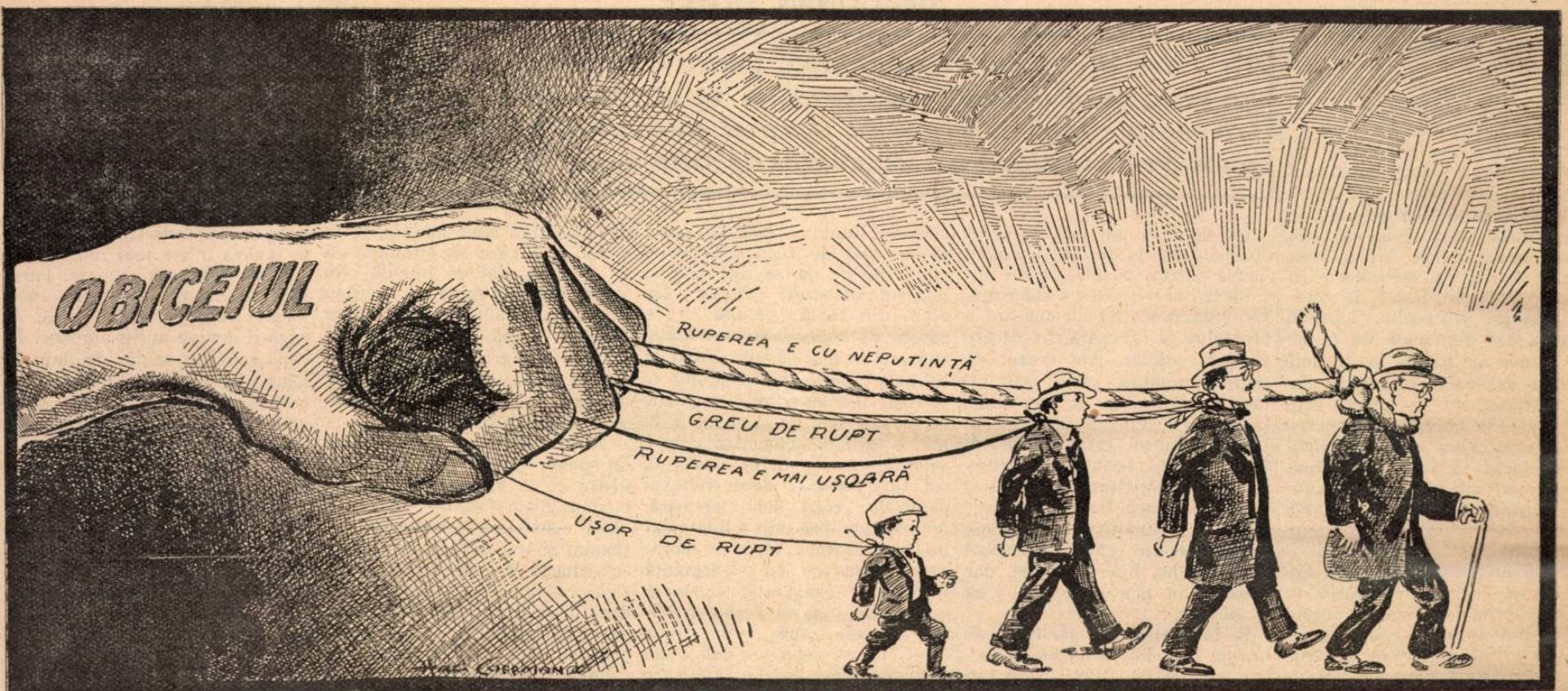
— Foarte bine: caii împușcați toate, măgarii caput la front, porcii făcuți bogazi pe spinarea a noastră und boii trebuit guverneze țara.

Doamna: „Dar săptămâna trecută erai parcă surd și mut! Acum ești olog?”

Cerșetorul: „Ce să-i faci doamna mea, meseria vrea astfel: de-abia te vindeci de una, trebuie să te îmbolnăvești de alta!”

PUTEREA OBICEIULUI

UNT două feluri de deprinderi: DEPRINDERI FIZICE și DEPRINDERI MORALE.

Deprinderile morale au o importanță covârșitoare, sufletul fiind cu mult deasupra trupului.

Deprinderile fizice determină buna stare fizică, și numărul lor e atât de mare încât nu ne-ar ajunge o pagină, spre a le enumăra.

Una dintre cele mai de seamă e REGULARITATEA.

La muncă, în somn, în exercitarea trupului, la mâncare, în gândire, totdeauna omu trebuie să fie metodic, regulat.

Aceasta nu înseamnă o robie oarbă față de anumite obiceiuri, ci posibilitatea de-a face viața UȘOARĂ, fără nevoia de-a lua hotărâri diferite, douăzeci într-o zi: din deprindere să nu ne sculăm prea târziu, din deprindere să nu mâncăm prea mult sau ceace dăunează organismului, din deprindere să exercităm trupul. Asemenea deprinderi ar trebui să devină automate.

Henry Ford descrie prima sa întâlnire cu John D. Rockefeller: Un slujitor i-a deschis ușa și la întrebarea lui Ford, omul, fără a cerceta cine este vizitatorul, i-a spus: „D. Rockefeller se află în grădina și joacă golf; va fi aci la ora 12 și 12 minute. Aceste „12 MINUTE” astfel precizate l-au minunat pe Ford. A scos ceasul și s'a apucat să aștepte. Cu treizeci de secunde înainte de ora 12 și 12 minute. John Rockefeller, care nu fusese prevenit de venirea lui Ford, și-a făcut intrarea în sală.

D. Rockefeller are aproape 90 de ani și este unul dintre cei mai bogați și mai pricepuți oameni de afaceri din lume. Organizațiunile, care-i poartă numele se întind pe toată suprafața pământului. Cât din succesul său și cât din buna sa stare fizică nu se datorește oare deprinderii sale de regularitate?

Apropiază-ți deprinderi bune și luptă împotriva obiceiurilor rele.

Cu cât coarda, cu care ești legat, e mai subțire, cu atât mai ușor o rupi: cu cât mai tânăr e obiceiul cel rău, cu atât mai ușor îl vei înfrânge. O pot mărturisi aceașta milioanele de mame, care se silesc să împiedice pe copiii lor de a-și suge degetul cel mare al mâinei.

Ușor de tot poți împiedica luarea unei deprinderi rele, dar odată luată, e greu, adesea aproape imposibil să te desbari de ea. Obiceiul de-a suge degetul cel mare dela mână, desigur e un obicei rău: strică dinții, poate provoca boale periculoase de gât; dar această deprindere e o mimica în comparație cu relele deprinderi morale, care nu pot fi observate de

Morala care isvorăște din ilustrația de mai sus e destul de limpede ca să fie înțeleasă și de un copil. Câtă vreme o deprindere e nouă, ușor te poți desbăra de ea. Cu trecerea anilor puterea obiceiului e tot mai mare și mai mare, și în cele din urmă nu mai e posibilă nici o scăpare.

nimeni sau sunt văzute doar atunci când ele pun pe om în mișcare.

Părinții, ca și copiii, trebuie să ia aminte la această învățătură a matematicianului Bertrand Russel, un gânditor luminat și sincer.

„În mai toate familiile engleze, din clasele conducătoare,uciderea păsărelelor este un sport foarte apreciat, și tot astfel omorirea în război se consideră drept cea mai nobilă profesiune.

Acest fel de-a gândi etse în deplină armonie cu instinctul nedisciplinat; este modul de-a cugeta al oamenilor cari nu au nici o pricepere constructivă și cari sunt incapabili să găsiască o posibilitate de-a pune voința lor în slujba unei acțiuni nevinovate. Ei pot numai să omcare fazani și să-și pedepsiască simbriași sau muncitorii de pământ. După împrejurare ei pot ucide un rinocer sau un dușman. În meșteșuguri mai folosite sunt ei însă cu totul nepricepuți, fiindcă părinții și învățătorii lor au socotit că e destul a face din ei gentlemeni englezi.

Ni s'ar potrivi și nouă, în parte, aceste constatări.

Un obicei, care a năpăstuit omenirea prețutindeni și în toate timpurile, din primele începuturi, este obiceiul fricii fără teme.

Frica — aproape totdeauna — e o deprindere învățată, deși, s'ar putea crede că, în unele cazuri, teama se datorește dorinței de-a fugi din fața unei primejdii, cunoscute de mii și mii de ani.

Cel mai înverșunat dușman al maimuței a fost în totdeauna șarpele, care se poate sui în capac și răpi maimuța tânără depe cracă. Un pui de maimuță, care niciodată n'a văzut un șarpe, la vederea acestui animal, va fi foarte înspăimântat. Dacă oamenii provin din maimuțe superioare, fără îndoială că ei ar trebui să crească în frica aceasta. Dar copiii mici, cari nu s'au obișnuit să se teamă, vor ridica șarpele de jos și-l vor mângâia, dacă li se va îngădui s'o facă.

Deasemenea copiii a căror minte n'a fost otrăvită de superstiții neghioabe, sau

prin citirea spaimei pe obrazul părinților sau a doicilor lor, nu se tem de întinericul, care înfricoșează azi cel puțin nouăzeci dintr'o sută de copii precum și pe mulți oameni mari.

O datorie de seamă a părinților, este ca atunci când învață pe copiii mici, să se feriască de foc, de prăpăstiile adânci și de alte primejdii reale, să nu adauge acestora temeri în ceace privește fulgerul, stafiile și alte lucruri atât de înfricoșătoare pentru unii.

Copiii trebuie să se deprindă a fi îndrăzneți. Această îndrăzneală se capătă prin imitarea pildelor arătate de cei mai vârstnici dintre ei.

„Absența fricei e una și puterea de-a controla frica e alta.” Această putere trebuie învățată.

Un soldat, odată, la începutul unei bătălii, nu s'a putut sustrage fricei, dar el se putea controla. Întrebat dacă-i este frică a răspuns: „Da mi-e frică; și dacă d-ta ai fi pe jumătate atât de înspăimântat ca mine, ai fugi înapoi cel puțin douăzeci de kilometri!”

Obiceiul de-a controla teama, care înseamnă deprinderea de-a te stăpâni, este de mare importanță în fericirea omenescă.

Un dresor de cai întrebă, de un oarecare, când trebuie să-și înceapă învățarea calului său, i-a răspuns, întrebându-l, la rândul-i: „ce vârstă are calul d-tale?”

— „E de șase săptămâni!”

— „Așa! Atunci ai pierdut cele mai importante șase săptămâni.”

Atât în Germania cât și în Japonia, obiceiul regularității începe aproape din leagăn.

La noi se îngăduie copilului să crească cum îi place: luând apucăturile sau deprinderile, pe care le vrea, mai ales obiceiuri de neascultare, neregularitate și încăpățănare.

Și ne mirăm apoi că se găsesc oameni cu atât de multe defecte.

Obiceiurile bune sunt de mare însemnătate, sunt de însemnătate pentru că scutesc pierderea de vreme și fac de prișos eforturile repetate ale voinței.

Plugul este folositor numai întrucât

sparge pământul. Altminteri plugul n'ar avea nici o însemnătate. Însemnătate are numai spargerea pământului, pentru că ea dă puțință grâului să incolțiască să crească și să facă pâinea cea de toate zilele.

Pentru că viața să aibe însemnătate, să fie foloistoare trebuie să fie capabilă de-a produce un lucru de valoare, folositor. Viața nu trebuie să fie un scop, ci un mijloc pentru un scop.

La fel cu educația, care e un mijloc și nu o țintă.

În educație trebuie să știm la ce să dăm însemnătate și la ce nu.

S'au găsit oameni cari nu și-au mai lăsat băieții să umble la școală, pentru că nu scriau frumos. Dar nici Eminescu și nici Caragiale nu scriau frumos. Lucrul de cea mai mare importanță nu e să scri vorbele caligrafic ci să știi cum să te folosești de ele.

Deprinderile bune omul începe să le capete din leagăn. Un copil de trei ani va alerga în jos pe scara pe care o cunoaște, foarte ușor, fără a greși nici o treaptă. Un sălbatic, care n'a văzut niciodată o scară, deși poate sări doi metri în aer liber, când va fi să se suie pe aceeaș scară, se va târi cu mâinile și cu picioarele, își va sfâșia genunchii și va fi cuprins de spaima cea mai mare.

Creerul său, din pricina nedeprinderii, trebuie să facă un efort mare ca sălbaticul să poată pași de pe o treaptă pe alta. Va cheltui o cantitate mare de energie pentru un lucru de nimic.

Cehov, un scriitor rus, povestește următoarea întâmplare foarte instructivă:

„Unchiul meu — scrie Cehov — voia să-și învețe pisica să prindă șoareci. A dat drumul unui șoarece, în odaia unde se afla și pisica; dar deprinderea de-a vâna, a acesteia, fiind nedesvoltată, ea a lăsat să fugă șoarecele. Unchiul a bătut atunci pisica.

La fel a procedat a doua zi și în zilele următoare, dar vecinic fără rezultat. Unchiul — profesor — s'a convins atunci că avea de aface cu o pisică idioată care nu putea să fie învățată.

Desigur că după metoda întrebunțată de unchiu-meu, pisica sa, care de altminteri era un animal absolut normal, a devenit atât de fricoasă, încât nu putea vedea un șoarece fără să fugă înspăimântată.

La fel cu pisica, își încheie Cehov povestirea, am avut fericirea să fiu instruit de unchiul meu la limba latină.”

Metoda veche de-a învăța pe cineva deprinderi bune, adesea n'a avut alt efect, decât de-a învăța deprinderea fricei. O mare parte a educației moderne păcătuiește fiindcă nu formează mai întâi deprinderea puterii de concentrare.

OGLINDA DE ARGINT

De CONAN DOYLE

Trei Ianuarie. Afacerea aceasta a socotelilor firmei White et Wother-spoon făgăduiește să fie o muncă uriașă: douăzeci de registre mari de controlat. Și nu-i posibil să împart munca cu nimeni. Pentru prima dată mi-se încredințează o lucrare atât de importantă: sunt dator să mă arăt demn de dânsa. Trebuie însă să fac astfel ca judecătorii să aibă rezultatele destul de repute, înaintea procesului. Johnson spunea azi dimineață că la 20 ale lunii aș trebui să închei ultima socoteală. Voi reuși dacă eforturile nu va întrece ceea ce poate da creierul și nervii unui om. Voi împărți timpul astfel încât să lucrez de două ori pe zi: odată de la 10 dimineața până la cinci seara și apoi de la 8 seara până la 1 după miezul nopții.

Viața unui expert contabil are și dânsa dramele ei: când în tăcerea primelor ceasuri, atunci când totul odihnește caut, din colană în colană, cifre a căror lipsă constatată va face dintr-o dată, dintr'un negustor respec-

In s'are de excitație nervoasă, poate cineva să asiste; cu gândul, la o dramă petrecută cu mult înainte? Se poate transpune omul înapoi în timp și spațiu? Schița pe care o publicăm studiază un caz curios de auto-sugestie, de acest fel.

De sigur că am fost un prost de m'am dus la doctor. Dar când lucrez singur, noaptea, mi-se încordează nervii. Nu e o suferință, nu: numai un fel de apăsare a creierului și o ceață trecătoare în fața ochilor. Am crezut că puțină bromură, cloral sau alt leac de acesta mi-ar face bine. De aceea m'am adresat doctorului. Dar să-mi întrerup lucrul! Chiar gândul acesta e o neghiobie. Mă încapăținez la lucru și aștept să treacă. Dacă nu va trece mă voiu încapățina și așa. Două registre le-am gătat. Pungașul își ascundea bine furturile, dar aceasta nu m'a împiedicat să le dibuiesc.

9. Ianuarie. Mă gândeam să nu mă mai duc la doctor. A trebui însă să fie altfel. „Muncești prea mult; riști să-ți slăbești sis-

măsuțe. Rama e lată și foarte veche, atât de veche că nu se mai vede pe dânsa nici marca, nici un alt semn. Sticla ese afară din ramă: șlefuită, are o putere de reflecție minunată, cum nu se mai găsește, decât la oglinzile foarte vechi. Când te privești într'însa, ai o impresie de perspectivă, pe care nu o dă nici o oglindă nouă. Așa cum e așezată, când stau la masă, nu pot zări într'însa decât reflexul perdelelor roșii dela fereastră. Astă noapte însă mi s'a întâmplat un lucru deosebit. După ce lucrasem câteva ore, cu o sânguină într'adevăr exagerată, cu toată ceața, care mă silea să mă opresc adesea, spre a-mi freca ochii, la un moment dat, am privit oglinda. Avea o înfățișare cu totul neobișnuită. Perdelele

după cât îmi aduc aminte, n'am văzut ochi care să strălucească de o viață atât de intensă. Nu mă priveau pe mine, ci se uitau în odaie. M'am ridicat, mi-am trecut o mână pe frunte și am făcut o sforțare ca să mă reculeg: capul cel întunecat s'a șters, oglinda s'a luminat cu încetul; și perdelele roșii au reapărut.

Fără îndoială, că un sceptic ar spune, că am adormit pe registre și că visam. De fapt niciodată n'am fost mai treaz. Pe când constatăm fenomenul, raționam și îmi dădeam seama că se reducea la o impresie subiectivă, că era o închipuire, produsă de o anume stare nervoasă, datorită oboselei și nedormitului. Dar de ce lua această formă deosebită? Cine e această femeie? Ce turburare groaznică am citit în ochii săi negri, nespuse de frumoși? Iată că acești ochi se pun deacurmezișul, între mine și lucrarea mea. Prima dată am lucrat mai puțin decât era în programul zilnic. Poate de aceea astă seară, nu simt nimic neobișnuit. Măine voi veghea, ori ce s'ar întâmpla.

11 Ianuarie. Totul merge bine. Lucrarea mea înaintază. Inel după inel îmi leg omul în lanțuri. Dar ar râde el la urmă dacă nervii mei ar ceda. Oglinda îmi face impresia unui barometru care măsoară presiunea mea cerebrală. Am observat că în fiecare seară se acopere cu un vâl, în momentul când sunt aproape gata să termin programul zilei. Dr. Sinclair, care îmi face impresia unui psihiatru, a fost atât de interesat de povestirea mea, că a venit să se uite la oglindă. Am observat că îndărătul ramei de argint există o inscripție, câteva cuvinte de o scriere veche, care de abea se poate lămurii. Doctorul a cercetat inscripția cu lupa, fără să se poată însă lămurii: „Sanc. X Pal.” E tot ceea ce se poate citi. M'a sfătuit să duc oglinda în altă odaie. Dealtminteri orice aș vedea, totul se rezumă pentru el, la un fenomen simptomatic, periculos numai în principiul său. Ceea ce ar trebui să pun la o parte, nu e oglinda dar, dacă aș putea, cele 20 de registre. Sunt la al 8-lea. Înaintez.

13 Ianuarie. Poate tot ar fi fost bine dacă schimbam locul oglinzii. Mi s'a întâmplat astă noapte un lucru extra-ordinar, un lucru atât de curios și atât de misterios, încât vreau să-l notez numai decât. Ce o fi însemnând asta? Mi se pare că era aproape 1 dimineață. Închisesem registrele, și rupt de oboseală mă pregăteam să mă culc, când, în fața mea, am zărit femeia. Fără îndoială lăsasem să treacă fără să observ, timpul de ceață și de transformare. Prin urmare femeia era acolo, neînchipuit de frumoasă, în suferință și desnădejdea ei, desemnându-se ca și când ar fi fost vie. Imaginea, deși mică, era atât de lămurită, încât mi-au rămas întipărite, în minte, fiecare trăsătură a feței, fiecare amănunt al îmbrăcăminții. Stătea în marginea din stânga, a oglinzii. O arătare nelămurită era la picioarele ei; mi s'a părut că era un bărbat: îndărătul lor, într'un nor, erau alte chipuri, chipuri care se mișcau. Nu e numai un tablou pe care îl privesc: este o scenă vie, o

dramă adevărată. Femeia se strânge și tremură. Bărbatul, alături de ea, se aruncă la picioarele ei, chipurile celelalte, în mișcare, fac gesturi brusce. Curiozitatea la mine învinge teama. E îngrozitor să vezi atâtea și atât de puțin! Aș putea să descriu femeia în cele mai mici amănunțimi. E foarte frumoasă, foarte tânără, n'are mai mult de 25 de ani, după cât se pare. Părul său abundent, brun, în unele locuri, bate în castaniu, și la vârfuri devine auriu aproape. Pe cap poartă o scufie de dantele, marginită cu perle, rotunzită la colțuri. Fruntea e largă, poate chiar prea largă pentru perfecțiunea frumuseții: dar nimeni nu l'ar dori altfel, căci la blândetea chipului femeiesc, adaugă hotărâre. Sprincene, foarte frumoase arcuite, păzesc pleoape grele; vin apoi ochi minunați, mari și întunecoși, plini de o emoție ce ar fi aproape denădăcire, dacă teama și desnădejdea nu s'ar izbi de mândria unui suflet, care nu vrea să-și piardă stăpânirea de sine. Obrazul e palid. Buzele tremură, bărbia, de o rotundime perfectă, la fel cu gâtul. Femeia stă jos, puțin plecată pe scaun și ea înmărmurită de groază. Poartă o rochie de catifea neagră; o piatră nestimată strălucește pe pieptul ei; o cruce de aur selipește în umbra unei cute. Da, așa este cum am văzut-o în oglinda veche de argint, care o învie. Ce scenă îngrozitoare s'o fi întipărit aci odinioară? Și în ce chip, pentru ca un om de azi, uitându-se bine, s'o regăsiască după veacuri? Un alt amănunt: pe rochia de catifea neagră, la stânga, era o pată pe care am crezut-o întâi o floare de poezie albă. Când m'od uitat însă mai atent, sau după ce vedenia s'a lămurit mai bine, am văzut că era o mână de om, strânsă de desnădejde și care se agăța de vestmânt, într'o strânsoare convulsivă. Restul chipului, prosternat, rămânea șters. Dar această mână puternică, care se desemna luminos, pe acest punct întunecat, căpăta un înțeles tragic. Omului îi e teamă, o teamă grozavă. Lucrul acesta se vede limpede. De unde-i vine teamă? De ce se agăța de rochia femeii? Acest lucru este explicat de mișcările celor din al doilea plan. Aceștia îl amenință. Hipnotizat de vedenie, uitând legătura ei cu nervii mei, priviam, priviam fără înțelegere, cu ochii măriți, cum privește cineva la teatru. Dar n'am putut să văd mai departe. Ceața s'a îngroșat, s'au produs mișcări turburi, unde toate figurile s'au amestecat. Și apoi oglinda și-a reluat limpezime. Doctorul m'a sfătuit să încetez lucrul 24 de ore. Am putut să-mi îngăduiesc aceasta, pentru că lucrarea mea a înaintat mult zilele acestea. Fără îndoială că vedeniile mele depind numai de starea mea nervoasă, căci astă seară am putut să stau multă vreme în fața oglinzii, fără nici un rezultat. O zi de repaus a restabilit tot echilibrul. Mă întreb dacă voi ști vre-odată să-mi explic această enigmă. Mai odinioară am cercetat oglinda, la o lumină bună, și am putut să găsesc, în afară de inscripția misterioasă „Sanc. X Pal.”, anume semne care reprezintă foarte slab vizibil, pe argintul ramei, o emblemă. Probabil că e foarte veche, căci aproape e ștersă. Mi se pare că sunt trei lănci: două deasupra și una dedesubt. O să le arăt doctorului, dacă vine să mă vadă mâine.

14 Ianuarie. Iarăș mă simt bine. Gata să merg până la capăt

Era chipul unei femei. Liniile apărau neprecise. Doar ochii străluceau foarte lămuriti, ochi negrii, luminoși, emoționați.

tabil un rău făcător ordinar. Trebuie să recunosc că la urma urmelor există și meserii mai prozaice, decât a mea.

Luni am găsit urma celei din-tăi frustrări. Niciodată un vânător n'a avut o emoție mai plăcută găsind urma vânatului. Mă uit însă la aceste 20 de registre și observ că stea unde trebuie să alerg după vânatul meu, mai înainte de a-l doborî e de tot întins. Grea însărcinare și tot-odată sport puțin obișnuit! Am văzut pe cel urmărit odată la un prânz în capitală. Fața lui umflată și roșie strălucea deasupra unui șervet alb. Se uita la omul palid din capătul mesei. Eram eu acel om. Ar fi pălit și dansul ca mine dacă ar fi prevăzut că-mi va da de lucru într'o bună zi, așa ca azi.

6 Ianuarie. Așa sunt medicii: îți prescriu repaus atunci când nici vorbă nu poate fi de așa ceva. Dobitoci! E același lucru ca și a ordona unui om să rămână liniștit când o haită de lupi aleargă în urma lui urlând. Sau voi termina cu cifrele mele la data fixată sau voi pierde singurul noroc din cariera mea. Să mă odihnesc? Hai-da-de! După proces o să-mi iau o săptămână vacanță.

temul nervos și să-ți zdruncini sănătatea.” Asta mi-a spus fără nici un fel de cruțare. Nu face nimic. Voi merge mai departe. Câtă vreme voi putea sta pe un scaun, câtă vreme condeiu nu-mi va aluneca din mână, voi urmări pe acest eschroc.

De fapt aici aș trebui să povestesc întâmplarea curioasă care m'a readus la doctor. Vreau să păstrez o amintire precisă a turburărilor mele. Nu numai că sunt destul de interesante pentru ca — după expresia doctorului — să dea naștere la un studiu curios psiho-fiziologic, dar am credință că atunci când voi fi vindecat, îmi vor părea nesigure și nereale. De aceea vreau să le însemn aici, atâtea vreme cât sunt încă proaspete în amintire, de n'ar fi decât spre a odihni nițel, de nesfârșitele mele cifre.

În camera mea am o oglindă veche, înramată în argint. Mi-a dăruit-o un prieten, căruia îi plăceau lucrurile vechi și care, după cum mi-se pare, a cumpărat-o la o licitație, fără să știe de unde provenie. E un obiect destul de mare: înaltă de o jumătate de metru și largă de un metru. În vreme ce scriu o văd cum stă plecată deasupra unei

roșii, care ar fi trebuit să se reflecte, nu mai erau. Oglinda părea acoperită cu un nor, însă nu la suprafață, care lucia ca oțelul, ci în adâncime; în însăși materia sticlei. Această opacitate, pe când mă uitam la dânsa, părea că se mișcă încet deoparte și de alta; apoi aburi albi lăptoși au început să se învârtăsc în spirale greoale. Era atât de real, atât de precis și mă aflam atât de conștient, încât îmi amintesc că m'am întors, încredințat că perdelele au luat foc. Dar în odaie domnea o liniște de moarte; nu se auzia nici cel mai mic șgomot, afară de tic-tacul cjasornicului; nu se vedea nici o mișcare, în afară de rotirea acestor aburi alburii, în mijlocul oglinzii. Atunci, pe când mă uitam la ei, acești aburi, acest fum, acest nor, numiți-l cum veți voi, mi-s'a părut că se condensează în două puncte apropiate, și am văzut, cu mai multă curiozitate decât teamă, doi ochi care priviau în odaie. Capul, care era acela al unei femei, judecând după păr, se desemnă în linii puțin precise. Singurii ochi erau foarte lămuriti ochi negri, luminoși, emoționați, pasionați și plini de furie sau groază, n'aș putea să știu. Niciodată,

cu lucrarea mea. Am arătat doctorului semnele de pe oglindă: suntem înțeleși că nu poate fi vorba decât de o emblemă. Tot ce am spus l'a interesat mult și m'a întrebat cele mai mici amănunte. Imi place să-l văd împărțit în două de dorințe potrivnice, anume, că pe deoparte ar vrea să mă vadă vindecat, de turburările mele, și pe de alta, ca un mediu — căci mă consideră astfel — ar vrea să smulg trecutului misterul său. E adevărat că și acum imi propovăduiește liniștea, dar când i-am spus că nici nu vreau să aud de așa ceva, mai înainte de a fi verificat cele din urmă zece registre, nu s'a prea împotrivit.

15 Ianuarie. Trei nopți fără incident. Odihna mea de o zi și-a dat roadele. Am ajuns la trei sferturi din lucrarea mea, dar tot trebuie să mă opinesc din toate puterile, ca s'o termin la vreme. Avocații și judecătorii imi cer documentele. Am găsit cam 100 de socoteli cari dovedesc vinovăția celui urmărit. Fără îndoială că demascând pe excrocul viclean și periculos, voi câștiga merite importante în această afacere. Socoteli fictive, bilanțuri false, dividende luate din capital, pierderi și cheltuieli de exploatare ascunse, fonduri delapidate... un adevărat record.

18 Ianuarie. Dureri de cap, amețeli nervoase, ceață în fața ochilor, toate semnele prevestitoare ale unei turburări, care n'a întârziat să sosiască. De fapt părăirea mea de rău nu este că viața mea s'a răsturnat, dar că a luat sfârșit, fără să se fi completat. De data aceasta, totuși, am văzut mai mult. Omul prosperat a apărut tot atât de lămurit ca și doamna de fusta căruia se agăță. E un ala mărunțel, cu fața smează, cu barba neagră, ascuțită. Are o pelerină de Damasc împodobită cu blană. În culoarea îmbrăcămintei lui se vede roșul. Cât îi e de frică! Se strânge, tremură, aruncă priviri desnădăjduite peste umăr. În mână care îi e liberă, ține un cuțit mic. Dar prea tremură, și prea e chircit ca să se poată folosi de el. Incep să deosibesc, în mod confuz, personagiile dinapoi. Figuri bărboase și crude ies din întuneric. Mai e acolo un om îngrozitor, un fel de schelet, cu fălcile adânc intrate, și cu ochii infundați în orbite. Și el ține un cuțit. La dreapta femeii stă un om tânăr, înalt, cu părul de culoarea inului, cu fața aspră și întunecată. Femeea și cel care se târaie pe jos, lângă dansa, ridică asupra lui ochi rugători. Se pare că acesta poate hotărî de soarta lor. Cel care imploră se apropie și mai mult de femeie și se ascunde în rochia ei. Omul cel tânăr înalt, plecându-se, vrea să-l rupă de lângă ea. Oglinda s'a limpezit iarăși, mai înainte ca vedenia să ne arate mai mult. Voiu ști vre-odată sfârșitul lui începutul? Sunt sigur că nimic nu este imaginat. Această dramă s'a petrecut odată și oglinda asta veche a reflectat-o. Dar când? Și în ce loc?

20 Ianuarie. Lucrul meu se termină. Sforțarea creierului, oboseala insuportabilă pe care o încerc, mă prevestesc că ceva se va sgudui în mine. Sunt la cea mai înaltă treaptă a surmenajului. Trebuie ca, într-o surforare supremă, în noaptea asta, mai înainte de a mă ridica de pe scaun să închid cel din urmă registru și să pun concluziile cercetărilor cercetărilor mele. O vreau! O vreau!

7 Februarie. E gata. Dar ce eveniment Doamne! Voi avea oare puterea să-l povestesc iarăși? Scriu aceasta în sanatoriu doctorului. Sinclair. Cele din urmă linii ale ziarului meu sunt vechi de trei săptămâni. În noaptea de 20 Ianuarie, sistemul meu nervos s'a frânt deodată. Nu-mi amintesc nimic, până în clipa

când, acum trei zile, m'am găsit în acest loc de odihnă. Pot să mă repauez, cu conștiința liniștită. N'am căzut, decât după ce mi-am treminat nsărcinarea. Socotelile mele sunt în mâinile judecătorilor. Vânătoria mea s'a terminat. Dar să ne întorcem la această noapte decisivă. Imi jurasem să ajung la capăt. Zădarnic simțiam capul gata să-mi pleznească, m'am încăpăținat cu atâta ardoare la lucru, încât n'am ridicat ochii decât ajuns la sfârșitul ultimei coloane. Desigur este aceasta o minunată pildă de stăpânire de sine: căci știam că în oglindă se petreceau lucruri minunate. Nervii trupului meu mă informau de aceasta. Dacă aș fi ridicat ochii, s'ar fi isprăvit cu hotărîrea mea. Nu i-am ridicat decât după ce am închis registrele. Numai atunci bătându-mi tâmpile, am aruncat condeiul și am privit. Ce spectacol! Oglinda, în rama ei de argint, strălucia ca un teatru, în care se desfășoară o dramă. Acum, numai era nici o ceață. Sfârșeala nervilor mei dădea naștere acestei lumini nespuse. Fiecare trăsătură, fiecare mișcare, îmbrăca relieful vieții. Și când te gândești că eu, un contabil, cel mai pozitiv dintre oameni, așezat, cu forțele sleite, acolo, în fața registrelor unui falit, am fost ales între toți oamenii, spre a privi o asemenea scenă! Era tot același decor, cu aceleași personaje; dar drama înaintase cu un pas. Omul cel înalt ținea femeia în brațele sale. Cel care se agăța de dansa fusese silit să-și dea drumul. Vre-o zece oameni, bărboși și cu înfățișarea sălbatică, îl înconjurau, lovindu-l cu cuțitele. Păreau că-l lovesc toți deodată; vedeam mâinile lor cum se ridică și cad pe rând. Sângele nu curgea din rănilor sale; țâșnia cu stropituri mari; umplea haina lui roșie; se revărsa de pretutindeni; și acest purpuriu întunecat, pe cărmișorul vestmintelor, înfățișa culoarea prunii prea coapte. Loviturile nu mai conțineau și nici curgerea de sânge. Era oribil, îngrozitor! Omul fu țârlit cu forța până la ușă? Femeia îl urma cu ochii, pe jumătate întoarsă și cu gura deschisă. Nu auziam nici un sunet, dar înțelegeam că strigă. Și atunci, fie că această viață devenise insuportabilă, nervilor mei, fie că, lucrarea mea fiind terminată, imi lipsia de acum orice resort care să mai susțină greutatea unei surmenări, de mai multe săptămâni, deodată mi se păru că odaia joacă în jurul meu, și podeaua se cufundă sub genunchii mei,

și leșinau. Proprietăreasa mea m'a găsit, a doua zi de dimineață, în zorii zilei, întins, fără viață, în fața oglinzii de argint. De altminteri am aflat acest lucru de abia peste 3 zile, când m'am trezit la doctor.

9 Februarie. Numai azi am povestit totul doctorului Sinclair; nu-mi îngăduise până acum să-i vorbesc de acest subiect. A ascultat povestirea mea cu atenție încordată.

— „Nu cunoști din istorie, imi spuse el, o întâmplare celebră cu care scena văzută de dumneata este identică?”

Avea în ochi o bănuială când mi-a pus această întrebare. I-am mărturisit ignoranța mea, în ceea ce privește istoria.

— „Și nu-ți închipui de unde a venit oglinda asta și nici cine a fost proprietarul ei mai înainte?”

— „Dar Dumneata?” L-am întrebat, ghicind că știe ceva.

— „E de necrezut, spuse el; dar ce altă explicație se poate da? Scenele pe care mi-le-ai descris, m'au făcut să mă gândesc la aceasta; acum ultima poveste întrece tot ce se cunoaște în materie de coincidență. Astă seară vă voi aduce datele.”

În aceeași zi, mai târziu. Chiar acum a plecat de aici. Ași vrea

să raporteze întocmai cuvintele lui. Mai întâi a pus pe patul meu mai multe cărți vechi prăfuite.

— „Iată, imi spuse dânsul, cărți pe care le vei putea răsfoi pe'ndelete. Și iată câteva însemnări, a căror exactitate o vei putea verifica. Nu încape nici o îndoială: dumneata ai văzut asasinarea lui Rizzio, de către nobilii Scoțieni, în prezența Mariei Stuart, în luna Martie 1566. Descrierea femeii, pe care ai făcut-o, este foarte justă. Fruntea largă, pleoapele grele, frumusețea neîntrecută, toate acestea dau un tot, care cu greu se poate potrivi la donă femeie. Tânărul cel înalt este Damley soțul reginei. Rizzio, el după cum zice cronică, purta o haină de Damasc, împodobită cu blană și pantaloni din catifea roșietică. Agățat cu o mână de rochia Mariei, ținea în cealaltă un pumnal. În sfârșit omul d-tale, cu mura aspră și ochii băgați în fundul capului, este Ruthven, care tocmai se sculase după boală. Fiecare amănunt concordă.”

— „Dar, am întrebat, mirat, ce m'a ales pe mine, între toți oamenii, ca să am această vedenie?”

— „Faptul că, spre a o avea, erai în condițiuni mentale po-

trivite și că o întâmplare pusese în stăpânirea d-tale oglinda care trebuia să-ți-o provoace.

— „Oglinda? D-ta crezi atunci, că era oglinda Mariei Stuart și că această oglindă se găsea în camera uciderii?”

— „Am convingerea. Maria Stuart fusese regina Franței. De sigur că ea avea lucrurile ei personale, însemnate cu emblema regală. Ceea ce d-ta socoteai că este trei lănci, era de fapt cei trei crini ai Franței.”

— „Și inscripția?”

— „Sanc. X Pal.” O poți explica prin: „Sanctae Crucis Palation.” Cineva a însemnat proveniența oglinzii. Ea aparținea palaului Sfintei Cruci.

— „Holyrood?” Am exclamat eu.

— „Întocmai. Oglinda d-tale aparținea lui Holyrood. Ți-s'a întâmplat un accident dintre cele mai curioase. Ai scăpat fără pagubă mare. Nădăjduiesc că n'o să mai ajungi în situația de a provoca o întoarcere a sa.”

A. Conan Doyle.

Am leșinat. Proprietăreasa mea m'a găsit, a doua zi de dimineață, întors, fără viață, în fața oglinzii de argint.

O crimă, care-i o pedeapsă bine meritată

D. Andrei Laville, un om bătrân de 72 de ani din Paris, profesor de botanică, la pensie, și-a ucis portarul.

Desigur că acest fapt nu e o întâmplare obișnuită, deși nu se poate spune că a voit să comită o crimă, totuși bătrânul profesor poartă toată responsabilitatea omorului. Dar să-l lăsăm să povestească singur cum s'au petrecut faptele:

— Portarul meu, Bourdon, a spus în rezumat d. Laville, comisarului de poliție, căruia i-s'a predat, era un om brutal care-și bătea vecinic nevasta. Din camera mea, lipită de odaia lui, auzeam totdeauna certurile și strigătele copilului lui, care-și ruga părintele să nu-i omoare mama. Adesea am isbutit să liniștesc furia lui Bourdon. Dar curând cearta reîncepea. Și iar trebuia să iau apărarea femeii. Așa s'a întâmplat și aseară. Din nenorocire, mi-a venit în gând să desfac din perete o sabie japoneză, care, fără să știu, era foarte ascuțită, și am intrat în odaia portarului, voind să speriu pe bătaș. L-am găsit

gata să-și strângă de gât nevasta, în timp ce copilul, înspăimântat se agăța de fustele mamei sale. Văzându-mă Bourdon, a dat drumul nevestei și infuriat s'a întors împotriva mea,

Profesorul Laville (sus) și victima sa portarul Bourdon.

cu vorbe amenințătoare. Am ridicat sabia ca să-l înfricoșez. El a continuat să înainteze, s'a repezit în vârful spadei mele și a căzut mort. Totul s'a petrecut cu o repeziune extremă și numai când am văzut pe Bourdon, fără viață mi-am dat seama de cele întâmplate. Mi-am ieșit aproape din minți atunci... și m'am refugiat în pădurea Clamart, unde am răstăcit toată noaptea cu gândul să mă sinucid. Dar aceasta n'ar fi îndreptat nimic și atunci m'am hotărât să revin la Paris, spre a mă preda poliției.”

Creдем că orice om cumsecade ar fi făcut la fel cu d. Laville, față de un om rău.

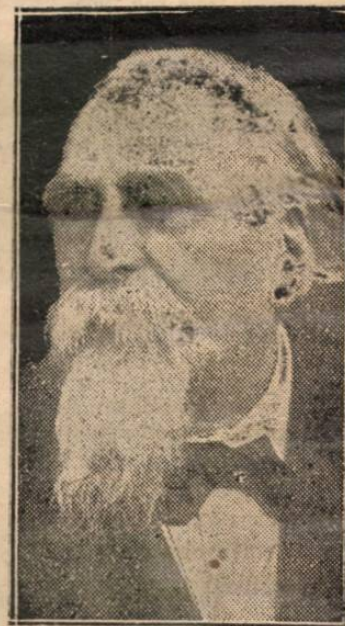
DIN LUME

La ce-ar folosi...

— E caraghios! Stai și aștepti ceasuri întregi trenul!... La ce folosește „Mersul Trenurilor” dacă toate trenurile vin cu întârziere?!

— Păi vezi, avem săli de așteptare. La ce-ar mai folosi ele dacă trenurile ar sosi totdeauna precis?

A murit Luzzetti

Ludovic Luzzatti financiar și economist italian; fost președinte al consiliului, în 1910—1911, a murit la începutul acestei luni. Avea 86 de ani.

Pe cea mai de jos treaptă a vieții

Celula e cea mai simplă expresie a vieții: o picătură de gelatină, moale, cu un sâmbure ceva mai compact, nucleul, cu un înveliș exterior și avem ființa elementară cu cele trei atribute caracteristice: se naște, crește, se înmulțește și moare.

Schimbul nutritiv se face prin difuziune.

Ființele acestea sunt atât de inferioare încât nici nu se pot clasifica: sunt plante sau animale, ele aflându-se între ambele aceste categorii de organisme.

UN POLIPIER DIN GENUL FUNGIA

Acest schelet radiar (în formă de raze) este acoperit de părți carnoase și seamănă unei Actine.

Protozoarele pluricelulare sunt asociațiuni de celule, care trăiesc laolaltă.

Dacă funcțiunile pe care diferitele celule din asociație le îndeplinesc încep să se deosebesc între ele, atunci dăm peste clasa metazoarelor:

Printre metazoare se deosebesc diferite clase de animale, care trăiesc prin apele mărilor.

Celenteratele sunt organisme încă destul de reduse: câteva celule alcătuiesc un sac digestiv; altele niște tentacule care înconjoară acest sac uneori un sche-

STYLASTERUL

O formă de hidroidă foarte elegantă, de culoare roșie sau albă.

let de nisip sau calcar, și animalul e gata.

Sifonoforele sunt animale adesea minunate ca aspect, cu tentacule care pot să atingă mai mulți metri. Ele produc larve, care înnoată de colo colo, până se prind de fundul mării. Aici se transformă, celulele încep să se împartă și dau naștere unei asociațiuni de animale la fel cu cea din care s'au format.

Coralii sunt tot asemenea grupări de ființe, care au însă un schelet tare calcaros. Când animalul moare, acest schelet rămâne și coloniile de animale vii se dezvoltă mai departe, prinse de scheletele animalelor moarte. Formează astfel, în mările calde, adevărați copaci, cu ramuri întinse și uneori chiar insule, ce se ridică până la suprafața apei. Inrudite cu coralii sunt animalele a căror imagine am reprodus-o.

Prima figură e scheletul unui polifier care trăiește în mările ecuatoriale.

Cealaltă e Stylosterul, o hidroidă din mările calde.

Să ne îmbogățim cunoștințele

„Luminează-te și vei fi.”

Cine vrea să se deosebiască de animalele, care umblă căutând în jos și sunt sclave ale pământului, câtă să priviască în jurul său, să pătrundă înțelesul minunat al firii și adunând cunoștințe să merite cu adevărat numele de „stăpân al naturii”.

Pagina aceasta este scrisă pentru cititorii când au răgaz să se poată instrui.

Omul nu cunoaște pământul pe care locuiește

În Universul nemărginit, ce înseamnă pământul? O nimica toată! Fratele-său Jupiter e de 1300 ori mai mare, iar soarele e cât 1.300.000 de globuri pământești.

Rotund ca o minge, când e văzut de departe, el măsoară de jur împrejur, în partea cea mai umflată cam 40.000 de kilometri. Din suprafața de 530.000.000 kilometri pă-

E adevărat că dela 1860, când după constatările făcute de Societatea de geografie din Londra, nu se cunoștea nici jumătate din suprafața pământului, s'au făcut progrese mari. Astăzi ținuturile necunoscute nu sunt nici a șaptea parte din această întindere: un domeniu cam de patruzeci de ori cât țara noastră; atâta nu se cunoaște azi.

În schimb nu există date topografice sigure decât pentru o mică parte din suprafața totală a pământului.

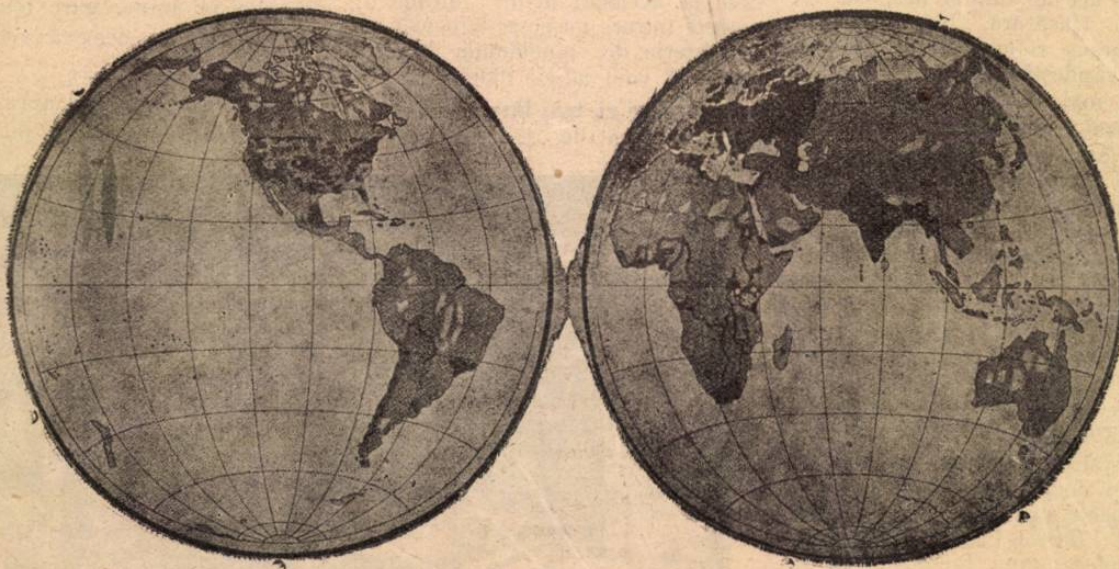
ținuturile ocupate de cele două puteri.

În ținuturile gheții vecinice, se fac mereu încercări de înaintare: atât spre Polul Nord, cât și spre cel Sud.

În fiecare an mai multe expediții se străduiesc să pună stăpânirea omului pe aceste ținuturi.

Avionul e mijlocul de locomoție rapidă care va ajuta la victorie.

În regiunea băii Hudson, un explorator danez a găsit un trib de Eschimoși cari niciodată n'au vă-

- Date topografice sigure.
- Date topografice nesigure.
- Ținuturi asupra cărora nu există nici un fel de date.

Ținând seama de legenda alăturată, cititorul va putea vedea pe aceste două hemisfere, cât cunoaște și cât nu, omul, din pământul pe care-l locuiește.

trați, 2 părți sunt apă și o parte uscat.

Dar, omul nu cunoaște nici cele aproape 20 milioane km. pătrați de pământ, cât stăpânește, ca rege al naturii.

Fără multe lămuriri, e destul să privim planisfera pe care o reproducem ca să vadă că, în afară de regiunile polare, mai există și alte locuri, însemnate cu alb, în interiorul continentelor, despre care nu se știe nimica.

Printre încercările din urmă de-a străbate toate locurile necunoscute, vom aminti: ascensiunea făcută de englezi în anii trecuți pe vârful Everest: cel mai înalt punct al munților Himalaia și al globului: 8.882 metri; cât trei Ceahlăi puși unul peste altul. Din misiunea care a făcut ascensiunea au fost omorâți de-o avalanșă de zăpadă șapte inși. În Africa un colonel francez se străduiește să reducă toate punctele albe, despărțind cu un delegat englez

zut oameni albi.

Shackleton mergând la Sud, n'a găsit pământ care să mărginească oceanul Atlantic în partea de miază-zi.

Expediția daneză „Dana” sub conducerea doctorului I. Schmidt străbate oceanul Atlantic și Marea Antilelor în toate direcțiunile.

Totul va mai trece multă vreme până când omul va putea spune:

„Cunosc tot „Pământul” pe care locuiesc.”

MUNTELE NEINVINS

ÎN MLAȘTINILE ȚINUTULUI TCHAD

Fotografie luată de expediția engleză care a încercat să urce pe Everest, punctul cel mai înalt de pe glob și s'a ridicat până la 8301 metri.

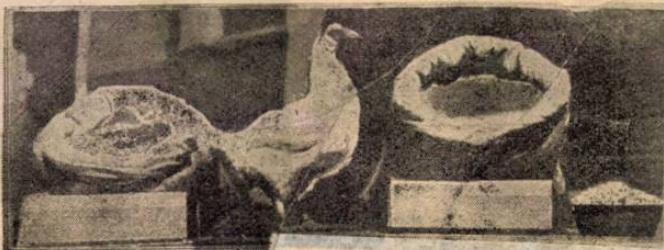

Misiunea colonelului francez Grossard a adus nu de mult, date interesante referitoare la regiunea Tchadului unde a fost luată și această fotografie.

CĂTEAUA ȘI PURCEII

La o fermă în apropiere de orașul Hamoir (Belgia) o scroafă a fătat un număr pre mare de purcei. S'au luat patru purcei și s'au dat unei cătele căria îi muriseră noii născuți. Căteaua a primit să alăpteze purceii și își crește noua sa familie cu mult devotament.

E cât se poate de curios spectacolul pe care-l prezintă căteaua când se preumblă cu cei patru purcei.

NEWTON

Sunt puțini oamenii cari se știu desbăra de prejudecățile științifice ale epocii în care trăesc. Printre acești puțini a fost marele fizician englez Newton.

Acest om genial, a descoperit legea gravitației universale. El a știut să găsească o formulă matematică de așa fel, încât aplicându-se căderii corpurilor să cuprindă într'un cadru restrâns un număr foarte mare de fenomene. De căetori nu trecem pe

Isac Newton (1642—1727)

Fizician și matematician englez, născut la Woolsthorpe (Anglia).

lângă fapte, care ni-se par logice, naturale pentru că așa se petrec de veacuri și ne-am obișnuit cu ele, deși cu greu am putea lămurii pe cineva care ne-ar întreba de ce se petrece astfel și nu altminteri?

Iată bunăoară: cu toții știm că dacă lăsăm un lucru greu din mână, el va cădea la pământ; dacă un măr se desprinde din copac, mărul nu se va sui în cer și nici nu va pluti în aer, ci cu iuteală cade în iarbă.

Câți dintre cititori s'au întrebat: de ce cad lucrurile?

Chiar când cineva și-ar pune această întrebare, s'ar mulțumi cu răspunsul: lucrurile cad fiind că sunt grele. Acesta însă nu e un răspuns, ci o înconjurare a problemei.

Isac Newton, care a trăit acum două veacuri nu s'a mulțumit cu acest răspuns. După studii îndelungate, el a ajuns la concluzia că lucrul se petrece ca și când corpurile s'ar atrage. S'a dovedit apoi de fapt că între două corpuri există o forță de atracție, care după formula dată de Newton, e cu atât mai mare cu cât corpurile sunt mai grele și slăbește foarte repede când distanța între ele crește (se micșorează cu pătratul distanței). Această formulă matematică, foarte simplă a putut lămurii mișcările planetelor și astrelor și a îngăduit savanților să calculeze precis drumul pe care-l parcurg corpurile cerești.

Newton rămâne ca o figură măreață în istoria omenirii.

Anul acesta s'a sărbătorit bicentenarul morții lui.

Cât costă 150 de ouă

Dacă lăsăm găinile în libertate, nu ne prea îngrijim de hrana lor, mai ales în vreme de vară: răme, gândăcei, iarbă, semințe; din când în când gospodina își amintește să le arunce o mână de grăunte. Dar de-am ținea găinile închise; într'un an de zile ne-ar trebui pentru fiecare cam 25 de kgr. de boabe (orz, grâu, porumb). Amestecate cu tot atâtea țărâțe, pe lângă verdeață fiartă, ceva carne tocată și pentru cele ouătoare scoici pisate, ca să aibe de unde face coaja oului.

În schimb găina ne dă vre-o sută și cincizeci de ouă. Chiar așa se vede că găinile produc câștig bun. 150 de ouă fac azi 300 de lei, odată și jumătate cât costă hrana de care are nevoie găina.

Se înțelege însă că la țară omul dă găinilor mult mai puțin de mâncare, căci au grijă să împlinescă ele ce le lipsește. Câștigul e mult mai mare.

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

PREȚUL ABONAMENTULUI	PENTRU STRĂINĂȚATE	Apare totdeauna Duminică	Redacția și Administrația:	Anunțuri se primesc la Administrația
Pe trei luni Lei 70	Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 300	—	Cluj, Str. Regina Maria 38.	foaiei cu prețuri convenabile
Pe o jumătate de an . . . Lei 130	Pentru America \$2	Editor și Redactor: J. B. Sima	Telefon: 4-46	
Pe un an întreg Lei 250				

Marele compozitor Mascagni la Cluj

× D. Mascagni. 1. D. Enrico Mossini. 2. Dna Mascagni. 3. Maestru Bobescu. 4. Consulul italian la Cluj, d. Pompeis

× Compozitorul Pietro Mascagni. 1. Dna Mascagni. 2. D-na Ettore de Pompeis, soția consulului italian. 3. Maestru Bobescu, dirijorul Operei. 4. Cavalerul Ettore de Pompeis consulul Italiei la Cluj. 5. D. Enrico Mossini, directorul Operei din Cluj.

CONSTANTINOPOLUL CARE DISPAR

Vânzători ambulanți turci.

Compozitorul Mascagni la Cluj

Unul dintre cei mai străluciți compozitori muzicali în viață, maestrul Pietro Mascagni, autorul operei „Cavaleria Rusticana” a venit să aducă fiori de artă în țara noastră.

După ce a fost la București, a vizitat și opera din Cluj, unde a dirijat Cavalleria Rusticana astfel încât a răscolit sufletele auditoriului și le-a făcut să pătrundă tainele minunate ale artei. Clujenii i-au făcut o primire dintre cele mai alese și entuziaste.

Mascagni a plecat în Italia, ducând cu dansul impresiile cele mai frumoase de dragostea ce i s'au arătat.

SERBAREA zilei de zece Mai

Deschiderea Parlamentului

D. Averescu, președintele Consiliului în uniformă de general. La dreapta d. Octavian Goga, ministru de interne.

A. S. R. Principesa Elena și principele Mihai.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Iugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINECĂ 22 MAIU 1927.

Distracții familiare

În orașele de provincie unde mișcarea culturală e într-o amortire, trezită din când în când de vre-o conferință pedantă și anostă sau de vre-o trupă de adunătură care mutilează arta, viața se scurge uniformă și prin monotonia ei, hotărăște pe provincial să-și creeze anumite distracții ridicole sau dăunătoare.

Provincialul, în anumite zile, și mai ales în ajunul sărbătorilor, își cărăbănește familia la cafenea sau berărie. E una din obișnuitele distracții familiare.

Adunați, bărbați și femei, în jurul unor mese pe care diferite băuturi își iau locul potrivit bugetului și capacității stomacului, provincialii își încep distracția săptămânală. Bărbații se trudes într-o consumație rapidă, debilează banalități infantile, privesc poficios la nevestele vecinilor și ascultă muzica studiind gesturile acrobaticale ale „primașului”, care trece dela o masă la alta, opintindu-se într-un sentimentalism țigănesc.

Femeile își spionează înbrăcămintea pentru a avea un efect de vorbă pe săptămână întreagă, discută șoptit cancanurile la ordinea zilei, urmăresc privirile legitimirilor pentru a-i teroriza acasă cu gelozia, — acestea intrând direct în programul distracției familiare — devin sentimentale și languroase când „primașul” se încovoie cu ochii holbați, tremurând notele unei străvechi romanțe. Și după câteva ore de bâzâială anostă, se retrag cu toții la domiciliu, gîfonați bubăiți, cu răcâeli desuștătoare și insuportabile dureri de cap.

Aceasta e distracția familiară a provincialului mărunț.

Provincialul c'o situație socială răsărită — marele burghez și funcționarul superior, are altă distracție familiară mult mai inteligentă, pretinde el.

Mămurind viața din „lumea mare”, are așa numitele „journuri fixe” când adunându-se în „saloanele” respective, dau drumul flirtului și jocului de cărți. În necărea grațiozităților convenționale minciuna își urmează cursul banal.

Tineretul simte, se... sentimentalizează prin vorbe, gesturi și priviri, iar domniile și doamnele în vârstă curioasă se grămădesc în jurul unor mese pentru a ceti cu aviditate bibliotecă celor 32 sau 52 de volume, pe care R. M. S. le vinde în toate debitele.

Sentimentul de prietenie îi determină pe parteneri să-și realizeze beneficii... onorabile din plasarea potului la poker și a plăcilor la maus. Evident că acești prieteni moderni cari se jumulesc reciproc își realizează câștigurile unii în prejudiciul altora, și privirile încărcate de ură gesturile de desperare și conșternarea finală dovedesc suficient mentalitatea și nevinovăția acestei distracții familiare.

Suntem scutiți de-a evidenția cuminenția, seriozitatea și inteligența acestor distracții familiare căci faptele vorbesc destul de elocvent.

Buletin Săptămânal

La Iachymov în Cehoslovacia s'a ținut conferința Miciei Inteligente.

România, Iugoslavia și Cehoslovacia, unite printr-un tratat de alianță alcătuiesc „Mica Inteligență” al cărei scop este apărarea intereselor comune față de Ungaria și eventual de Rusia sovietică.

Mica Inteligență se întrunește odată pe an ca să hotărască în comun acord asupra diferitelor chestiuni de politică externă.

La adunarea din anul acesta au participat d-nii I. Mitileu, ministrul de externe al României, d. Beneș, ministru de externe al Cehoslovaciei și d. Marincovici, ministru de externe al Iugoslaviei. S'a discutat în special asupra dificultăților de ordin economic din cele trei state și miniștrii respectivi au avut un schimb de păreri asupra problemelor economice generale care ar putea fi temelia în relațiile pe care le vor avea în viitor cu vecinii lor.

Înainte de terminarea conferinței d. Mitileu a declarat ziariștilor că dorința țării noastre e de-a trăi în pace cu toată lumea și de-a intensifica relațiile economice cu vecinii. România fiind gata să se împace cu dușmanii de ieri.

La anul conferința Miciei Antante se va ține în România.

Parlamentul își termină scurta sesiune. Legea armonizării salarilor a fost votată, chiar dacă pentru unele categorii de funcționari această lege e o nedreptățire. Să ne mângăiem cu gândul că, mai încolo, se va putea îmbunătăți starea celor cari se vor vedea că au fost nedreptățiți.

La 15 Mai, s'a sărbătorit, la Blaj, ziua Libertății. În 3/15 Mai 1848 pe câmpia care de atunci s'a numit a „Libertății”, eroii Ardealului au deșteptat poporul. De aceea e frumos lucru ca în fiecare an copii de școală, să se adune la Blaj și să învețe, în locurile unde a vibrat sufletul românesc în clipe mari cum trebuie să-și iubească țara și pământul strămoșesc.

Cucerirea văzduhului cere mereu victime. Doi aviatori francezi: Charles Nungesser și Roger Coli, au pornit în sbor dela Paris, cu gând să treacă oceanul Atlantic și să se coboare la New-York.

Tempul rău i-a apucat pe drum și de-o săptămână nu se mai știe nimic de soarta lor. E probabil că au pierit în valurile oceanului.

Aceasta nu împiedică însă pe doi aviatori americani să se pregătească spre a face aceeași cale, peste ocean însă din America în Europa.

Și astfel în cele din urmă aerul va fi învins.

Aș vrea să știu...

În această rubrică vom da răspuns întrebărilor de ordin general, ce ni-se vor pune, și vom lămurii orice nedumerire științifică sau practică. Răspunsurile se vor da pe rând, în limita spațiului de care dispunem.

CUM SE EXPLICĂ INCANDESCENȚA FIRULUI DIN BECUL ELECTRIC.

Becul de incandescență la început era făcut dintr-un fir de cărbune, învârtit în spirală, închis într-o ampulă de sticlă din care s'a scos aerul. Cărbunele opune rezistență mare la trecerea curentului electric și această rezistență se manifestă prin ridicare de temperatură. Încălzirea firului e atât de mare încât firul se roșește. Dacă în ampulă ar fi aer atunci cărbunele s'ar uni cu oxigenul din aer și ar arde.

Dar nu numai cărbunele opune rezistență mare la trecerea curentului electric. Metalele conduc bine electricitatea dacă sunt trase în fire mai groase, când firele sunt însă foarte subțiri curentul electric trece din ele în ce mai greu. Tot astfel o țevă lasă să treacă apă prin ea dacă e de-un diametru ceva mai mare, când diametrul e foarte mic trebuie să împingem cu putere apa dintr-o parte sau s'o absorbim de partea cealaltă, pentru că ea să treacă prin țevă. La ieșirea dintr-o țevă subțire apa țâșnește cu o putere cu atât mai mare cu cât cantitatea de lichid trecută prin țevă într-un timp dat e mai mare.

Răționând la fel, înțelegem că putem face fire destul de subțiri pentru că încercând să trecem o cantitate mai mare de electricitate într-un anumit timp, aceste fire să se încălzească până la alb. Deoarece la această temperatură cele mai multe metale se oxidează (se unesc cu oxigenul) firele se pun în globul din care s'a scos aerul. Nu orice metal poate fi întrebuințat în lămpile cu incandescență: e nevoie ca firul să nu se topească la temperatura înaltă la care se încălzește. Asemenea fire sunt cele făcute din osmin, iridiu, tungsten, etc.

Faptul că firele subțiri se încăl-

zesc prin trecerea curentului electric se lămură prin starea de vibrație în care particulele metalice sunt puse când lasă electricitatea să treacă prin ele.

CARE E PASĂREA CEA MAI MARE?

În epoca noastră cea mai mare pasăre e struțul. Această pasăre poate avea o înălțime de 2,50 m. și poartă ușor un om în cărcă. Nu poate sbura, are aripi închirite, dar are pene minunate, pe care nu de mulți ani cucușele elegante le plăteau cu bani scumpi.

Picioarele struțului sunt puternice și el poate alerga foarte iute. Pasărea aceasta trăiește în Africa unde e crescută anume în ferme. Ouăle de struț sunt mari cât un cap de copil.

CU CE S'AU HRĂNIT OAMENII PÂNĂ N'AU CUNOSCUȚ BUCATELE ȘI SAREA?

Omule e un animal omnivor, adică un animal a cărui hrană se compune atât din carne cât și din fructe.

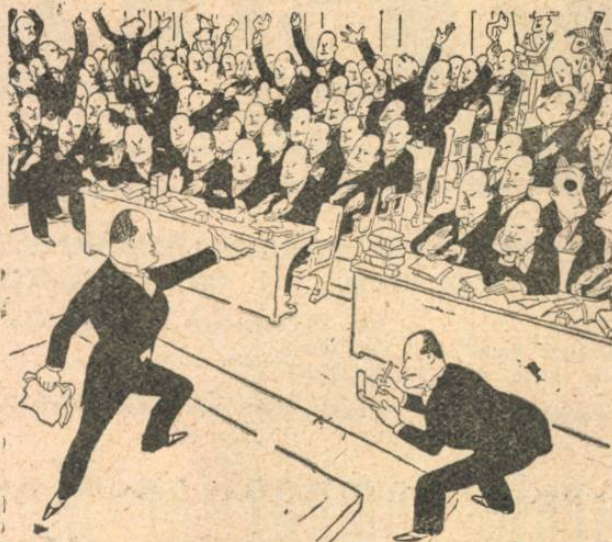
Omul primitiv ucidea sălbăticiunile: urși, zimbri, caprioare, cerbi, și după ce le jupuia pielea ca să-și facă îmbrăcăminte și adăpost, carnea o mânca crudă, până a nu fi găsit focul, friptă mai târziu. Când nu avea carne omul se hrănea cu fructe: alune, nuci, smochine, fragi, smochine. De sare nu avea nevoie căci atât în plantele cât și în animalele cari îi alcătuiau hrana se găsește cantități suficiente de săruri.

CARE ANIMAL TRĂIEȘTE MAI MULT?

După cum se crede broasca țestoasă are viața cea mai lungă: ea trăiește mai bine de 300 de ani.

Elefantul se bucură și el de longevitate. Papagalul, Crapul urmează în ordine.

»Realitatea» politică

Mussolini sfidează Opoziția

—Independent (Boston)

„În orele libere Mussolini cântă la vioară” — Ziarele
— Și toate mobilele vibrează de emoții.

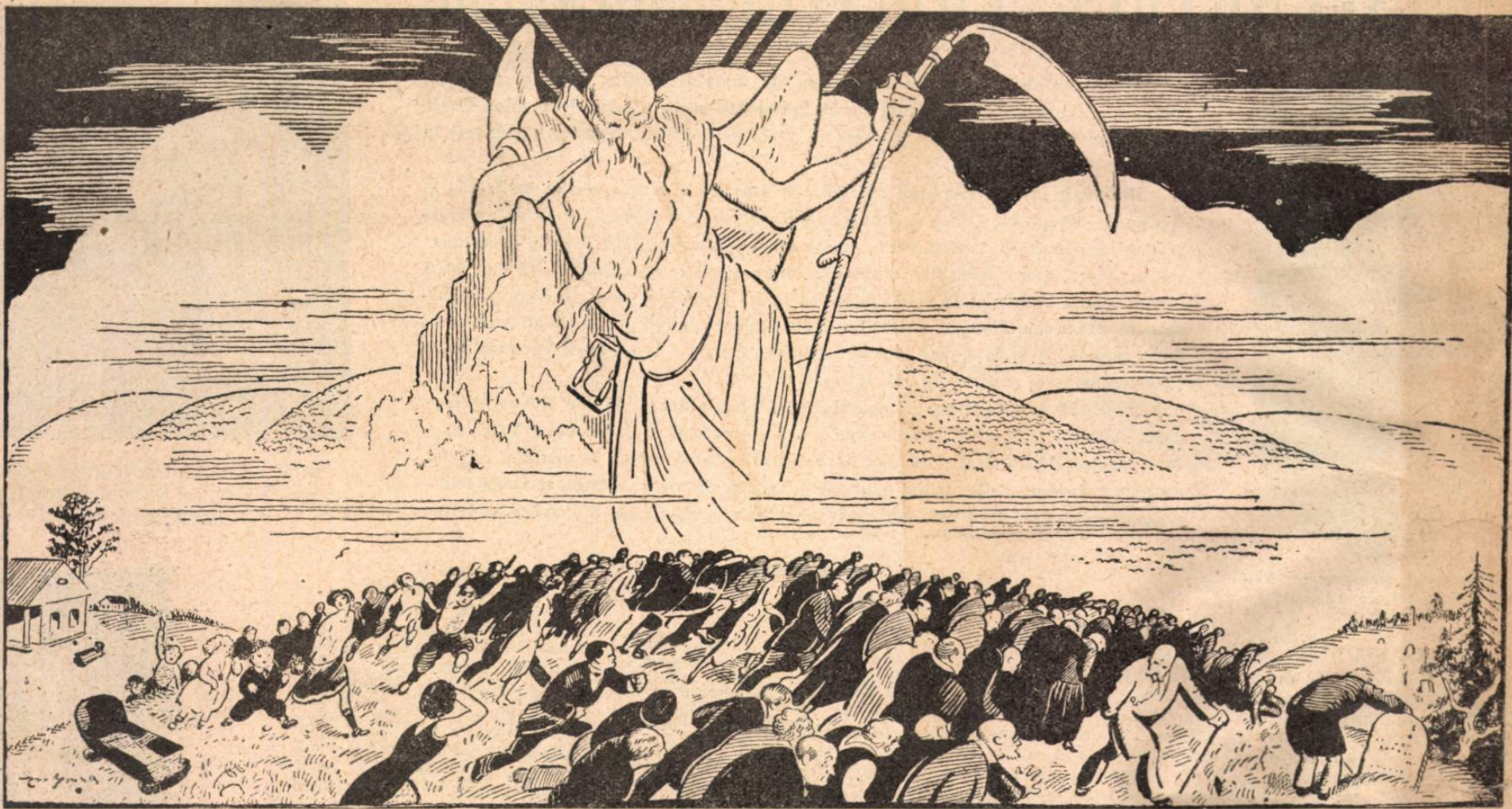
—Glasgow Evening Times

După „baia” din China John Bull are să primească un „masaj”
din partea Indiei și altor asiatici.

O MICĂ EROARE

— „Ce faci Ioane! Nu ți-am spus că n'ai voie să mă săruți
fără încuviințarea mea!” — Nagels Lustig Welt, Berlin

BĂTRÂNUL CU COASA — TIMPUL

M AUZIT că familiei Richardson i-s'a născut un nou copil" —

Acesta e începutul poveștii VIETII —

„Aici DOARME somnul de veci Liviu Richardson; fie-i țărâna ușoară.“

Acesta e SFÂRȘITUL po-

vestei.

Ziarele publică lista celor ce se nasc și a celor ce mor pe aceeași coloană, ceea ce e foarte la loc.

Năsterea și moartea umblă alături în viață. Din punctul de vedere al timpului, viața este ca rândunica care SBOARĂ. Viața zboară și fiecare dintre noi se așează lângă Liviu Richardson, spre a dormi somnul de veci.

Ilustrația de mai sus ne arată ceea ce suntem. Venim pe lume, trăim un timp, bine sau rău, și apoi PLECĂM—TREBUE să plecăm.

Dacă spui cuiva: „Ț'am văzut fotografia în ziarul de azi“, și el numai decât va cumpăra toate ziarele ca să-și vadă fotografia. Sau zi-i: „Ți-am văzut numele în ziar“, și el va citi ziarul acela din rând în rând până-și va găsi numele.

Fiecare dintre noi se află în ILUSTRATIA de mai sus. Ilustrația ne arată ceea ce suntem în adevăr: alergăm, luptăm cu viața, facem străduințe și eforturi supreme pentru a ajunge la PEATRA DE MORMÂNT pe care sunt îngănate câteva cuvinte. Unii aleargă mai mult, alții mai puțin: alții treizeci de ani, alții o sută iar alții numai câțiva ani; cei care trăesc MAI MULT nu trăesc decât o SECUNDĂ, în ochii Părintelui Timp.

Copilul care sare din leagăn, începe se alerge și aleargă de ce în ce mai tare până la vârsta de zece, cincisprezece, douăzeci, treizeci și treizeci și cinci de ani.

La vârsta de cincizeci el începe să încetineze; îl apucă bătrânețea și el începe să tremure ca și atunci când era în leagăn. Acei care trăesc mai mult, până la vârsta de șaptezeci, optzeci sau o sută de ani se apropie de groapă cu picioarele tremurătoare, tot atât de tremurătoare ca și atunci când au început pentru prima oară să învețe a umbla în picioare. Și apoi vine sfârșitul.

Diferite credințe au diferite povești cu privire la viața dincolo de mormânt. Unii cred că moartea termină totul, sau PRE-SUPUN astfel. Credința lor nu e reală; nu o cred nici ei însăși. Dorința lor de a trăi este mai mare decât credința.

Cui nu-i place se meargă la paradă. Ade-vărata paradă este însă ilustrația de mai sus — este parada dela leagăn la mormânt, la care toți luăm parte, tineri și bătrâni, mici și mari, răi și buni, însemnați și neînsemnați.

Până și știința cedează credinței în materie de viață.

Alții cred că pentru cei BUNI moartea înseamnă un voiaj imediat în fericirea veșnică a cerului, care nu se schimbă. Alții cred că intervine o perioadă de repaus în mormânt, în așteptarea trambulei lui Gabriel care să-i cheme la judecată.

Alții cred că pentru cei afară din cale de buni, porțile cerului stau ziua noaptea deschise. Pentru cei cari nu sunt tocmai așa de buni, există o perioadă intermediară de pedepse mai mici sau mai mari; iar pentru cei incorrigibili și afară din cale de răi, există iadul cu chinurile și vaietele lui veșnice.

Fiecare își găsește mângăiere în credința sa, și nimeni n'ar trebui să-l conturbe pe altul în credința care-l mângăie.

Ceea ce știm pozitiv însă este arătat în ilustrația de mai sus. Stim bună oară că ne-am născut, că trăim, că ne plimbăm pe pământ, un timp, mai lung sau mai scurt, și apoi când ne ajunge Bătrânul Timp cu coasa, ne întoarcem în țărână. Ce este mai mult de aceasta este credință și poate ghicitori.

VENIM și PLECĂM. Nu putem alege nici la venire nici la plecare.

La venire unul se naște poate în palat, care de obicei nu prețuiește NIMIC. Alții vine și se naște în locuința unor părinți săraci, care iarăși nu prețuiește NIMIC.

Câteodată palatul ne hărăzește câte un Marcus Aurelius, iar altă dată familia săracă ne hărăzește câte un PASTEUR.

În nouăzeci și nouă de cazuri dintr-o sută produsul e ZERO. Bătrânul Timp privind la marea paradă a copiilor săi, trebuie să se umple de mirare văzând golurile pe care ființele omenești le lasă în loteria sorței.

Nouăzeci și nouă ocupă locuri în tramvaie, în autobuse, au biurouri, stau dinapoia teșghelelor, își aleg cu mare grije pălăriile de primăvară și paltoanele de iarnă. Ei își istorisesc unul altuia lucrurile minunate ce au să le facă—CÂNDVA. Aceasta o fac în primii ani ai vieții.

În anii către sfârșitul vieții ei încep să-și spună insuccesele în viață, datorită

ALTORA, și de aceea n'au făcut mare treabă. Apoi cad în groapa cea mare și rece în care pentru dânsii se sfârșește orice paradă și glorie pământească.

Ce-am putea face ca marșul dela leagăn la mormânt să rezulte în maxim de bine pentru noi și pentru alții? E o întrebare GREA aceasta. Multe lucruri sunt hotărâte pentru noi încă înainte de a ajunge în leagăn.

Ereditatea stă dinapoia noastră, cum stă voința de fier și stau defectele unui creier slab, însușiri bine dezvoltate sau corpuri debile, tăria de voință a unei ramure sau slăbiciunea și pesimismul celeilalte. Influențele strămoșilor noștri sunt întipărite în noi încă înainte de a ne naște. Și ceea ce suntem înainte de a ne naște, e greu s'o schimbăm după naștere.

Cel mai isteț băiat care se joacă pe malurile Congo-ului, chiar și dându-i cea mai îngrijită educație, creștere și bani, nu se va putea asemăna și nu va putea egaliza pe copilul chiar și al unor părinți beotori care moștenește din naștere geniul și virtuțile generațiilor dinainte.

E destul de nedrept asta, dar cazul nici unuia nu e atât de disperat cum s'ar crede. Fiecare este înzestrat cu aceea calitate vagă care se numește VOINȚĂ. Voința este tatăl întreg sistemului nostru de educație, științific și de progres. Sistemul de educație de azi s'a născut de acolo că cineva A VOIT să știe mai mult decât știa. Trenurile s'au inventat pentru că oamenii VROIAU să umble mai repede. Omul se spală pentru că VOIEȘTE să fie curat și sănătos. Fiecare poate VROII.

Nu oricare om poate ajunge să fie ceea ce numim noi astăzi OM MARE. Nu oricare poate să-și mulțumească această voință și să fie recunoscut ca X, Y.

A fi mare însă nu-i esențial, n'are mare preț. Cel mai important lucru e se fii de FOLOS, fie și altora.

Cu toții observăm lucrurile care trebuie făcute. Observăm ocaziunile care ni-se deschid. Observăm cum alții trec înainte, se ridică deasupra mulțimii iar mulți dintre noi rămân în obscurism din LIPSĂ DE VOINȚĂ să realizăm ceea ce trebuie realizat, să realizăm rezultate cari

ne-ar face viața dintre leagăn și mormânt interesantă și prețioasă.

Unul dintre cei mai mari oameni ai veacului trecut a fost omul de știință francez, PASTEUR.

Pasteur era fiul unui umil tăbăcar în Arbois, Franța, iar strămoșii săi erau slugi, muncitori agricoli pe ferma unui nobil francez. Strămoșii săi învățase se cugete, și revoluția franceză a ajutat mult gândirii. Pasteur n'a fost de o istețime neobișnuită. Zeci de mii de oameni au fost și sunt mai isteți decât dânsul, însă mor fără a fi isprăvit ceva de valoare.

Pasteur avea însă O VOINȚĂ DE FIER, care realiza tot ce voia să realizeze. Bine ar face tinerii dacă ar asculta de aceste cuvinte a lui Pasteur, scrise surorii sale când era numai de 20 de ani:

„A VROI este lucru mare, scumpă surioară, deoarece ACTIUNEA și MUNCA de obicei urmează VOINȚEI. Aceste trei lucruri: munca, voința și succesul umplu viața omenească. Voința deschide poarta la succes, și o deschide briliant și fericit. Munca trece prin aceste porți și la sfârșitul drumului eforturile și străduințele puse sunt încoronate cu succes.“

Cele trei merg la olaltă și lucrează mână în mână—VOINȚA, MUNCA, SUCCESUL.

Nu este om care se nu DOREASCĂ să-i SUCCEADĂ. Numai puțini însă au PUTE-REA de voință care să-i împingă înspre succes, și apoi și mai puțini sunt aceia cari MUNCESC ca se ajungă la succes. Voința fără muncă nimic n'ajunge. Este ca și inițiativa fără energie, după cum am arătat în numărul 14 la această pagină.

E sezonul pălăriilor de paie acesta, și zeci de mii de oameni se vor perânda pe dinaintea oglinzilor cu pălărie nouă de paie pe capul lor. Pe fețele lor vei vedea aceea expresie, admirându-se în oglindă, care nu o poți vedea la dânsi atunci când se uită în vr'o carte serioasă care se le deie o IDEIE nouă sub pălărie. Mulți cheltuie mai mult timp și întrebuințează o mai profundă judecată pentru alegerea unei pălării de sezon decât pentru alegerea unei IDEI, unui PLAN DE MUNCĂ serioasă care să-i facă fericiți și întreprinzători.

Forțează-te însuți la MUNCĂ. Munca trebuie să fie o plăcere și nu o sarcină. Cine nu-și găsește plăcere în munca pe care este OBLIGAT se o facă, este de jumătate mort, chiar și dacă e viu.

Numără câți pași mai ai până la groapă și te va cuprinde o voință de fier care te va duce la succes și-ți va LUNGI viața. Leneșul moare de vreme.

DIN SECRETELE POLIȚIEI FRANCEZE

Doamna Lucy Van Bhurgen din New-York omorâtă de Ainsworth.

Niciuna dintre aventurile imaginare ale marelui scriitor detectiv, Sherlock Holmes, nu este mai fascinantă decât peripețiile reale ale lui H. Ashton-Wolfe aparținând faimoasei organizații „Sureté”, (poliția detectivă franceză) și expert la Scotland Yard.

Născut în Anglia și-a trăit copilăria în America și a fost educat în Franța și Germania. Posedând o doză de sânge spaniol îi vine, cu o figură ce putea aparține oricărei naționalități Ashton Wolfe fusese special inzestrat de natură să joace orice rol în desvăluirea misterelor criminale internaționale. Posedând darul rar de a învăța repede limbile și de a le stăpâni ca limbă proprie, el fu capabil să se deghezeze în American, Englez, German, Francez, Spaniol, Italian, sau Sud-American, toate acestea cu mult succes. Acest bagaj lingvistic i-a fost adesea de mare folos și în nenumărate rânduri i-a salvat viața.

În pagina pe care o publică azi și în capitolele viitoare, Ashton Wolfe, ne desvăluie misterul rigid al birourilor detectiv din Monte-Carlo și Scotland Yard, relevând pentru prima dată întâmplările palpitate ce se petrec în culisele marilor capitale europene; astfel aflăm cum acest modern Sherlock Holmes al vieții reale, a descurcat multe dintre cele mai ciudate mistere criminale ale timpurilor moderne.

Imediat mi-am dat seama de prostia comisă, prietarul lăvernei o aruncă după mine, strigă spion polițienesc. O pățisem. Nu.

Descoperirea și prinderea lui mul!

U TRECUT 18 ani și deci cred că-mi este permis a destăinui adevărul cu privire la acel fioros bandit și apas parizian, cunoscut sub numele „La Glu” care făcu timp de mai mulți ani în nehișoarea întunecată din Fresnes, spre a fi apoi trimis la Noumea, în Guiana franceză unde și muri.

Își vor aminti mulți că pe vremea procesului său care a durat aproape zece zile, era o rumoare în zările franceze că identitatea sa ar fi fost ascunsă, — că numele adevărat al acuzatului nu era nici Raoul Pontier și nici John Ainsworth și că ar fi în realitate un Scotian, fiul unei familii bine cunoscute la Nord. Această rumoare ajunse și în zările engleze, dar fu imediat suprămată. Că Raoul Pontier, zis și John Ainsworth, el fu omorât în moarte pe eșafod, acuzat a fi amestecat în dispariția și moartea lui James White din Liverpool, (trupul lui White n'a fost găsit, dar dispăruse pentru vecie), apoi pentru uciderea bătrânei Miss Fergusson, cât și pentru amestecul său în dispariția misterioasă și presupusa moarte a unei fetițe, Lucy van Bhurgen din New-York.

Osânda sa fusese semnată de Președintele Loubet și transformată apoi în închisoare pe viață într-unul din penitenciarele franceze. Ziarul „Le Matin” și încă alte ziare franceze susțineau că această grațiere se datoră unor intervenții familiare și că fusese acordată numai grație respectului ce se cuvenea unei vechi familii aristocrate, al cărei nume era deja renumit pe timpul Prințului Charly.

Domnul Dufresne de la Siguranța franceză, îmi spuse într-o dimineață că James P. Bannister, trimisul parizian al unei renumite agenții detectiv americane, avea nevoie de ajutor într-un caz f. dificil. Detectivul american ne explică că primise ordin de la șeful său din New-York să afle ce se întâmplase cu tânara fată Lucy van Bhurgen, fiica cea mai tânără a unei f. bine cunoscute și bogate familii din New-York. Informațiunile culese arătau că în urmă ea fusese văzută la cursele din Longchamps, în compania unui tânăr englez, al cărui nume era John Ainsworth.

Bannister era f. priceput în deghețări, și alături de biroul său avea o cameră care se asemăna unui salon de coafură sau manicură, plin de peruci, perii, vopsea și fard și diverse costume împrăstiate în toate direcțiile. Bannister ținu neapărat să-mi dea câteva lecțiuni în privința deghețărilor rapide și lecțiile sale îmi fură atât de folositoare încât putui în curând să mă transform într-un brutar, apas sau

vizitiu, deși eu personal nu prea aveam încredere în astfel de metode.

Într-una din dimineți, îl găsi pe Bannister f. mândru de succesele sale. Mi se spuse să mă duc la Clubul Sportiv unde îl voi întâlni, la orele 5, pe acest John Ainsworth care se înapoiasse la Paris. Mi se dădu fotografia sa. Trebuia să-i atrag atenția printr-o prostescă imitare a manierelor unui tânăr aristocrat cu mai mulți bani decât minte, care se află pentru prima oară la Paris. Frantuzeasca mea trebuia să fie franțuzeasca obișnuită de prin licee, și cartea mea de membru era pe numele Frank Hargreaves.

Făcui întocmai cum mi se spuse și cred că aveam un aer mai puțin năstang decât era necesar spre a provoca impresia dorită. Eram mai mulți tineri englezi pe acolo cari se amuzară de minune cu observațiile mele depreciatoare asupra Parisului. M'am aranjat în așa fel încât să iau parte la un joc de baccarat care era în curs, căci la Paris cea mai mare parte dintre cluburi sunt numai săli de joc deghețate, și pe la orele 6 văzui cu emoție că omul pe care-l căutam intrase și el în sala de joc. Il recunoscu îndată. Nu era prea înalt, dar f. spătos și voinic. Trăsăturile feței sale erau regulate, purta mustața rasă, și în totul făcea impresia unui „gentleman”. Părul sau era șateu, aproape de culoarea lemnului de mahon. Pasul său era hotărât iar piciorul era f. mic. Ceace era ciudat la dânsul, era mobilitatea surprinzătoare a ochilor săi. Am făcut tot ce-mi sta în putință spre a mă împrieteni cu câțiva dintre tinerii cari se aflau acolo, și invitai pe câțiva să ia masa cu mine în acea seară. M'am informat care este cel mai bun restaurant, căci toți presupuneau că sunt într-adevăr străin. Unul dintre noii mei prieteni propuse să mergem la Maseim, dar Ainsworth care ascultase, zise: „Prostii! Nimeni nu mai merge acum acolo. Încercați la Larne. Vei găsi că e foarte bun. Eu mă duc adesea acolo.”

Asta era ceace căutam. Profitai de acest prilej și după ce unul dintre tineri făcu prezentările, îl întrebai dacă vrea și dânsul să ia masa cu noi în astă seară. El refuză însă, susținând că are alte planuri. Masa avu mare succes și pe când eram la cafea avui plăcerea de a-l vedea intrând pe Ainsworth în compania câtorva tineri cu cari împărții o masă ușoară, urmată de mai multe sticle de vin. El ne salută politicos și apoi se apropiă să ne dea mâna.

I-am mulțumit pentru că îmi recomandase un restaurant atât de bun și spusei că sper să-l mai pot întâlni deoarece aveam nevoie de un cicerone atât de capabil cum părea a fi dânsul.

„Înțeleg, dorești să ai pe cineva care să te conducă și să te ferească

de neplăceri. Foarte bine, voi fi probabil mâine la orele 4 la Clubul de Box, deoarece îl susțin pe Sam Langford în lupta sa viitoare cu Sam Mc Vea, și aș vrea să-l văd boxând. Ai vrea să vii și dumneata?” I-am mulțumit, și în ziua următoare la orele 4 m'am dus la renumitul club de box despre care auzisem atâtea. Acolo mi-am întâlnit imediat noua cunoștință.

Langford, despre care se vorbea f. mult atunci ca viitorul campion, era deacum ocupat cu partenerii săi de joc și deoarece sunt amator al jocului nobil, am urmărit cu mare atenție.

După ce doi dintre parteneri terminaseră jocul și părăsiseră arena, Ainsworth care părea a fi în relații de prietenie cu toți cei prezenți, își exprimă dorința de a juca un tur cu Langford. Boxerul negru admise și peste câteva clipe Ainsworth apărui în ținuta de luptă. Văzui atunci că părerea mea despre dânsul era corectă și că el era un tip f. puternic, deși prea lat în uneri spre a fi simetric. Spre marea mea surpriză, Ainsworth se apropie cu pași semeți de celalt, deși șampionul negru era un luptător teribil; fui izbit de agilitatea Englezului. Deodată însă lăsă brațele în jos și, scoțându-și mănua stânga, ne arătă.

„Capul tău este prea tare, Tar Baby” zise el către Sam Langford care fusese supranumit Tar Baby.

Am raportat cele petrecute lui Bannister, care ascultă toate detaliile povestirii mele fără a face vreun comentariu. Când am terminat el se rezimă în scaun, pierdută în gânduri. Stătu așa câteva minute, apoi zise: „Te vei mira aflând unde ne îndrumă această idee. Eu însumi nu sunt sigur asupra însemnătății celor petrecute, dar pară încep să concep o idee monstruoasă. A voi păstra însă pentru mine până ce voi avea siguranța, căci pentru moment nimic nu-mi dovedește că am dreptate. Totuși îți voi rezuma faptele reale pe cari le cunosc.”

„În ultimii trei ani am primit rapoarte de la statul nostru major din New-York asupra diferitor crime cari par a fi făcute de același om. Erau toate caracterizate printr-o cruzime neomenească și o ferocitate bestială. Chiar și mijloacele întrebunțate nu semănau celor americane, se resimțeau mai curând de mijloacele apasilor francezi. Probabil că vei fi auzit despre „Ses Chauffeurs?”

„Crezi oare pe acei teribili bandiți cari atacă fermele și casele singurate de la țară, și cari torturează victimele lor frigându-le picioarele goale pe jărăte aprins, până acestea le destăinuiesc unde țin banii?”

„Da, și deaceia francezii le numesc „les Chauffeurs” — cuvânt care până ce nu fusese aplicat con-

ducătorilor de automobile, însemna „acei cari întrebunțază căldură.” Ei bine, crimele din America, despre cari îți vorbeam erau de felul acesta. Tăranii erau atacați și torturați prin foc. Dar crimele speciale despre cari îți vorbeam se referă la prinderea fetelor tinere pe cari le țineau până ce acestea erau răscumpărate. Dacă suma cerută nu era imediat prezentată, bandiții recurgeau la vechile lor sisteme, iar victimele mureau în chinuri îngrozitoare. Poliția fu în stare să pue un interogatoriu uneia dintre aceste fete, mai înainte de a muri. Descrierea ce-o făcui despre banditul mascat — căci erau mai mulți bărbați în casa unde dansa era ținută prizonieră — se potrivea perfect cu aceea a unui anume Mc Tarlane cu care ea fusese logodită. El dispărui brusc iar poliția din New-York nu reuși să pue mâna pe dânsul; este încredințată că banditul a părăsit America.

„Una din ciudățeniile criminalului în chestiune că atunci când se anima sau se supăra, ochii deveneau de o mobilitate rară, — priveau aproape cruciș. S'au întâmplat în ultimul timp și în Franța crime foarte misterioase și stranie. Una dintre acestea este moartea lui Charles Harcourt, un jockey englez care frecuenta diferitele case de joc și era cunoscut ca foarte avar. Când i se găsi cadavrul, picioarele erau complet arse. Apoi mai este și dispariția lui White, locuitor din Liverpool, despre a cărui urmă nu s'a putut da nici până astăzi. Acum, cea din urmă, este dispariția domnișoarei Lucy van Bhurgen. Poliția franceză suspectează pe un infam pe care nu l'au putut aresta încă până acum. Este vorba de acel teribil apas, supranumit „la glu”. Ai auzit ceva despre dânsul?”

Am răspuns afirmativ. Cine nu auzise despre acest tigrău cu chip de om? Când menționai numai numele său oamenii se cutremurau de groază. El era pentru Parizieni, ceea ce Jack Ripper fusese pentru Londonezi, și aproape toate victimele sale erau femei.

„Acum, continuă Bannister, am primit anumite informații pe cari le păstrez pentru mine însumi, cari dovedesc că Ainsworth are obiceiul să meargă adesea în acele Taverne ordinare unde se întâlnesc apasii. Tot astfel, nu cu multe săptămâni în urmă, „La Glu” fu văzut și urmărit de poliția biciclistă, dar el dispărui într-o casă din Avenue Wagram care casă fu imediat percheziționată, fără însă a se putea da de urma apasului. Casa era tocmai aceea unde locuiește Ainsworth.”

„Cum, strigai eu, crezi deci că Ainsworth și „La Glu” sunt prieteni?”

„Spune complici mai bine, și vei fi mai aproape de adevăr.”

„Dar cum se poate? Ainsworth

este bogat și este un „gentleman”. Ce-ar putea să-l îndemne să primească la el o astfel de bestie?”

„Dumnezeu știe! Poate fi șantaj! Vreo nebulie tinerească a Englezului. Sau poate fi și o atracție anormală către crimă și cruzime. Am mai auzit de astfel de lucruri.”

„Dar D-ta îl suspectezi pe Ainsworth de a fi fost amestecat în orori similare în Statele Unite? Cum ajunge apasul în acest complot?”

„Tocmai aici este punctul important. Se știe că „La Glu” a lipsit din Paris tocmai în timpul când s'au întâmplat acele crime în America, și apoi el apărui iar în chip misterios în vechile sale vâgăuni. Poate se vor fi întâlnit în America.”

„N'am știut că criminalii francezi călătoresc vreodată.”

„Nici n'o fac. Dar unde putea el fi dacă nu în străinătate? Căci nimeni nu-l mai văzu în Franța până ce apărui deodată iar. Apoi, după cum ți-am mai spus, și felul acelor crime în America era tipic francez. Iată de ce vroiam să faci practică și de ce doream să am pe cineva care vorbește ambele limbi. Trebuie să-l urmărești pe Ainsworth și trebuie să mai încerci a descoperi „La Glu”.

Eu vorbesc destul de bine fran-

aducă o sticlă de Fommery. „N'as trebui să joc nicio dată, mărturisii el, căci pierd întotdeauna.”

Am părăsit clubul împreună. Ainsworth propuse o vizită la Hale. Aceasta era obiceiul: a merge în locurile cu reputație proastă ale Parisului unde abundă vagabonzii nocturni, și a supa acolo în tovărășia lepădăturilor ce populează bulevardele exterioare.

Mă conduse spre cea mai ordinară dintre aceste taverne — o tavernă numită „Le Lapin rouge” („Jepurele roșu.”) Acolo se aflau vreo douăzeci de bărbați și femei, bând vin și țuică, fumând certându-se, dansând. În clipa încă când coborîm de pe scară prost luminată în încăperea acea infamă, o tăcere momentană ne primi pe noi. Mirosul acru de vin mă covârși și, timp de o clipă, eram gata să ies și să plec.

N'am stat mult și în ce mă privește eram cântat de a fi ajuns viu în aerul proaspăt de afară. Văzui cu ușurare formele umbre a doi mari agenți de poliție patrulând pe stradă. Dacă nu înăuntru, cel puțin afară domnea ordinea și legea.

Chemând un birjar, Ainsworth mă întrebă dacă nu voiam să-l însoțesc acasă adăugând că tocmai cumpărase o ladă cu sticle de whisky asupra cărora ar vrea să cunoască și părerea mea. Astfel intrai pentru prima oară în casa aceea din Avenue Wagram, despre care îmi vorbea Bannister. Era o clădire elegantă care indica o oarecare bogăție a posesorilor săi. Apartamentul ocupat de Ainsworth se afla la ultimul etaj, „deoarece, spunea el, prefera să stea sus unde e mai puțin zgomot și mai mult aer.”

Apartamentul acesta era mobilat cu o eleganță sumptuoasă. În camera sa de lucru, unde ne instalăram spre a degusta whisky-ul, pereții erau plini cu fotografii ai boxerilor renumiți. Era vădit că este un mare admirator al gladiatorului modern, cece i-am și spus. „Nu, răspunse el, nu crede că știința boxului care mă interesează atât, cât lupta în sine. Orice fel de luptă îmi pricinuește emoție. Poate sunt un strigoi...”

Mi-am adus aminte mai târziu de aceste cuvinte, ele fiind adevărata explicație asupra firei acestui om. Dacă credeam în perpetua reîncarnare a credincioșilor lui Budha, mi l'aș fi putut lesne închipui pe dânsul ca fiind fost odată Torquemada, marele Inchizitor al Spaniei.

Conversația noastră atinse diferite subiecte, și eu căutai să o aduc asupra crimelor renumite, urmând o teorie a mea proprie. Ainsworth care până atunci stătuse indolent și inatent, deveni deodată foarte animat și agil. Îl ascultam cu atenție cum se încălzea vorbind de acest subiect, deși oroarea interioră mă cuprinsese cu totul. Omul acesta cunoștea pe de rost toate crimele renumite din ultimul secol. Când pretindeam a sta la îndoială asupra unora din poveștile sale, el căută să-mi dovedească cunoștința sa detaliată, citându-mi date și nume pe cari le scoase câteodată chiar din cărțile sale. Văzui în urmă că biblioteca sa conținea numai cărți criminale. În timp ce enervarea sa creștea, putui observa și acea ciudățenie a privirii sale, ochii îi umblau în cap, independent unul de celălalt, ca ai unui cameleon. Plin de groază l'am părăsit, lăsându-l cufundat în studiul unor gravuri reprezentând torturile chinătoare acum care este presupunerea lui Bannister: Omul acesta era un maniac, un monoman, un nebun care avea o singură nebunie, așa cum se întâmplă adesea, deși tot restul ființei sale era normal.

Eram sigur că omul acesta căuta

într'adevăr compania unor astfel de brute ca „La Glu”, și era mai mult ca probabil că el asistasese, fie chiar numai ca spectator, la unele din teribilele orgii sângeroase pe cari le descriesese Bannister. Dar nu puteam încă avea dovezi despre aceasta.

Am respirat adânc aerul rece al nopții. La colțul străzii fui strigat de cineva care se afla într-o trăsură ce staționa. Era Bannister care, fidel promisiunii sale, sosise conform mesajului meu telefonic și ne urmărise când am ieșit de la „Lapin Rouge.” Mi-am luat locul lângă dânsul și plecăm în tăcere înspre rue Scribe. Odată ajunși aci, începui să relatez evenimentele searei. N'am spus însă că în buzunarul meu, într'un loc anume aranjat pentru acest scop, era o carte de vizită pe care mi-o dăduse Ainsworth. Intenționam să mă duc cu ea la laboratorul organizației „Surrete” spre a mări urmele digitale ce se aflau pe dânsa. Nu doream să informez deocamdată pe nimeni despre această idee a mea. Era prea târziu când îl părăsi pe Bannister, ca să mai pot întreprinde ceva în aceeași seară, dar ne-am dat întâlnire pentru a doua zi.

Am petrecut o dimineață interesantă cu Monsieur Dufresne. Degetul mare și încă alte două degete ieșiră clar în evidență prin procedeu pe care eu îl perfecționasem; aceste degete fură mărite și fotografiate! Toate cercetările noastre fură zadarnice, căci în rapoartele ce le posedam nu se găsiră degete asemănătoare. Trimiserăm copii ale acestor fotografii și în America. Apoi am prezentat un raport detaliat domnului Dufresne și o descriere amănunțită a lui Ainsworth fu făcută la departamentul Dr. Bertillon.

Apoi i-am spus superiorului meu care trebuia să fie adevărata explicație. Superiorul meu fu amabil, dar incredul. Vedeam că presupunea că dorința mea de a mă distinge era cauza acestei teorii.

În aceeași zi se descoperi o crimă în strada Le Pelletier. Își vor aminti probabil mulți că o bătrână domnișoară englezoaică, bine cunoscută în societatea franceză ca mare filantropă, Miss Tergusson, fu găsită moartă în casa sa la numărul 19 al sus numitei străzi. Când poliția intrase în camera ei, biata femeie fu descoperită, stând legată într'un scaun, cu picioarele goale legate de sobă în care mai ardea și acum focul. Voi trece peste detaliile cari făcură senzație pe vremea aceea. Un dulap secret din perete fu găsit spart, dar nu se găsiră bani, deși bătrâna era cunoscută ca femeie bogată. Deși fiecare obiect, presupus a fi fost alina de criminal, fu fotografiat, era vădit prin lipsa oricărei urme digitale că criminalul purtase mănuși. Un buton de mânășă fu găsit pe jos — un buton de os de culoare cenușie. După investigații lungi, fabricantul acestor butoni, cât și firmele cari vindeau mănuși cu acești butoni, fură în sfârșit, descoperiți, dar cercetările se opriră aci.

Acum însă vânătoarea era în toi. În aceeași seară mai multe vâgăuni unde frecventau acești criminali, fură cercetate amănunțit. Siguranța era convinsă că un apaș comisesse crima. Nimeni nu-și dăduse seama că un astfel de criminal de clasă inferioară, nu se putea gândi să poarte mănuși, spre a evita ca urmele degetelor sale să fie cercetate. Deoarece funcționarii Siguranței nu voiau să țină seama de teoria mea, m'am dus la Bannister. Îl găsi foarte alarmat despre noutățile aduse. Îi arătai butonul ce-l aveam asupra mea.

Mă privi scrutător. „Ei bine?” zise el cu acea stranie expresie a feței sale.

Am zâmbit. „D-ta și cu mine am juns la aceeași concluzie.

„Si aceea este?”

„Că Ainsworth și „La Glu” sunt una și aceeași persoană!”

Bannister sări în sus. „Pe Dumnezeu! mea! iată ce gândeam și eu, Ashton-Wolfe. Ce te-a făcut să presupui acest fapt monstruos?”

„L'am simțit intrucâtva și înainte dar moartea acestei bătrâne englezoaice... — Cum își pot oare închipui că un apaș putuse intra într-o case ca No. 19 din rue Le Pelletier, ziua în amiază mare? Nici ușile și nici vreo fereastră n'a fost forțată. Ea trebuie să-l fi primit și deci trebuie să-l fi cunoscut mai dinainte. Tot astfel nu era motiv pentru care el s'o omoare, din moment ce descoperise ascunzătoarea banilor săi. Atâta doar că s'o fi temut că ea va înștiința poliția asupra identității hoțului.

„De ce spui că fu omorâtă ziua în amiază?”

„Evident. Focul mai ardea, dar numai o parte a cărbunului fusese întrebuințat.”

„Hm!” spuse Bannister. „Ai un mare talent de a observa detalii. Dar deducția dumatăle este sănătoasă. Ei, ce propui acum?”

„Trebuie să mergem la casa din Avenue Wagram — după ce ne vom fi asigurat că monstrul acela e plecat — și să facem o percheziție. Apoi mă voi duce să cercetez urmele degetelor apașului. Pe acelea lui Ainsworth le posed deja.”

„Cum, le ai?” strigă prietenul meu. Foarte bine. Dar Siguranța nu va da niciodată o dovadă din mână!”

„Nici nu trebuie să mergem într'acolo în chip oficial, căci atunci nu vom găsi nimic. Trebuie să mergem fără ca cineva să știe. Mi pe cineva care știe să deschidă o ușă?”

„Eu pot să fac aceasta!” zise Bannister, cea mai mare parte dintre lacăte sunt o glumă pentru mine.” În după amiaza aceeași zi, am sunat la ușa lui Ainsworth, întrebând de D-l Hargreaves; mi se spusese că nu e acasă. Păzitorul îmi spuse că plecase chiar pentru câteva zile. Întreabă dacă nu cumva lăsașe vorbă când se va înapoi.

„Nu, spuse dânsul, dar cred că s'a dus la Vichy; scrisorile trebuie trimise acolo, postestate, până ce va telegrafia că se întoarce.

„Un alt alibi, spuse Bannister când i-am povestit cele întâmplate. „Sunt sigur că se află la Paris în tot timpul acesta. Trebuie să fim cu băgare de seamă.”

Indată ce se făcu întuneric ne-am dus în Avenue Wagram. Un funcționar al lui Bannister îl ținu pe păzitor de vorbă în timp ce noi ne furișam sus. Am deschis cu ușurință ușa și am trecut tiptil din cameră în cameră, sperând să-l găsim pe omul nostru ascuns acolo; dar casa era goală.

N'am găsit nimic care să ne poată fi de folos. Când eram gata de plecare, dezamăgiți de acest fiasco, observai din întâmplare că multe dintre cărțile de pe un anumit raft erau așezate cu dosul în sus. Eu îmi făcusem o deviză din a nu neglija nimic care este neobișnuit într'o casă, deaceia ațrăsei atențiunea tovarășului meu și scoase-n afară aceste volume. În dosul lor găsirăm că biblioteca avea un lacăt. Scoțând repede grămada de cărți și așezându-le pe podea, am avut satisfacția de a ne asigura că în dosul bibliotecii era o ușă de oțel sau de fier — de oțel, cre! cu, după sunet. Bineînțeles că printr'o cheie potrivită, întregul aranjament al cheii și al bibliotecii se da la o parte. N'am avut mijlocul de a verifica aceasta, deoarece lacătul era foarte complicat.

Am propus că ar fi mai bine să investigăm de pe acoperiș și deaceia am pus cărțile la loc, luând seama de a pune volumele în poziția lor originală — cu dosul în sus. Se poate ca posesorul s'o fi făcut dintr'adins; nu se poate ști.

„Cred că este un fel de odaie ca a lui Barbă-Albastră”, spuse Bannister când am plecat. „Dacă am putea intra acolo, desigur că am pune mâna pe dânsul!”

„Care este mișcarea noastră viitoare?” am întrebat. „Ei bine, cred că trebuie să întreprindem o cercetare din partea cealaltă. Aș dori să încerci dacă poți da de urma apașului. Eu voi examina casele din strada vecină. Este clar că el intră și ese prin dos atunci când se întoarce din expedițiile sale nocturne.

Apoi își schimbă ținuta în odaia care desigur se află în dosul acestei uși de oțel, și intră în bibliotecă ca „gentleman,” elegant.”

Ne-am înțeles că mă voi deghiza ca marinar francez în concediu și astfel voi putea merge neturbat la

Casa lui Emile în care fioresul Ainsworth — „La Glu” a fost prins.

câteva din tavernele mai ordinare.

Prima mea vizită fu la Hale, și apoi mă dusei din loc în loc. Deoarece se făcuseră razii în aceste locuri, mersul meu fu inutil. În fiecare dintre ele văzui unul sau doi dintre oamenii lui Dufresne, și bineînțeles pe nimeni altul de oarecare importanță. În urmă mi-am adus aminte de un local numit „Chez Emile.” L'am căutat câtva timp și apoi întrebai un agent de poliție unde se află. El mă privi cercetător când menționai acest nume. „Nom d'un nom, petit, de ce ai fi vrând să te duci acolo? Ce, ești sătul de viață?” I-am explicat că voiam să văd cum este și poate că voi întâlni ceva prieteni pe acolo.

„Prietenii?... Trebuie să fii un specimen interesant atunci...” mormăi el. „Cred că ar fi mai bine să mergem la comisari; pentru că am vrea și noi să știm ce fel de marinar este acela care are prieteni la Emile.”

Era prea târziu când mi-am adus aminte că trebuie să joc rolul unui marinar francez. Neavând ce face, fui nevoit să-i arăt legitimațiile mele. Văzându-le începu să dea semnale și să fluere.

„Cum, vrei să te duci singur? Nimeni nu este cu dumneata? Nu. Ei bine, Domnule, dă-mi voie să te

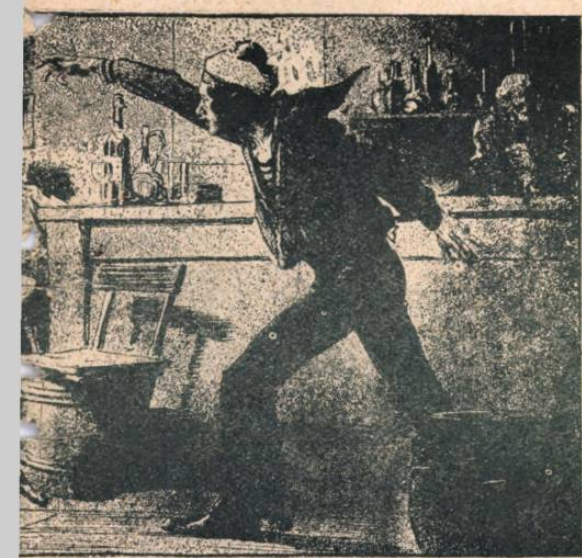
Semnele degetale a lui Ainsworth care i-au descoperit identitatea sub pseudonimul de apașul „La Glu.”

previn că nu vei mai scăpa viu de acolo dacă cumva ei ghicesc cine ești. E mai bine să spun colegilor mei de prin partea aceasta.”

Totuș eu nu doream să am nici un fel de gardă, și i-o spusei. L'am lăsat clătînând din cap asupra ceea ce el numia nebulnia mea.

Am găsit localul lui Emile într-o mică stradă dosnică, coborînd obișnuitele scări de beci. Îmi pipăiam drumul ca și când aș fi fost beat până ce am ajuns la ușa; odată acolo intrai într'un loc asemănător celorlalte dar cu mult mai mare. Numai patru sau cinci bărbați se aflau acolo, vorbind în șoapte. Pășind spre teighea, cerui cârciumarului cu o voce aspră o jumătate de sticlă de vin.

Am plătit-o și luând-o cu mine la o masă pe care erau patru sau

dar era prea târziu. Ridicând o sticlă, profund în același timp: „Repede prieteni, nu ai un gest pripit mă putea salva.

„La Glu”, apașul și gentil-arisului.

țuzește — dar nu cunosc dialectul apașilor parizieni. Dumneata spui că-l cunoști, deși Dumnezeu știe cum l'ai putut învăța. Apoi mai este încă un motiv care mă face să cercetez viața lui Ainsworth și să încerc a descoperi „La Glu.” Spui că ai o întâlnire cu englezul la Cercle Taitbont în astă seară. Acolo se joacă baccara pe mize foarte mari. Vezi dacă joacă și Ainsworth și dacă e necăjit atunci când pierde. Am impresia că nu este chiar atât de bogat cât pare. Telefonază-mi în caz că el te invită să mergi undeva cu dânsul. Dacă pleacă singur, încearcă să-l urmărești, dar ia o trăsură. În orice caz, orice ai face, fă așa ca el să nu prindă de veste că-l urmărești.”

După alte câteva instrucțiuni, m'am despărțit de Bannister. În seara aceea m'am dus la Cercle Taitbont.

Când am sosit, Ainsworth era la mase de baccara, și văzui imediat că se joacă pe sume mari. Mi-am așteptat rândul, și când banca fu pusă la licitație am obținut-o eu. Într'un sfârșit, Ainsworth lua banca și pierdu sume mari. Târziu, se sculă greoi, și cu un oftat pe care-l transformă într'un zâmbet când văzu că-l urmăresc, porunci să i-se

Viața socială a furnicilor

Prin felul ei de viață, furnica, mai mult decât toate celelalte animale, se aseamănă cu omul. Desigur că s'ar părea că trăsăturile asemănătoare apropiu maimuța mai mult de oameni; poezii se pot inspira de aripa aurită a albinelor și sociologii se pot entuziasma de organizarea industrială a fagurilor, în munca zilnică, în alergarea fără preget, în clădirea adăposturilor, în creșterea copiilor, în ordinea pe care o păstrează, în igiena lor, în felul cum se ajută simțim că furnicile au mai multă înruderire cu omenirea. Furnica întrebuințează slujitori, ca și omul, seamănă și strânge bucate, au vite, știu să vâneze, se răboiesc și încheie tratate de pace, și dintre toate animalele sunt singurele care împreună cu omul își îngroapă morții.

Există foarte multe soiuri de fur-

Să ne îmbogățim cunoștințele

„Luminează-te și vei fi.“

Cine vrea să se deosebiască de animalele, care umblă căutând în jos și sunt sclave ale pământului, câtă să priviască în jurul său, să pătrundă înțelesul minunat al firii și adunând cunoștințe să merite cu adevărat numele de „stăpân al naturii“.

Pagina aceasta este scrisă pentru cititorii când au răgaz să se poată instrui.

Minunile Naturei

Peșterile

„Răbdarea și timpul răstoarnă munții această învățătură nu e numai o vorbă în vânt: observând natura în jurul nostru ușor ajungem să ne convingem, că în adevăr vremea și tenacitatea pe lângă că sfarmă munții dar izbutesc să edifice palate ca din povești împodobite cu coloane gigantice, cum se vede în ilustrația noastră.

Peșterile sunt opera neînsemnatelor picături de ploaie, care una câte una pătrund în pământ și în mii și mii de ani izbutesc să sape galerii mărețe, să înalțe stâlpi de piatră, să facă bolte și stucaturi de cel mai surprinzător și neprevăzut efect artistic.

Picătura de apă care cade prin atmosferă disolvă o cantitate mică de bioxid de carbon, un gaz care se găsește în aer, produs prin respirația animală, prin arderea lemnului, etc.

Picătura care a disolvat bioxid de carbon se deosebește de apa obișnuită prin aceea că disolvă piatra de var (calcarul).

Ne putem ușor convinge că într'adevăr pe când apa de fântână, sau de râu, nu disolvă piatra de var, apa cu bioxid de carbon o disolvă. N'avem decât să punem puțină cretă pisată într-un pahar cu apă. Creta, care e piatră de var (carbonat de calciu cum i se spune în știin-

Picătura de apă de ploaie care a disolvat calcar din munte intră în pământ. Una după alta milioane și milioane de picături își vor săpa un drum în mijlocul munților de var și după mii de ani omul va putea descoperi edificiul măreț a cărei construcție n'a început poate mai înaintea de apariția sa pe pământ.

Dar o peșteră care n'ar fi decât o deschidere în pământ, n'ar avea nici un farmec.

Frumusețea acestor grote, acestor edificii minunate, sunt stalactitele și stalagmitele.

Pe tavanul peșterii atarnă o picătura de apă. A căzut din norii cari pluteau în văzduh, sa strecurat binisor prin pământ, străbătând muntele, și acum, atarnă ca o lacrimă curată, oglindind într'ansul toată măreția din jur. După un timp îndelungat de nehotărâre, după ce o parte din ea s'a sbicit, picătura micșorată cade la pământ. Pe locul unde a stat a rămas un inel mic și subțire din calcarul pe care picul de apă îl adusese cu sine.

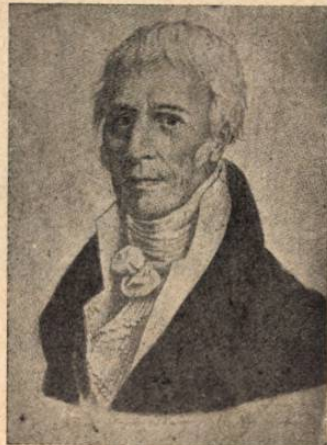
Jos pe pământ, apa căzută, după ce lasă și aci o mică fărâmiță de calcar, caută o deschidere, o crăpătură și se scurge mai departe.

Una după alta se urmează picăturile de apă și fiecare înseamnă locul pe unde a trecut cu un inel de calcar. Acesta se tot îngroașe se tot mărește în vreme de multe veacuri, și ajunge să formeze la în-

LAMARCK

Jean-Baptiste-Antoine-Pierre de Lamarck a fost un mare savant naturalist francez. S'a născut la Bazentin în 1744.

A fost multă vreme profesor de științe naturale la Paris, la Jardin de Plantes. El a fost predecesorul lui Darwin și cartea lui „La Flore Francaise“ înseamnă o epocă în știință.

În zoologie cu „Histoire naturelle des animaux sans vertèbres“ pune bazele științei moderne.

Lamarck a fost primul evoluționist, adică cel dintâi care a arătat că ființele se schimbă cu mediul.

Vizitatorii barbari au rupt însă aproape toate stalactitele și stalagmitele accesibile și au despuiat astfel peșterile de podoaba lor, fără a se gândi că distrug astfel opera de mii de ani a timpului.

Peștera Zichy din Ardeal, nu departe de Huedin, a fost mai bine păzită de lăcomia nerestricționată a oamenilor și și-a păstrat în întregime frumusețea. Ilustrația noastră reprezintă o parte din această peșteră.

Tortele care ne luminează drumul aruncă umbrele noastre în mod fantastic, pe pereții grotei iar stalactitele și stalagmitele fac un decor

Fotografia aceasta luată din lucrarea savantului entomolog W. Horni, înfățișează o reuniune de diferiți indivizi cari alcătuiesc poporul furnicilor: în mijloc e regina. În apropiere de dansa, bărbatul, și el înaripat, dar mai mic, ici și colo furnici „lucrătoare“ fără aripi. Se mai poate vedea o larvă și două nimfe.

nici: vre-o 5000 de specii diferite: roșii, negre, albe, galbene, cenușii, unele sunt mari și ating doi centimetri, altele deabia se văd cu ochii.

Furnicile dela noi sunt tipul obișnuit.

Fără a intra în detalii anatomice referitoare la furnică, vom menționa că creierul furniceii e a 280-a parte din greutatea ei totală, mai toate celelalte animale au un creier mult mai mic în raport cu greutatea corpului. În privința mușchilor săi, furnica poate să miște o greutate de 25 și de 30 ori mai mare decât aceea a corpului său, pe când un om deabia poate ridica o greutate egală cu a sa.

Cu ochii săi cu fațete, furnica vede în toate direcțiunile și întrecând pe om ochii furniceii sunt sensibili la razele ultra violet, pe care ochii noștri nu le poate percepe. La fel în ceace privește auzul, care se pare că se întinde la o serie de unde imperceptibile pentru noi. Mirosul pare deasemenea extrem de dezvoltat. Dar ceea ce constituie o adevărată minunăție e sensul direcției, care la furnică e mai dezvoltat decât la oricare alt animal.

Se pare deasemenea că furnicile vorbesc. Comunicările lor se fac printr-o atingere reciprocă a antenelor.

Ca să poată apuca furnica e dotată cu o pereche de mandibule, maxilare superioare care seamănă cu niște clești puternici cu marginile dinate. De aceste mandibule furnica se slujește ca de un instrument universal: cu el rupe, ridică, transportă, taie, trage...

Spre a se apăra furnica are un

secta aproape formată, care s'a învelit într'un fel de cocon mătăsoș. Acestea se numesc la țară, pe nedrept ouă de furnică.

După câțeva vreme coconii se desfac și din fiecare iese, cu ajutorul furnicilor adulte, câte un vlăstar tânăr.

Dacă pe oameni Creatorul i-a făcut pe toți egali, furnicile se nasc dela început cu semnul clasei din care face parte: unele, cele mai multe, alcătuiesc poporul de lucrătoare sau soldați; acestea n'au aripi și sunt de gen neutru. Altele se deosebesc prin faptul că au aripi lungi; sunt bărbatii și femelele cari vor propaga specia, și cari într-o bună zi se vor urca în văzduh spre a celebra nunta.

Sborul e fără întoarcere, căci odată suite la cer, bărbatii vor cădea spre a muri curând, iar femelele se vor împrăștia spre a depune ouăle, în alte locuri decât cele de unde au plecat și unde se vor forma furnicare. Din fericire pentru primul cuib, câteva perechi rămân să perpetueze rasa și nu-și iau sborul din furnicar, lucrătoarele având grije la nevoie să rupă aripele tinerelor mame.

Astfel se prezintă situația în cetățile furnicilor, uneori sate mici de 100—150 locuitori dar mai adesea capitale mari de zeci și sute de mii de furnici. Există unele specii care trăesc în furnicare ce numără până la 500.000 de mii indivizi, iar cuiburile lor sunt grupate câte 150—200 în același loc, alcătuind astfel o adevărată țară de furnici.

(Cetiți urmarea pe pag. 7)

La lumina de magneziu peștera s'a descoperit în toată minunăția ei: un palat din povești.

(ă) rămâne intactă. Dacă suflăm printr'un pai, mai multă vreme, în apa, în care se află creta, aerul care ese din plămâni noștri, și care conține bioxid de carbon (acid carbonic) vom observa că încetul cu încetul praful de cretă se disolvă în apă, tot așa cum se disolvă zahărul. Fierbând însă apa în care s'a disolvat creta vom vedea că după un timp praful de cretă cade iar pe fundul vasului, în vreme ce bioxidul de carbon iese sub formă de beșicuțe gazoase.

ceput un vârf mic, apoi un turțur și după mii de ani o coloană, care se unește cu cea crescută de jos. Așa se fac stalactitele și stalagmitele.

În forme infinit variate, dintre cele mai elegante, aceste stalactite și stalagmite, formând aci pilaștri, dincolo draperii mai departe stucaturi savante, împodobesc peșterile ca pe niște palate minunate.

La noi în țară avem peșteri numeroase: Peștera Ialomicioarei, Peștera Polovraci, Peștera Dâmbovicioarei, etc.

de vis. Lumina bruscă de magneziu produsă ca să permită fotografiarea locului preface peștera într-o viziune dintr'o mie și una de nopți; corăne, minareturi, cascade petrificate, monștri de piatră, totul e strâns băgat unul într'altul și în tăcerea pe care pașii omenești o turbură strident, nu se aude decât căderea regulată a miilor de picături de apă și șoptitul, vecinicele același, al părului care se scurge îngust strâns între două maluri de piatră.

Din secretele poliției franceze

(Urmare de pe pag. 5)

cinci pahare, m'am așezat greoi. Văzând că bărbății aceia mă urmăresc cu privirea, am început să beau cu mare poftă. Vinul acela avea gust de cerneală și de aceea nu mi-am putut stăpâni tusea.

„E prea tare, nu-i așa, marinărule? Pare-se că nu prea ești obișnuit cu vinul bun”, spuse unul dintr'înșii, mergând spre mine și arătându-mi dinții stricați într'un răs urcios.

„Prea tare?” spusei eu. „Sunt obișnuit cu rum; asta e apă chioară.

„Ei bine, atunci trebuie să bei rum.” Cu un gest al mâinii aruncă sticla de pe masă și ceru două pahare de rum. Nu voi uita niciodată groaza ce-am resimțit-o în clipa aceea, căci atunci când aruncă sticla jos, observai că individul acela are degetul cel mare foarte umflat și inflammat.

Ca un fulger îmi trecu prin minte că Englezul meu își turtise degetul la partida de box cu Sam Langford.

Mă va recunoaște el oare, mă gândeam eu. Mi-era frică să ridic paharul de rum, ca nu cumva să vadă că mâna îmi tremură mereu. Vedeam că mă privește neîncetat. Simulând beția, am dat repede băutura pe gât, cerând să-mi mai aducă.

Eram convins acum că acesta este omul pe care-l căutam. Vocea sa era aspră, iar dialectul său de „argot” brutal, era perfect. Era aproape imposibil să mi-l închipui pe dânsul ca una și aceeași persoană cu „gentleman-ul elegant de la masa de baccara. Totuși degetul turtit era o dovadă sigură că așa e, și pe când bea, putui vedea că dinții săi nu erau frânți în realitate, ci numai acoperiți cu ceară neagră — o șmecherie veche care însă putea înșela mulți oameni. Această ultimă dovadă era absolut hotărâtoare pentru mine. După ce mai făcu câteva glume vulgare, nelegiuitul acela păru satisfăcut și se întoarse la prietenii săi din colț.

Fiind tânăr și foarte agitat, am comis atunci o mare greșală. M'am îndreptat înspre bară și cerui încă un pahar cu rum. Arătând cu mâna înspre colțul unde stăteau acei oameni, întrebai pe stăpânul tavernii: „Cine este omul care mi-a vorbit? Este oare „La Glu?”

Imediat mi-am dat seama de prosta comisă, dar era prea târziu. Ridicând o sticlă, proprietarul tavernii o aruncă după mine, strigând în același timp: „Repede prieteni, un spion polițienesc”. O pățisem. Numai un gest pripit mă putea salva.

Evitând sticla, aruncai continuu paharul meu în obrazul cârciumarului; apoi, apucând o sticlă de vin, o trântii în lampa fumegândă de ulei, sfărâmand-o. Uleiul cald începu să curgă pe apașii cari alergau spre mine. Cu o săritură am fost la ușa care se deschise imediat. Dar nu mi-era dat să scap atât de ușor. O formă sumbră de pe scară se aruncă asupra-mi și simții tășul ascuțit al unui cutit care îmi intra în umăr. Zmucindu-mă din răspuri, reușii să mă liberez și sării treptele scărei, tocmai pe când „La Glu” împreună cu tovarășii săi deschideau ușa. Acela care mă înjunghiasse, le oprise calea un moment, și astfel eu putui ajunge pe stradă. Din strada prin care intrasem auziam strigăte neîncetate, și o mulțime de oameni alergau, atrași de țipetele continue: „Un mouchard — un spion polițienesc!”

Am strigat și eu „Un mouchard! Un mouchard! Prin partea asta!” și alergam cât puteam de repede spre cealaltă ieșire a stădelei unde căzui în brațele unei jumătăți de duzină de poliști, conduși de acela care mă îndrumase mai înainte. Am avut noroc că i-am găsit acolo, căci eram leșinat și plin de sânge, căci cutitul acela îmi tăiasse o vână a brațului.

Cu ajutorul lor am ajuns la un telefon, unde am chemat imediat pe

Bannister. Dar nu l'am găsit. „Probabil că se află în Avenue Wagram” îmi spuse funcționarul său.

Oprindu-mă doar atât cât era necesar ca un farmacist să-mi poată bandaja rana, am luat-o în goană cu automobilul spre Avenue Wagram. Un om simplu îmi spuse că Americanul sta de pază în dosul casei. L'am găsit la fereastra unei case de unde putea supraveghea etajul lui Ainsworth. Ascultă cu atenție povestirea mea.

„Foarte bine! Fața casei este supravegheată și ea, iar poliția va urmări pe oamenii dela Emil. Îl vom prinde în clipa când va intra”.

„Îl vor aresta oare pe Ainsworth dacă acesta va intra prin față?”

„Nu, căci avem nevoie de dovezi. El nici nu trebuie să știe că este suspectat”.

Am așteptat cu încordare cam vreo jumătate de oră. Deodată însă Bannister mă apucă de braț — era brațul sănătos, din fericire. „Uite-l că vine”, murmură el.

Mă uitai și văzui o formă sumbră care dispăru printr-o deschizătură pe care n-o observasem înainte. „Trebuie să vă grăbiți acum” zise prietenul meu către unul din bărbății cari așteptau în dosul nostru. „Dă ordin oamenilor dumitale să intre în etajul lui Ainsworth și să-l prindă ieșind din camera secretă”.

După cinci minute ne aflam în biblioteca lui Ainsworth. În fața noastră era Ainsworth, cu lanțuri la mâini, descompus și sângerând din pricina luptei cu oamenii cari l'au prins. Ușa din dosul bibliotecii era deschisă. Fusesse prins tocmai când ieșea de acolo.

Ce stranie era odaia aceea! Era toată tapisată cu oțel, și deschizătura care ducea pe acoperișul casei era tot din metal, zugrăvit pe afară în culorile și forma zidului pe piatră. Atât pe dinlăuntru cât și pe dinafară se deschidea cu ajutorul unui mic arc.

Pe un scaun se aflau hainele pe cari le purtase „La Glu”. Pe o masă mică în fața unei oglinzi era o perucă și o cutie de fard. O cercetare amănunțită scoase la iveală haine de diferite forme și... o pereche de mănuși gri la cari lipsea un buton, apoi niște acțiuni și niște cecuri cari fuseră identificate ca aparținând bătrânei Miss Fergusson.

Am mai găsit apoi o pereche de cercei cu briliante cari mai târziu fură recunoscuți ca aparținând d-rei Lucy van Bhurgen. Un sfârșit, dădurăm și peste o valiză, purtând inscripțiunea „J. White”.

Pe masă, alături de oglindă se afla o fotografie mare a lui „La Glu”, adică a apașului însăși. Dufresne era de părerea că Ainsworth omorâse pe apașul francez cândva, și concepușe apoi ideea de a-l personifica, folosindu-se de fotografie spre a se putea deghiza exact ca dânsul.

La proces, care a durat o săptămână, Maître Henri Vasseur, apărătorul lui Ainsworth, aduse dovezi medicale precum și clintul său suferea de alienație mintală. Totuși Curtea nu împărții aceeași părere. Atunci doctorul avocat ținu una din cele mai frumoase pledoarii pe cari le auzisem vreodată, pledoarie care dură timp de cinci ore. Maître Vasseur se strădui să dovedească că toate crimele comise erau opera adevăratului apaș și că Ainsworth se amuzase numai în a-l imita pe francez. Juriul sta la îndoială. Înainte însă ca jurații să se retragă spre a decide verdictul, un nou martor fu chemat la bară. Era un zidar — Dubois — care purta mărturia de a fi văzut pe Ainsworth, îmbrăcat în haină și mănuși gri, intrând în casa unde Miss Fergusson fusese omorâtă și de unde ieșise după câteva ore, având un pachet în mână.

Portarul casei din Avenue Wagram afirmase de a-l fi văzut pe Ainsworth plecând în ziua precedentă la Vichy, în aceeași tinută. Pe baza acestei mărturii el fu con-

Viața socială a furnicilor

În America un entomolog a găsit un teren de peste 25 hectare, acoperit de 1600 furnicare, fiecare din acestea având 1 metru înălțime și câțiva metri circumferință.

Un astfel de furnicar, pentru un arhitect de talia furniceii, înseamnă o construcție de 84 de ori mai înaltă decât cea mai mare piramidă a Egiptului.

Furnica știe dealtminteri să clădească variat în chip surprinzător: există furnicare subterane, fie făcute din pământ curat, fie cu ajutor a tot felul de material, rămurele mici, pietricele, scoici de melci, etc.; altele sunt aeriane, fixate într-o stâncă, într'un zid, sculptate în coaja lemnului; agățate de o frunză sau la întâlnirea a două ramuri.

Sunt admirabili acești lucrători, cari pe rând se transformă în minieri, tâmplari, zidari sau acoperitori: știu să aleagă pământul umed, să-l frământă cu alte materiale, să-l ridice în ziduri, sau să-l înfășureze în plăci. Nimic nu-i mai atrăgător decât de observat cum știu aceste ființe mici să înconjoare obstacolele, să lipiască pământ pe vârful unui fir de iarbă ca să-l silească să se incline pe vârful cuiului unde va astupa astfel o deschidere și așa mai departe.

În furnicar totul e distribuit în perfectă ordine: sunt galerii unde se depun ouăle, mamele trec prin aceste galerii și ouă: imediat lucrătoarele iau ouăle și le depun în alte camere unde păzitoarele le îngrijesc.

Ceva mai jos alte lucrătoare se ocupă de larve, hrănesc furnicile tinere și le așează după vârsta ca pe copii la școală.

Pe de altă parte prin stradele întortocheate ale cetății un popor întreg se grăbește, unii vin și alții pleacă, adunând provizii în magazii pentru iarnă, căci deși în vremea de iarnă furnicile amortește și n'au nevoie de hrană, totuși bine să fii prevăzător.

Dacă natura a fost vitregă cu furnicile și nu le-a pus în apropiere alimente, furnica știe să semene și să culeagă singură câteva specii de plante: orez de furnică, un soi de ciuperci, etc.

Furnicile își fac drumuri acoperite sau descoperite și dacă e nevoie știu săpa tuneluri. Ceeace e mai interesant e că au grajduri cu capre și vaci cu lapte. Nu radeți! Furnica noastră când găsește că pe un arbust există insecte numite „vacile furniceii”, le închide, fără voia lor într'un cuib. Insecta gallică, cum se mai numește vaca furniceii, va suga arbustul și furnica nu va avea decât să vie să mulgă aceste vaci cu antena atinge burtă insectei și imediat o picătură de lapte, un lichid dulce țâșnește, furnica absoarbe acest lichid ca un neectar.

Când are vreme furniceii îi place să se îngrijească de toaleta ei: se spală de praf și noroi, se netezește, ajutându-se, dacă e nevoie, una pe alta în aceste operațiuni și fiecare caută apoi să scape de paraziti, căci și furnicile au paraziti. Furnicile fac și sport: se luptă

în joc una cu alta, se boxează în glumă și-și întăresc astfel muschii.

Dar câteodată furnicile ca și oamenii ajung vremuri grele: vremuri de război. Orice străin care ar intra în cetatea unor furnici e un dușman și soldații furnici sar imediat și-l omorâ. Dacă incursia furnicarului se face de către o armată mare, toate lucrătoarele pornesc la război. După specii, furnicile au diferite tactice de luptă și în general după întâlniri războinice rămân pe câmpul de bătăie mulți morți și răniți.

Prisonierii sunt toți omorâți, după ce sunt supuși la chinurile cele mai grele.

E interesant că adesea se stabilește un armistițiu între două armate adverse, delimitându-se o zonă neutră care va fi cu sfințenie respectată. La terminarea armistițiului, lupta începe și mai înverșunată. Alteori, mai ales când speciile de furnici sunt înrudite se încheie un tratat de pace care se transformă în alianță definitivă.

În sfârșit există furnici în Africa, care pornesc în coloane războinice ca adevărați pirați, coloane lungi de zeci de metri, conduse și supravegheate de ofițeri aleși dintre furnici. Nimic nu scapă acestor armate, care atacă mai ales alte furnicare. Nimfele găsite aici, cele mai adesea ori sunt luate, îngrijite pentru a furnicile ce se vor desvolta să fie sclavii furnicilor cuceritoare. Acestea nu mai lucrează devin greoaie și deabia se mai pot mișca.

Mai interesant decât orice e că furnicile îngroapă într'un cimitir, pe tovarășele lor moarte. Lucrul a fost observat de numeroși entomologi.

Dar ne oprim aci, căci observarea furnicilor ar putea produce vecinătate. (După A. Charleux).

Din mizeria orașelor mari

În Germania, în faimoasa capitală, Berlin, cu toate mărcile de aur, cu toată îmbunătățirea situației financiare, totuși sunt cartiere întregi unde mulțimea suferă, geme și urlă în disperarea ei după un codru de pâine.

Reproducem din zările germane o statistică interesantă, de unde putem vedea câtă mizerie rabdă copiii de școală dintr'un cartier întreg:

308 elevi merg la școală fără să fi dejunat. În iarna aceasta 608 elevi n'au avut parte la prânz de mâncare caldă. Alții 502 deasemenea n'au prânz cald, dar primesc mâncare caldă la cină. Dorm împreună cu alți copii 3605 elevi, iar 429 cu adulți. 1238 sunt insuficient îmbrăcați. Sunt 161 cazuri în care o singură cameră locuiesc 4-6 persoane, 31 cu 7-9 persoane și 53 cazuri de 9-11 persoane, locuind într-o singură cameră.

Și cu toate acestea se vaită mulți oameni dela noi, învățați cu prea mare lux, că abea au putut închiria câte-o locuință compusă din 3-4 camere și că astfel le lipsește comoditatea.

damnat sub numele de Ainsworth, alias Raoul Pontier, supranumit „La Glu”. Fu condamnat la moarte pe ghilotină, apoi sentința fu preschimbată în închisoare pe viață și deportațiune în Noumea.

Auzind sentința, condamnatul strigă: „Sunteți toți niște câini! Vă disprețuiesc! Sunt nevinovat!”

Totuși nu există nici o îndoială că el comisese toate aceste crime, căci câteva luni după deportațiunea sa în Guiana franceză, poliția americană trimise o serie de amprente digitale, cari corăspundeau de minune fotografiilor lui Ainsworth luate de mine. Fotografiile acelea fuseseră luate în timpul când poliția americană făcea investigații pentru descoperirea criminalului care torturase o fată tânără, Carmen Müller. Din nefericire, acele fotografii au fost greșit clasificate, așa că

n'au ajuns la vreme pentru proces. Despre Lucy van Bhurgen nu s'a mai putut ști niciodată nimic.

Mai târziu sa aflat că Ainsworth al cărui adevărat nume nu-l pot divulga, se încercase încă pe când era băiat tânăr și se înrolase în legiunea străinilor care slujea în Africa.

Probabil că acolo întâlnise mulți stricați francezi, de cea din urmă speță și astfel se familiariză cu manierele și limbajul lord. Din această zi, Bannister și cu mine am devenit buni prieteni, și mai corespundăm și astăzi, deși el sa retras, ducând o viață liniștită în patria sa.

„La Glu” înseamnă curtezană și apașul fusese poreclit astfel de către tovarășii săi deoarece el nu da niciodată drumul victimelor sale.

Rubrica hazlie

Gică: „N'ai văzut pe dușman?”
Tică: „Mai nainte trecea profesorul de matematică”.

—Pele Mele, Paris

„Aseară salvai viața domnișoarei de alături în pădurea dela marginea orașului.”

„Cum așa?”

„Am cerut-o în căsătorie și ea spunea că mai bine moare decât să se căsătorească cu mine, și eu n'am insistat”.

—Der Brummer, Berlin.

— „Dacă toată săptămâna fumezi figări, Dumineca ce fumezi?”

— „Hm! Dumineca fumez capetele rămase de peste săptămână”.

—Pele Mele, Paris

SERVICIU DESAGREABIL

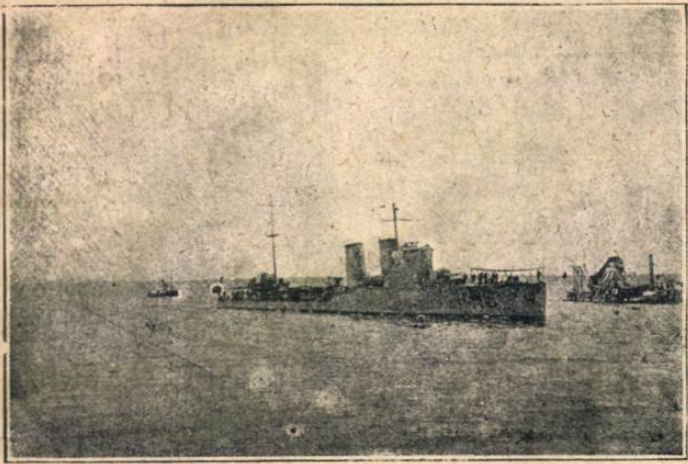
Conița (către noua fată în casă):

„Printre altele vei avea să mă masezi în fiecare dimineață”.

Servitoarea: „Dar anulul dvs. spunea că aveți nevoie de fată pentru lucruri de casă ușoare!”

—Jugend, München

O flotilă italiană la Constanța

Un Vapor Italian în rada portului.

Primirea ofițerilor de către populație și colonia italiană.

Emigrant precoce

Ioan Cîșda n'are decât cinci ani și a plecat singur din Austria la Chicago, unde locuiește mama sa.

TURCIA DE AZI

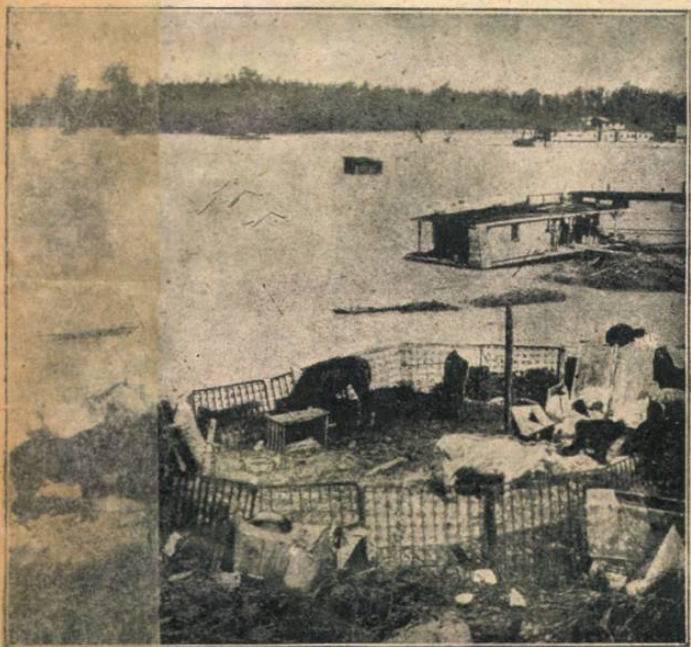
ARBITRA ELEGANTEI

Cine ar putea recunoaște în tipul de frumusețe feminină, pe care poate să-l admire azi lumea întreagă, pe femeia care până ieri se ascundea sub văluri dese?

Inundațiile catastrofale în America

Un sat pe țărmurile fluviului Mississippi

Ce a scăpat de furia apelor

Fluviul Mississippi, care curge prin mijlocul Statelor Unite ale Americii și se varsă în golful Mexic, s'a revărsat anul acesta din cauza ploilor, mai mult decât în alte dăți și a rupt zăgazurile mai jos de orașul Cairo, mai sus de New-Orleans. Au fost acoperite de apă multe sate și orașe pe distanțe întinse.

Spre a avea o idee despre mărirea acestui fluviu vom menționa că el adună apele a 250 de râuri în drumul său, din 31 de state (din totalul de 48) ale Statelor Unite.

Inundația a produs pagube mari și a adus jale multă în continentul de peste ocean.

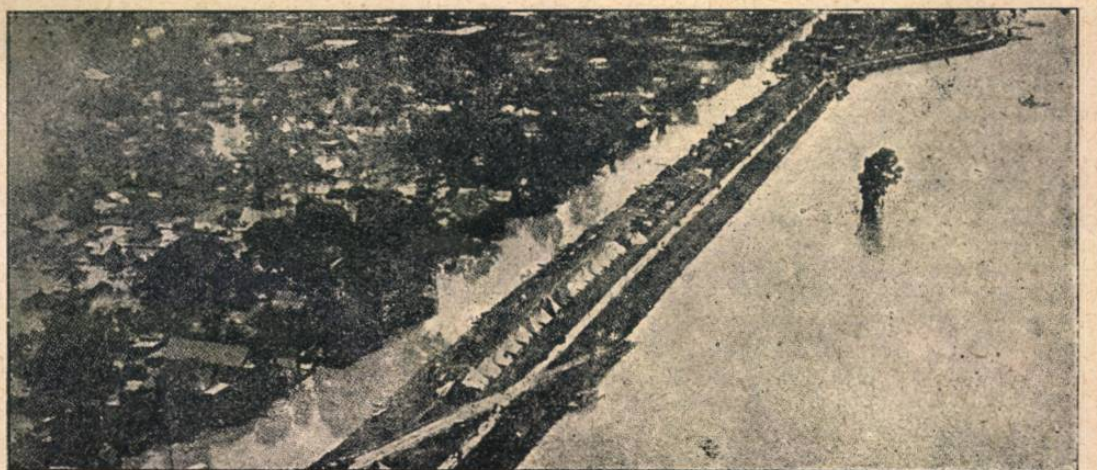
Voind să evite inundarea orașului New Orleans, un centru de mare importanță, autoritățile americane au rupt digurile care se găsesc la nordul orașului și au lăsat apele să se reverse pe câmpii și să înnece holdele și cătunele mai puțin însemnate, care se găsesc în aceste locuri. Bineînțeles că populația de aci a fost îndemnată să plece din vreme. Mulți oameni, necăjiți că li se nimicește averea și că se văd rămași săraci, au voit să se opună la ruperea digurilor.

Sunt temeri însă că, în ciuda tuturor măsurilor luate, dacă apele vor continua să crească, New Orleans nu va scăpa de inundații.

MODA NOUĂ

Flictisindu-se de a-i tot fotografia, ziariștii străini au hotărât să adopte pentru d-nii Chamberlain (ministrul de externe al Angliei) și Briand (ministru de externe al Franței) acest nou mod de a-i înfățișa în care sunt redată în oarecare măsură și însușirile lor morale.

Refugiații s'au adăpostit în corturi pe creasta digului.

Cetiți și răspândiți

»Realitatea«

Cea mai mare revistă ilustrată din România